משרד החינוך
Ministry of Education
وزارة التربية والتعليم

ראמ"ה
הרשות הארצית למדידה
והערכה בחינוך

מיצ"ב תשע"ב

מדדי יעילות וצמיחה בית-ספרית

חלק א' - מבחני הישגים

תשרי תשע"ג ▪ אוקטובר 2012

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, תל-אביב 61071 ▪ טל': 03-7632888, פקס: 03-7632889

דוא"ל: rama@education.gov.il ▪ אתר: http://rama.education.gov.il

תוכן העניינים

פתח דבר 4
הקדמה לדיווח על ההישגים במבחני המיצ"ב 6

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב לפי מגזר שפה 9
המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני 10
הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' לפי מגזר שפה 11
המבחנים במדע וטכנולוגיה 12
המבחנים באנגלית 16
המבחנים במתמטיקה 18
המבחנים בעברית 21
המבחנים בערבית 23
סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' 24
פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' לפי מגזר שפה ולפי רקע חברתי-כלכלי 25
פערים בהישגיהם של דוברי עברית ודוברי ערבית 26
פערים בהישגים - לפי רקע חברתי-כלכלי 28
פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' לפי מגזר שפה ולפי מגדר 38
פערים בהישגים בין בנים ובנות 39
הישגים בשפת-אם לכיתות ב' לפי מגזר שפה 44
המבחן בעברית לכיתות ב' 45
המבחן בערבית לכיתות ב' 46
תיאור רמות ההישג במבחנים בשפת-אם בעברית ובערבית לכיתות ב' 47
פערים בהישגים בשפת-אם לכיתות ב'- לפי רקע חברתי-כלכלי 50
פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם לכיתות ב' 52

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח 53
המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני - לפי סוג פיקוח 54
הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח 55
המבחנים במדע וטכנולוגיה 56
המבחנים באנגלית 58
המבחנים במתמטיקה 60
המבחנים בעברית 62
סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב – בתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח 64
פערים בהישגים במבחני המיצ"ב 65
לכיתות ה' ולכיתות ח' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ולפי רקע חברתי-כלכלי 65
פערים בהישגיהם של בתי ספר בפיקוח ממלכתי ובפיקוח ממלכתי-דתי 66
פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ובחלוקה לפי רקע חברתי-כלכלי 68
פערים בהישגים במבחני המיצ"ב 74
לכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ולפי מגדר 74
פערים בהישגים בין בנים ובנות בבתי ספר דוברי עברית- לפי סוג פיקוח 75
הישגים בשפת-אם לכיתות ב' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח 78
המבחן בעברית לכיתות ב' 79
פערים בהישגים במבחן בשפת-אם לכיתות ב' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח 81
פערים בהישגים בשפת-אם עברית לכיתות ב' - לפי סוג פיקוח ובחלוקה לפי רקע חברתי-כלכלי 82
פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' - לפי סוג פיקוח 83

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים 84
המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים 85

הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים 86
המבחנים במדע וטכנולוגיה 87
המבחנים באנגלית 91
המבחנים במתמטיקה 95
המבחנים בערבית 99
סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים 101
פערים בהישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים 103
פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים 104
פערים בהישגים בין בנים ובנות בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים 105
הישגים בשפת-אם לכיתות ב' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים 110
המבחן בערבית לכיתות ב' 111
פערים בהישגים במבחן בשפת-אם לכיתות ב' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים 114

נספחים 116
נספח 1: מקדמי מתאם (פירסון) בין רמת הרקע החברתי-כלכלי של נבחנים ובין הישגיהם במבחני מיצ"ב תשע"ב 116
נספח 2: פירוט המעבר מציוני גלם לציונים בסולם רב-שנתי במבחני המיצ"ב תשע"ב 117
נספח 3: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ב -- לפי מאפייני רקע 118
נספח 4: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית בשנים תשס"ז- תשע"ב 145
נספח 5: תרשים להמחשת המרת ציוני הגלם לסולם מיצ"ב רב-שנתי וכיול ציוני תשס"ז-תשע"ב לשנת הבסיס - תשס"ח 146

פתח דבר

הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה) פועלת להטמעת תרבות של "מדידה בשירות הלמידה" - מדידה המיועדת לתמוך בשיפור מתמיד של הלמידה, תוך הלימה ליעדים הלימודיים ולחזון הבית-ספרי. התפיסה המובילה של ראמ"ה היא שמבחנים אינם מטרה כשלעצמה, אלא כלים בשירות הלמידה. כחלק מתפיסה זו, הרואה בבית הספר את מוקד העשייה החינוכית, עודכנה בשנת תשס"ז מתכונת ההערכה הארצית, והיא משלבת הערכה פנימית (מיצ"ב פנימי) לצד הערכה חיצונית (מיצ"ב חיצוני). פרטים נוספים על מתכונת ההערכה אפשר למצוא באתר ראמ"ה: http://rama.education.gov.il.

מבחני ההישגים במיצ"ב נועדו לבחון באיזו מידה תלמידי בית הספר היסודי וחטיבת הביניים עומדים ברמת הדרישות המצופה על פי תכנית הלימודים בארבעת מקצועות הליבה: **מדע וטכנולוגיה, אנגלית, שפת-אם (עברית/ערבית), ומתמטיקה,** בשתי דרגות כיתה: **ה'** ו-**ח'**. בשפת-אם עברית וערבית נערכה בחינה גם בכיתה **ב'**.

החל משנת תשס"ז חולקו בתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים לארבע קבוצות שקולות ומייצגות של בתי ספר, המכונות "אשכולות". כל אשכול בתי ספר נבחר כך שייצג את כלל בתי הספר בארץ. **בשנת תשע"ב** הועברו מבחני המיצ"ב החיצוני בבתי הספר המשתייכים לאשכולות ב' ו-ד'. בתי ספר **באשכול ב'** נבחנו במיצ"ב החיצוני במקצועות **מדע וטכנולוגיה ואנגלית**, ובמיצ"ב הפנימי בשפת-אם (ערבית/עברית) ובמתמטיקה. בתי ספר **באשכול ד'** נבחנו במיצ"ב החיצוני במקצועות **שפת-אם ומתמטיקה,** ובמיצ"ב הפנימי במקצועות מדע וטכנולוגיה ואנגלית. בתי ספר באשכולות א' ו-ג' נבחנו בכל ארבעת המקצועות במיצ"ב הפנימי. הבחינות התקיימו בחודשים מרס-מאי 2012.

כדי לאפשר **השוואה רב-שנתית** של ציוני המיצ"ב, הנהיגה ראמ"ה **מערך כיול** סטטיסטי של ציוני המבחנים, המתרגם את הציון הגולמי בכל שנה בכל תחום דעת ובכל דרגת כיתה לסולם חדש **- סולם מיצ"ב רב-שנתי**. הסולם החדש נועד לאפשר השוואה תקפה של הישגים במבחני המיצ"ב לאורך השנים, באותו המקצוע ודרגת הכיתה. **שנת הבסיס** להשוואה הרב-שנתית נקבעה להיות **תשס"ח**. סולם המיצ"ב הרב-שנתי נקבע כך שבשנת הבסיס (תשס"ח) הציון **הממוצע** של כל תחום דעת, בכל דרגת כיתה, היה **500, וסטיית התקן** - **100**. הציונים בכל שנה מכויילים ומדווחים על סולם רב-שנתי זה.

ראמ"ה רואה חשיבות עליונה **בהקפדה על טוהר בחינות**. נוהל העברת המבחנים כולל הנחיות קפדניות לשמירה על טוהר הבחינות. הליך חישוב נתוני המיצ"ב כולל בדיקה נרחבת לאיתור ההפרה של טוהר בחינות. נתוני התלמידים בבתי ספר בהם עלה חשד לפגיעה בטוהר הבחינות **אינם נכללים בחישוב הנתונים** של אותו מבחן בכל הרמות המדווחות. בתי ספר בהם נמצאה עדות לפגיעה בטוהר הבחינות מטופלים על פי נוהל משמעתי, כנדרש. הדוח הבית-ספרי מכיל הערה ברורה בדבר הפרה של טוהר הבחינות.

סקרי האקלים והסביבה הפדגוגית במיצ"ב נועדו לספק תמונת מצב בדבר היבטים שונים של האקלים החברתי והתהליכים הפדגוגיים בבתי הספר, בהתבסס על נתונים המתקבלים משאלונים שמולאו ע"י תלמידים ומראיונות שנערכו עם מורים במהלך החודשים ינואר-מרץ 2012 - בבתי ספר המשתייכים לאשכולות ב' ו-ד'.

בשנת תשס"ז עודכנו והורחבו השאלונים כדי שיהיה אפשר להפיק מהם מידע מקיף ורלוונטי על הממדים החשובים בתחום זה. ממדים אלו נקבעו על סמך מספר מקורות: תובנות שעלו בקבוצות מיקוד עם מורים ומנהלים, דיונים עם הגורמים המוסמכים במטה משרד החינוך, היוועצות עם חוקרים מהאקדמיה, וסקירה של ספרות עדכנית.

בשנת תש"ע נבנה שאלון אקלים וסביבה פדגוגית שמיועד לתלמידי החטיבה העליונה. שאלון זה הועבר זו השנה השלישית בהעברה ארצית מדגמית, והתוצאות בנוגע אליו בעבור השנים תש"ע-תשע"ב יוצגו בדוח זה. בשנת תשע"ב מדווחים לראשונה היגדים ומדדים חדשים בנושאים המאפיינים את החטיבות העליונות.

דוח מיצ"ב בית-ספרי - בימים אלו מופצים דוחות המיצ"ב למנהלי בתי הספר שתלמידיהם השתתפו במיצ"ב החיצוני לקראת סוף שנת הלימודים תשע"ב. **דוח המיצ"ב הבית-ספרי** מספק למנהל ולצוות המורים מערכת מדדים המסייעים בקביעת יעדים בית-ספריים לשם בקרה, ניטור התהליך הלימודי והקצאת משאבים. הדוח הבית-ספרי מורכב משני חלקים: **מבחני הישגים; שאלוני אקלים וסביבה פדגוגית**. לצד דיווח בדבר ההישגים הלימודיים של תלמידי בית הספר, מוצגים בדוח הבית-ספרי הנתונים של שלוש קבוצות השוואה רלוונטיות: **כלל התלמידים** שהשתתפו בארץ; כלל התלמידים שהשתתפו בבתי ספר דוברי **אותה שפת-אם**; וכלל התלמידים שהשתתפו בבתי ספר **מרקע חברתי-כלכלי דומה**. בסוף הדוח הבית-ספרי מוצעים מספר נושאים המכוונים להעמקה בקריאת הנתונים ולדיון בבית הספר. המיצ"ב נועד לשרת בראש ובראשונה את בית הספר, וכדי שבית הספר יוכל לקבל תמונה מקיפה על כל התחומים, רצוי שהמנהל יצרף לנתוני הדוח הבית- ספרי, המתמקד במיצ"ב החיצוני, גם את התובנות **מניתוח ממצאי המיצ"ב הפנימי ומכלי הערכה פנים בית-ספריים** אחרים.

דוח מיצ"ב ארצי - בדוח זה מוצגים נתונים ראשוניים מעיבוד מבחני המיצ"ב (חלק א') ושאלוני האקלים והסביבה הפדגוגית (חלק ב') לשנת תשע"ב. נתוני ההישגים במבחני תשע"ב מוצגים לצד נתונים משנים קודמות, וזאת כדי לעמוד על מגמות שינוי בהישגיהם של תלמידי ישראל לאורך זמן. משום כך, הנתונים מדווחים במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי האמור. ההישגים במבחני המיצ"ב **לכיתות ה'** בתשע"ב מושווים להישגים במבחנים אלו בשנים **תשס"ז - תשע"א**. **בכיתות ח',** הישגי התלמידים בתשע"ב מושווים להישגים **בשנים תשס"ח - תשע"א בלבד**, זאת בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במיצ"ב בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים).

נוסף על השוואות רב-שנתיות מוצגים בדוח ניתוחי פערים בהישגי תלמידים מקבוצות שונות, לפי חלוקות שונות המאפיינות את החברה בישראל: חלוקה לפי מגזר שפה (בתי ספר דוברי עברית ודוברי ערבית), חלוקה לפי סוג פיקוח בבתי ספר דוברי עברית (פיקוח ממלכתי ופיקוח ממלכתי-דתי), חלוקה לפי מגזרים בבתי ספר דוברי ערבית (מגזר ערבי, מגזר דרוזי ומגזר בדואי בדרום), חלוקה לפי רקע חברתי-כלכלי (גבוה, בינוני ונמוך) וחלוקה לפי מגדר.

הנתונים מסקרי האקלים והסביבה הפדגוגית בשנת תשע"ב מדווחים אף הם ברמה כלל-ארצית ובחלוקה לפי מגזר שפה. הנתונים שהתקבלו משאלוני התלמידים מוצגים בחלוקה לפי שכבות (כיתות ה'-ו' וכיתות ז'-ט'), והנתונים שהתקבלו משאלוני המורים מוצגים בחלוקה לפי שלב חינוך (יסודי וחטיבת ביניים). דיווח נתוני האקלים והסביבה הפדגוגית כולל אף הוא השוואה רב-שנתית. כמו כן מוצג דיווח על תוצאות שאלוני האקלים בחטיבה העליונה (כיתות י'-י"א).

תודות - מערך המיצ"ב בכללותו, דוחות המיצ"ב הבית-ספריים והדוחות המערכתיים הנלווים אליהם (דוח ארצי, דוחות מחוזיים ורשותיים, דוחות- לפי תחום דעת, ניתוחי פערים ועוד) – כל אלה הם פרי עבודה מקצועית, מאומצת וקפדנית של **צוות ראמ"ה** ועִמו שותפים רבים: **ועדות היגוי** בכל תחום דעת (שכללו את המפמ"ר או נציגו, וכן אנשי אקדמיה, נציגים ממטה המשרד ומדריכים ומורים ממגזרים שונים); חברות זכייניות - **מטח** (פיתוח המבחנים), **טלדור** (תפעול המבחנים) **והמרכז הארצי לבחינות ולהערכה** (עיבוד הנתונים); **יועצים** ממאגר המומחים של ראמ"ה.

אני מבקשת להודות באופן אישי לכל אחת ואחד מהעושים במלאכה.

לסיכום, אנו מקווים שהתובנות העולות מנתוני המיצ"ב, ומכלי המדידה וההערכה האחרים שראמ"ה אמונה עליהם, יסייעו למערכת החינוך לאפשר לכל ילדה וילד בישראל למצות את מיטב יכולתם ולהביא לידי צמצום פערים בחברה הישראלית.

ב ב ר כ ה ,

א. פלר

פרופ' מיכל בלר

מנכ"לית ראמ"ה

חלק א' – מבחני ההישגים

הקדמה לדיווח על ההישגים במבחני המיצ"ב

על אודות מבחני ההישגים במיצ"ב תשע"ב

מבחני המיצ"ב, בפיתוחה של הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה), נועדו לבדוק את מידת עמידתם של תלמידי בתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים ברמת הדרישות המצופה על פי תכנית הלימודים בארבעת מקצועות הליבה: **מדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם (עברית/ערבית)**. את פיתוח המבחנים בכל מקצוע ליוותה ועדת היגוי שכללה את המפמ"ר להוראת המקצוע או את נציגו, אנשי אקדמיה וכן מדריכים ומורים להוראת המקצוע ממגזרים שונים. **המבחנים, המחוונים ומפרטי המבחנים** מוצגים באתר האינטרנט של ראמ"ה: http://rama.education.gov.il, בחלונית "מבחני מדף". המבחנים הועברו לכיתות ה' ו-ח', ובשפת-אם (עברית/ערבית) הועבר מבחן גם לכיתות ב'.

כדי לקבל בכל שנה מידע מייצג על אוכלוסיית היעד של המיצ"ב חולקו בתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים לארבע קבוצות מייצגות ושקולות בגודלן, המכונות "אשכולות". כל אשכול הוא למעשה מדגם ארצי מייצג של האוכלוסייה (פירוט נוסף על החלוקה לאשכולות נמצא באתר האינטרנט של ראמ"ה). מדי שנה בשנה משתתפים בכל מבחן מיצ"ב חיצוני בתי ספר המשתייכים לאשכול אחר.

בשנת תשע"ב השתתפו במבחני המיצ"ב החיצוני **במדע וטכנולוגיה ובאנגלית** תלמידי כיתות **ה' ו-ח'** בבתי ספר הנכללים **באשכול ב'**. במבחנים **במתמטיקה ושפת-אם** (עברית/ערבית) השתתפו תלמידי כיתות **ה' ו-ח'** בבתי ספר הנכללים **באשכול ד'**. במבחנים **בשפת-אם** (עברית/ערבית) השתתפו גם תלמידי כיתות **ב'** בבתי הספר **באשכול ד'**. הבחינות נערכו ב**חודשים מרס-מאי 2012.**

במבחני המיצ"ב השתתפו גם **תלמידים בעלי צרכים מיוחדים** הלומדים בכיתות רגילות בחינוך הרגיל: עולים חדשים הנמצאים בארץ בין שנה לשלוש שנים ועדיין מתקשים בשפה העברית, תלמידים בעלי לקויות למידה ותלמידים המקבלים תמיכה מתכנית השילוב (להלן "משולבים"). תלמידים אלו השתתפו באותם נוסחי מבחן כמו עמיתיהם לכיתה, אך בתנאי היבחנות מותאמים (להוציא מבחנים בשפת-אם, שבהם התלמידים נבחנים ללא כל התאמות).

תלמידים בבתי ספר חרדיים משתתפים במיצ"ב באורח חלקי. בתשע"ב השתתפו תלמידי רשת "מעין החינוך התורני" במבחני המיצ"ב. 73 בתי ספר מרשת זו השתתפו בבחינות בעברית ומתמטיקה בכיתה ה' וכן בבחינה בעברית בכיתה ב'. בנוסף, השתתפו 63 בתי ספר חרדיים שאינם משתייכים לרשתות. לא השתתפו במיצ"ב 210 בתי הספר של "מרכז החינוך העצמאי". נתוני התלמידים החרדיים שהשתתפו בתשע"ב במבחני המיצ"ב אינם מתפרסמים במסגרת דוח זה, שכן מדובר במדגם חלקי ולא מייצג של אוכלוסייה זו.

ראמ"ה רואה חשיבות עליונה **בהקפדה על טוהר בחינות**. נוהל העברת המבחנים כולל הנחיות קפדניות לשמירה על טוהר הבחינות. הליך חישוב נתוני המיצ"ב כולל בדיקה נרחבת לאיתור ההפרה של טוהר בחינות. נתוני התלמידים בבתי ספר בהם עלה חשד לפגיעה בטוהר הבחינות אינם נכללים בחישוב הנתונים של אותו מבחן בכל הרמות המדווחות. בתי ספר בהם נמצאה עדות לפגיעה בטוהר הבחינות מטופלים על פי נוהל משמעתי, כנדרש. הדוח הבית-ספרי מכיל הערה ברורה בדבר הפרה של טוהר הבחינות. בשנת הלימודים תשע"ב לא נכללו בחישוב נתוני המבחנים (באופן כולל, על פני תחומי הדעת ודרגות הכיתה): 5 כיתות בבתי"ס דוברי עברית (0.1% מהכיתות שנבחנו במגזר זה), ו- 213 כיתות בבתי"ס דוברי ערבית (10.2% מהכיתות שנבחנו במגזר זה). במבחן בשפת-אם ערבית ה' נמצאו עדויות נוספות לפגיעה חמורה בטוהר הבחינות אשר לא הגיעו לכלל פסילה של כיתות. תקפות הציונים במבחן זה מוטלת בספק ולכן אינם מדווחים בדוח זה.

קבוצות האוכלוסייה שנתוניהן מדווחים

הממצאים מוצגים בדוח זה בנפרד לכל תחום דעת בכל דרגת כיתה, ברמה כלל-ארצית ובחלוקה לפי מגזר שפה (בתי ספר דוברי עברית ובתי ספר דוברי ערבית), לפי סוג פיקוח (בתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי ובפיקוח

הממלכתי-דתי) ולפי מגזרים בקרב בתי-ספר דוברי ערבית (מגזר ערבי, מגזר דרוזי ומגזר בדואי בדרום)[1]. להלן פירוט של קבוצות הנבחנים המדווחות:

1. **כלל התלמידים בבתי הספר**
2. **כלל התלמידים בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית**
3. **כלל התלמידים בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי**
4. **כלל התלמידים בבתי ספר דוברי ערבית במגזרים הערבי, הדרוזי והבדואי בדרום**

הממצאים מוצגים גם בחלוקה לפי משתני רקע המתייחסים למאפייני התלמידים: **מגדר** (בנים ובנות) **ורקע חברתי-כלכלי** של התלמידים (גבוה, בינוני ונמוך). **יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתני הרקע לבין ההישגים**.

נתוני ההישגים של התלמידים בקבוצות הדיווח שלעיל כוללים את נתוניהם של כל התלמידים בקבוצות אלו שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן, להוציא תלמידי בתי הספר החרדיים, עולים הנמצאים בארץ בין שנה לשלוש שנים, ותלמידים משולבים. בנוסף, נתוני ההישגים אינם כוללים תלמידים בבתי ספר בהם נמצאה פגיעה בטוהר בחינות.

סולמות הציונים

אחת השאלות המרכזיות המתעוררת מדי שנה בשנה, לנוכח נתוני המיצ"ב, היא האם חל שיפור בהישגים בהשוואה להישגים בשנים קודמות, או שמא חלה נסיגה. כדי לענות על שאלה חשובה זו אי-אפשר להתבסס על **סולם ציוני הגלם**, ובמקומו פותח **סולם המיצ"ב הרב-שנתי**.

הציונים ב**סולם ציוני הגלם** של המיצ"ב מבטאים את סך הנקודות שצברו הנבחנים בתשובותיהם על שאלות המבחן, מתוך 100 הנקודות האפשריות בכל מבחן. סולם זה אינו מאפשר השוואה תקפה של הישגים במבחני המיצ"ב לאורך השנים, משום שייתכנו הבדלים מסוימים ברמת הקושי של המבחנים משנה לשנה, **ואי-אפשר לקבוע אם שינוי בציון הגלם משקף שינוי אמיתי ברמת ההישגים הלימודיים**, או משקף הבדלים ברמות הקושי של המבחנים, או שניהם גם יחד.

כדי לאפשר השוואה רב-שנתית של ציוני המיצ"ב בכל תחום דעת ברמה בית-ספרית וברמה ארצית הנהיגה ראמ"ה, החל משנת תשס"ז, מערך **כיול סטטיסטי** של הציונים במבחנים השונים. מערך זה מאפשר לתרגם את **ציוני הגלם** בכל שנה לסולם אחיד **- סולם מיצ"ב רב-שנתי**. מערך הכיול מביא בחשבון, בעבור כל מבחן בכל דרגת כיתה, הבדלים ברמות הקושי של נוסחי המבחנים שהועברו בשנים שונות, והוא מאפשר "למקם" את ההישגים שהתקבלו בשנים אלו על פני אותו סולם מדידה.

שנת הלימודים **תשס"ח** שימשה **שנת הבסיס** למדידת ההישגים בסולם החדש, ונתוני תשס"ח שימשו לקביעת אמות המידה של סולם זה: בשנה זו נקבע **הממוצע הכלל-ארצי** של ציוני הנבחנים על **500,** ו**סטיית התקן** שלהם נקבעה להיות **100**, וזאת בכל אחד ממקצועות המיצ"ב בנפרד ובכל אחת מדרגות הכיתה.

נתוני ההישגים המוצגים בדוח זה הם נתוני הציון הכולל במבחן, ובנוגע אליהם מדווחים מדדים סטטיסטיים מקובלים: ממוצע וסטיית תקן[2]. ממוצעי ההישגים בסולם ציוני הגלם ופירוט המרתם לסולם הרב-שנתי מוצגים בנספח 2. ממוצעי ההישגים בשנת תשע"ב (שכוילו והומרו לסולם הרב-שנתי) מדווחים להלן בהשוואה לממוצעי ההישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"א ומוצגים בנספח 3. בנספח 4 מוצגים הפערים בהישגים בבתי-ספר דוברי ערבית לפי מגזרים בשנים תשס"ז-תשע"ב. בנספח 5 מוצג תרשים הממחיש את תהליך הכיול. דיווח ההישגים במונחי הסולם הרב-שנתי מאפשר ללמוד על שינויים שחלו ברמות ההישגים במיצ"ב בחמש השנים האחרונות, זאת במקביל לתמונת המצב המפורטת בדבר ההישגים בשנת תשע"ב עצמה. נציין כי לכיתות ח' התאפשרה השוואה בין הישגי התלמידים בתשע"ב לבין הישגיהם בתשס"ח-תשע"א בלבד, זאת משום שבשנת תשס"ז היו שיעורי ההשתתפות במיצ"ב לכיתות ח' נמוכים מאוד (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים).

---

[1] בעבור תת-אוכלוסיות יתכנו הבדלים קלים בין הנתונים בדוח זה לבין פרסומים מקבילים. הבדלים אלו נובעים מהתאמת משקלות לרמת הניתוח (כלל המדינה, מחוז או רשות).

[2] חישוב המדדים כלל הליך התאמה של מדגם האשכולות לאוכלוסייה כולה, זאת בשל שינויים קלים בהרכב אוכלוסיית בתי הספר בכל אשכול. הליך התאמה זה נעשה הן על נתוני תשע"ב והן על נתוני העבר בשנים תשס"ז-תשע"א. מסיבה זו, ובעקבות עדכונים מתודולוגיים נוספים שנערכו בשנת תשס"ט, ייתכנו הבדלים קלים בנתוני תשס"ז ותשס"ח המוצגים בדוח זה לעומת פרסומים קודמים של ראמ"ה בנוגע לשנים אלה (ר' נספח 3).

נדגיש כי **אין לעשות השוואות** ישירות בין **הציונים הממוצעים במקצועות השונים**, לא במונחי הציונים בסולם ציוני הגלם ולא במונחי הציונים בסולם הרב-שנתי, וזאת משום שמדובר בתכנים שונים ובהגדרות שונות לציפיות בכל מקצוע, ומשום שאין דרך להבטיח כי רמת הקושי של המבחנים זהה בכל המקצועות. לעומת זאת **אפשר לעשות השוואה בין מקצועות שונים ובין דרגות כיתה מבחינת המגמות לאורך השנים.**

כמו כן, **אין לעשות השוואה** בין הציונים במבחנים בשפת-האם עברית לבין הציונים במבחנים בשפת-האם ערבית. פיתוחם של שני המבחנים האלה נעשה בנפרד, בידי צוותים מקצועיים נפרדים ומתוך הגדרה נפרדת של המצופה בכל אחת משפות-אם אלו. המבחנים אינם מתורגמים משפה אחת לאחרת, אלא בנויים מתוך התייחסות למייחד את כל אחת משתי השפות (אוצר מילים, תחביר וכיו"ב) ולפי תכנית הלימודים הייחודית לכל אחת מהן.

במבחנים **בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב'** לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן נתוניהם מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית. הדיווח על מבחנים אלו כולל **תיאור של המיומנויות** שנדרשו במבחני תשע"ב לפי חלוקה לשלוש **רמות הישג** שונות. החלוקה לרמות הישג נקבעה על פי הנתונים האמפיריים ועל בסיס שיפוטי מומחים שהתבססו על ביצועי התלמידים בשנת תשע"א. הליך נפרד נעשה במבחן בעברית לכיתות ב' ובמבחן בערבית לכיתות ב': רמות ההישג נקבעו בנפרד ובאורח בלתי תלוי בשני המבחנים הללו על-ידי צוותים שונים וועדות מומחים שונות. מסיבות אלו, אין לעשות השוואות ברמות ההישג בין המבחן בעברית למבחן בערבית.

מבנה הדוח

בפתח הדוח הנוכחי על נתוני ההישגים במבחני **המיצ"ב תשע"ב בכיתות ה' ובכיתות ח'**, מוצגים דפי מידע המוקדשים לכל אחד ואחד ממבחני המיצ"ב. בדפים אלו מובא תיאור קצר של המבחנים, ולאחריו דיווח על ממוצעים וסטיות תקן של הציון הכולל (במונחי הסולם הרב-שנתי). ההישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' בתשע"ב מושווים להישגים במבחנים אלו בשנים תשס"ז-תשע"א, וההישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ח' בתשע"ב מושווים להישגים בשנים תשס"ח-תשע"א[3].

חלק מרכזי בדוח זה מוקדש לניתוח הפערים בהישגי קבוצות אוכלוסייה שונות. במסגרת ניתוח זה מדווחים:

- ✓ פערים בהישגים לפי מגזר שפה - בעבור כלל התלמידים ובנפרד בעבור שלוש רמות של רקע חברתי-כלכלי (גבוה, בינוני ונמוך)
- ✓ פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח - בעבור כלל התלמידים ובנפרד בעבור שלוש רמות של רקע חברתי-כלכלי (גבוה, בינוני ונמוך)
- ✓ פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים
- ✓ פערים בהישגים לפי רקע חברתי-כלכלי - בנפרד בחלוקה לפי מגזר שפה ובבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
- ✓ פערים בהישגים של בנים ובנות - בעבור כלל התלמידים ובנפרד בחלוקה לפי מגזר שפה, בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ובבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים

פרק נוסף מוקדש לדיווח על ההישגים במבחנים **בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב'**. הפרק כולל דיווח על ממוצע הציונים והתפלגותם, וכן על פערים לפי רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר. במבחנים אלו הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית. בנוסף, בפרק מובא גם דיווח על המיומנויות שנדרשו במבחני תשע"ב לפי רמות הישג שונות.

הדוח נחתם בפרק **נספחים** ובו נתונים משלימים הכוללים, בין היתר, פירוט הנתונים מהשנים תשס"ז-תשע"ב, ציוני גלם, ופירוט המעבר מציוני גלם לציונים בסולם הרב-שנתי.

[3] בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

הישגים במבחני המיצ"ב

תשע"ב

לפי מגזר שפה

המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני

מבחני המיצ"ב החיצוני נערכו במרס-מאי 2012. השתתפו בהם בתי ספר מאשכולות ב' ו-ד' – סך הכל 1,149 בתי-ספר, 4,217 כיתות ו-113,150 תלמידים. נוסף על כך, בתי הספר מאשכולות א' ו-ג' השתתפו במיצ"ב פנימי בכל תחומי הדעת, ונתוניהם משמשים לצרכים פנימיים של בתי הספר. נתונים אלו אינם נאספים מבתי הספר וממילא אינם מדווחים כאן.

בלוח 1 מוצגים מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב ושיעוריהם מתוך כלל התלמידים בשכבות ב', ה' ו-ח' באחוזים, בעבור כלל בתי הספר ובחלוקה לפי מגזר שפה (דוברי עברית/דוברי ערבית)[4]. נתוני שכבות ה' ו-ח' כוללים נבחנים מאשכולות המיצ"ב ב' ו-ד', שהם כמחצית מאוכלוסיית בתי הספר בארץ. מבחני המיצ"ב בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול ד', ועל כן הנתונים של שכבה זו כוללים כרבע מבתי הספר בארץ.

נתוני ההשתתפות מתייחסים לכלל התלמידים שנבחנו[5], והם כוללים גם תלמידים עולים ומשולבים וגם תלמידים הלומדים בכיתות בהן נמצא חשד לפגיעה בטוהר בחינות (נתוני ההישגים המוצגים בהמשך הדוח אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים אלה). שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים בשכבות אלו בבתי הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב.

לוח 1 : מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב תשע"ב ושיעוריהם (באחוזים) בשכבות ב', ה' ו-ח' - לפי מגזר שפה

המגזר	שכבה	מספר בתיה"ס שנבחנו	מספר הכיתות שנבחנו	מספר התלמידים שנבחנו	שיעור התלמידים שנבחנו
דוברי עברית	ב'*	302	639	16,611	94%
	ה'	596	1,230	31,181	93%
	ח'	345	1,154	31,445	90%
	כלל השכבות	876	2,973	79,237	92%
דוברי ערבית	ב'*	95	235	6,733	93%
	ה'	202	575	14,623	93%
	ח'	100	467	12,557	87%
	כלל השכבות	273	1,244	33,913	91%
כלל בתיה"ס	ב'*	397	874	23,344	93%
	ה'	798	1,805	45,804	93%
	ח'	445	1,621	44,002	90%
	כלל השכבות	1,149	4,217	113,150	92%

* מבחני המיצ"ב בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול ד', ועל כן הנתונים של שכבה זו כוללים רק כרבע מבתי הספר בארץ.

עיון בלוח 1 מעלה כי שיעור התלמידים שהשתתפו במבחני המיצ"ב בכלל בתי הספר בכיתות ב' הוא 93%, בכיתות ה' - 93%, ובכיתות ח' - 90%. שיעורי ההשתתפות בתשע"ב זהים לאלו שנרשמו בתשע"א. בכיתות ב' ו-ה' לא נמצאו הבדלים של ממש בשיעורי ההשתתפות בין שני מגזרי השפה, דוברי עברית ודוברי ערבית. בכיתות ח' שיעור ההשתתפות בקרב דוברי הערבית נמוך במעט משיעור ההשתתפות בקרב דוברי העברית (87% לעומת 90%, בהתאמה).

בפרק הבא מובא דיווח על תוצאות מבחני ההישגים בכל אחד ממבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' בשנים תשס"ז-תשע"ב במונחי **סולם המיצ"ב הרב-שנתי.**

---

[4] לצורך פישוט הדיווח על מספרי הנבחנים, נתוני ההשתתפות במבחנים המדווחים לעיל מבוססים על ההשתתפות במבחן במדע וטכנולוגיה באשכול ב' ובמבחן בשפת-אם באשכול ד'. בחישוב נתוני הטבלה, בתי ספר, כיתות (כלומר כיתות-אם) ותלמידים נספרים פעם אחת למרות שנבחנו בשני מבחנים.

[5] כמשתתפים במבחנים נחשבים כל התלמידים שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן.

הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'

לפי מגזר שפה

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בכיתות ה' ובכיתות ח'

המבחנים במדע וטכנולוגיה

כיתות ה'

המבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בדק ידע והבנה בנושאי לימוד הנלמדים לכיתות ג', ד' ו-ה', ומיומנויות של חשיבה מדעית וטכנולוגית. המבחן התבסס על תכנית הלימודים במדע וטכנולוגיה לבית הספר היסודי תשנ"ט, וכלל פריטים **בנושאים הבאים**: חומרים ואנרגיה ועולם מעשה ידי האדם; כדור הארץ והיקום; עולם היצורים החיים; האדם, התנהגותו, בריאותו ואיכות חייו ומערכות אקולוגיות ואיכות הסביבה. שאלות המבחן בדקו **מיומנויות חשיבה** ברמות שונות: מיומנויות חשיבה מסדר נמוך (ידע /איתור מידע); מיומנויות חשיבה מסדר בינוני (הבנה ויישום), ומיומנויות חשיבה מסדר גבוה (חקר ניסויי; ניתוח נתונים; בניית הנמקות והסקת מסקנות).

לוח 2 : ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

מדע וטכנולוגיה ה'	כלל בתי הספר			דוברי עברית			דוברי ערבית		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	18,684	**501**	102	13,182	**521**	87	5,502	**454**	118
תשס"ח	21,407	**500**	100	14,466	**524**	84	6,941	**444**	111
תשס"ט	20,644	**524**	91	14,787	**536**	80	5,857	**496**	106
תש"ע	19,165	**524**	86	13,379	**532**	77	5,786	**506**	101
תשע"א	19,631	**532**	76	13,961	**537**	73	5,670	**519**	81
תשע"ב	20,222	**528**	77	13,957	**541**	70	6,265	**498**	82

תרשים 1: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

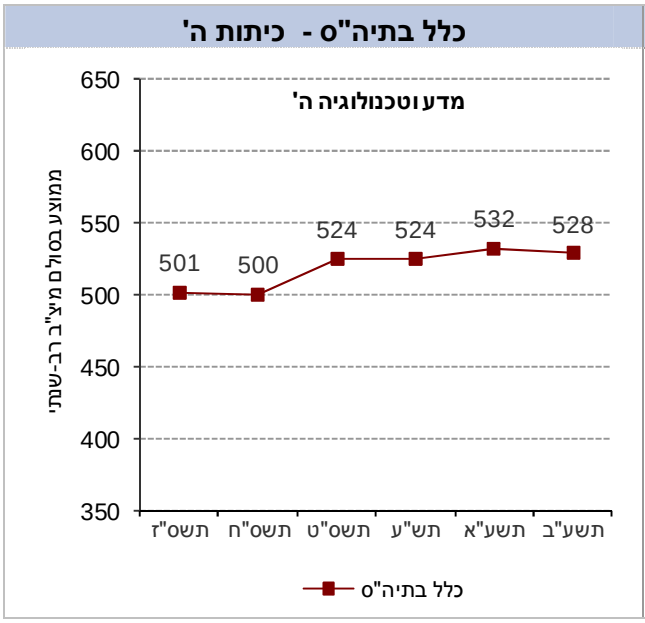

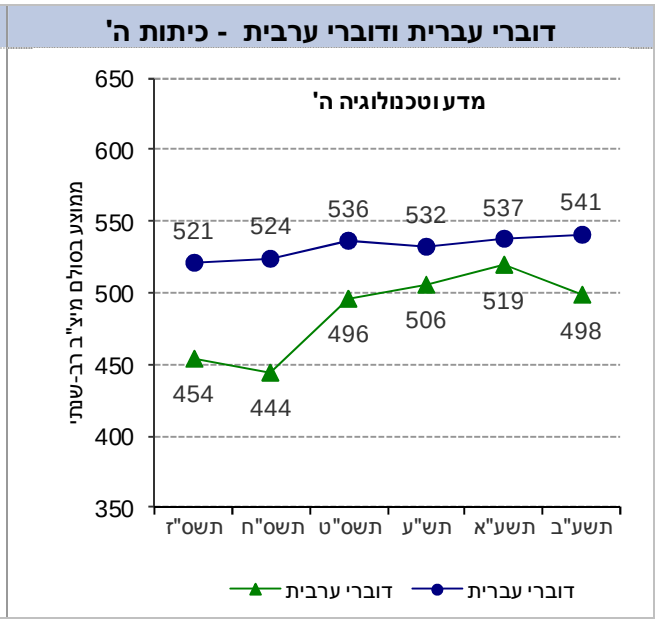

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ב **לא חל שינוי משמעותי** בהישגי התלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' **בכלל בתיה"ס** בהשוואה לתשע"א, **ונשמרה העלייה** בהישגים שהושגה בשנים קודמות.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב חלה **עלייה מצטברת מתונה** של 27 נק' בסולם הרב-שנתי, שנובעת בעיקר מעליה חריגה בין תשס"ח לתשס"ט בקרב דוברי הערבית.
- הישגי התלמידים **דוברי העברית** בתשע"ב **דומים** להישגים שנמדדו בתשע"א. בסה"כ, במהלך חמש השנים חלה **עלייה מצטברת קלה** בהישגי התלמידים דוברי העברית (20 נק').
- לעומת זאת, הישגי התלמידים **דוברי הערבית נמוכים** בתשע"ב ב-21 נק' מההישגים שנרשמו בתשע"א. ירידה גדולה במיוחד נרשמה בקרב המגזר הבדואי בדרום. במהלך חמש השנים נרשמה **עלייה מצטברת גדולה** בהישגי התלמידים דוברי הערבית (44 נק'), בעיקר בין השנים תשס"ח לתשס"ט.
- הישגי התלמידים **דוברי העברית גבוהים** מהישגי התלמידים **דוברי הערבית**. בשנה"ל תשע"ב עמד הפער לטובת דוברי העברית על 43 נק' בסולם הרב-שנתי.
- לא חל שינוי משמעותי בפיזור הציונים (ס"ת) בתשע"ב בהשוואה לתשע"א. במהלך השנים הצטמצם פיזור הציונים במידה רבה (ירידה של כ-25 נק') בקרב כלל התלמידים.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 1 ובלוח 2 **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים מ- 29 כיתות (8 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 3% מסך הכיתות - 2 כיתות מתוך 628 בבתי ספר דוברי עברית ו- 27 כיתות מתוך 300 בבתי ספר דוברי ערבית.

כיתות ח'

המבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בדק ידע והבנה בנושאי לימוד הנלמדים בכיתות ז' ו-ח' ומיומנויות חשיבה ואוריינות מדעית וטכנולוגית. מפרט המבחן התבסס על תוכנית הלימודים במדע וטכנולוגיה לחטיבת הביניים תשנ"ו ועל המסמך לחיזוק הידע והמיומנויות ולשיפור ההישגים (מסמך האב תשע"א) המעודכן לחודש סיוון תש"ע, יוני 2010 והמסמך לחיזוק הידע והמיומנויות ולשיפור ההישגים (מסמך האב תשע"ב) המעודכן לחודש אלול תשע"א, אוגוסט 2011. המבחן כלל פריטים **בנושאים הבאים**: חומרים; אנרגיה, כוחות ותנועה; מערכות ותהליכים ביצורים חיים ומערכות אקולוגיות. שאלות המבחן בדקו **מיומנויות חשיבה** ברמות שונות: מיומנויות חשיבה מסדר נמוך (ידע /איתור מידע); מיומנויות חשיבה מסדר בינוני (הבנה ויישום), ומיומנויות חשיבה מסדר גבוה (חקר ניסוי; ניתוח נתונים; בניית הנמקות והסקת מסקנות).

לוח 3: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

מדע וטכנולוגיה ח'	כלל בתי הספר			דוברי עברית			דוברי ערבית		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	18,868	**500**	100	12,948	**513**	94	5,920	**466**	107
תשס"ט	18,588	**506**	106	13,501	**525**	99	5,087	**459**	106
תש"ע	18,872	**522**	100	13,782	**534**	95	5,090	**494**	105
תשע"א	17,249	**541**	102	13,339	**547**	97	3,910	**525**	112
תשע"ב	18,664	**539**	101	13,998	**549**	100	4,666	**512**	100

תרשים 2: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי עברית ודוברי ערבית - כיתות ח'

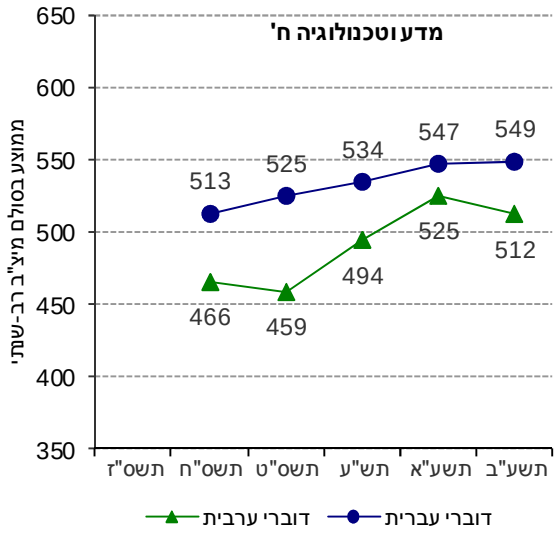

כלל בתיה"ס - כיתות ח'

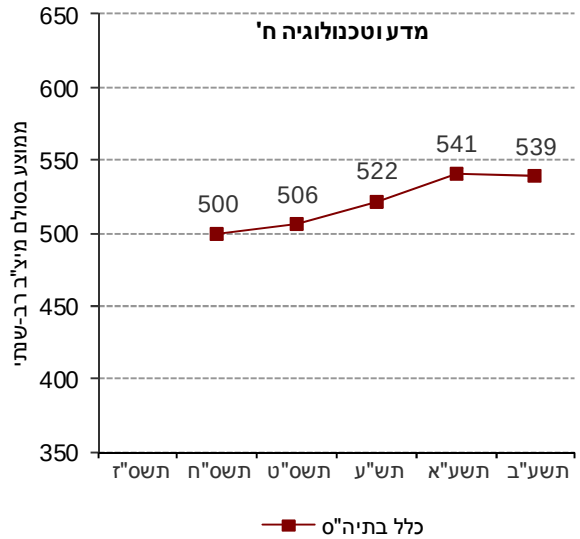

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ב **לא חל שינוי משמעותי** בהישגי התלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' **בכלל בתיה"ס** בהשוואה לתשע"א, **ונשמרה העלייה** שהושגה בשנים קודמות.
- במהלך ארבע השנים שבין תשס"ח לתשע"ב חלה **עלייה מצטברת ניכרת** של 39 נק' בסולם הרב-שנתי.
- הישגי התלמידים **דוברי העברית** בתשע"ב נותרו **דומים** להישגים שנמדדו בתשע"א. במהלך ארבע השנים נרשמה **עלייה מצטברת ניכרת** הישגי התלמידים דוברי העברית (36 נק').
- הישגי התלמידים **דוברי הערבית** בתשע"ב **נמוכים** ב-13 נק' מההישגים שנרשמו בתשע"א. במהלך ארבע השנים נרשמה **עלייה מצטברת גדולה** בהישגי התלמידים דוברי הערבית (46 נק').
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. בתשע"ב עמד **הפער לטובת דוברי העברית** על 37 נק' בסולם הרב-שנתי.
- בשני מגזרי השפה לא חלו שינויים משמעותיים בפיזור הציונים (ס"ת) לאורך השנים.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 2 ובלוח 3 **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 63 כיתות (12 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 8% מסך הכיתות שנבחנו - כל 63 הכיתות הן מתוך 254 הכיתות שנבחנו בבתי ספר דוברי ערבית.

המבחנים באנגלית
כיתות ה'

המבחן באנגלית לכיתות ה' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מרכזיים מתוך תכנית הלימודים באנגלית. **הנושאים במבחן** היו: הבנת הנשמע (Access to Information from Spoken Texts); הבנת הנקרא (Access to Information from Written Texts) והבעה בכתב (Written Presentation). שאלות ההבנה במבחן כללו ארבעה **ממדי הבנה**: הבנת המשמעות הגלויה (Literal Comprehension); אינטגרציה (Integration); הסקה (Inference) והבעת דעה אישית (Personal Response).

לוח 4: ממוצעים וסטיות תקן באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

אנגלית ה'	כלל בתי הספר			דוברי עברית			דוברי ערבית		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	18,457	**491**	103	12,925	**499**	100	5,532	**471**	106
תשס"ח	21,334	**500**	100	14,408	**509**	96	6,926	**478**	107
תשס"ט	21,085	**507**	100	14,986	**517**	97	6,099	**483**	104
תש"ע	19,348	**508**	99	13,436	**519**	95	5,912	**481**	103
תשע"א	19,953	**525**	91	13,680	**532**	92	6,273	**511**	85
תשע"ב	20,005	**535**	90	13,824	**545**	89	6,181	**514**	89

תרשים 3: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

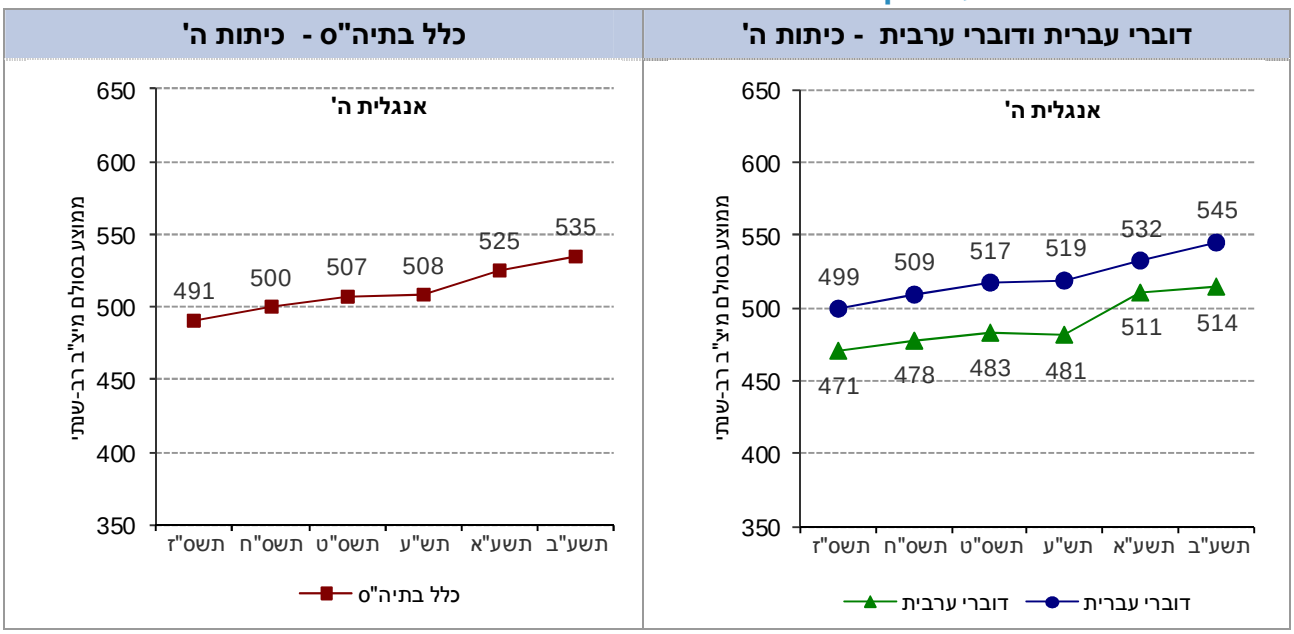

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים במבחן באנגלית לכיתות ה' **בכלל בתיה"ס עלו** בתשע"ב ב-10 נק' בהשוואה לתשע"א, זאת בהמשך למגמת העלייה שנרשמה בשנים קודמות.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב חלה **עלייה מצטברת גדולה** של 44 נק' בהישגי תלמידים בכלל בתיה"ס.
- בשנה"ל תשע"ב **עלו** הישגי התלמידים **דוברי העברית** ב-13 נק' בהשוואה לתשע"א. הישגי התלמידים **דוברי הערבית** נותרו **דומים** להישגים שנרשמו בתשע"א.
- במהלך חמש השנים נרשמה **עליה מצטברת גדולה** בהישגי תלמידים משני מגזרי השפה: עליה של 46 נק' בקרב דוברי העברית ושל 43 נק' בקרב דוברי הערבית.
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. **הפער לטובת דוברי העברית** עומד בתשע"ב על כ-30 נק' בסולם הרב שנתי.
- בתשע"ב לא חל שינוי משמעותי בפיזור הציונים (ס"ת) בהשוואה לתשע"א. במהלך השנים הצטמצם קלות פיזור הציונים (ירידה של כ-10 נק').

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 3 ובלוח 4 **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים מ- 27 כיתות (8 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 3% מסך הכיתות - 3 כיתות מתוך 624 בבתי ספר דוברי עברית ו- 24 כיתות מתוך 300 בבתי ספר דוברי ערבית.

כיתות ח'

המבחן באנגלית לכיתות ח' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מרכזיים מתוך תכנית הלימודים באנגלית. **הנושאים במבחן היו**: הבנת הנשמע (Access to Information from Spoken Texts); הבנת הנקרא (Access to Information from Written Texts) והבעה בכתב (Written presentation). שאלות ההבנה במבחן כללו ארבעה **ממדי הבנה**: הבנת המשמעות הגלויה (Literal Comprehension); אינטגרציה (Integration); הסקה (Inference) והבעת דעה אישית (Personal Response).

לוח 5: ממוצעים וסטיות תקן באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

אנגלית ח'	כלל בתי הספר			דוברי עברית			דוברי ערבית		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	18,995	**500**	100	13,142	**519**	99	5,853	**452**	86
תשס"ט	19,083	**507**	100	13,754	**531**	95	5,329	**449**	87
תש"ע	19,269	**513**	97	14,089	**530**	92	5,180	**470**	95
תשע"א	18,266	**523**	85	13,197	**537**	83	5,069	**491**	80
תשע"ב	19,317	**511**	89	13,967	**530**	85	5,350	**467**	82

תרשים 4: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

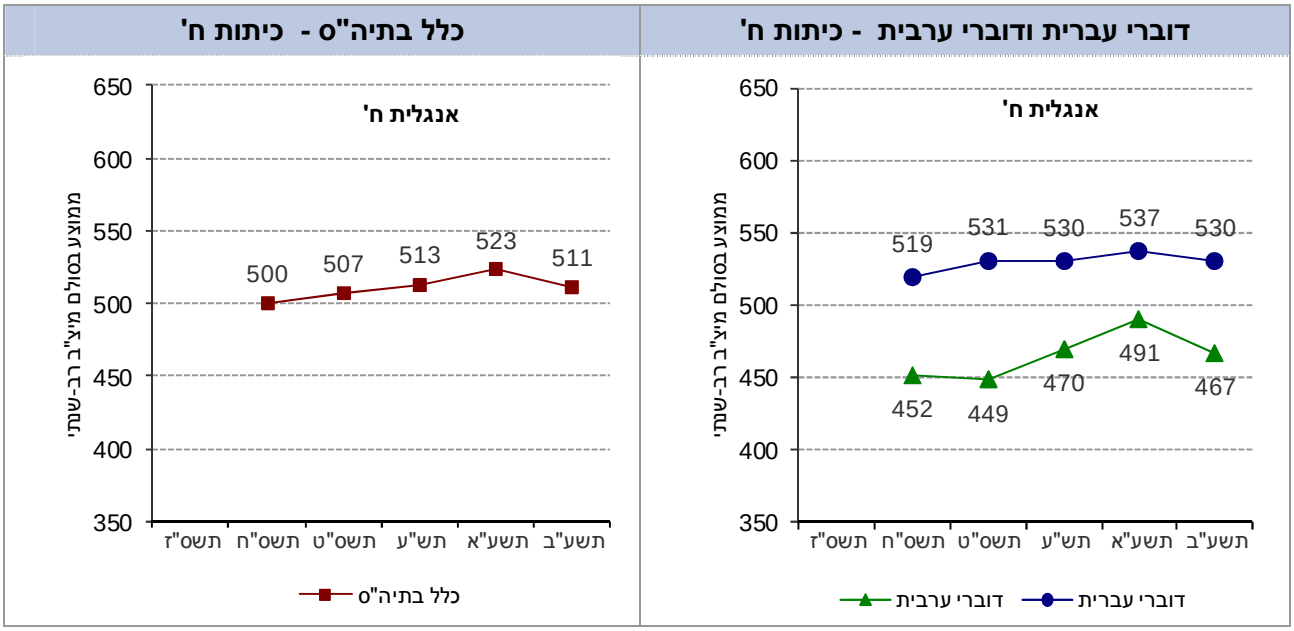

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים **בכלל בתיה"ס** במבחן באנגלית לכיתות ח' **ירדו** בתשע"ב ב-12 נק' בהשוואה לתשע"א.
- בסה"כ, במהלך ארבע השנים שבין תשס"ח לתשע"ב נרשמה **עליה מצטברת קלה** של 11 נק' בסולם הרב-שנתי.
- מגמה דומה נרשמה בקרב דוברי העברית. הישגי התלמידים **דוברי העברית ירדו במעט** בתשע"ב (7 נק') בהשוואה לתשע"א, ובסה"כ נמדדה **עליה מצטברת קלה** של 11 נק' במהלך ארבע השנים.
- לעומת זאת, בקרב **דוברי הערבית** נרשמה בתשע"ב **ירידה ניכרת** של 24 נק' בהשוואה לתשע"א. במהלך ארבע השנים שנמדדו נרשמה **עלייה מצטברת קלה** של 15 נק'.
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. **הפער לטובת דוברי העברית** עומד בתשע"ב על 63 נק', והוא דומה בגודלו לפער שנרשם בתשס"ח.
- בשני מגזרי השפה פיזור הציונים בתשע"ב דומה לזה שנרשם בתשע"א. בסה"כ, במהלך ארבע שנים נרשם צמצום של 11 נק' בפיזור הציונים בקרב כלל התלמידים.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 4 ובלוח 5 **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 36 כיתות (6 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 4% מסך הכיתות שנבחנו - כל 36 הכיתות הן מתוך 255 הכיתות שנבחנו בבתי ספר דוברי ערבית.

המבחנים במתמטיקה
כיתות ה'

המבחן במתמטיקה לכיתות ה' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מתוך תכנית הלימודים החדשה במתמטיקה (שפורסמה ב-2006). המבחן כלל שאלות המשקפות את הנושאים והעקרונות המופיעים בתכנית הלימודים ואשר בדקו את ההבנה והשליטה במיומנויות מתמטיות הנלמדות לכיתות א'-ה'. **הנושאים במבחן היו**: מספרים שלמים; שברים; גיאומטריה ומדידות. שאלות המבחן בדקו **מיומנויות חשיבה** ברמות שונות: ידע וזיהוי; חשיבה אלגוריתמית; חשיבה תהליכית (יישום ותובנה חשבונית) וחיפוש פתוח והנמקה.

לוח 6: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

מתמטיקה ה'	כלל בתי הספר			דוברי עברית			דוברי ערבית		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	19,826	**490**	98	14,184	**508**	93	5,642	**445**	96
תשס"ח	19,825	**500**	100	13,884	**521**	93	5,941	**450**	97
תשס"ט	19,681	**508**	98	13,642	**526**	93	6,039	**465**	95
תש"ע	21,040	**529**	93	14,164	**548**	84	6,876	**487**	99
תשע"א	22,060	**546**	82	15,352	**558**	78	6,708	**520**	86
תשע"ב	18,936	**542**	88	13,218	**556**	82	5,718	**511**	91

תרשים 5: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי עברית ודוברי ערבית - כיתות ה'

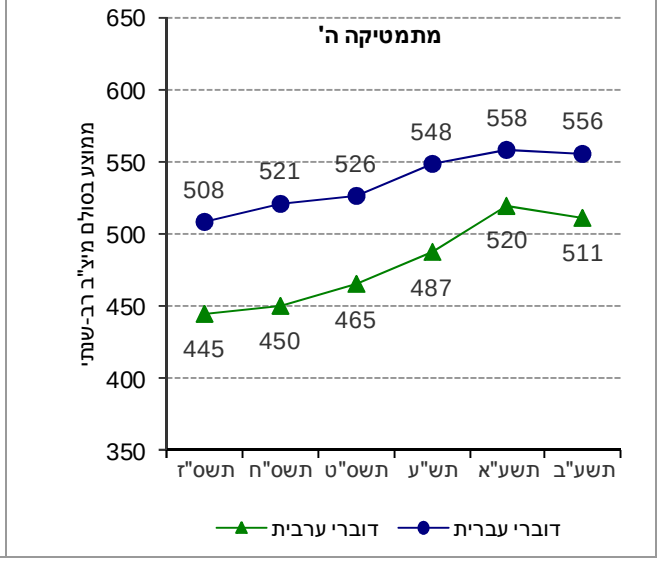

כלל בתיה"ס - כיתות ה'

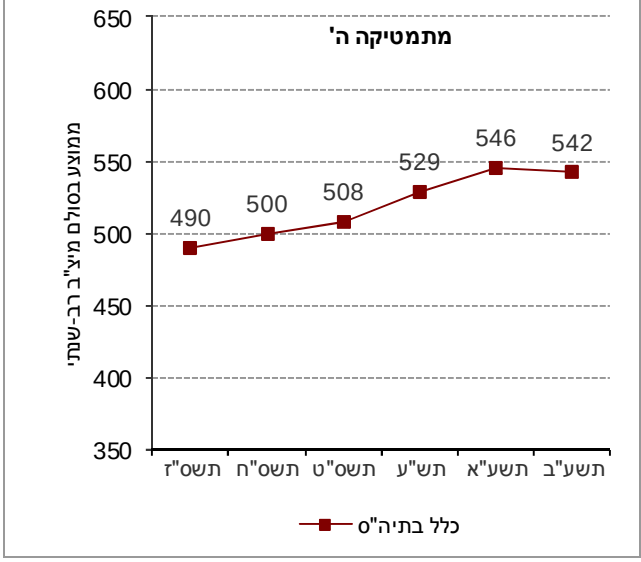

עיון בנתונים מעלה כי -

- בתשע"ב **לא חל שינוי של ממש** בהישגי התלמידים **בכלל בתיה"ס** במתמטיקה לכיתות ה' בהשוואה לתשע"א, **ונשמרה העלייה** שנמדדה ברציפות בין השנים תשס"ז לתשע"א. בסה"כ, חלה **עלייה מצטברת גדולה** של 52 נק'.
- הישגי התלמידים **דוברי העברית** בתשע"ב נותרו **דומים** להישגים שנרשמו בהשוואה לתשע"א. בסה"כ, במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב נרשמה **עלייה מצטברת גדולה** של 48 נק'.
- בקרב **דוברי הערבית** חלה **ירידה קלה** של 9 נק' בהישגי התלמידים בתשע"ב בהשוואה לתשע"א. ירידה גדולה במיוחד נרשמה בהישגי תלמידים במגזר הבדואי בדרום. עם זאת, במהלך חמש השנים נרשמה **עלייה מצטברת גדולה מאד** של 66 נק' בסולם הרב-שנתי.
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. **הפער לטובת דוברי העברית הצטמצם** בשנתיים האחרונות והוא עומד בתשע"ב על 45 נק', זאת בהשוואה לפער של כ- 60 נק' בשנים תשס"ז-תש"ע.
- בשני מגזרי השפה פיזור הציונים בתשע"ב דומה לזה שנרשם בתשע"א. בסה"כ, במהלך ארבע שנים נרשם צמצום של 10 נק' בפיזור הציונים בקרב כלל התלמידים.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 5 ובלוח 6 **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 23 כיתות (8 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 3% מסך הכיתות שנבחנו - כל 23 הכיתות הן מתוך 278 הכיתות שנבחנו בבתי ספר דוברי ערבית.

כיתות ח'

המבחן במתמטיקה לכיתות ח' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מתוך **תכנית הלימודים החדשה** במתמטיקה תוך התמקדות בנושאים/תחומים הנלמדים לכיתות ז'-ח'. התכנית החדשה החלה לפעול בכיתות ז' בשנה"ל תש"ע ונלמדה לראשונה בכיתות ח' בתשע"א. המבחן כלל פריטים המשקפים את התחומים העיקריים בתכנית הלימודים: תחום מספרי; תחום אלגברי ותחום גיאומטרי. שאלות המבחן נוסחו ברוח תכנית הלימודים החדשה ובדקו **מיומנויות חשיבה** ברמות שונות: ידע וזיהוי; חשיבה אלגוריתמית; חשיבה תהליכית; חיפוש פתוח והנמקה.

לוח 7: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

מתמטיקה ח'	כלל בתי הספר			דוברי עברית			דוברי ערבית		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	18,233	**500**	100	13,475	**512**	102	4,758	**471**	89
תשס"ט	18,345	**510**	99	13,221	**520**	100	5,124	**488**	94
תש"ע	19,304	**511**	101	13,399	**523**	101	5,905	**479**	92
תשע"א	20,337	**522**	97	14,470	**532**	97	5,867	**498**	92
תשע"ב	19,421	**501**	99	14,490	**514**	97	4,931	**468**	95

תרשים 6: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

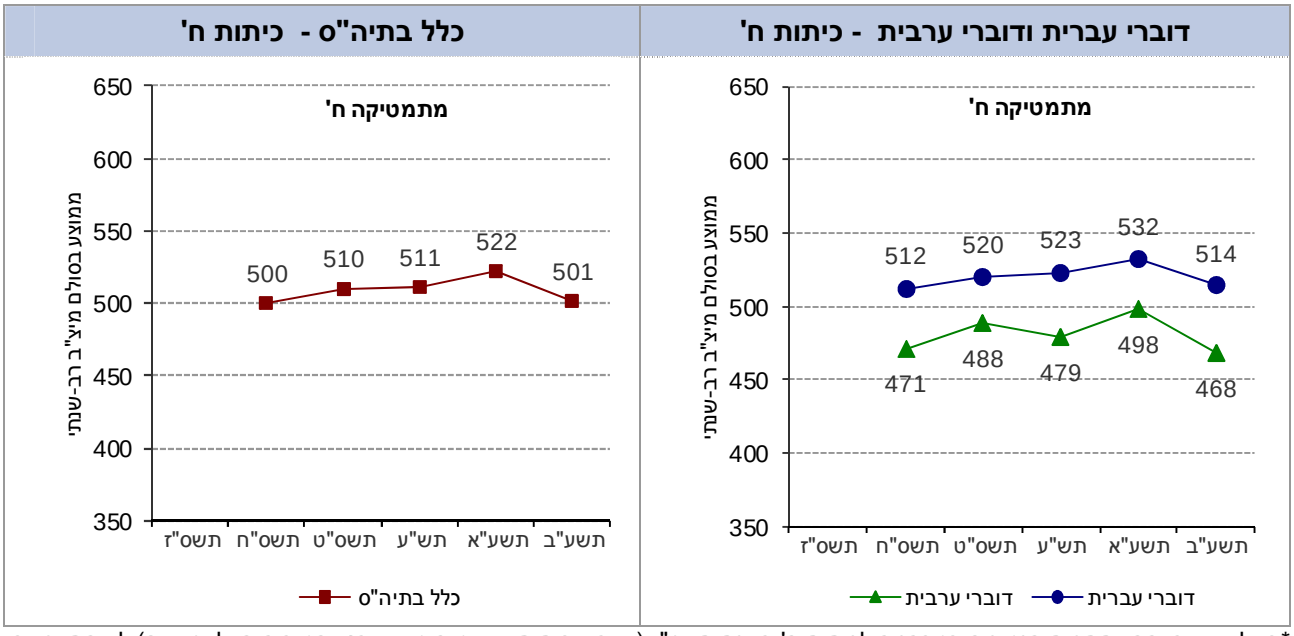

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ב נרשמה **ירידה משמעותית** בהישגי התלמידים **בכלל בתיה"ס** במבחן מתמטיקה לכיתות ח' בהשוואה לתשע"א. ההישגים ירדו השנה ב-21 נק' בסולם הרב-שנתי וחזרו לרמה שנמדדה בשנת הבסיס תשס"ח.
- ממצאים דומים נרשמו **בקרב דוברי העברית**. בתשע"ב **ירדו** הישגי התלמידים דוברי העברית ב- 18 נק' לעומת שנת תשע"א, והם דומים ברמתם להישגים שנמדדו בתשס"ח.
- בקרב **דוברי הערבית**, הישגי התלמידים בתשע"ב **נמוכים במידה ניכרת** בהשוואה לתשע"א (ירידה של 30 נק'). ירידה גדולה במיוחד נרשמה בקרב המגזר הבדואי בדרום. בסה"כ ההישגים שנרשמו בתשע"ב דומים להישגים שנרשמו בתשס"ח.
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. בתשע"ב עמד **הפער לטובת דוברי העברית** על 46 נק' בדומה לפערים שנרשמו בשנים קודמות.
- בשני מגזרי השפה לא חל שינוי משמעותי בפיזור הציונים (ס"ת) במהלך השנים.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 6 ובלוח 7 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 23 כיתות (4 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 3% מסך הכיתות שנבחנו - כל 23 הכיתות הן מתוך 216 הכיתות שנבחנו בבתי ספר דוברי ערבית.

המבחנים בעברית

כיתות ה'

המבחן בעברית לכיתות ה' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים בעברית לבית הספר היסודי. **הנושאים במבחן היו**: הבנת הנקרא; הבעה בכתב ולשון ומטה-לשון. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: סיפור; טקסט מידע וטקסט שימושי. שאלות ההבנה במבחן בדקו שלושה **ממדי הבנה**: הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; הבנת המשתמע מתוך הטקסט; יישום, הערכה וביקורת. מבחן זה הועבר לדוברי עברית בלבד.

לוח 8: ממוצעים וסטיות תקן בעברית לכיתות ה'

עברית ה'	דוברי עברית		
	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	13,899	**492**	106
תשס"ח	13,904	**500**	100
תשס"ט	13,653	**513**	91
תש"ע	14,138	**521**	82
תשע"א	15,406	**528**	72
תשע"ב	13,265	**539**	68

תרשים 7: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ה'

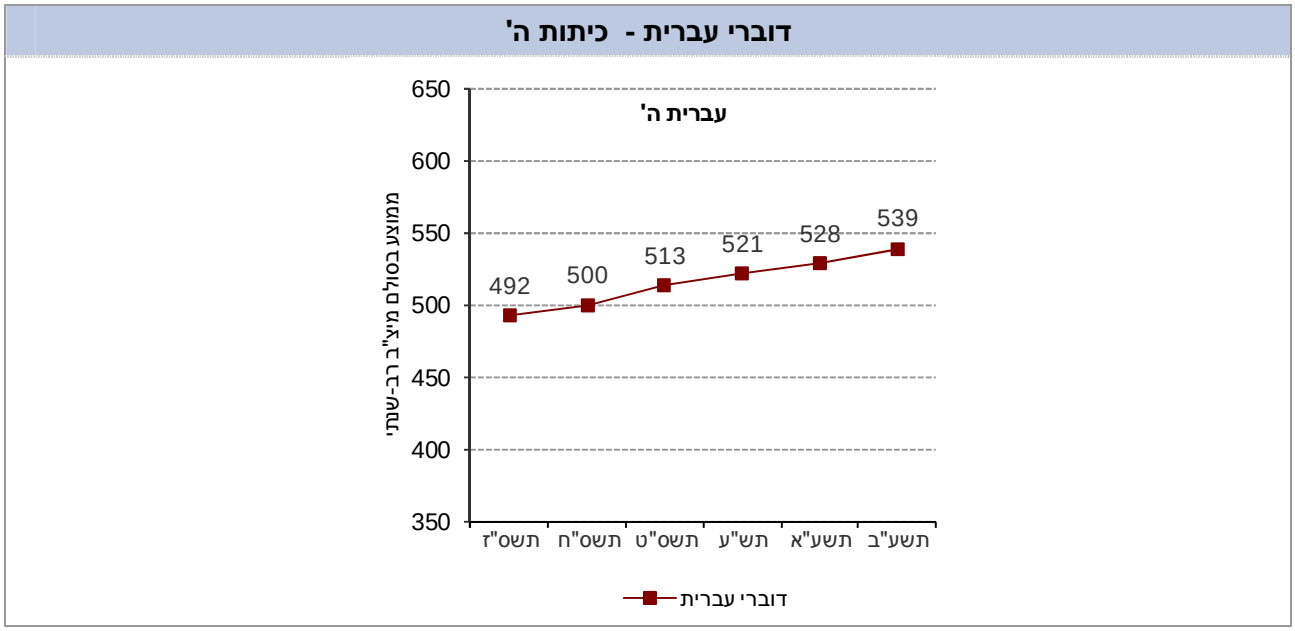

עיון בנתונים מעלה כי -

- ניכרת מגמה של **עלייה הדרגתית** בהישגי התלמידים במבחן בעברית לכיתות ה' על פני השנים. בתשע"ב **עלו** הישגי התלמידים ב- 11 נקודות בסולם הרב-שנתי, ובסה"כ חלה **עליה מצטברת גדולה** של 47 נק' במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב.
- פיזור הציונים (ס"ת) במבחן זה הולך ומצטמצם עם השנים. בסה"כ במהלך חמש השנים חלה ירידה ניכרת של 38 נק' בפיזור הציונים.

כיתות ח'

המבחן בעברית לכיתות ח' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים לבית הספר העל-יסודי. **הנושאים במבחן היו**: הבנת הנקרא; הבעה בכתב ולשון ומטה-לשון. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: טקסט טיעון/שכנוע; טקסט מידע וטקסט שימושי. שאלות ההבנה במבחן בדקו שלושה **ממדי הבנה**: איתור מידע וארגונו מחדש; פרשנות והיסק; הערכה וביקורת. מבחן זה הועבר לדוברי עברית בלבד.

לוח 9: ממוצעים וסטיות תקן בעברית לכיתות ח'

עברית ח'	דוברי עברית		
	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	13,933	**500**	100
תשס"ט	13,376	**535**	98
תש"ע	13,445	**538**	92
תשע"א	14,528	**551**	92
תשע"ב	14,520	**539**	87

תרשים 8: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ח'

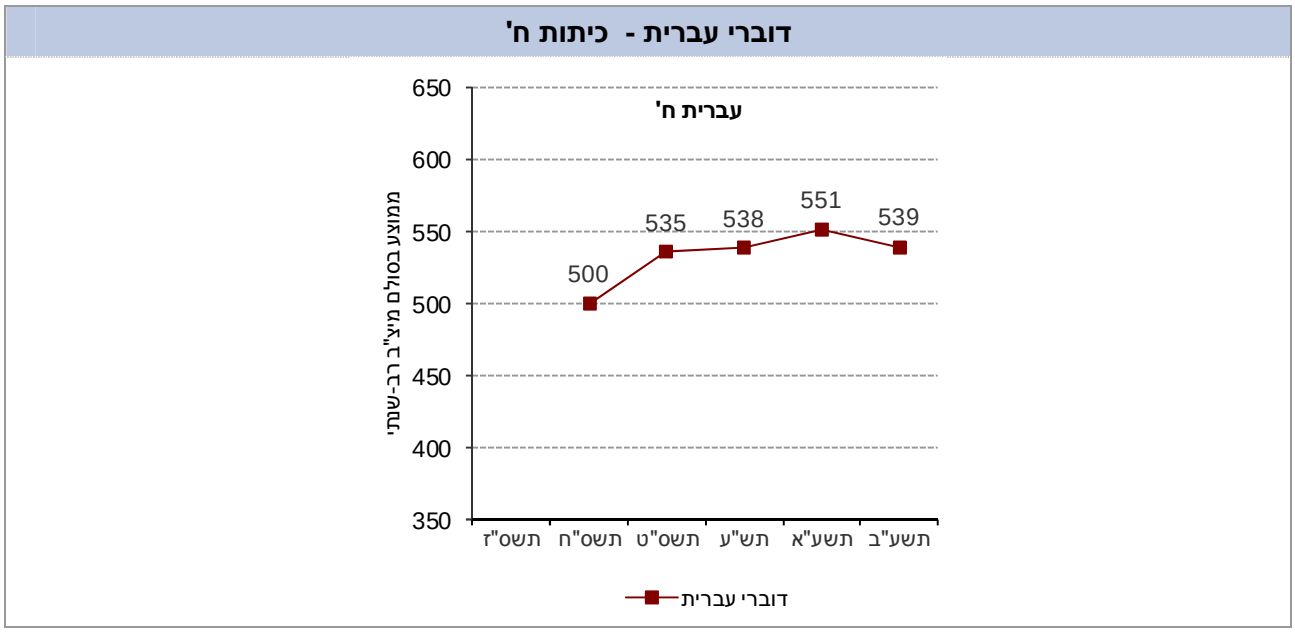

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ב חלה **ירידה מתונה** של 12 נק' בהישגי התלמידים במבחן בעברית לכיתות ח' בהשוואה להישגיהם בשנת תשע"א. בין השנים תשס"ח-תשע"ב חלה **עלייה מצטברת ניכרת** של 39 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- פיזור הציונים (ס"ת) של התלמידים במבחן זה הצטמצם קלות. בסה"כ חלה ירידה של 13 נק' בפיזור הציונים במהלך השנים תשס"ח-תשע"ב.

המבחנים בערבית
כיתות ח'

המבחן בערבית לכיתות ח' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים בערבית לבית הספר העל-יסודי. **הנושאים במבחן היו:** הבנת הנקרא; הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: טקסט נרטיבי; טקסט מידע וטקסט שכנועי. שאלות ההבנה במבחן בדקו **שלושה ממדי הבנה**: איתור מידע וארגונו מחדש; פרשנות והיסק; הערכה וביקורת. מבחן זה הועבר לדוברי ערבית בלבד.

לוח 10: ממוצעים וסטיות תקן בערבית לכיתות ח'

ערבית ח'	דוברי ערבית		
	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	4,971	**500**	100
תשס"ט	5,374	**523**	80
תש"ע	6,031	**513**	88
תשע"א	5,913	**527**	90
תשע"ב	5,226	**533**	95

תרשים 9: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ח'

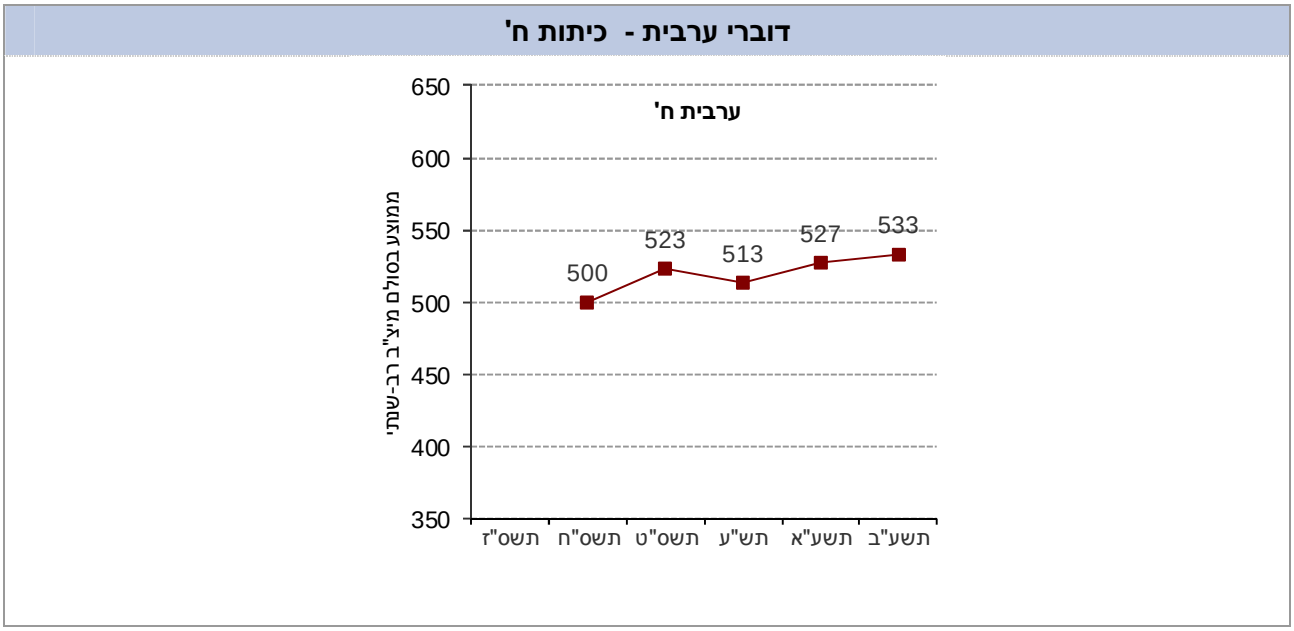

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ב הישגי התלמידים במבחן בערבית לכיתות ח' **דומים** להישגים שנרשמו בשנה קודמת (עלייה מזערית של 6 נק' בהשוואה לתשע"א). בסה"כ, בין השנים תשס"ח-תשע"ב נרשמה **עלייה מצטברת ניכרת** בהישגי התלמידים - 33 נק' בסולם הרב-שנתי.
- בשנת תשע"ב פיזור הציונים (ס"ת) של התלמידים דומה לפיזור שנמדד בשנת הבסיס תשס"ח.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 9 ובלוח 10 **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 7 כיתות (בית ספר אחד) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 3% מתוך 213 הכיתות שנבחנו בבתי ספר דובר ערבית.

סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ולכיתות ח'

בשנת הלימודים תשע"ב נרשמה מגמה מעורבת בהישגי התלמידים במבחני המיצ"ב בהשוואה לשנה הקודמת. בכיתות ה', הישגי התלמידים גבוהים (באנגלית ובשפת-אם עברית) או דומים (במדע וטכנולוגיה ובמתמטיקה) להישגים שנרשמו בתשע"א. בכיתות ח', הישגי התלמידים נמוכים (באנגלית, במתמטיקה, ובשפת-אם עברית) או דומים (במדע וטכנולוגיה) להישגים שנרשמו בתשע"א.

בכל המקצועות ודרגות הכיתה (למעט מתמטיקה ח') נרשמה במהלך השנים עלייה מצטברת קלה עד גדולה בהישגי התלמידים לאורך השנים.

כיתות ה'

- הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"ב **לכיתות ה'** בקרב **כלל התלמידים** ובמגזרי השפה מצביעים על **מגמה מעורבת** בתחומי הדעת השונים **בהשוואה לשנה הקודמת**.
  - בקרב התלמידים במגזר **דובר העברית** נרשמו **עליות קלות** בהישגים במבחן באנגלית ב- 13 נקודות בסולם הרב-שנתי ובמבחן בשפת-אם עברית ב- 11 נקודות. הישגי התלמידים דוברי העברית במבחנים במדע וטכנולוגיה ובמתמטיקה **דומים** להישגים שנרשמו בתשע"א, ונשמרה העלייה שהושגה בשנים הקודמות.
  - בקרב התלמידים במגזר **דובר הערבית** נרשמו על פי רוב **ירידות** בהישגים: במדע וטכנולוגיה ירדו ההישגים ב- 21 נקודות ובמתמטיקה ב- 9 נקודות. לא נרשם שינוי בהישגי התלמידים דוברי הערבית במבחן באנגלית.
- אשר **למגמה על פני חמש שנים** (תשס"ז - תשע"ב):
  - בכל מבחני המיצ"ב לכיתות ה' נרשמה **עלייה מצטברת** בהישגי **כלל התלמידים** במבחני המיצ"ב במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב. גודל העלייה המצטברת משתנה בין תחומי הדעת ובין מגזרי השפה.
  - בקרב התלמידים במגזר **דובר העברית**, השינויים בהישגים שנרשמו בין השנים תשס"ז לתשע"ב הובילו **לעלייה כוללת גדולה** בשלושה מקצועות: במתמטיקה 48 נקודות, בשפת-אם עברית 47 נקודות ובאנגלית 46 נקודות. במקצוע מדע וטכנולוגיה העלייה הכוללת בהישגים מתונה יותר - 20 נקודות.
  - השינויים בהישגים שנרשמו בין השנים תשס"ז לתשע"ב בקרב התלמידים במגזר **דובר הערבית** הובילו **לעלייה כוללת גדולה** בשני מקצועות: במדע וטכנולוגיה 44 נקודות ובאנגלית 43 נקודות. במתמטיקה נרשמה **עלייה כוללת גדולה מאד** - 66 נקודות.

כיתות ח'

- הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"ב **לכיתות ח'** בקרב **כלל התלמידים** ובמגזרי השפה מצביעים על **ירידה** במרבית תחומי הדעת **בהשוואה לשנה הקודמת**.
  - בקרב תלמידים במגזר **דובר העברית** בתשע"ב נרשמו **ירידות קלות** בהישגים בהשוואה לתשע"א: 18 נקודות במתמטיקה, 12 נקודות בשפת-אם עברית ו-7 נקודות באנגלית. במבחן במדע וטכנולוגיה לא נרשם שינוי משמעותי בהישגים ונשמרה העלייה שהושגה בשנים הקודמות.
  - גם בקרב התלמידים במגזר **דובר הערבית** נרשמו בתשע"ב **ירידות** בהישגים: ירידה משמעותית של 30 נקודות במתמטיקה, 24 נקודות באנגלית, וירידה קלה יותר של 13 נקודות במדע וטכנולוגיה. בשפת-אם ערבית ההישגים בתשע"ב דומים להישגים בתשע"א (עלייה מזערית של 6 נקודות).
- אשר **למגמה על פני ארבע שנים** (תשס"ח - תשע"ב):
  - במרבית תחומי הדעת (למעט מתמטיקה) נרשמה **עלייה מצטברת** בהישגי **כלל התלמידים** במבחני המיצ"ב לכיתות ח' בין השנים תשס"ח-תשע"ב. גודל העלייה המצטברת משתנה בין תחומי הדעת ובין מגזרי השפה. לעומת זאת, הישגי התלמידים **במבחן במתמטיקה** בתשע"ב **דומים** להישגים שנרשמו בשנת הבסיס תשס"ח.
  - בארבע השנים האחרונות חלה **עלייה מצטברת ניכרת** בהישגי התלמידים **דוברי העברית** בשני מקצועות: בשפת-אם עברית 39 נקודות, ובמדע וטכנולוגיה 36 נקודות. באנגלית נרשמה **עלייה מצטברת קלה** של 11 נקודות. הישגי התלמידים דוברי העברית במתמטיקה דומים להישגים שנרשמו בתשס"ח.
  - גם בקרב התלמידים במגזר **דובר הערבית** נרשמה בארבע השנים **עלייה מצטברת ניכרת** בשפת-אם ערבית 33 נקודות ובמדע וטכנולוגיה 46 נקודות. באנגלית נרשמה עלייה **כוללת מתונה יותר** של 15 נקודות, ובמתמטיקה הישגי התלמידים בתשע"ב דומים להישגים שנרשמו בתשס"ח.

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב
לכיתות ה' ולכיתות ח'
לפי מגזר שפה ולפי רקע חברתי-כלכלי

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח'

פערים בהישגיהם של דוברי עברית ודוברי ערבית

נקדים ונאמר כי מבחני המיצ"ב במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה מתורגמים ומותאמים מעברית לערבית בהליך מקצועי ומבוקר. במבחנים באנגלית, הגרסאות לדוברי עברית ולדוברי ערבית זהות, למעט ההוראות וההנחיות לאורך המבחן, הניתנות בעברית ובערבית, בהתאמה. הליך זה מאפשר להתייחס למבחנים המועברים בשני מגזרי השפה כאל מבחנים מקבילים, ולעשות השוואה תקפה של ההישגים בשלושת המקצועות האלה בין דוברי העברית לעמיתיהם דוברי הערבית. בניגוד לכך, אי-אפשר לעשות השוואה בין תוצאות המבחנים בשפת-אם עברית לבין התוצאות המקבילות בערבית, שכן לכל מגזר שפה מבחן משלו, שפותח בידי צוותים נפרדים וועדות היגוי אחרות, ומושתת על תוכניות לימודים שונות.

בלוחות 2-10 שבפרק הקודם הוצגו נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) של תלמידים דוברי עברית ודוברי ערבית במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' בשנים תשס"ז-תשע"ב. בתרשים הבא מוצגים באופן גרפי הפערים בין ההישגים של תלמידים דוברי עברית ודוברי ערבית במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. בלוח שלאחריו מוצגים הפערים ביניהם על פני השנים שנמדדו. הפערים המדווחים מחושבים על פי ההפרש שבין ממוצעי דוברי העברית ודוברי הערבית, במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי.

תרשים 10: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית במיצ"ב תשע"ב

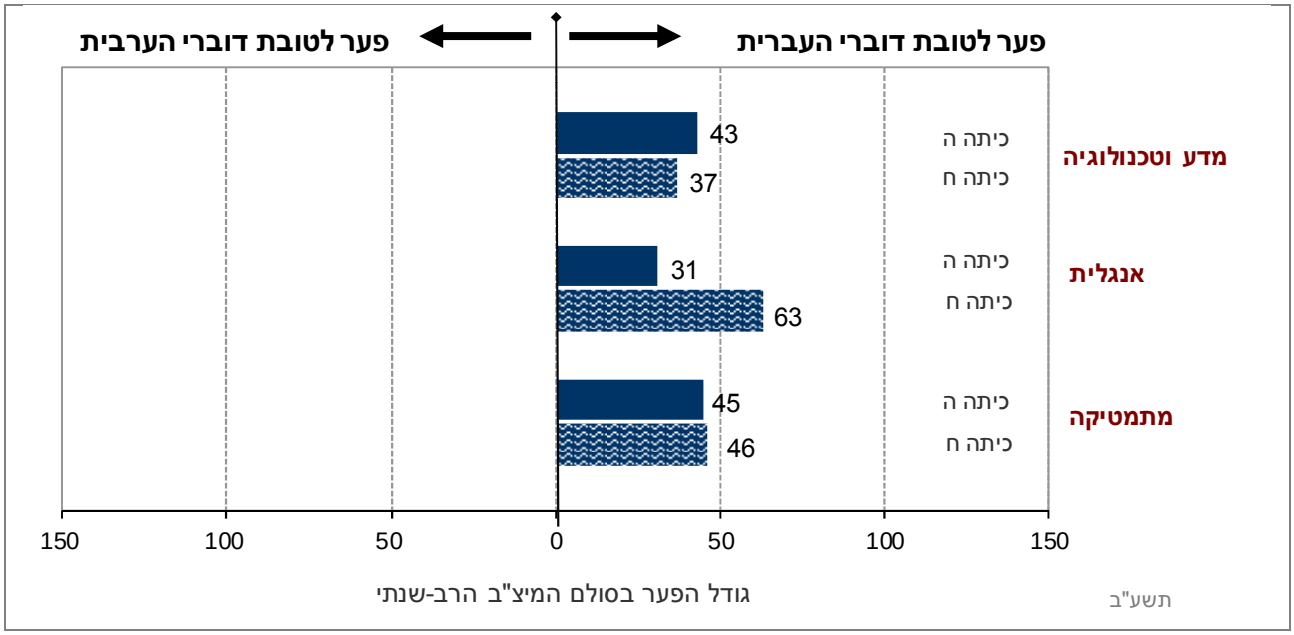

לוח 11: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית בשנים תשס"ז-תשע"ב

	פערים בין דוברי עברית ודוברי ערבית*					
	תשס"ז	תשס"ח	תשס"ט	תש"ע	תשע"א	תשע"ב
מדע וטכנולוגיה						
ה'	67	80	40	26	18	43
ח'	**	47	66	40	22	37
אנגלית						
ה'	28	31	34	38	21	31
ח'	**	67	82	60	46	63
מתמטיקה						
ה'	63	71	61	61	38	45
ח'	**	41	32	44	34	46

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית מנתוניהם של דוברי העברית.
** בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את נתוני שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים בתרשים 10 ולוח 11 מעלה כי -

פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית בשנה"ל תשע"ב:

- בשתי דרגות הכיתה (ה' ו-ח') קיים **פער עקבי** בהישגים **לטובת התלמידים דוברי העברית** בהשוואה לעמיתיהם דוברי הערבית, וזאת **בכל שלושת תחומי הדעת**.
- **בכיתות ה' הפערים הגדולים ביותר** בהישגים לטובת דוברי העברית נמצאו **במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה** – 45 נקודות ו-43 נקודות, בהתאמה. **באנגלית** נמצא **הפער הקטן ביותר** לטובת דוברי העברית- 31 נקודות.
- **בכיתות ח' הפער הגדול ביותר** בהישגים לטובת דוברי העברית נמצא **באנגלית** - 63 נקודות בסולם הרב-שנתי. **במתמטיקה** נמצא פער של 46 נקודות, **ובמדע וטכנולוגיה** נמצא **הפער הקטן ביותר** - 37 נקודות.
- במקצוע **אנגלית** הפער בהישגים **בכיתות ח' גדול יותר** בהשוואה לפער בכיתות ה'. **במתמטיקה** הפער לטובת דוברי העברית **דומה** בשתי דרגות הכיתה, **ובמדע וטכנולוגיה** הפער **בכיתות ה' גדול יותר** בהשוואה לפער בכיתות ח'.

השוואת פערים בהישגים בין מגזרי השפה לאורך השנים (כמפורט בלוח 11):

- בתשע"ב חלה **התרחבות בפערים** בהישגים בין מגזרי השפה **בהשוואה לשנה קודמת**, וזאת **בשתי דרגות הכיתה ובשלושת תחומי הדעת** שנבדקו.
- אולם **השוואת הפערים** שנמדדו בתשע"ב לפערים שנמדדו **בשנת הבסיס תשס"ח** (לפני חמש שנים) מעלה **תמונה מעורבת**:
- **במדע וטכנולוגיה** נרשם **צמצום בפערים בשתי דרגות הכיתה**: בכיתות ה' הפער קטן מ-80 נקודות בתשס"ח ל- 43 נקודות בתשע"ב (ירידה של 37 נקודות), ובכיתות ח' מ-47 נקודות בתשס"ח ל-37 נקודות בתשע"ב (ירידה קלה של 10 נקודות).
- גם **במתמטיקה לכיתות ה'** נרשם **צמצום בפער**: מ-71 נקודות בתשס"ח ל- 45 נקודות בתשע"ב (ירידה של 26 נקודות). לעומת זאת, **במתמטיקה לכיתות ח' לא חל שינוי משמעותי בפער** שנמדד תשע"ב בהשוואה לפער שנמדד בתשס"ח.
- במבחנים **באנגלית הפערים** בהישגים בין מגזרי השפה שנרשמו בתשע"ב **דומים** לפערים שנרשמו בשנת הבסיס תשס"ח, וזאת **בשתי דרגות הכיתה** ה' ו-ח'.

פערים בהישגים - לפי רקע חברתי-כלכלי

לצורך ניתוח הפערים בין הישגי נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות, לפי הרקע החברתי-כלכלי של כל אחד מהם - נמוך, בינוני, גבוה (הסבר על חישוב המדד ר' במסגרת שלהלן). הניתוח בפרק זה נעשה בנפרד בעבור בתי ספר דוברי עברית ובתי ספר דוברי ערבית, זאת בכל אחד ממקצועות המיצ"ב ובכל אחת מדרגות הכיתה (ה' ו-ח').

חישוב מדד חברתי-כלכלי ברמת התלמיד

לכל אחד מתלמידי בתי הספר בארץ חושב מדד המשקף את הרקע החברתי-כלכלי שלו. במדד זה משוקללים המאפיינים הבאים: השכלת אם ואב, הכנסה, פריפריאליות - מרחק מריכוזי אוכלוסייה גדולים, ועלייה מארצות מצוקה. ערכי המדד נמצאים בטווח {1,2,...,10} ומייצגים את עשירון התלמידים בהתפלגות כלל התלמידים בבתי הספר בארץ.

על בסיס מדד זה חולקו ערכי המדד החברתי-כלכלי של כלל הנבחנים לשלוש קבוצות המייצגות רמות שונות של רקע חברתי-כלכלי אישי: רמה נמוכה - עשירונים 1-3. רמה בינונית - עשירונים 4-7 ; רמה גבוהה - עשירונים 8-10. כל תלמיד סֻווג בהתאם לאחת משלוש רמות אלו.

הניתוח בפרק זה נועד לבחון את סוגיית הפערים ולבדוק אם חל שינוי בפערים בין הישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי לאורך השנים תשס"ז-תשע"ב. בתרשימים 11-14 מוצגים **נתוני ההישגים** בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בנפרד. תרשימים 15 ו-16 מסכמים את **גודל הפערים** בין הישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב תשס"ז-תשע"ב. בחינה משולבת של השינויים **בהישגים** של קבוצות אלו לאורך השנים ושל **גודל הפערים** שבין קבוצות חברתיות-כלכליות אלו, מספקת תמונת ממצאים שלמה יותר בנוגע לשתי שאלות: האם חלו שינויים בדפוסי הפערים בהישגים הלימודיים בין קבוצות חברתיות-כלכליות שונות, והאם שינויים אלו קשורים לשיפור בהישגים של קבוצה חברתית-כלכלית זו או אחרת.

נזכיר כי **אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה** בין משתנה הרקע החברתי-כלכלי ובין ההישגים.

בנספח 3.1 מוצגים לוחות ובהם מפורטים מספרי הנבחנים, ממוצעי הציונים וסטיות התקן בעבור השנים תשס"ז-תשע"ב בסולם הרב-שנתי, בחלוקה לפי הרקע החברתי-כלכלי.

תרשים 11: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ה'- לפי רקע חברתי-כלכלי - **בקרב דוברי עברית**

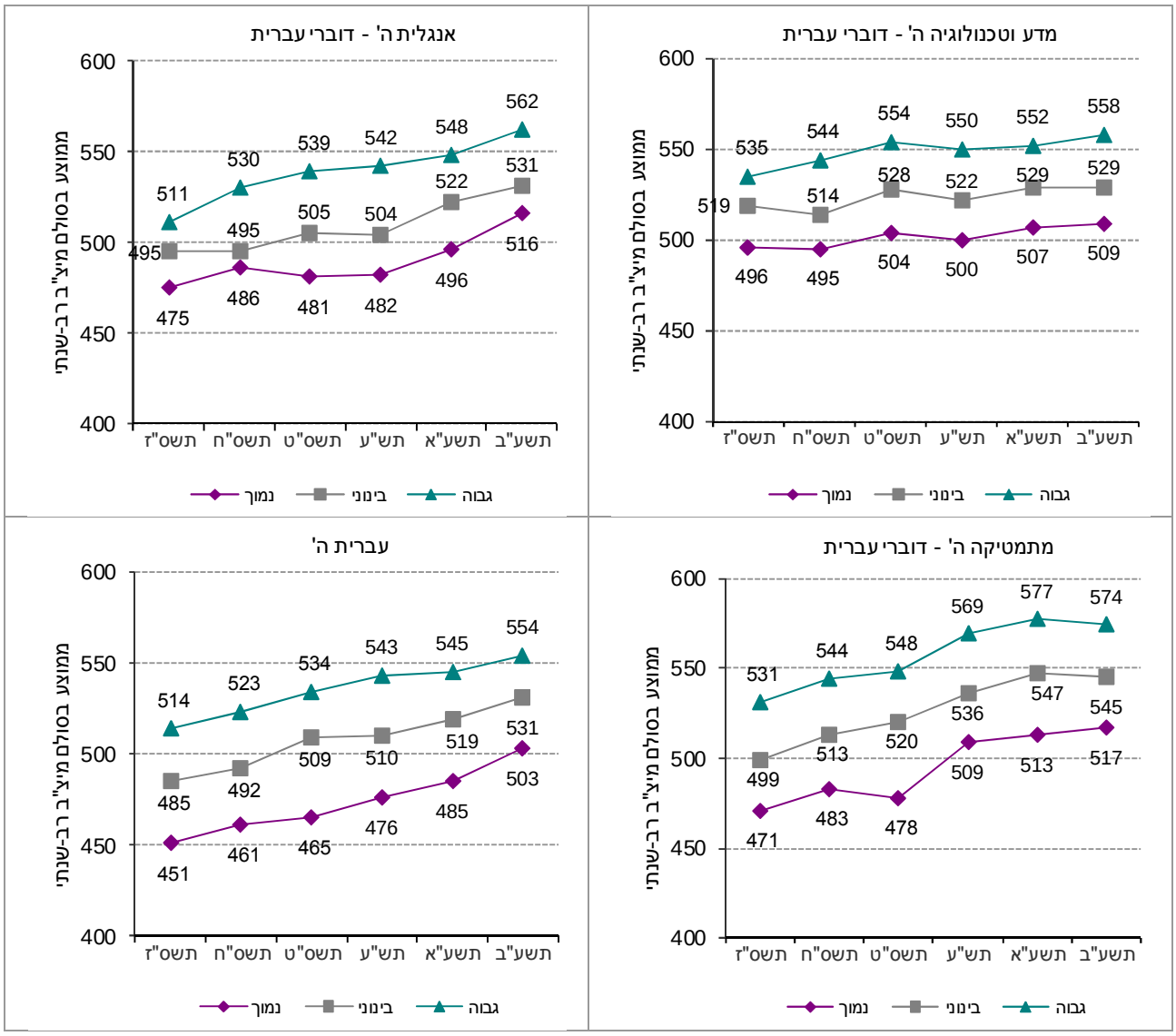

עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 15 מעלה כי -

- **בכל אחת משלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד נרשמה עלייה מצטברת על פני השנים בהישגים בארבעת מבחני המיצ"ב בכיתה ה' בבתי ספר דוברי עברית.**
- **הישגי התלמידים מצביעים על פערים עקביים וניכרים בהישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי, ומראים כי ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך הישגי התלמידים גבוהים יותר.**
- בשנה"ל תשע"ב הפערים בהישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** בהשוואה להישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 46 נקודות באנגלית, 49 נקודות במדע וטכנולוגיה, 51 נקודות בעברית ו- 57 נקודות במתמטיקה.
- במקצועות **מתמטיקה ומדע וטכנולוגיה הפערים** שנמדדו בתשע"ב **דומים** לפערים שנמדדו בשנים קודמות.
- **בשפת-אם עברית** נרשמו בתשע"ב פערים **נמוכים** מאלו שנרשמו בשנים הקודמות. הפער בהישגי תלמידים מרקע גבוה בהשוואה להישגי תלמידים מרקע נמוך קטן בתשע"ב בכ-10 נקודות מהפער שנרשם בתשס"ז. צמצום פער ההישגים נובע מעלייה גדולה יותר בהישגי תלמידים מרקע חברתי כלכלי נמוך בהשוואה לתלמידים מרקע בינוני וגבוה (תשע"ב בהשוואה לתשע"א: עליה של 18 נק' לעומת 12 נק' ו-9 נק', בהתאמה).
- **באנגלית** חל **צמצום בפער** ההישגים בין תלמידים מרקע נמוך בהשוואה לתלמידים מרקע בינוני וגבוה והוא חזר לרמה שנמדדה בתשס"ח. הצמצום בפער נובע מעלייה גדולה יותר בהישגי תלמידים מרקע חברתי כלכלי נמוך (תשע"ב בהשוואה לתשע"א: עליה של 20 נק' לעומת 9 נק' ו-14 נק', בהתאמה).

תרשים 12: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ח'- לפי רקע חברתי-כלכלי – בקרב דוברי עברית

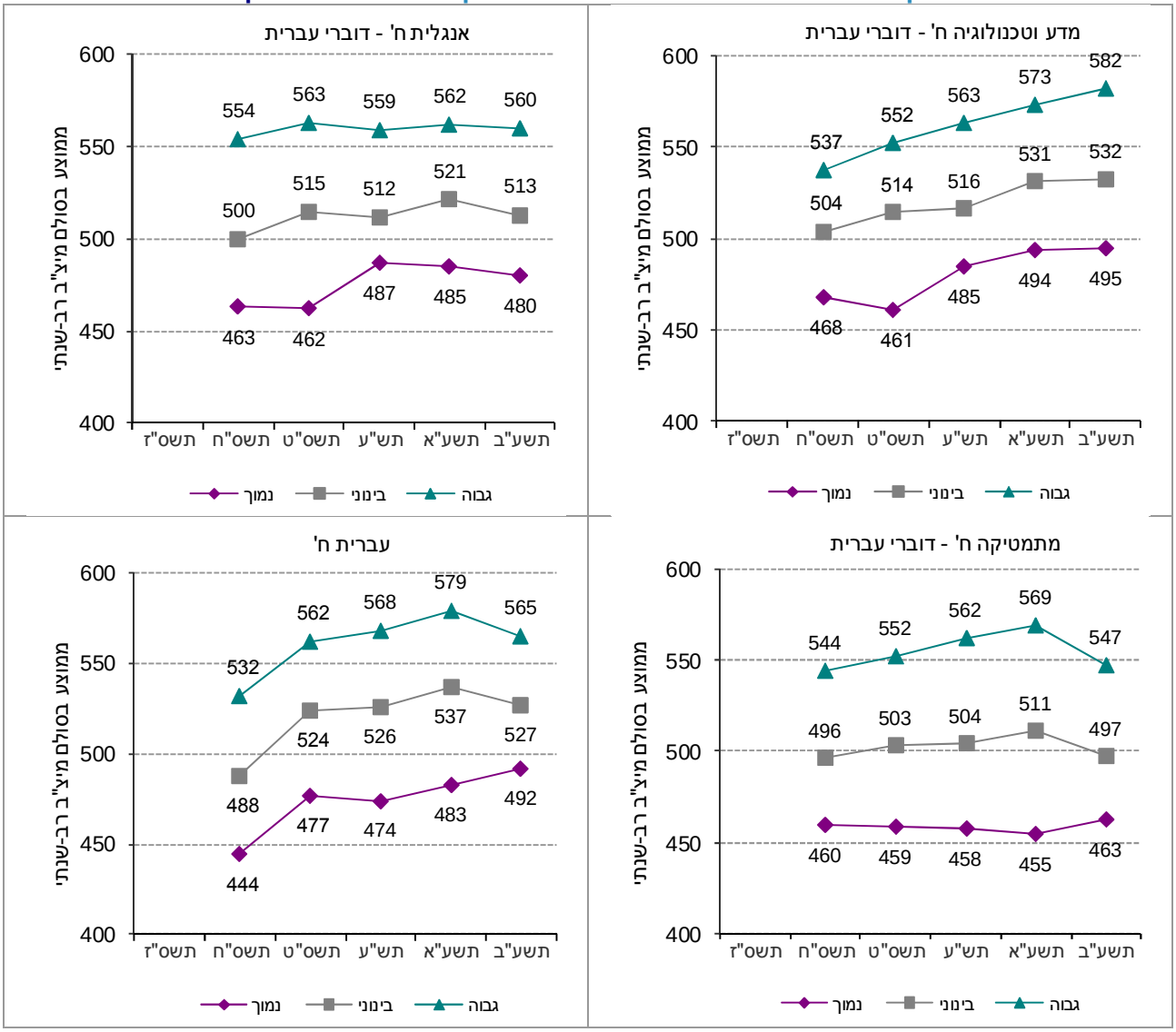

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 15 מעלה כי -

- **במבחנים בעברית, אנגלית ומדע וטכנולוגיה לכיתות ח' נרשמו עליות מצטברות בהישגים על פני השנים, וזאת בכל אחת משלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד.**
- **בכל השנים נמצאו פערים ניכרים בין הישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי. הפערים בכיתות ח' בקרב דוברי עברית גדולים יותר מהפערים בכיתות ה'.**
- בשנה"ל תשע"ב הפערים בין הישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לבין הישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 73 נקודות בעברית, 80 נקודות באנגלית, 84 נקודות במתמטיקה ו-87 נקודות במדע וטכנולוגיה.
- במבחנים **במדע וטכנולוגיה ובאנגלית** נרשמה **יציבות בפערים** על פני שלוש השנים האחרונות.
- במבחנים **במתמטיקה ובעברית** הישגי התלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך בתשע"ב עלו במידה קלה (ב-8 נק' ו-9 נק', בהתאמה) בהשוואה לתשע"א. במקצועות אלה פערי ההישגים קטנים יותר בתשע"ב בהשוואה לשנים קודמות, אך זאת גם בעקבות ירידה משמעותית בהישגי תלמידים מרקע גבוה ובינוני.

תרשים 13: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ה'- לפי רקע חברתי-כלכלי – בקרב דוברי ערבית

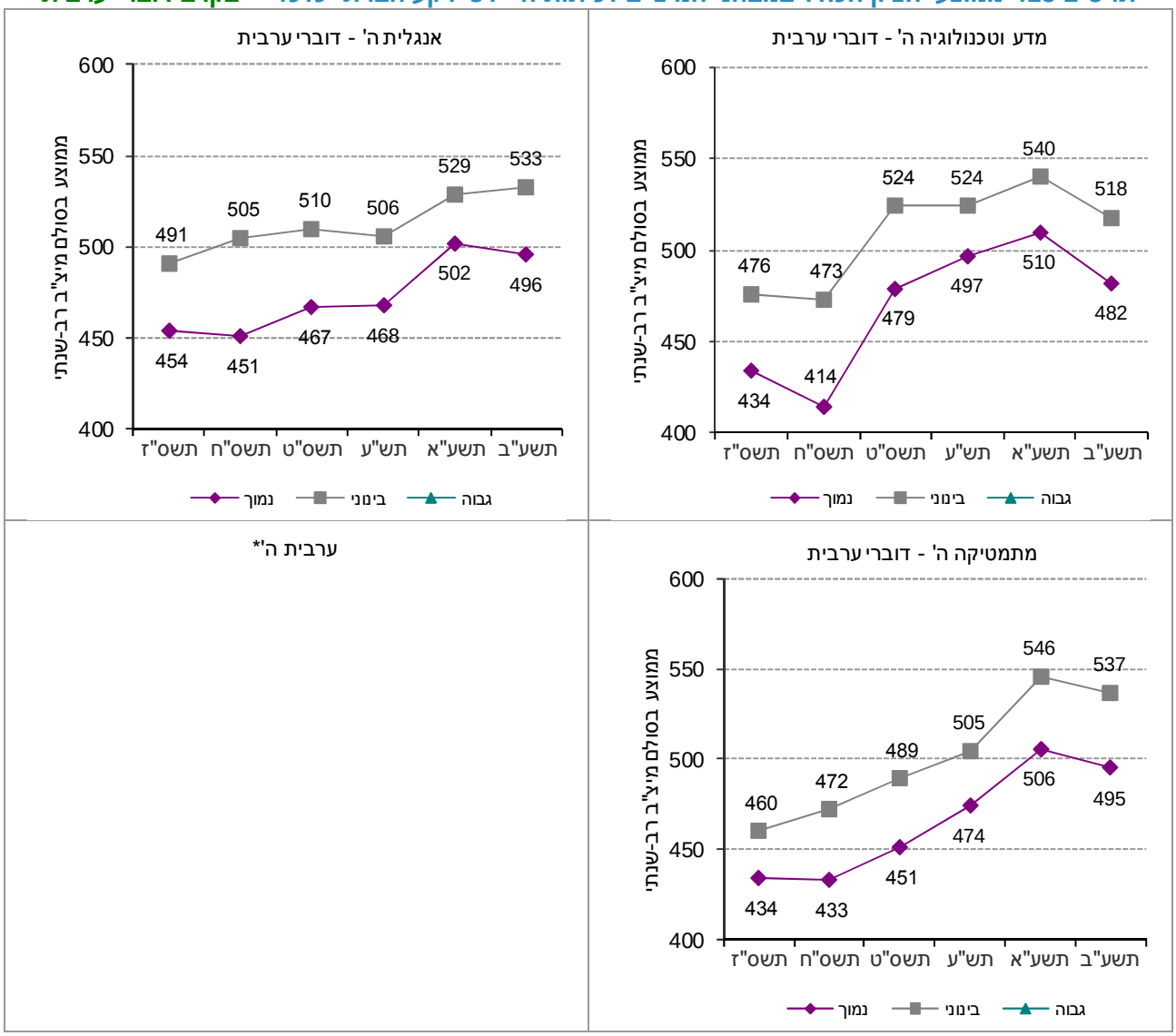

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי ספר דוברי ערבית, נתוניהם אינם מוצגים בתרשים.

* במבחן בשפת-אם ערבית ה' נמצאו עדויות לפגיעה חמורה בטוהר הבחינות אשר לא הגיעו לכלל פסילה של כיתות. תקפות הציונים במבחן זה מוטלת בספק ולכן אינם מדווחים בדוח זה.

עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 16 מעלה כי -

- **העלייה המצטברת על פני השנים בהישגים במבחני המיצ"ב בכיתה ה' בבתי ספר דוברי ערבית ניכרת הן בקרב התלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני והן בקרב התלמידים מרקע נמוך.**
- **הישגי התלמידים מצביעים על פערים ניכרים ועקביים בין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך.**
- אי אפשר להצביע על מגמה של שינוי בפערים בין תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי על פני השנים. **הפערים שנרשמו בתשע"ב דומים לאלו שנרשמו בשנים קודמות.**
- בשנה"ל תשע"ב הפערים בהישגים לטובת תלמידים מרקע **חברתי-כלכלי בינוני** בהשוואה לעמיתיהם מרקע **חברתי-כלכלי נמוך** הם 36 נקודות במדע וטכנולוגיה, 37 נקודות באנגלית ו- 42 נקודות במתמטיקה.

תרשים 14: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ח'- לפי רקע חברתי-כלכלי – בקרב דוברי ערבית

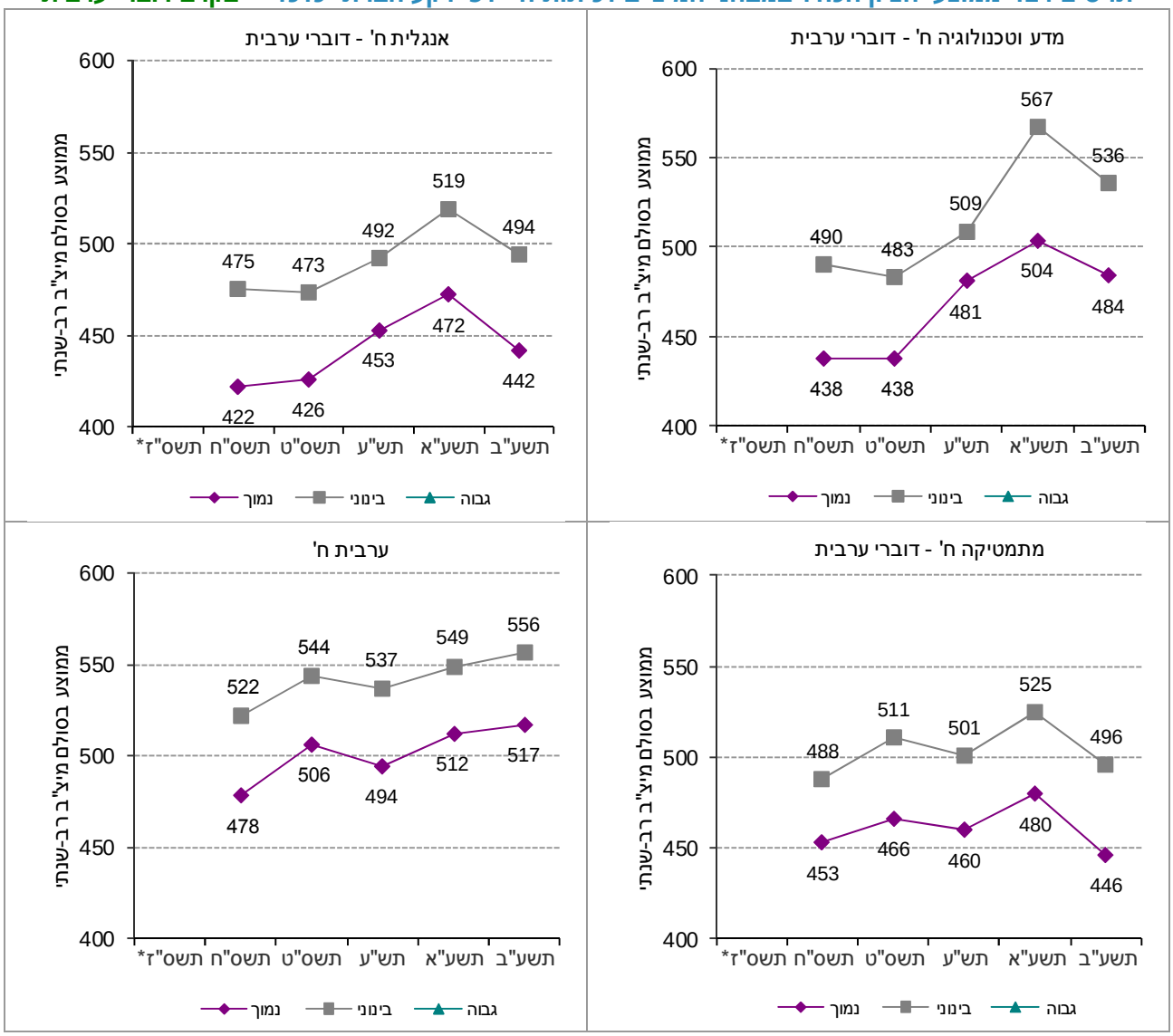

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי ספר דוברי ערבית, נתוניהם אינם מוצגים בתרשים.
*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 16 מעלה כי -

- **במבחנים בערבית, אנגלית ומדע וטכנולוגיה לכיתות ח' נרשמו עליות מצטברות בהישגי תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית על פני השנים, וזאת בכל אחת משתי קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד. הישגי התלמידים במבחן במתמטיקה בתשע"ב דומים להישגים שנמדדו בתשס"ח.**
- **הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית מצביעים על פערים ניכרים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך.**
- בשנה"ל תשע"ב הפערים בהישגים לטובת תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי בינוני** לעומת עמיתיהם **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 39 נקודות בערבית, 50 נקודות במתמטיקה, ו- 52 נקודות באנגלית ובמדע וטכנולוגיה.
- אי אפשר להצביע על מגמה של שינוי בפערים בין תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי על פני השנים. **בכל ארבעת המקצועות הפערים שנרשמו בתשע"ב דומים לאלו שנרשמו בתשע"א.**

בתרשימים שלעיל הוצגו נתוני ההישגים לאורך השנים תשס"ז-תשע"ב בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי. בתרשימים 15 ו-16 שלהלן מוצגים נתונים על גודל הפערים בין הישגי תלמידים הבאים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בשנים אלו. בעבור כל אחד ממגזרי השפה וכל אחת מהשנים מוצגים בתרשימים הפערים בין הישגי תלמידים ברמות שונות של רקע חברתי-כלכלי: פערים בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע בינוני; בין הישגי תלמידים מרקע בינוני להישגי תלמידים מרקע גבוה; וכן הפער המצטבר בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע גבוה. תרשימים אלו מספקים תמונה אינטגרטיבית של גודל הפערים ושל השינויים שחלו בהם לאורך השנים.

כיצד לקרוא את התרשימים שלהלן?

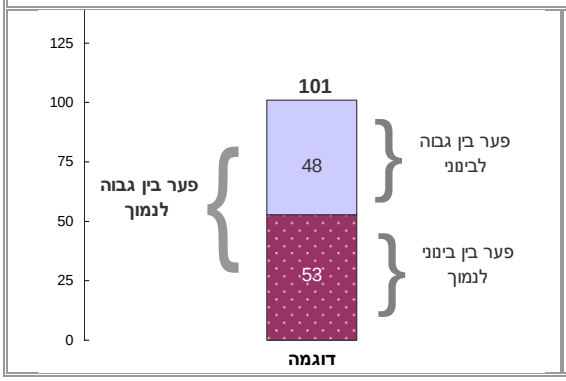

בתרשים שמשמאל, אפשר לראות כי במבחן נמצא פער הישגים של 48 נקודות בין נבחנים מרקע חברתי-כלכלי **גבוה** לנבחנים מרקע חברתי-כלכלי **בינוני**. הפער בין נבחנים מרקע **חברתי-כלכלי בינוני** לנבחנים מרקע חברתי-כלכלי **נמוך** עמד על 53 נקודות. הפער הכולל בין הנבחנים מרקע חברתי-כלכלי **גבוה** לנבחנים מרקע חברתי-כלכלי **נמוך** עומד על 101 נקודות (48+53).

תרשים 15: פערים בהישגים בין נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב - בקרב דוברי עברית

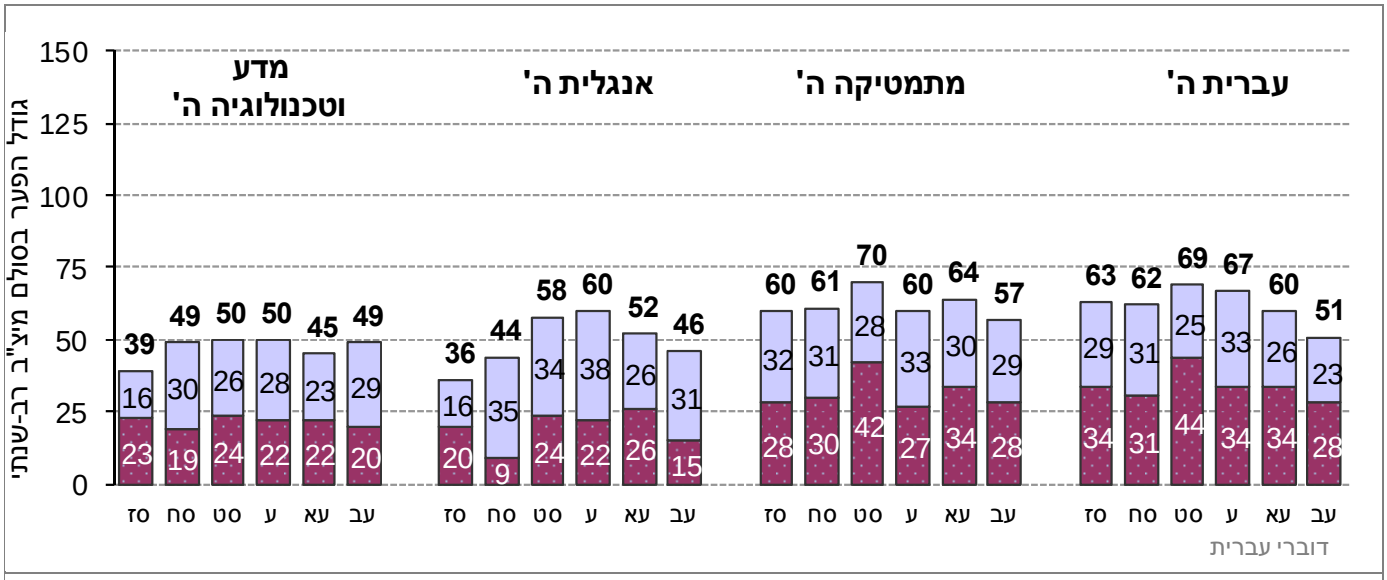

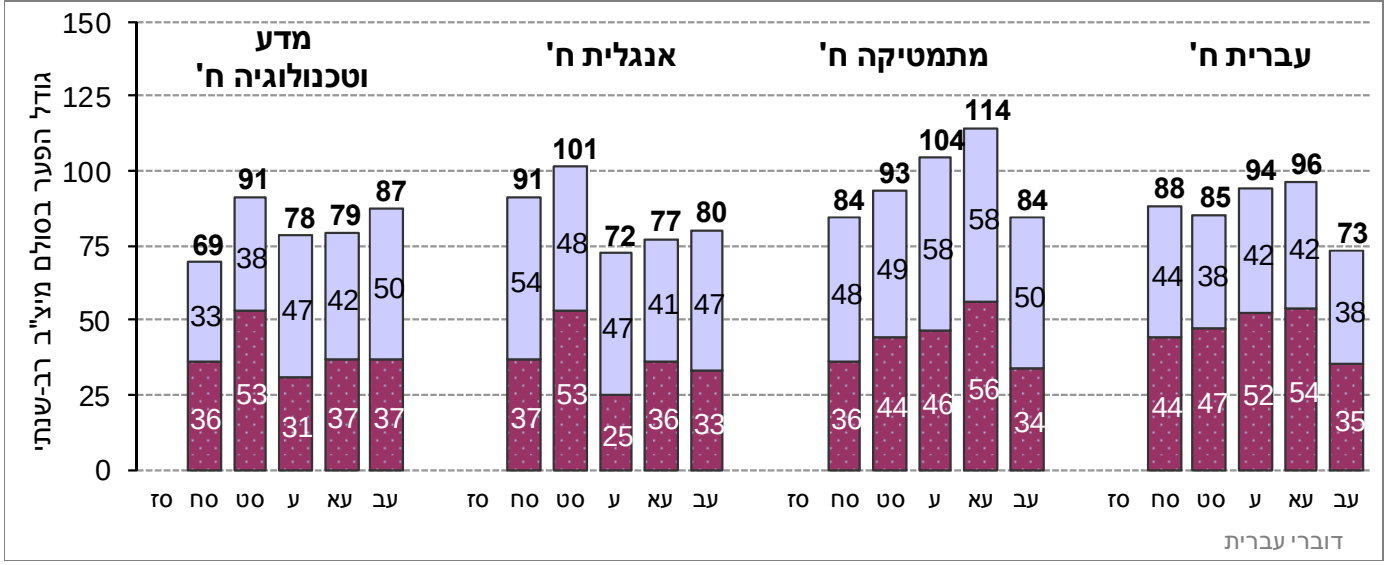

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

תרשים 16: פערים בהישגים בין נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב - בקרב דוברי ערבית

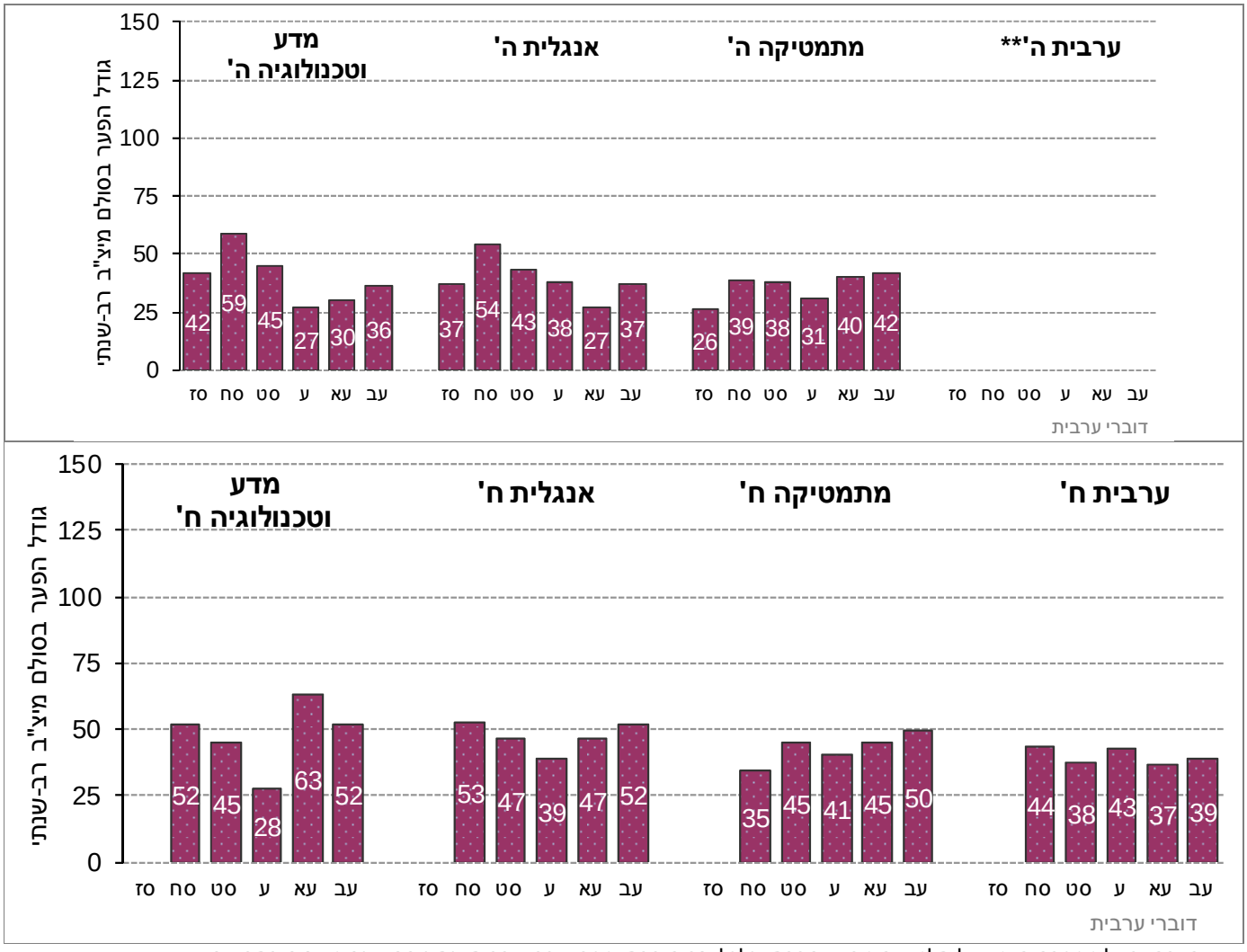

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי ספר דוברי ערבית, נתוניהם אינם מוצגים בתרשים.

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

** במבחן בשפת-אם ערבית ה' נמצאו עדויות לפגיעה חמורה בטוהר הבחינות אשר לא הגיעו לכלל פסילה של כיתות. תקפות הציונים במבחן זה מוטלת בספק ולכן אינם מדווחים בדוח זה.

סיכום נתוני הפערים בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי שונה במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ב

כללי:

- **במרבית המבחנים ודרגות הכיתה ניכרת עלייה מצטברת לאורך השנים בהישגי התלמידים בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד.**
- **בכל המקצועות ובכל השנים נמצאו פערים ניכרים בהישגיהם של תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי: ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך ההישגים גבוהים יותר.**
- **בשנה"ל תשע"ב הצטמצם פער ההישגים בבתי ספר דוברי עברית במבחנים בשפת-אם עברית ובאנגלית לכיתות ה' - העלייה בהישגים שנרשמה בקרב תלמידים בעלי רקע חברתי-כלכלי נמוך הייתה גדולה מהעלייה שנרשמה בקרב תלמידים בעלי רקע בינוני וגבוה**

בקרב דוברי עברית:

בכיתות ה'

- בשנה"ל תשע"ב הפערים בהישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** בהשוואה להישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 46 נקודות באנגלית, 49 נקודות במדע וטכנולוגיה, 51 נקודות בעברית ו- 57 נקודות במתמטיקה.
- במקצועות **מדע וטכנולוגיה ומתמטיקה** הפערים שנרשמו בתשע"ב **דומים** לאלו שנרשמו בשנים קודמות. **בשפת-אם עברית ובאנגלית** נרשמו בתשע"ב פערים **נמוכים במעט** מאלו שנרשמו בשנים הקודמות. הצמצום בפערים נובע מעלייה גדולה יותר בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך בהשוואה לתלמידים מרקע בינוני וגבוה.

בכיתות ח'

- בכיתות ח' מתרחבים הפערים בהשוואה לכיתות ה'. בשנה"ל תשע"ב הפערים בין הישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לבין הישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 73 נקודות בעברית, 80 נקודות באנגלית, 84 נקודות במתמטיקה ו-87 נקודות במדע וטכנולוגיה.
- במבחנים **במדע וטכנולוגיה ובאנגלית** נרשמה **יציבות בפערים** על פני שלוש השנים האחרונות. במבחן **בעברית ובמתמטיקה** אמנם נרשם צמצום בפערים בתשע"ב בהשוואה לשנים קודמות, אך זה נובע גם מירידה משמעותית בהישגי תלמידים מרקע גבוה ובינוני.

בקרב דוברי ערבית:

בכיתות ה'

- בשנה"ל תשע"ב הפערים בהישגים לטובת תלמידים מרקע **חברתי-כלכלי בינוני** בהשוואה לעמיתיהם מרקע **חברתי-כלכלי נמוך** הם 36 נקודות במדע וטכנולוגיה, 37 נקודות באנגלית, ו-42 נקודות במתמטיקה.
- אי אפשר להצביע על מגמה של שינוי בפערים בין תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי על פני השנים.בכל המקצועות **הפערים** שנרשמו בתשע"ב בהישגי תלמידי כיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית **דומים** לאלו שנרשמו בשנים קודמות.

בכיתות ח'

- בשנה"ל תשע"ב הפערים בהישגים לטובת תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי בינוני** לעומת עמיתיהם **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 39 נקודות בערבית, 50 נקודות במתמטיקה, ו- 52 נקודות באנגלית ובמדע וטכנולוגיה.
- גם בקרב תלמידי כיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית **הפערים** שנרשמו בתשע"ב בהישגים **דומים** לאלו שנרשמו בשנים קודמות, וזאת בכל ארבעת המקצועות.

פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי דומה

הניתוח הבא נועד לבחון האם אפשר לייחס את הפערים שהוצגו בפרק הקודם, בין הישגיהם של דוברי עברית להישגיהם של דוברי ערבית, לרקע החברתי-כלכלי של הנבחנים. בתרשים הבא מוצגים **בנפרד** הפערים בין הישגי תלמידים דוברי עברית לבין הישגי תלמידים דוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי **נמוך**, והפערים בין הישגי תלמידים דוברי עברית לבין הישגי תלמידים דוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי **בינוני**, במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה.

תרשים 17: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית במבחני המיצ"ב תשע"ב

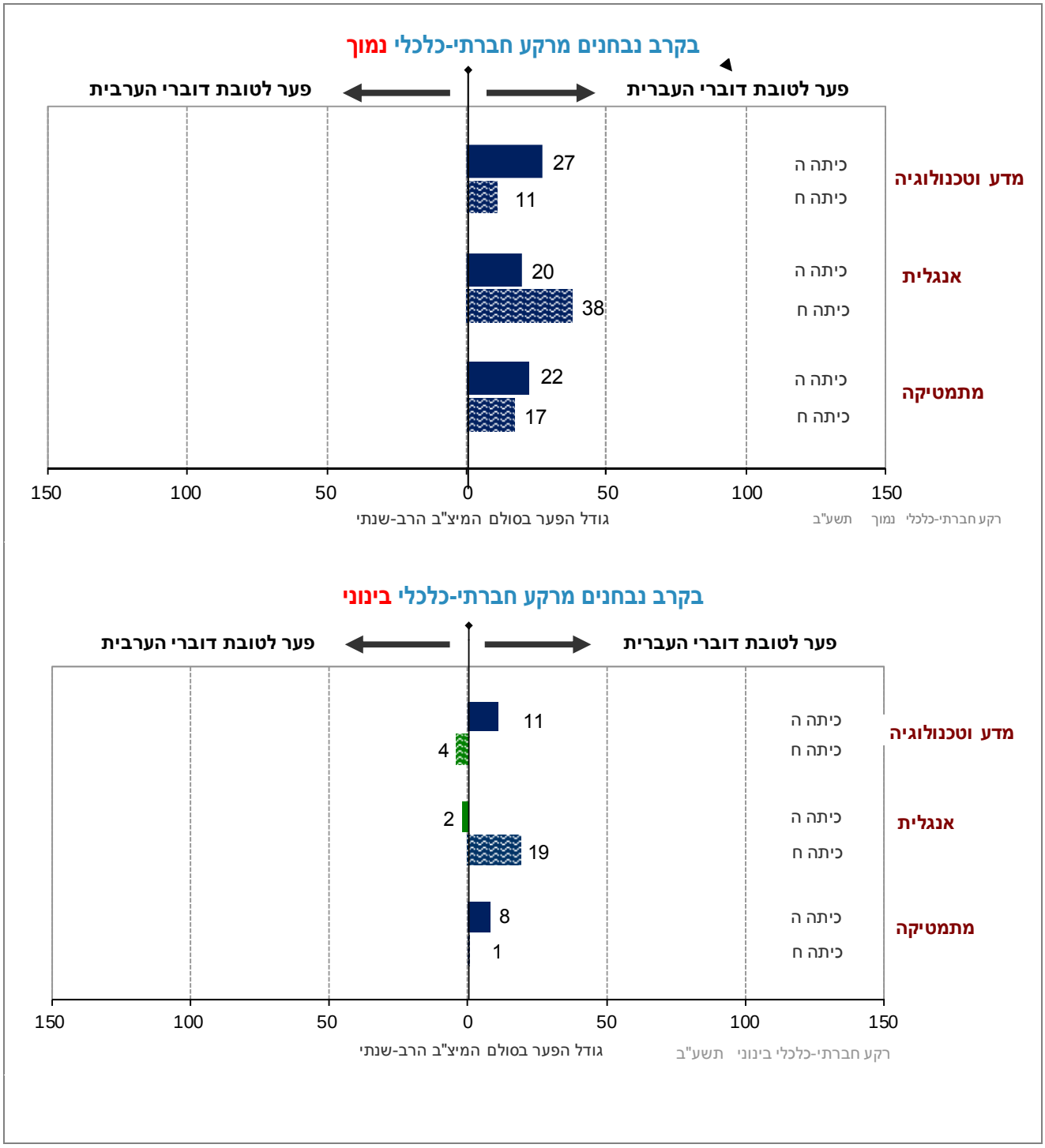

עיון בתרשימים שלעיל מעלה כי -

- כאשר מביאים בחשבון את הרקע החברתי כלכלי של התלמידים, הפערים בהישגים בין תלמידים בבתי ספר דוברי העברית לבין תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית **מצטמצמים במידה ניכרת.** בקרב תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני, בחלק מן המבחנים לא נמצאו פערים של ממש בהישגי תלמידים משני מגזרי השפה.
- תמונת מצב זו אינה משתקפת בממוצעים של **כלל התלמידים** במגזרי השפה. ממוצעים אלו הצביעו על פערים גדולים יותר בהישגים לטובת דוברי העברית (ר' תרשים 10 בעמוד 26). זאת, בין היתר, בשל ההבדלים בפרופיל החברתי-כלכלי המאפיין את תלמידי כל אחד מהמגזרים. שיעורי התלמידים דוברי העברית מרקע חברתי-כלכלי נמוך, בינוני, גבוה הם בקירוב 15%, 40% ו- 45%, בהתאמה. לעומת זאת, שיעורי התלמידים דוברי הערבית מרקע נמוך, בינוני, גבוה הם בקירוב 60% ,35%, ו-5%, בהתאמה.

בקרב נבחנים מרקע חברתי-כלכלי נמוך:

- **בכל המקצועות ודרגות הכיתה נרשם פער בהישגים לטובת דוברי העברית**.
- הפער הגדול ביותר נמצא במבחן באנגלית לכיתות ח' - 38 נקודות בסולם הרב-שנתי, והפער הקטן ביותר במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' – 11 נקודות.

בקרב נבחנים מרקע חברתי-כלכלי בינוני:

- במבחנים **במדע וטכנולוגיה לכיתות ח', במתמטיקה לכיתות ח' ובאנגלית לכיתות ה' לא נרשם פער** בין הישגי תלמידים בבתי ספר דוברי עברית לבין חבריהם בבתי ספר דוברי ערבית.
- **בשאר המבחנים נרשמו פערים לטובת דוברי העברית:** 8 נקודות במתמטיקה לכיתות ה', 11 נקודות במדע וטכנולוגיה לכיתות ה', ובאנגלית לכיתות ח' נרשם פער גדול יותר – 19 נקודות בסולם הרב-שנתי.

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב
לכיתות ה' ולכיתות ח'
לפי מגזר שפה ולפי מגדר

פערים בהישגים בין בנים ובנות

בלוחות ובתרשימים שלהלן מוצגים נתונים בדבר ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) והפערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה בסולם המיצ"ב הרב-שנתי. הנתונים מדווחים בעבור כלל בתי הספר ובחלוקה לדוברי עברית ולדוברי ערבית. בעבור כל מגזר שפה מוצגים גם נתוני ההישגים במבחני מיצ"ב בשפת-אם (עברית וערבית בהתאמה) לכיתות ה' ולכיתות ח'. יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה המגדר לבין ההישגים.

הערה: בלוחות שבנספח 3.1 מוצגים נתונים מקבילים על ההישגים במיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ב.

כלל בתי הספר

בלוח הבא ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ב במקצועות השונים **בכלל בתי הספר בארץ**.

לוח 12: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב - כלל בתי הספר

כלל בתי הספר	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
מדע וטכנולוגיה										
ה'	20,222	**528**	77	10,291	**526**	73	9,931	**530**	80	-4
ח'	18,664	**539**	101	9,756	**542**	98	8,908	**535**	105	7
אנגלית										
ה'	20,005	**535**	90	10,168	**539**	87	9,837	**530**	93	9
ח'	19,317	**511**	89	10,120	**514**	86	9,197	**508**	91	6
מתמטיקה										
ה'	18,936	**542**	88	9,833	**535**	86	9,103	**549**	89	-14
ח'	19,421	**501**	99	10,122	**506**	97	9,299	**495**	101	11

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

תרשים 18: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב - כלל בתי הספר

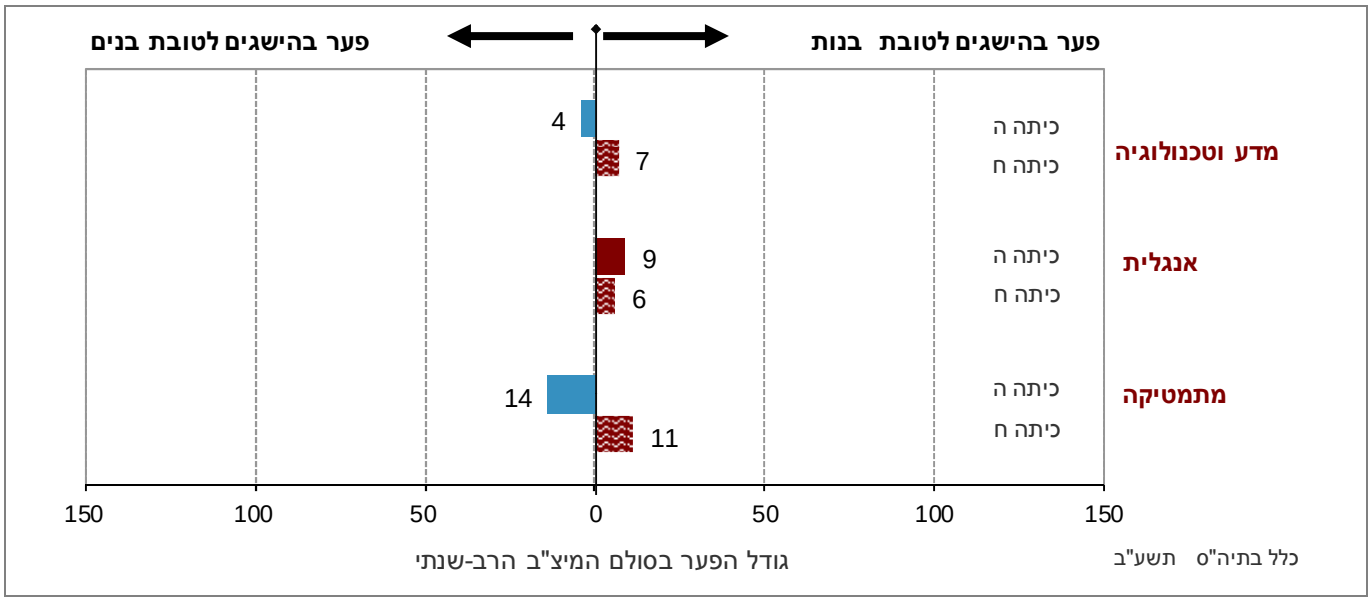

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ב, בקרב כלל הנבחנים, **הפערים בין הישגי הבנים להישגי הבנות קטנים יחסית**, זאת בדומה לפערים שנרשמו בשנים קודמות.
- במבחנים **במתמטיקה** נמצא כי בכיתות **ה' הישגי הבנים גבוהים במעט** מהישגי הבנות (ב- 14 נקודות בסולם הרב-שנתי). בכיתות **ח'** התמונה מתהפכת, כאן **הישגי הבנות גבוהים במעט** מהישגי הבנים (ב- 11 נקודות).
- במבחנים **במדע וטכנולוגיה** נמצא כי בכיתה **ה' אין הבדל** של ממש בין הישגי הבנות לבין הישגי הבנים, אולם בכיתות **ח'** נפתח **פער קל לטובת הבנות** (7 נקודות בסולם הרב שנתי).
- במבחנים **באנגלית** לכיתות **ה' ו-ח'** נמצאו פערים קלים בהישגים **לטובת הבנות** (9 נקודות בכיתות ה' ו-6 נקודות בכיתות ח').

בתי ספר דוברי עברית

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ב במקצועות המיצ"ב השונים **בבתי ספר דוברי עברית**.

לוח 13: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב - דוברי עברית

דוברי עברית	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
מדע וטכנולוגיה										
ה'	13,957	**541**	70	7,017	**536**	68	6,940	**546**	72	-10
ח'	13,998	**549**	100	7,254	**549**	98	6,744	**551**	102	-2
אנגלית										
ה'	13,824	**545**	89	6,941	**548**	87	6,883	**541**	91	7
ח'	13,967	**530**	85	7,256	**531**	84	6,711	**528**	86	3
מתמטיקה										
ה'	13,218	**556**	82	6,873	**546**	81	6,345	**567**	82	-21
ח'	14,490	**514**	97	7,434	**517**	96	7,056	**512**	99	5
עברית										
ה'	13,265	539	68	6,955	548	63	6,310	528	71	20
ח'	14,520	**539**	87	7,479	**553**	80	7,041	**524**	91	29

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 19: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב - דוברי עברית

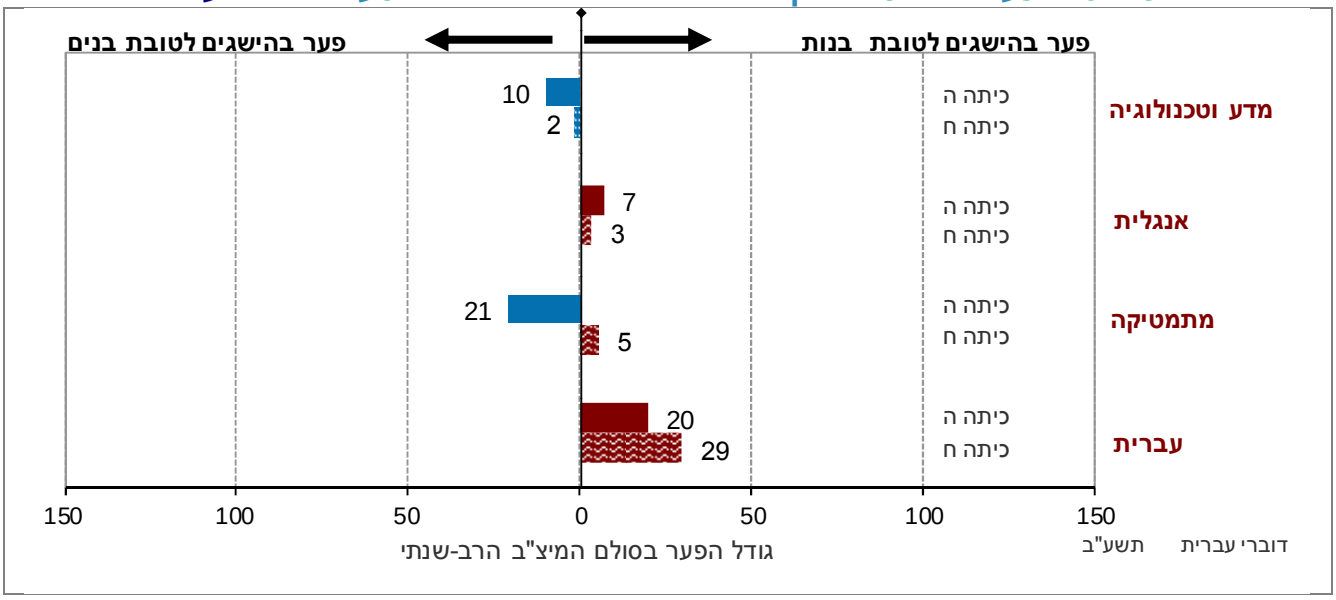

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי **בקרב דוברי העברית:**

- **במקצוע שפת-אם עברית לכיתות ה' ו-ח' היו הישגי הבנות גבוהים במידה ניכרת** מהישגי הבנים: 20 ו- 29 נקודות בסולם הרב-שנתי, בהתאמה.
- במקצוע **מתמטיקה לכיתות ה' היו הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות** - 21 נקודות בסולם הרב-שנתי. לעומת זאת, **במתמטיקה לכיתות ח' היו הישגי הבנות והבנים דומים.**
- **במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' ובאנגלית לכיתות ה'** נמצאו **הבדלים קלים** בין הישגי הבנים להישגי הבנות - פער של 10 נקודות **לטובת הבנים במדע וטכנולוגיה** ופער של 7 נקודות **לטובת הבנות באנגלית**.
- **באנגלית לכיתות ח' ובמדע וטכנולוגיה לכיתות ח'** לא נמצאו **הבדלים של ממש** בין הישגי הבנים להישגי הבנות.
- תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"ב בקרב דוברי העברית דומה לתמונה שהתקבלה בשנים קודמות.

בתי ספר דוברי ערבית

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים במקצועות השונים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי ערבית.

לוח 14: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב - דוברי ערבית

דוברי ערבית	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים**
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
מדע וטכנולוגיה										
ה'	6,265	**498**	82	3,274	**505**	80	2,991	**491**	83	14
ח'	4,666	**512**	100	2,502	**527**	97	2,164	**495**	100	32
אנגלית										
ה'	6,181	**514**	89	3,227	**521**	86	2,954	**505**	91	16
ח'	5,350	**467**	82	2,864	**476**	79	2,486	**457**	83	19
מתמטיקה										
ה'	5,718	**511**	91	2,960	**511**	90	2,758	**511**	93	0
ח'	4,931	**468**	95	2,688	**482**	96	2,243	**452**	92	30
ערבית										
ה'*	5,931	**-**	-	3,108	**-**	-	2,823	**-**	-	-
ח'	5,226	**533**	95	2,886	**557**	82	2,340	**504**	101	53

תרשים 20: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב – דוברי ערבית

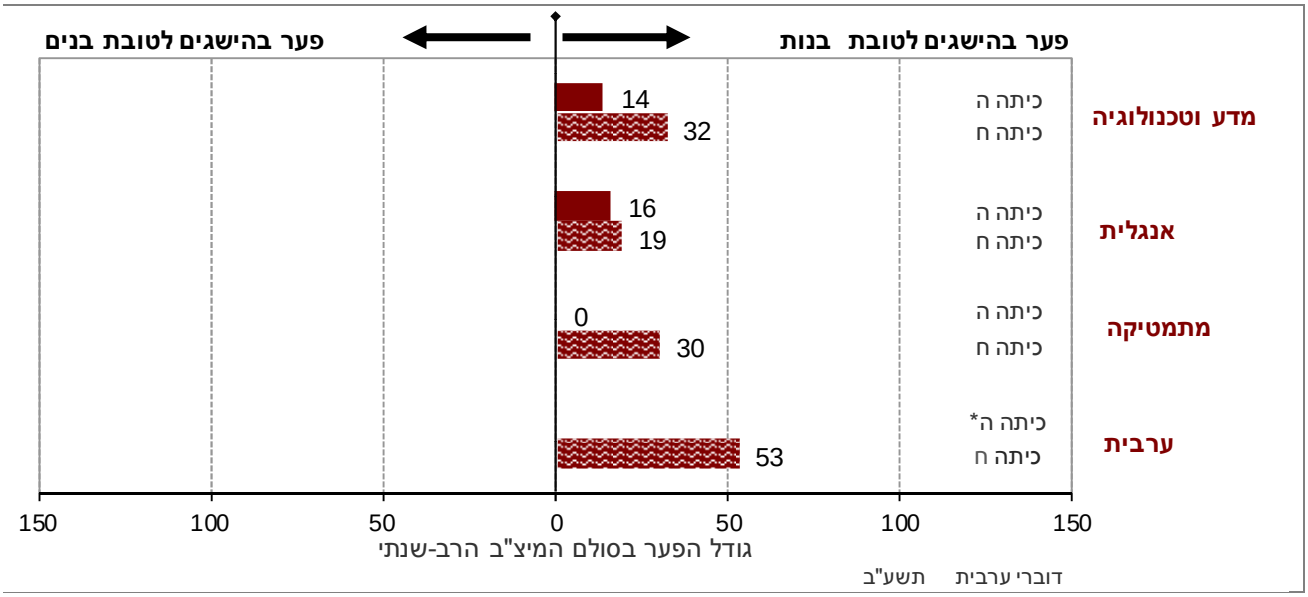

* במבחן בשפת-אם ערבית ה' נמצאו עדויות לפגיעה חמורה בטוהר הבחינות אשר לא הגיעו לכלל פסילה של כיתות. תקפות הציונים במבחן זה מוטלת בספק ולכן אינם מדווחים בדוח זה.

** לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי **בקרב דוברי הערבית:**

- **הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים באופן עקבי** בכל שכבות הגיל ומקצועות המיצ"ב (למעט מתמטיקה ה'), וזאת בשונה מתמונת הפערים בקרב דוברי העברית.
- בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית **לא נמצא** פער בין הישגי בנות ובנים **במתמטיקה לכיתות ה'.**
- **הפער הגדול ביותר לטובת הבנות** נמצא **בערבית לכיתות ח'**- 53 נקודות בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, **הפער הקטן ביותר לטובת הבנות** נרשם **במדע וטכנולוגיה לכיתות ה'** - 14 נקודות. ככלל, הפערים לטובת הבנות בכיתות ח' גבוהים מהפערים בכיתות ה'.

סיכום נתוני הפערים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב בתשע"ב

- בקרב **דוברי העברית: הישגי הבנות גבוהים** במידה ניכרת מהישגי הבנים **במבחנים בשפת-אם לכיתות ה' ו-ח'** (ב-20 נקודות ו-29 נקודות, בהתאמה), ואילו **במתמטיקה בכיתה ה' הישגי הבנים גבוהים** מהישגי הבנות (ב-21 נקודות). במקצועות **מדע וטכנולוגיה ואנגלית לכיתות ה'** נמצאו **הבדלים קלים** בין הישגי הבנים להישגי הבנות (10 נקודות לטובת הבנים במדע וטכנולוגיה ו-7 נקודות לטובת הבנות באנגלית). בשאר המבחנים לא נמצאו הבדלים של ממש בין הישגי הבנים להישגי הבנות.

- בקרב **דוברי הערבית: הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים בכל המקצועות ובכל שכבות הגיל (למעט מתמטיקה ה')**. הפערים לטובת הבנות בכיתה ח' גבוהים על פי רוב מהפערים המקבילים בכיתה ה'. הפער הגדול ביותר נרשם במבחנים בערבית לכיתות ח' (53 נקודות). במתמטיקה לכיתות ה' הישגי הבנים דומים להישגי הבנות.

- בשני מגזרי השפה נמצאו פערים גדולים בהישגים לטובת הבנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ח'. במבחן במתמטיקה לכיתות ה' הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות או זהים להם.

- תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"ב תואמת לתמונה שהתקבלה בשנה קודמת, זאת בקרב דוברי העברית ובקרב דוברי הערבית.

הישגים בשפת-אם לכיתות ב'

לפי מגזר שפה

הישגים במבחני המיצ"ב בשפת-אם לכיתות ב' תשע"ב

המבחן בעברית לכיתות ב'

המבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים **בעברית** לבית הספר היסודי. המבחן הועבר רק לבתי ספר דוברי עברית. **הנושאים במבחן** היו: דיוק בקריאה ובכתיבה של מילים; הבנת הנקרא; הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות מספר משימות, חלקן עסקו בהבנה של טקסטים קצרים ואחרות בהבנה של טקסטים ארוכים משתי סוגות: טקסט מידע וסיפור. שאלות ההבנה במבחן בדקו שלושה **ממדי הבנה**: הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; הבנת המשתמע מתוך הטקסט; יישום, הערכה וביקורת.

בתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, התפלגות הציונים וציוני אחוזונים) במבחן המיצ"ב תשע"ב בעברית לכיתות ב'. **כל הנתונים המדווחים בפרק זה מבוטאים במונחי סולם ציוני הגלם (0-100)**[6].

תרשים 21: המבחן בעברית לכיתות ב' בסולם ציוני הגלם (0 - 100) - מיצ"ב תשע"ב

ממוצע וסטיית התקן במבחן

	N	ממוצע	ס"ת
עברית ב'	14,987	74	18

ציוני אחוזונים - בסולם ציוני הגלם	
אחוזון 90	94
אחוזון 75	88
אחוזון 50	78
אחוזון 25	65
אחוזון 10	49

התפלגות הציון הכולל במבחן

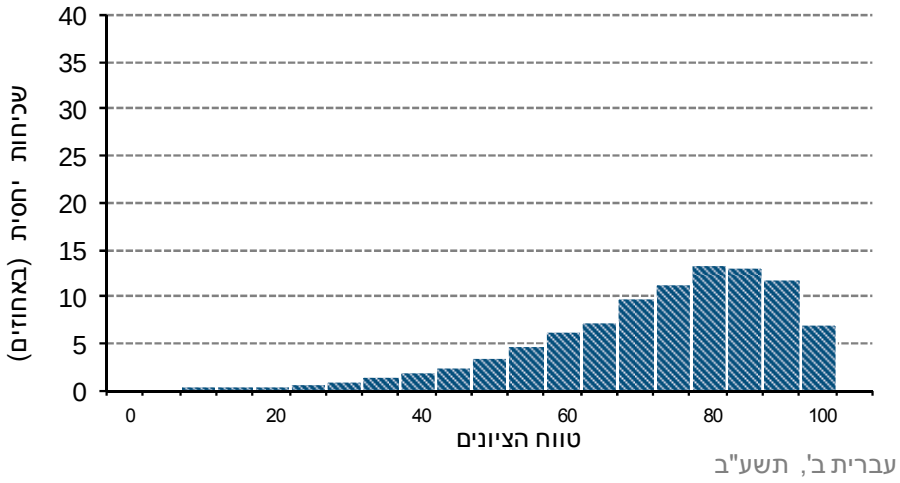

עיון בנתונים מעלה כי -

- נמצא שיעור גדול של תלמידים שהישגיהם נמצאים בחלקו העליון של סולם ציוני הגלם. כרבע מכלל הנבחנים במבחן זה השיגו ציון הגבוה מ-88.
- עשירית מהנבחנים השיגו ציון הנמוך או שווה ל- 49 נקודות.

[6] במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית.

המבחן בערבית לכיתות ב'

המבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים **בערבית** לבית הספר היסודי. המבחן הועבר רק לבתי ספר דוברי ערבית. **הנושאים במבחן** היו: שליטה בצופן האלפביתי; הבנת הנקרא; הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות מספר משימות, חלקן עסקו בהבנה של משפטים ואחרות בהבנה של טקסטים משתי סוגות: טקסט מידע וטקסט נרטיבי. שאלות ההבנה במבחן בדקו את **ממדי ההבנה** הבאים: הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; הבנת המשתמע מתוך הטקסט; פרשנות, מיזוג ויישום של רעיונות מידע; הערכה של התוכן וזיהוי תפקיד הרכיבים הלשוניים והטקסטואליים.

בתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, וציוני אחוזונים) במבחן מיצ"ב תשע"ב בערבית לכיתות ב'. **כל הנתונים המדווחים להלן מבוטאים במונחי סולם ציוני הגלם (0-100)**.[7]

תרשים 22: המבחן בערבית לכיתות ב' בסולם ציוני הגלם (0 - 100)- מיצ"ב תשע"ב

ממוצע וסטיית התקן במבחן

	N	ממוצע	ס"ת
ערבית ב	6,049	81	17

ציוני אחוזונים - בסולם ציוני הגלם	
אחוזון 90	98
אחוזון 75	94
אחוזון 50	86
אחוזון 25	74
אחוזון 10	58

התפלגות הציון הכולל במבחן

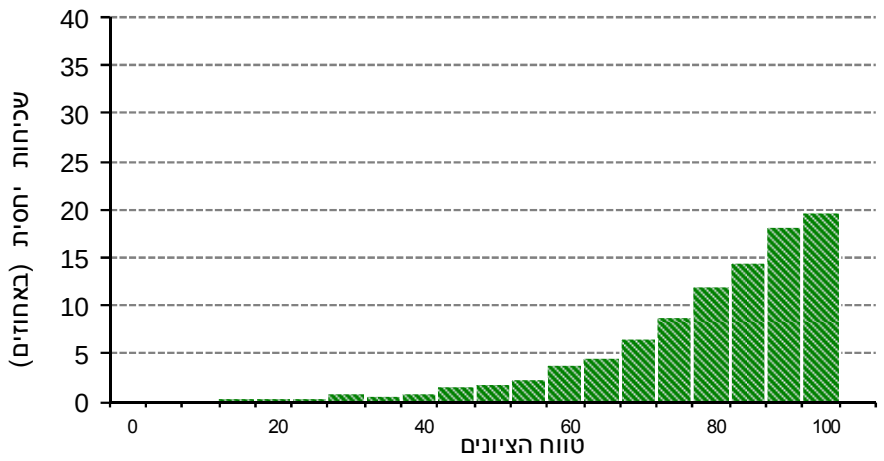

ערבית ב',תשע"ב

עיון בנתונים מעלה כי -

- נמצא שיעור גדול של תלמידים שהישגיהם נמצאים בחלקו העליון של סולם ציוני הגלם. כמחצית מכלל הנבחנים במבחן זה השיגו ציון הגבוה מ- 86.
- כעשירית מהנבחנים קיבלו ציון הנמוך או שווה ל-58.

[7] במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחיםע במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית.

תיאור רמות ההישג במבחנים בשפת-אם בעברית ובערבית לכיתות ב'

על מנת לסייע בפירוש תוצאות המבחן בשפת אם (עברית וערבית בהתאמה) לכיתות ב', הוגדרו שלוש רמות הישג: רמה נמוכה, רמה בינונית, רמה טובה ומעלה.

החלוקה לשלוש רמות הישג נקבעה על פי הנתונים האמפיריים ועל בסיס שיפוטי מומחים שהתבססו על ביצועי התלמידים בשנת תשע"א.
בטבלאות שלמטה מוצג תיאור של הפעולות הקוגניטיביות בהן הצליחו התלמידים במבחנים בעברית ובערבית לכיתות ב' בשנה"ל תשע"ב בכל רמת הישג. פעולות אלה מעידות על שליטה במיומנויות הבנת הנקרא בסוף כיתה ב', כפי שבא לידי ביטוי במבחן עצמו.

יש לשים לב לכך שרמות ההישג במבחן המיצ"ב בעברית ובערבית לכיתות ב' **אינן מוגדרות באופן זהה ולכן אינן בנות השוואה.** אין להשוות בין שיעור התלמידים בכל אחת מן הרמות בשני מבחנים אלו. כזכור, המבחנים בעברית ובערבית מפותחים באורח בלתי תלוי זה בזה, על-פי תוכניות לימודים ויעדים לימודיים שונים, במתן דגשים שונים ובהתייחסות לייחודי שבכל שפה. המבחנים פותחו על-ידי צוותי פיתוח נפרדים ועצמאיים, ולְוו בוועדות היגוי נפרדות זו מזו. **לבסוף, שיפוטי המומחים שהגדירו את רמות ההישג בשני המבחנים נעשו כהליך נפרד ובלתי תלוי.**

לוח 15 : המבחן בעברית לכיתות ב'- מיצ"ב תשע"ב (הבנת הנקרא וידע לשוני)

תיאורי רמות ההישג בעברית לכיתה ב' מתבססים על פריטי הבנת הנקרא ועל פריטי ידע לשוני בלבד. לא נכללו פריטי פענוח מילים, מטלת ההכתבה ומטלת ההבעה בכתב.

רמת ההישג	שיעור התלמידים בכל רמת הישג (בהתבסס על תשע"א)	התחום	תיאור הפעולות שבהן הצליחו התלמידים במבחן בעברית לכיתה ב', תשע"ב ברמות ההישג השונות
(1) נמוכה	5%	**הבנת הנקרא:** - משפטים - טקסט מידע	**להשלים מילות תוכן** במשפט ובטקסט קצר ללא שימוש במילים נתונות (מחסן מילים), כאשר ההשלמה משתמעת באופן ברור מההקשר **להשלים מילות פונקציה** במשפט תוך שימוש במילים נתונות (מחסן מילים), וכאשר ההשלמה מתבססת על רמזים תחביריים שקופים **לענות על שאלות איתור מידע** ברמת נגישות גבוהה: השאלות מתייחסות לתוכן קונקרטי גלוי ומפורש, המידע הוא מקומי (ברמת משפט או שניים שלושה צמודים) ויש שימוש באותן מילים בשאלה ובטקסט
		ידע לשוני	להשלים **סימני פיסוק סופיים** של נקודה **או** סימן שאלה
(2) בינונית	18%	**התלמידים הצליחו בד"כ לבצע את הפעולות בהן הצליחו תלמידים ברמת ההישג הנמוכה, ובנוסף הצליחו בד"כ:**	
		הבנת הנקרא: **- משפטים** **- טקסט שימושי קצר** **- סיפור** **- טקסט מידע**	**להשלים מילות תוכן** במשפט ובטקסט קצר ללא שימוש במילים נתונות (מחסן מילים), כאשר ההשלמה אינה משתמעת באופן ישיר מההקשר (דורשת הפקת רעיון חוץ טקסטואלי) **להשלים מילות פונקציה** במשפט תוך שימוש במילים נתונות (מחסן מילים), וכאשר ההשלמה אינה שקופה ודורשת הבנה של למשל קשר לוגי בין שני חלקי המשפט **לענות על שאלות של פרשנות** שיש נגישות גבוהה יחסית בטקסט לתשובה להן **לענות על שאלות אוצר מילים** (שאלות סגורות), כאשר אפשר להיעזר בהקשר של המשפט ולהחליף את מילה היעד במילה הנתונה במשפט
		ידע לשוני	**לסדר מילים על-פי סדר אלף-בית** חיצוני ופנימי **לבנות משפטים ממילים נתונות** בדרגת קושי בינונית מבחינה תחבירית **להשלים סימני פיסוק סופיים** של נקודה וסימן שאלה **להשלים פעלים מאותו שורש** על פי ההקשר של המשפט אך בכתיב לא מדויק
(3) טובה ומעלה	77%	**התלמידים הצליחו בד"כ לבצע את הפעולות בהן הצליחו תלמידים ברמות ההישג הנמוכה והבינונית, ובנוסף הצליחו בד"כ:**	
		הבנת הנקרא: - טקסט שימושי קצר - סיפור - טקסט מידע	**לענות על שאלות איתור מידע** המתייחסות לתוכן מופשט ולתוכן המופיע לאורך הטקסט באופן פחות מפורש **לענות על שאלות פרשנות** המתייחסות לתוכן **מופשט,** כולל הסקת מסקנות באשר למצבים מנטליים ורגשיים. השאלות מתייחסות לחלק מהטקסט או לטקסט השלם
		ידע לשוני	**להשלים מילים מאותו שורש בכתיב נכון כולל תארים** על פי ההקשר של המשפט **לבנות משפטים ממילים נתונות** בדרגת קושי גבוהה מבחינה תחבירית

לוח 16 : המבחן בערבית לכיתה ב'- מיצ"ב תשע"ב (פענוח מילים ומשפטים, הבנת הנקרא וידע לשוני)

תיאורי רמות ההישג בערבית לכיתה ב' מתבססים על פריטי פענוח המילים, פריטי הבנת הנקרא ופריטי הידע הלשוני. מטלת ההכתבה ומטלת ההבעה בכתב **לא** נכללו בהליך זה.

רמת ההישג	שיעור התלמידים בכל רמת הישג (בהתבסס על תשע"א)	התחום	תיאור הפעולות שבהן הצליחו התלמידים במבחן בערבית לכיתה ב', תשע"ב ברמות ההישג השונות
(1) נמוכה	13%	פענוח מילים ומשפטים	**לפענח מילים ומשפטים** על- ידי התאמה של מילים/משפטים לתמונה נתונה או על-ידי שיוך מילה למשפחת מילים נתונה
		הבנת הנקרא	**להשלים מילות תוכן** במשפטים בהתאם לאיור מצורף ומבלי שהמילים נתונות **להשלים מילות תוכן ומילות פונקציה** במשפטים תוך שימוש במילים נתונות (מחסן מילים), כאשר המבנה התחבירי של המשפט פשוט **לאתר פרטי מידע** גלויים בטקסט, כאשר המידע הוא מקומי ברמת המשפט או ברמה של שני משפטים רצופים
		ידע לשוני	**להתאים פועל לשם** נתון במסגרת משפט קצר **לזהות מילים מאותו שורש** של מילה נתונה, כאשר מילה זו שכיחה **להתאים כינוי רמז לשם** נתון ביחיד זכר או נקבה **לזהות את מילת השאלה** המתאימה לפי משפט התשובה הנתון כאשר המשפט מתייחס לעיתוי של פעולה
(2) בינונית	18%	**התלמידים הצליחו בד"כ לבצע את הפעולות בהן הצליחו תלמידים ברמת ההישג הנמוכה, ובנוסף הצליחו בד"כ:**	
		הבנת הנקרא	**לאתר פרטי מידע** גלויים בטקסט כאשר המידע הוא ברמת מורכבות בינונית ונדרשת תשומת לב מיוחדת לפרטים ולמילות קישור **להסיק מסקנות** המצריכות קישור בין שני פרטי מידע המופיעים ברצף בטקסט שהקשר ביניהם הוא באמצעות מילות קישור פשוטות או אזכורים פשוטים מבחינת מורכבות תחבירית **להשוות בין פרטי מידע** על פי קריטריון נתון ובהסתמך על הנתון בטקסט המידע **להעלות השערות** בהסתמך על פרשנות להתנהגות הדמויות בסיפור **לזהות משפט** בטקסט התומך בטענה הנתונה בשאלה
		ידע לשוני	**להתאים פועל לשם** נתון ביחיד נקבה, במסגרת משפט קצר **לזהות את מילת השאלה** המתאימה לפי משפט התשובה הנתון כאשר המשפט מתייחס למקום או להסבר
(3) טובה ומעלה	69%	**התלמידים הצליחו בד"כ לבצע את הפעולות בהן הצליחו תלמידים ברמות ההישג הנמוכה והבינונית, ובנוסף הצליחו בד"כ:**	
		הבנת הנקרא	**להסיק מסקנות** המצריכות הן קישור בין שני פריטי מידע והן הבנה של אלמנטים לשוניים כגון מילות קישור או אזכורים מורכבים מבחינה תחבירית **להסיק מסקנות** המצריכות קישור בין שני פרטי מידע שאינם מופיעים ברצף בטקסט וכוללים תוכן מופשט **להביע עמדה** בהתייחס להתנהגות הדמויות בטקסט ובהתבסס על פרשנות של מידע הנתון בסיפור על אותן דמויות
		ידע לשוני	**לזהות מילים מאותו שורש** של מילה נתונה כאשר זו **אינה** שכיחה

פערים בהישגים בשפת-אם לכיתות ב'- לפי רקע חברתי-כלכלי

לשם ניתוח הפערים בהישגיהם של נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות- לפי הרקע החברתי-כלכלי של כל אחד מהם - נמוך, בינוני, גבוה (להסבר על חישוב המדד ר' עמוד 28). בלוחות הבאים מוצגים ההישגים בפרק **הבנת הנקרא** במבחנים בשפת-אם עברית וערבית לכיתות ב' בתשע"ב, בחלוקה לפי רמות הרקע החברתי-כלכלי של הנבחנים. בתרשימים שבהמשך, מוצגים פערים בהישגיהם של נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בשנים תשס"ח*-תשע"ב (להסבר על אופן קריאת התרשים ר' עמ' 33). ניתוח הפערים נעשה בעבור הציונים בהבנת הנקרא (בשנים תשס"ח-תשע"ב), שכן בתש"ע נעשה שינוי במטלת ההכתבה - שינוי שאינו מאפשר להשוות את הפערים בציון הכולל בשנים תש"ע - תשע"ב לפערים שהתקבלו בשנים קודמות. נוסף על כך, על מנת לאפשר השוואה תקפה של גודל הפערים בשנים השונות ובשני מגזרי השפה (עברית/ערבית), הפערים מוצגים במונחי סטיית תקן.

בפירוש הממצאים בהשוואה בין המבחן בעברית לבין המבחן בערבית יש לזכור כי מדובר בשני מבחנים שונים שפותחו בידי צוותים נפרדים, על פי תכנית הלימודים הייחודית לכל שפת-אם, ומתוך הגדרה נפרדת של המצופה בכל שפה.

לוח 17 : הישגים בהבנת הנקרא במבחן בעברית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"ב - לפי רקע חברתי-כלכלי

	רמת הרקע החברתי-כלכלי	בסולם ציוני הגלם		
		N	ממוצע	ס"ת
עברית ב'	נמוך	2,002	67	22
	בינוני	5,779	74	20
	גבוה	7,090	80	17
	כלל הנבחנים	14,987	76	19

תרשים 23: פערים בהישגים בהבנת הנקרא בקרב נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחן בעברית לכיתות ב' במיצ"ב תשס"ח - תשע"ב*

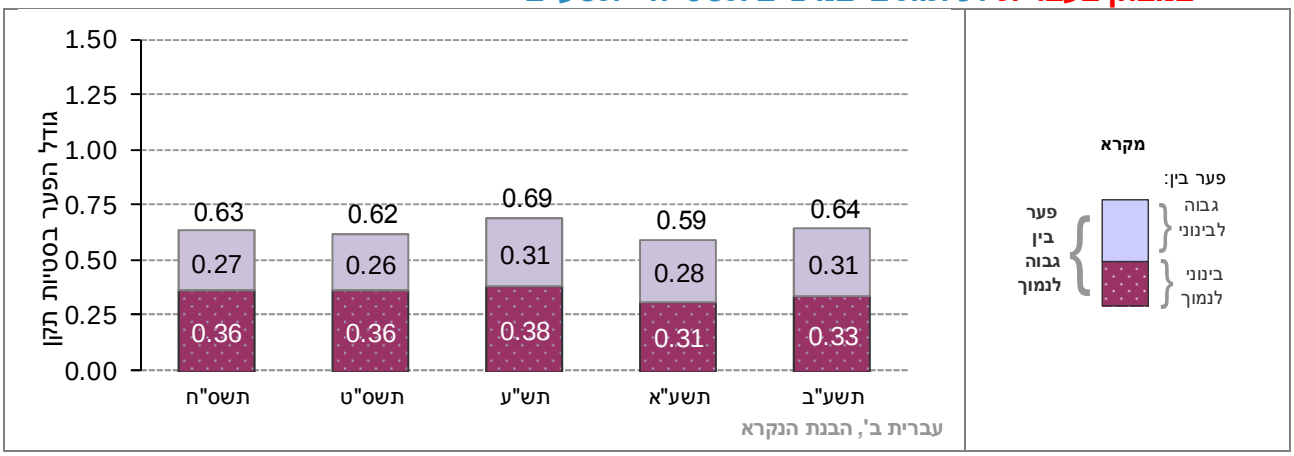

* בשנת תשס"ז לא הועבר מבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' ואילו המבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' הועבר באותה שנה בפעם הראשונה. על כן, נתוני שנה זו אינם מדווחים בתרשים שלעיל.

עיון בנתונים מעלה כי -

- בכל השנים שנמדדו, כבר **בכיתות ב'**, קיים **פער** משמעותי בהישגים של תלמידים דוברי עברית בהבנת הנקרא לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה יותר- ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר כך ההישגים טובים יותר.
- בקרב דוברי עברית נמצא בחמש השנים **פער עקבי** בהישגים בהבנת הנקרא של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך בהשוואה להישגיהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה. בתשע"ב הפער עמד על 0.64 סטיות תקן , בדומה לשנים קודמות.

לוח 18 : הישגים בהבנת הנקרא במבחן בערבית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"ב -- לפי רקע חברתי-כלכלי

	רמת הרקע החברתי-כלכלי	בסולם ציוני הגלם		
		N	ממוצע	ס"ת
ערבית ב'	נמוך	3,482	78	21
	בינוני	2,164	83	18
	כלל הנבחנים	6,049	80	20

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי ספר דוברי ערבית, נתוניהם אינם מוצגים בלוח.

תרשים 24: פערים בהישגים בהבנת הנקרא בקרב נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחן בערבית לכיתות ב' במיצ"ב בשנים תשס"ח- תשע"ב*

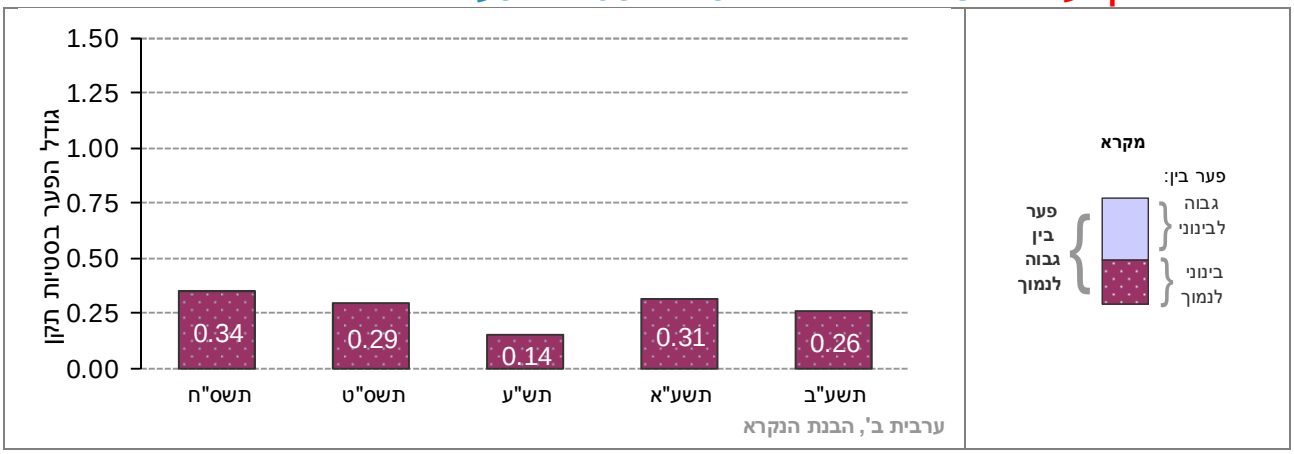

* בשנת תשס"ז לא הועבר מבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' ואילו המבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' הועבר באותה שנה בפעם הראשונה. על כן, נתוני שנה זו אינם מדווחים בתרשים שלעיל. בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי ספר דוברי ערבית, נתוניהם אינם מוצגים בלוח.

עיון בנתונים מעלה כי -

- כבר **בכיתות ב'**, קיים **פער** משמעותי בהישגים של דוברי ערבית בהבנת הנקרא בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך - ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך ההישגים טובים יותר.
- בקרב דוברי הערבית נמצא בתשע"ב **פער** של 0.26 סטיות תקן בין ההישגים בהבנת הנקרא של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין הישגיהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך, זאת בדומה לשנה קודמת.

פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם לכיתות ב'

בלוח ובתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן של הציון הכולל במבחן) וכן הפערים בהישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב' במיצ"ב תשע"ב. הפערים מוצגים במונחי סטיית תקן כדי לאפשר השוואה תקפה בין גודל הפערים בקרב דוברי העברית לבין גודלם קרב דוברי ערבית.

לוח 19 : ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"ב

כלל התלמידים			בנות בסולם ציוני הגלם			בנים בסולם ציוני הגלם			פערים בין בנות ובנים*
N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסטיות תקן
									עברית ב'
14,987	74	18	7,746	76	17	7,241	72	19	0.25
									ערבית ב'
6,049	81	17	3,122	84	16	2,927	79	18	0.29

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 25: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"ב

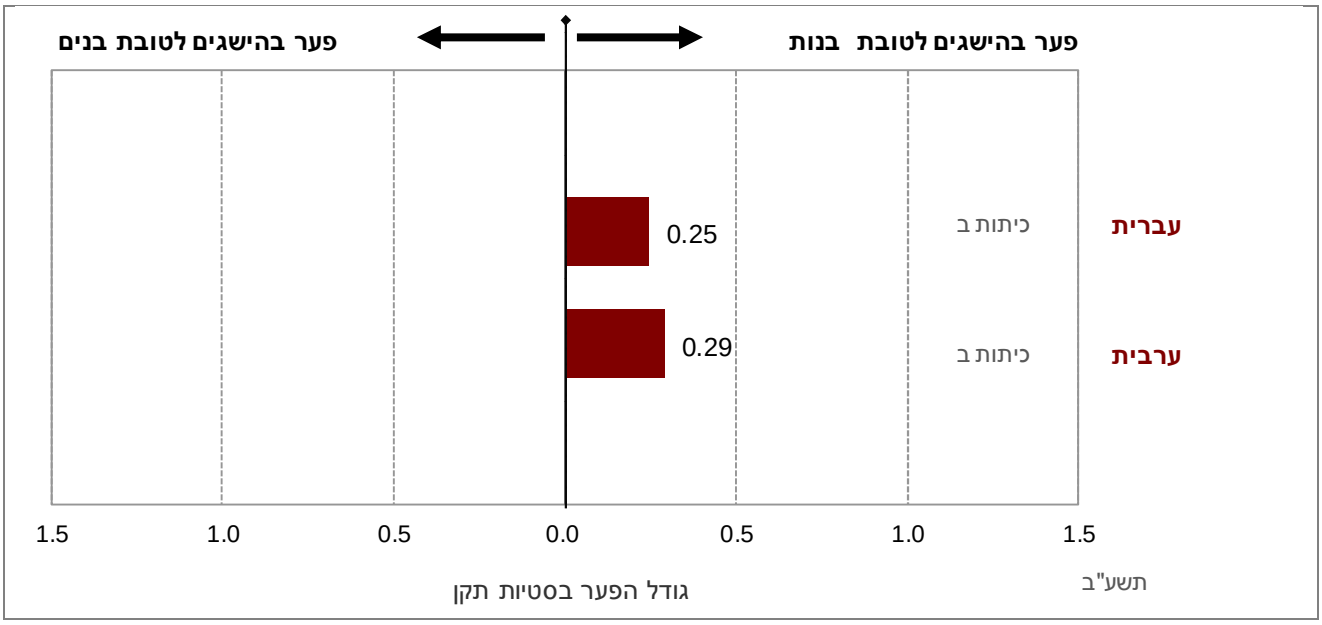

עיון בנתונים מעלה כי -

- בדומה לממצאים שהתקבלו לכיתות ה' ו-ח' הישגי **הבנות** במבחנים בשפת-אם בכיתה ב' **גבוהים** מהישגי **הבנים.**
- הפער לטובת הבנות בקרב **דוברי העברית** עומד על 0.25 סטיות תקן.
- בקרב **דוברי הערבית** הפער לטובת הבנות גדול יותר והוא עומד על 0.29 סטיות תקן.
- תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"ב **דומה** לתמונה שהתקבלה בשנים קודמות.

הישגים במבחני המיצ"ב
תשע"ב
בבתי ספר דוברי עברית
לפי סוג פיקוח

המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני - לפי סוג פיקוח

בלוח שלהלן מוצגים מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב ושיעוריהם מתוך כלל התלמידים בשכבות ב', ה' ו-ח' באחוזים בעבור כלל בתי ספר דוברי עברית ובחלוקה לפי סוג פיקוח (ממלכתי/ממלכתי-דתי)[8]. נתוני שכבות ה' ו- ח' כוללים נבחנים משני אשכולות המיצ"ב ב' ו-ד', שהם כמחצית מאוכלוסיית בתי הספר בארץ. מבחני המיצ"ב בשפת-אם לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול ד', ועל כן נתוני שכבת ב' כוללים כרבע מבתי הספר בארץ. שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים הלומדים בשכבות אלו בבתי הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב[9]. כמשתתפים במבחנים נחשבים כל התלמידים שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן.

לוח 20: מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב תשע"ב ושיעוריהם (באחוזים) בשכבות ב', ה' ו-ח' – לפי סוג פיקוח

המגזר	שכבה	מספר בתיה"ס שנבחנו	מספר הכיתות שנבחנו	מספר התלמידים שנבחנו	שיעור התלמידים שנבחנו
דוברי עברית	ב'*	302	639	16,611	94%
	ה'	596	1,230	31,181	93%
	ח'	345	1,154	31,445	90%
	כלל השכבות	876	2,973	79,237	92%
פיקוח ממלכתי	ב'*	197	434	11,909	94%
	ה'	408	882	23,422	93%
	ח'	198	837	24,114	91%
	כלל השכבות	576	2,130	59,445	92%
פיקוח ממ"ד	ב'*	105	205	4,702	93%
	ה'	188	348	7,759	92%
	ח'	147	317	7,331	89%
	כלל השכבות	300	843	19,792	91%

* מבחני המיצ"ב בשפת-אם עברית לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול ד', ועל כן נתוני שכבת ב' כוללים רק כרבע מבתי הספר בארץ.

עיון בלוח שלעיל מעלה כי שיעור התלמידים שנבחנו במבחני המיצ"ב בבתי ספר דוברי עברית שבפיקוח הממלכתי-דתי נמוך במעט משיעור הנבחנים בבתי ספר שבפיקוח הממלכתי: בכיתות ב' 93% לעומת 94%, בכיתות ה' 92% לעומת 93%, ובכיתות ח' 89% לעומת 91%, בהתאמה.

[8] לצורך פישוט הדיווח על מספרי הנבחנים, נתוני ההשתתפות במבחנים המדווחים לעיל מבוססים על ההשתתפות במבחן במדע וטכנולוגיה באשכול ב' ובמבחן בשפת-אם באשכול ד'. בחישוב נתוני הטבלה, בתי ספר, כיתות (כלומר כיתות-אם) ותלמידים נספרים פעם אחת למרות שנבחנו בשני מבחנים.

[9] נתוני ההשתתפות בלוח 20 כוללים גם את התלמידים העולים והמשולבים.

הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'

בבתי ספר דוברי עברית

לפי סוג פיקוח

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח: ממלכתי וממלכתי-דתי

המבחנים במדע וטכנולוגיה

כיתות ה'

בלוח שלהלן ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 12).

לוח 21: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

מדע וטכנולוגיה ה'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	13,182	**521**	87	9,841	**528**	84	3,341	**500**	95
תשס"ח	14,466	**524**	84	11,201	**531**	81	3,265	**502**	89
תשס"ט	14,787	**536**	80	11,332	**543**	77	3,455	**516**	85
תש"ע	13,379	**532**	77	9,770	**541**	74	3,609	**507**	82
תשע"א	13,961	**537**	73	10,262	**544**	71	3,699	**516**	75
תשע"ב	13,957	**541**	70	10,827	**549**	68	3,130	**516**	70

תרשים 26: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

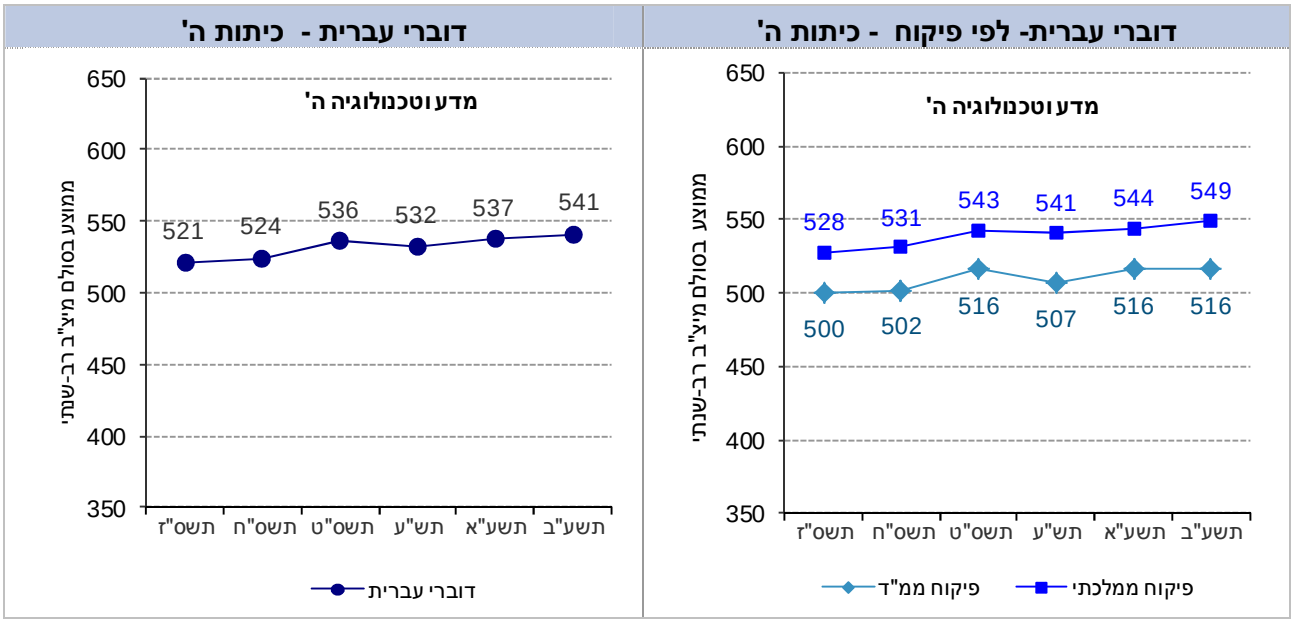

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים בכלל בתי הספר **דוברי העברית** בתשע"ב **דומים** להישגים שנמדדו בתשע"א. בקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי** נרשמה **עלייה מזערית** (5 נק' בסולם הרב-שנתי), ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי לא חל שינוי**.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ז-תשע"ב חלה **עלייה מצטברת קלה** בהישגי התלמידים דוברי העברית (20 נק'), זאת בקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי** (21 נק') ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** (16נק').
- הישגי התלמידים דוברי העברית **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- **פער ההישגים** לטובת הפיקוח הממלכתי **נשאר יציב** במהלך השנים, כ- 30 נק' בסולם הרב-שנתי.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 26 ובלוח 21 **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים מ- 2 כיתות (מתוך 628) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות.

כיתות ח'

בלוח שלהלן ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 14).

לוח 22: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

מדע וטכנולוגיה ח'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	12,948	**513**	94	9,992	**520**	93	2,956	**490**	93
תשס"ט	13,501	**525**	99	10,740	**530**	98	2,761	**508**	103
תש"ע	13,782	**534**	95	10,850	**539**	95	2,932	**516**	93
תשע"א	13,339	**547**	97	10,440	**554**	97	2,899	**526**	96
תשע"ב	13,998	**549**	100	10,704	**555**	100	3,294	**530**	97

תרשים 27: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

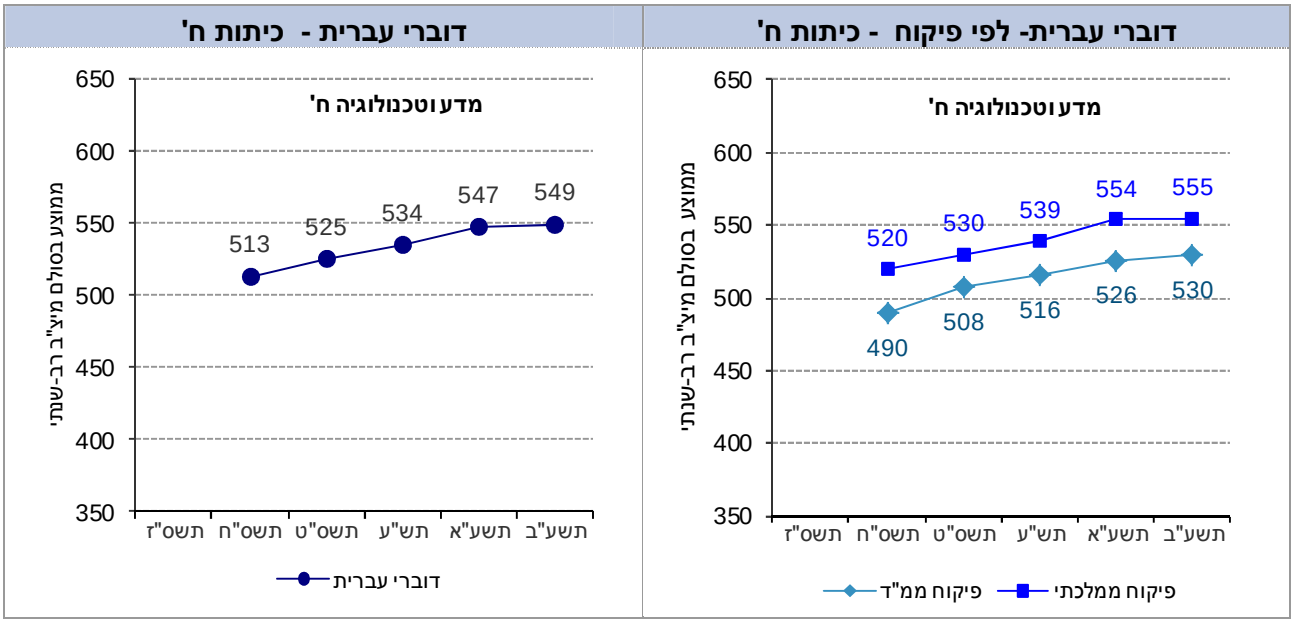

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ב לא חל שינוי משמעותי בהישגי תלמידים בבתי ספר דוברי עברית **בשני סוגי הפיקוח** במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בהשוואה לתשע"א.
- במהלך השנים תשס"ח-תשע"ב חלה **עלייה מצטברת ניכרת** בקרב תלמידים משני סוגי הפיקוח: 35 נק' בפיקוח **הממלכתי** ו- 40 נק' בפיקוח **הממלכתי-דתי**.
- הישגי תלמידים דוברי עברית **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- **פער ההישגים** לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי נע במהלך השנים בין 20 ל- 30 נק' בסולם הרב-שנתי.

המבחנים באנגלית
כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן באנגלית לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 16).

לוח 23: ממוצעים וסטיות תקן באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

אנגלית ה'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	12,925	**499**	100	9,714	**510**	96	3,211	**462**	106
תשס"ח	14,408	**509**	96	11,208	**519**	91	3,200	**480**	102
תשס"ט	14,986	**517**	97	11,500	**529**	92	3,486	**483**	102
תש"ע	13,436	**519**	95	9,865	**529**	90	3,571	**490**	102
תשע"א	13,680	**532**	92	10,132	**543**	88	3,548	**499**	98
תשע"ב	13,824	**545**	89	10,853	**555**	86	2,971	**513**	91

תרשים 28: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

דוברי עברית- לפי פיקוח - כיתות ה'

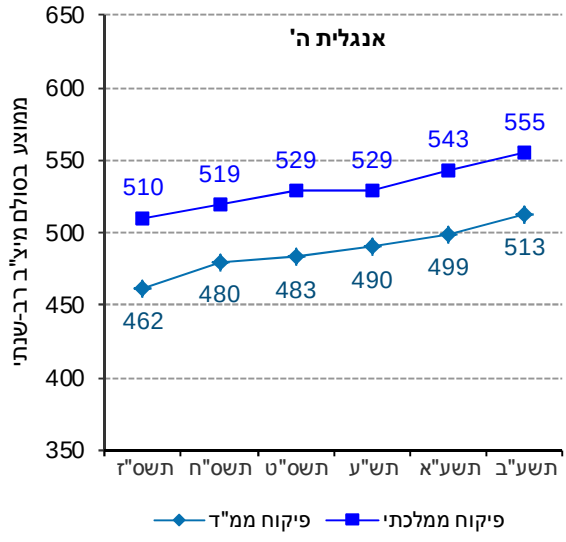

דוברי עברית - כיתות ה'

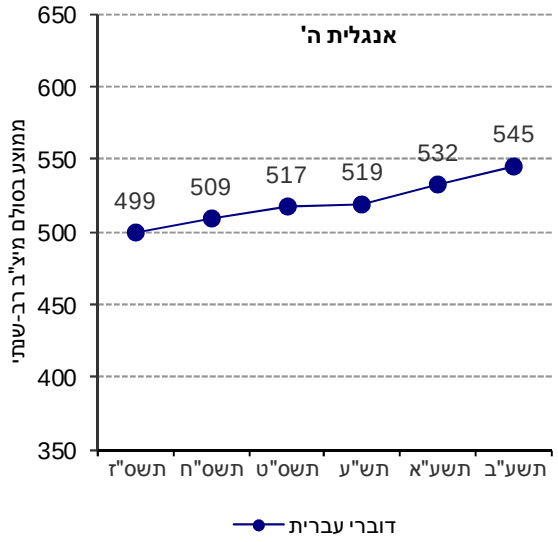

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ב **עלו במידה מתונה** הישגי התלמידים **דוברי העברית** ב- 13 נק' בהשוואה לתשע"א. בקרב תלמידים בפיקוח ה**ממלכתי** חלה **עלייה** של 12 נק', ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** חלה **עלייה** של 14 נק'.
- במהלך השנים תשס"ז-תשע"ב חלה **עלייה מצטברת גדולה** בקרב תלמידים בשני סוגי הפיקוח: 45 נק' בפיקוח הממלכתי ו- 51 נק' בפיקוח הממלכתי-דתי.
- הישגי תלמידים בבתי ספר דוברי עברית **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- **פער ההישגים** לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי נע במהלך השנים בין 40 ל- 50 נק' בסולם הרב-שנתי.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 28 ובלוח 23 **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים מ-3 כיתות (מתוך 624) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות.

כיתות ח'

בלוח שלהלן ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן באנגלית לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 17).

לוח 24: ממוצעים וסטיות תקן בהישגים באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

אנגלית ח'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	13,142	**519**	99	10,154	**527**	96	2,988	**488**	102
תשס"ט	13,754	**531**	95	10,910	**541**	92	2,844	**494**	96
תש"ע	14,089	**530**	92	11,068	**538**	89	3,021	**505**	97
תשע"א	13,197	**537**	83	10,386	**544**	81	2,811	**512**	88
תשע"ב	13,967	**530**	85	10,752	**538**	82	3,215	**502**	89

תרשים 29: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

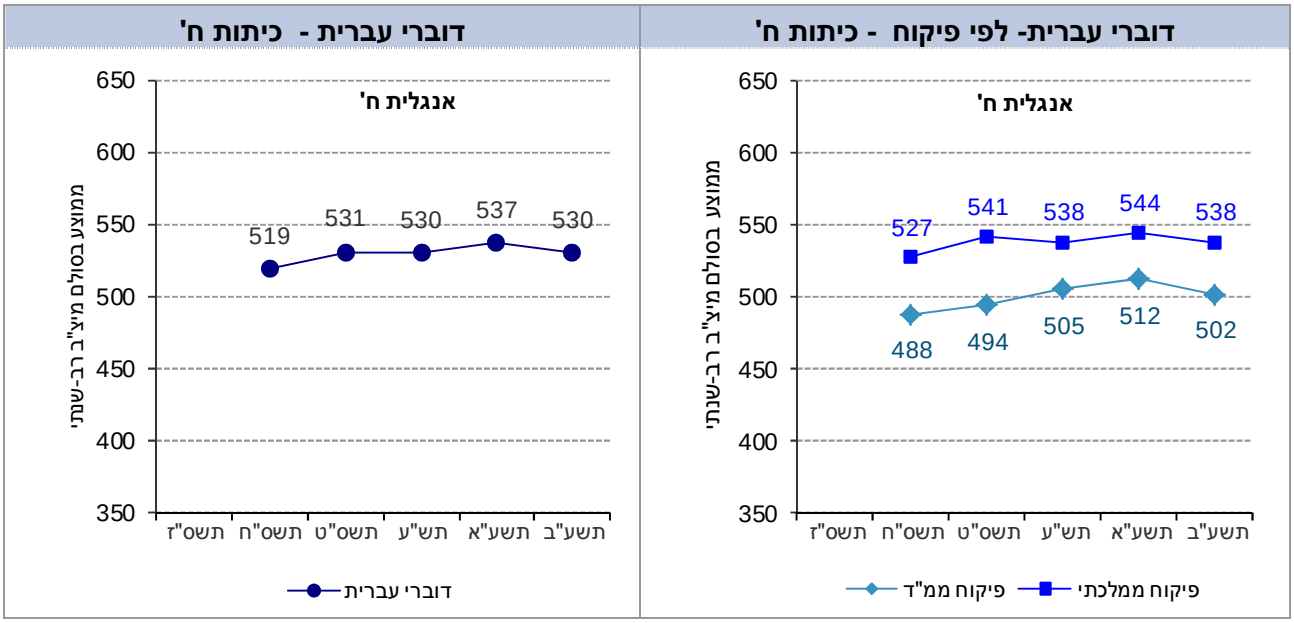

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים דוברי העברית **בשני סוגי הפיקוח** במבחן באנגלית לכיתות ח' **ירדו במעט** בתשע"ב בהשוואה לתשע"א: בקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי** חלה **ירידה** של 6 נק', ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** חלה **ירידה** של 10 נק'.
- במהלך השנים תשס"ח-תשע"ב חלה **עלייה מצטברת קלה** בקרב תלמידים **בשני סוגי הפיקוח**: 11 נק' בפיקוח הממלכתי ו- 14 נק' בפיקוח הממלכתי-דתי.
- הישגי התלמידים דוברי העברית **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- **פער ההישגים** לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי שנרשם בתשע"ב (36 נק') דומה לפער שנרשם בתשס"ח (39 נק').

המבחנים במתמטיקה
כיתות ה'

בלוח שלהלן ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן במתמטיקה לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 18).

לוח 25: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

מתמטיקה ה'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	14,184	**508**	93	10,901	**514**	91	3,283	**491**	97
תשס"ח	13,884	**521**	93	10,255	**526**	91	3,629	**507**	98
תשס"ט	13,642	**526**	93	9,900	**533**	90	3,742	**504**	99
תש"ע	14,164	**548**	84	10,980	**554**	82	3,184	**531**	88
תשע"א	15,352	**558**	78	11,891	**563**	76	3,461	**544**	82
תשע"ב	13,218	**556**	82	9,739	**560**	81	3,479	**545**	86

תרשים 30: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

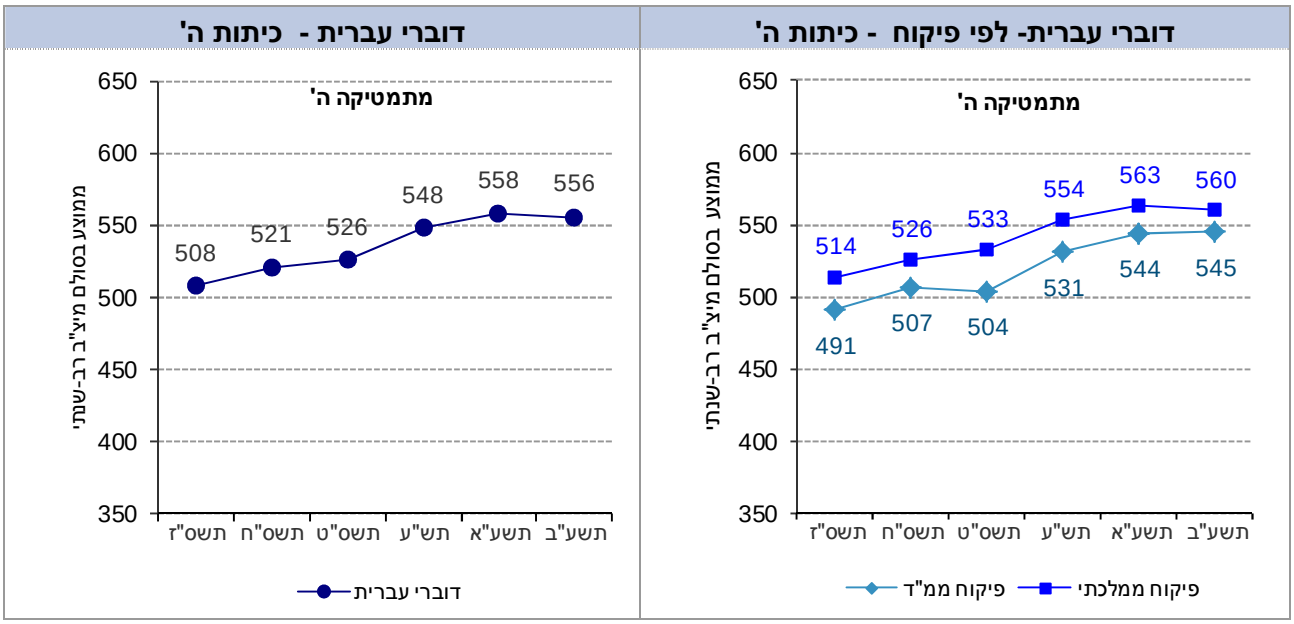

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים דוברי העברית **בשני סוגי הפיקוח** במבחן במתמטיקה לכיתות ה' נשארו בתשע"ב **דומים** להישגים שנרשמו בתשע"א.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב חלה **עלייה מצטברת** בהישגים בשני סוגי הפיקוח: **עלייה מצטברת גדולה** של 46 נק' בפיקוח **הממלכתי**, **ועליה מצטברת גדולה מאד** של 54 נק' בפיקוח **הממלכתי-דתי**.
- הישגי תלמידים בבתי ספר דוברי עברית **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי .
- **פער ההישגים** לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי **הצטמצם** בתשע"ב בהשוואה לתשס"ז: 15 נק' בתשע"ב לעומת 23 נק' בתשס"ז.

כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן במתמטיקה לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 20).

לוח 26: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

מתמטיקה ח'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	13,475	**512**	102	10,637	**513**	104	2,838	**505**	94
תשס"ט	13,221	**520**	100	10,233	**522**	100	2,988	**511**	100
תש"ע	13,399	**523**	101	10,219	**529**	101	3,180	**503**	99
תשע"א	14,470	**532**	97	11,567	**536**	98	2,903	**519**	96
תשע"ב	14,490	**514**	97	11,262	**518**	98	3,228	**502**	95

תרשים 31: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

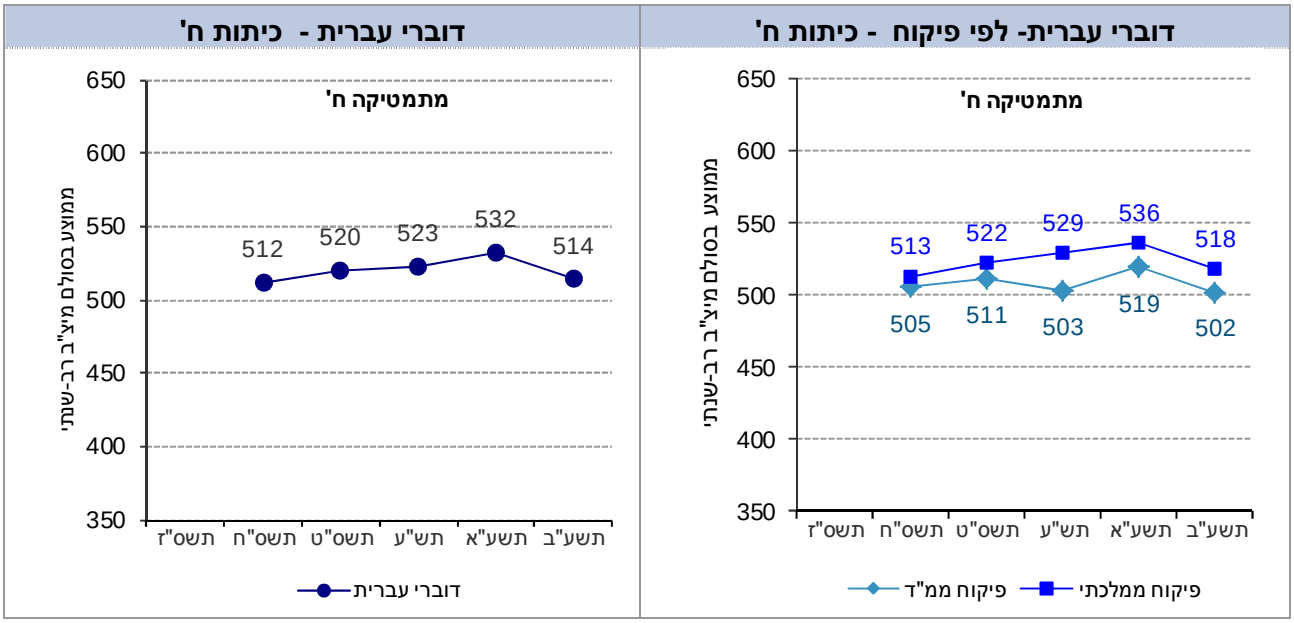

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- במבחן במתמטיקה לכיתות ח' הישגי התלמידים דוברי העברית **בשני סוגי הפיקוח ירדו** בתשע"ב בהשוואה לתשע"א: בקרב תלמידים **בפיקוח הממלכתי** חלה **ירידה** של 18 נק', ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** חלה **ירידה** של 17 נק'.
- הישגי התלמידים בבתי ספר דוברי עברית **בתשע"ב דומים** להישגים שנרשמו **בשנת הבסיס תשס"ח**: בפיקוח **הממלכתי** נרשמה עלייה מצטברת מזערית של 5 נק', ובפיקוח **הממלכתי-דתי** לא נרשם שינוי של ממש.
- הישגי התלמידים **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- **פער ההישגים** לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי בתשע"ב דומה לפער שנרשם בתשע"א - פער של 16 נק' בסולם הרב-שנתי.

המבחנים בעברית

כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן בעברית לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 21).

לוח 27: ממוצעים וסטיות תקן בעברית לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

עברית ה'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	13,899	**492**	106	10,696	**497**	103	3,203	**477**	111
תשס"ח	13,904	**500**	100	10,297	**504**	97	3,607	**489**	106
תשס"ט	13,653	**513**	91	9,888	**520**	87	3,765	**495**	102
תש"ע	14,138	**521**	82	10,955	**525**	80	3,183	**507**	84
תשע"א	15,406	**528**	72	11,937	**532**	69	3,469	**515**	79
תשע"ב	13,265	**539**	68	9,743	**541**	67	3,522	**533**	70

תרשים 32: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

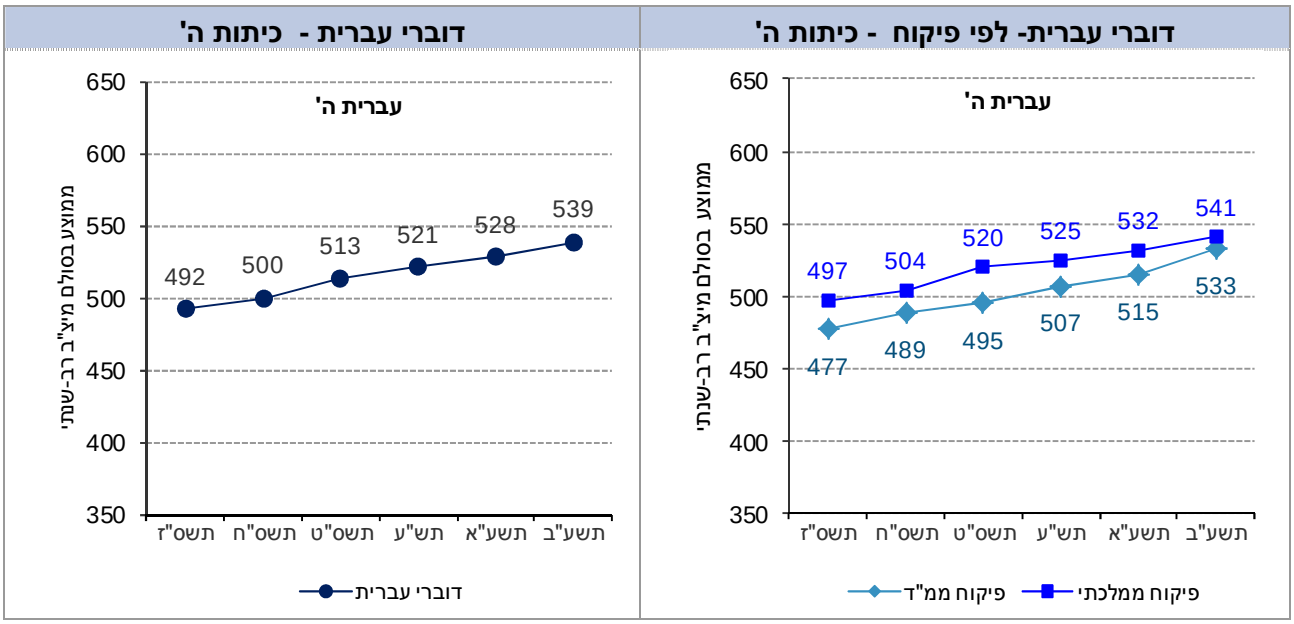

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי תלמידים בבתי ספר דוברי עברית **בשני סוגי הפיקוח** במבחן בעברית לכיתות ה' **עלו** בתשע"ב בהשוואה לתשע"א: בקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי** חלה **עלייה קלה** של 9 נק', ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** חלה **עלייה מתונה** של 18 נק'.
- במהלך השנים תשס"ז-תשע"ב חלה בקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי עלייה מצטברת גדולה** של 44 נק' ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** חלה **עלייה גדולה מאד** של 56 נק'.
- הישגי התלמידים **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- **פער ההישגים** לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי **הצטמצם מאד** בתשע"ב בהשוואה לשנים קודמות, והוא עומד על 8 נק' בסולם הרב-שנתי.

כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן בעברית לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 22).

לוח 28: ממוצעים וסטיות תקן בעברית לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

עברית ה'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	13,933	**500**	100	11,097	**500**	100	2,836	**500**	99
תשס"ט	13,376	**535**	98	10,390	**536**	98	2,986	**533**	99
תש"ע	13,445	**538**	92	10,261	**540**	88	3,184	**527**	103
תשע"א	14,528	**551**	92	11,626	**555**	89	2,902	**537**	99
תשע"ב	14,520	**539**	87	11,239	**542**	86	3,281	**528**	89

תרשים 33: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

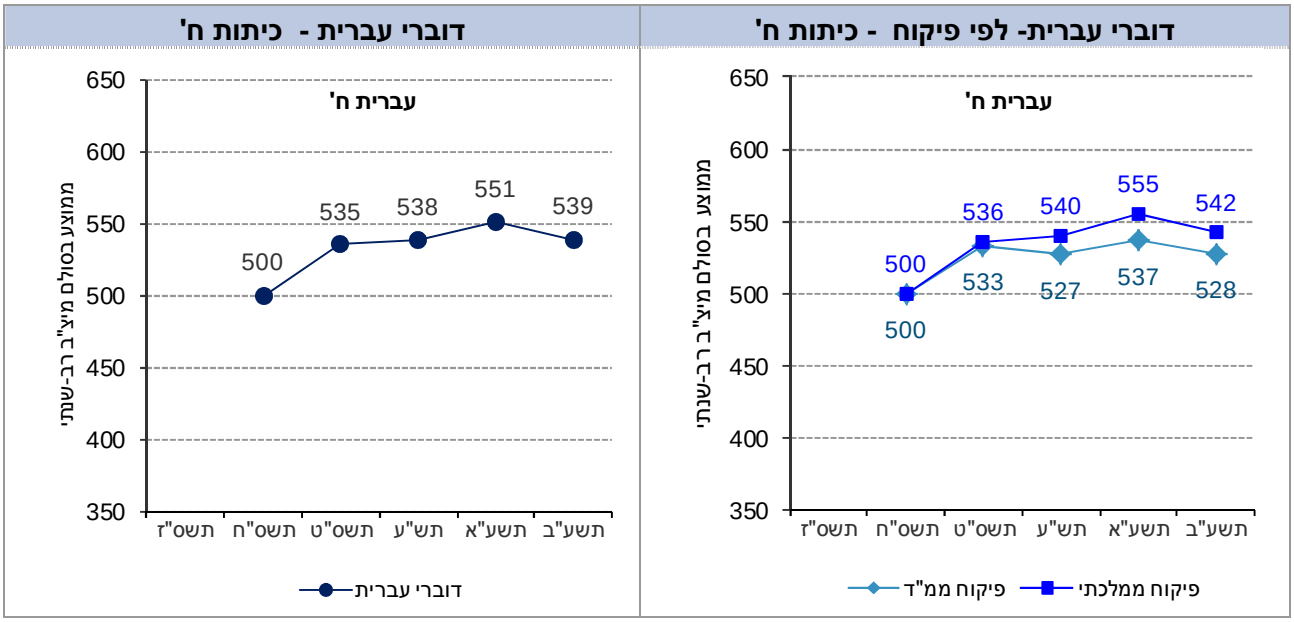

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי תלמידים בבתי ספר דוברי עברית **בשני סוגי הפיקוח** במבחן בעברית לכיתות ח' **ירדו** בתשע"ב בהשוואה לתשע"א: בקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי** חלה **ירידה מתונה** של 13 נק', ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** חלה **ירידה קלה** של 9 נק'.
- במהלך השנים תשס"ח-תשע"ב חלה בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי **עלייה מצטברת גדולה** של 42 נק', ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** חלה **עלייה מצטברת מתונה** של 28 נק'. בשני סוגי הפיקוח העלייה המצטברת נובעת בעיקר מעלייה בהישגים שנרשמה בין השנים תשס"ח לתשס"ט.
- הישגי התלמידים **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- **פער ההישגים** לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי שהחל בתש"ע עומד בתשע"ב על 14 נק' בסולם הרב-שנתי.

סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב – בתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח

בכיתות ה', הישגי התלמידים דוברי העברית בתשע"ב גבוהים (באנגלית ובשפת-אם עברית) או דומים (במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה) להישגים שנרשמו בתשע"א. בכיתות ח', הישגי התלמידים נמוכים (באנגלית, במתמטיקה ובשפת-אם עברית) או דומים (במדע וטכנולוגיה) להישגים שנרשמו בתשע"א.

במקצועות בהם נרשמה עליה או ירידה בהישגי התלמידים, היא נמצאה בשני סוגי הפיקוח: הממלכתי והממ"ד. בעברית ה' חלה עלייה גדולה יותר בקרב תלמידים בפיקוח הממ"ד ופער ההישגים בינם לבין תלמידים בפיקוח הממלכתי הצטמצם.

בכל המקצועות ודרגות הכיתה (למעט מתמטיקה ח') נרשמה במהלך השנים עלייה מצטברת קלה עד גדולה בהישגי התלמידים לאורך השנים, וזאת בקרב תלמידים משני סוגי הפיקוח: הממלכתי והממ"ד.

כיתות ה'

- הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"ב **לכיתות ה'** בקרב **כלל דוברי העברית** ובקרב **שני סוגי הפיקוח** מצביעים על **מגמה מעורבת** בתחומי הדעת השונים **בהשוואה לשנה הקודמת**.
  - **באנגלית** נרשמו **עליות מתונות** בהישגי התלמידים: **בפיקוח הממלכתי** (12 נק') **ובפיקוח הממ"ד** (14 נק').
  - **בשפת-אם עברית** חלה **עלייה קלה** בהישגי תלמידים **בפיקוח הממלכתי** (9 נק') **ועליה גדולה יותר** בהישגי תלמידים **בפיקוח הממלכתי-דתי** (18 נק'). כתוצאה מכך, **הצטמצם פער ההישגים** שבין תלמידים משני סוגי הפיקוח.
  - **במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה לא חל שינוי של ממש** בהישגי התלמידים, הן **בפיקוח הממלכתי** והן **בפיקוח הממלכתי-דתי**, ונשמרה העלייה שהושגה בשנים הקודמות.
- אשר **למגמה על פני חמש השנים** (תשס"ז - תשע"ב):
  - בכל מבחני המיצ"ב לכיתות ה' נרשמה **עלייה מצטברת** בהישגי תלמידים **דוברי עברית בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי**.
  - במקצועות **אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם עברית** חלו בחמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב **עליות מצטברות גדולות** (בסדר גודל של 45 בפיקוח הממלכתי ו-55 נק' בפיקוח הממלכתי-דתי). **במדע וטכנולוגיה** נרשמה **עלייה מצטברת מתונה יותר** (כ-20 נק' בפיקוח הממלכתי וכ-15 נק' בפיקוח הממ"ד).

כיתות ח'

- הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"ב **לכיתות ח'** בקרב **כלל דוברי העברית** ובקרב **שני סוגי הפיקוח** מצביעים על **ירידות קלות או מתונות** בתחומים השונים (למעט מדע וטכנולוגיה) **בהשוואה לשנה הקודמת**.
  - במקצועות **אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם עברית** ההישגים בתשע"ב של תלמידים דוברי עברית **משני סוגי הפיקוח נמוכים** מההישגים שנרשמו בתשע"א. גודלן של הירידות בקרב תלמידים בשני סוגי הפיקוח דומה: כ-10 נק' באנגלית ובשפת-אם עברית וכ-20 נק' במתמטיקה.
  - **במדע וטכנולוגיה לא חל שינוי של ממש** בהישגים ונשמרה העלייה שהושגה בשנים קודמות, וזאת בקרב תלמידים **משני סוגי הפיקוח.**
- אשר **למגמה על פני ארבע שנים** (תשס"ח - תשע"ב):
  - בשלושה תחומי דעת, **מדע וטכנולוגיה, אנגלית ושפת-אם עברית**, נרשמה **עלייה מצטברת** בהישגי התלמידים **דוברי העברית בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממ"ד** בארבע השנים שבין תשס"ח לתשע"ב. **במתמטיקה** הישגי התלמידים בתשע"ב **דומים** להישגים שנרשמו בתשס"ח.
  - **במדע וטכנולוגיה** נרשמה **עלייה מצטברת גדולה בשני סוגי הפיקוח**: 35 נק' בפיקוח הממלכתי ו-40 נק' בפיקוח הממלכתי-דתי.
  - **בשפת-אם עברית** נרשמה **עלייה מצטברת גדולה בפיקוח הממלכתי** 42 נק', **ומתונה יותר בפיקוח הממלכתי-דתי** 28 נק'.
  - **באנגלית** נרשמה **עלייה מצטברת קלה**: 11 נק' בממלכתי ו-14 נק' בממלכתי-דתי.
  - **במתמטיקה**, בקרב תלמידים **משני סוגי הפיקוח**, ההישגים בתשע"ב **דומים** להישגים בשנת הבסיס תשס"ח.

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב

לכיתות ה' ולכיתות ח'

בבתי ספר דוברי עברית

לפי סוג פיקוח ולפי רקע חברתי-כלכלי

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח'

פערים בהישגיהם של בתי ספר בפיקוח ממלכתי ובפיקוח ממלכתי-דתי

בלוחות 21-28 שבפרק הקודם הוצגו נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) של תלמידים בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' בשנים תשס"ז-תשע"ב. בתרשים הבא מוצגים באופן גרפי נתוני הפערים בין הישגיהם של תלמידים בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' תשע"ב במדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ועברית. בלוח שלאחריו מוצגים הפערים בין הישגיהם של תלמידים בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי במקצועות מדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ועברית על פני השנים שנמדדו. הפערים המדווחים מחושבים על פי ההפרש שבין ממוצעי הפיקוח הממלכתי והפיקוח הממלכתי-דתי, במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי.

תרשים 34: פערים בהישגים במיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי עברית בין פיקוח ממלכתי לפיקוח ממ"ד

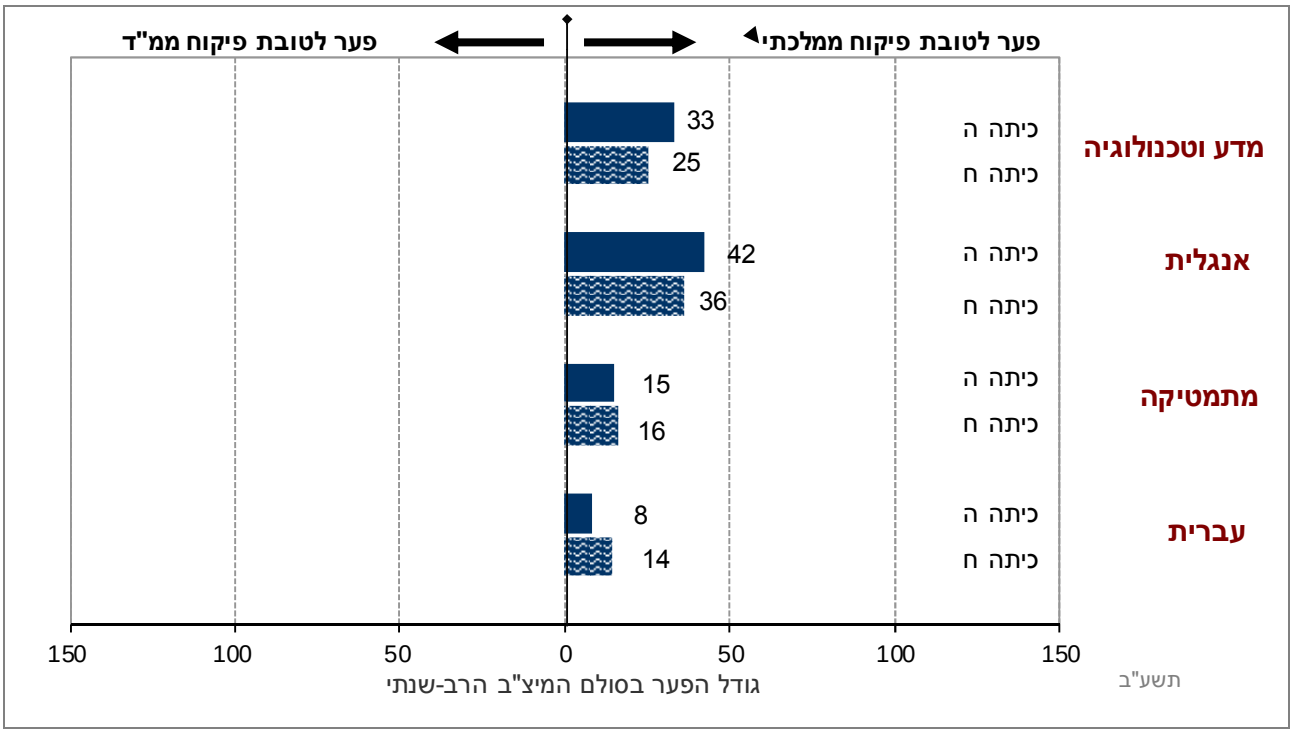

לוח 29: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית בין פיקוח ממלכתי לפיקוח ממ"ד בשנים תשס"ז-תשע"ב

	פערים בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממ"ד					
	תשס"ז	תשס"ח	תשס"ט	תש"ע	תשע"א	תשע"ב
מדע וטכנולוגיה						
ה'	28	29	27	34	28	33
ח'	**	30	22	23	28	25
אנגלית						
ה'	48	39	46	39	44	42
ח'	**	39	47	33	32	36
מתמטיקה						
ה'	23	19	29	23	19	15
ח'	**	8	11	26	17	16
עברית						
ה'	20	15	25	18	17	8
ח'	**	0	3	13	18	14

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי העברית בפיקוח הממלכתי-דתי מנתוניהם של דוברי העברית בפיקוח הממלכתי.

** בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את נתוני שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים שלעיל מעלה:

בשנת הלימודים תשע"ב נרשמו פערים בהישגים לטובת הפיקוח הממלכתי לעומת הפיקוח הממלכתי-דתי בכל ארבעת תחומי הדעת ובשתי דרגות הכיתה:

- **בכיתות ה'** הפער הגדול ביותר הוא באנגלית - 42 נק'. במדע וטכנולוגיה נמצא פער של 33 נק', במתמטיקה נמצא פער של 15 נק', ובעברית נמצא הפער הקטן ביותר: 8 נק'.
- תמונת הפערים **בכיתות ח'** דומה לזו שבכיתות ה'. הפער הגדול ביותר הוא באנגלית - 36 נק'. במדע וטכנולוגיה נמצא פער של 25 נק', ובמתמטיקה ובעברית נמצאו הפערים הקטנים ביותר -16 נק' ו-14 נק', בהתאמה.
- באנגלית ובמדע וטכנולוגיה פער ההישגים גדול יותר בכיתות ה' בהשוואה לכיתות ח'. במתמטיקה פער ההישגים דומה בשתי דרגות הכיתה, ובעברית, נרשם לראשונה בתשע"ב פער קטן יותר בכיתות ה' בהשוואה לכיתות ח'.

הפערים בהישגים לטובת הפיקוח הממלכתי נמצאו בכל השנים שנמדדו, זאת ללא מגמה אחידה של שינוי מעבר לתחומי הדעת ודרגות הכיתה:

- **בכיתות ה'**, חל בתשע"ב **צמצום משמעותי** בפער שבין הישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי **בעברית** בהשוואה לפיקוח הממלכתי-דתי, והוא עומד על 8 נק' בסולם הרב שנתי. גם פערי ההישגים במבחן **במתמטיקה** שנמדדו בתשע"א ותשע"ב **נמוכים במעט** מהפערים שנמדדו בשנתיים הקודמות. לעומת זאת, במדע וטכנולוגיה ובאנגלית לא נרשמה מגמה ברורה של שינוי בפערים על פני השנים.
- **בכיתות ח'** במקצוע **שפת-אם עברית** פער ההישגים לטובת הפיקוח הממלכתי שהחל בשנת תש"ע נשאר דומה גם בשנים תשע"א ותשע"ב. גם במדע וטכנולוגיה, באנגלית ובמתמטיקה הפערים שנמדדו בתשע"ב דומים לפערים שנמדדו בתשע"א.

פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ובחלוקה לפי רקע חברתי-כלכלי

הניתוח בפרק זה נועד לבחון את סוגיית הפערים ולבדוק אם חל שינוי בפערים בין הישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי לאורך השנים תשס"ז-תשע"ב. הניתוח בפרק זה נעשה בנפרד בעבור בתי הספר בפיקוח הממלכתי ובעבור בתי הספר בפיקוח הממלכתי-דתי, זאת בכל אחד ממקצועות המיצ"ב ובכל אחת מדרגות הכיתה (ה' ו-ח'). לצורך ניתוח הפערים בין הישגי נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות, לפי הרקע החברתי-כלכלי של כל אחד מהם - נמוך, בינוני וגבוה (הסבר על חישוב המדד ר' בעמ' 28).

בתרשימים 35 ו-36 שלהלן מוצגים נתונים על גודל הפערים בין הישגי תלמידים הבאים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בשנים תשס"ז-תשע"ב. בעבור כל אחד מסוגי הפיקוח וכל אחת מהשנים מוצגים בתרשימים הפערים בין הישגי תלמידים ברמות שונות של רקע חברתי-כלכלי: פערים בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע בינוני; בין הישגי תלמידים מרקע בינוני להישגי תלמידים מרקע גבוה; וכן הפער המצטבר בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע גבוה. תרשימים אלו מספקים תמונה אינטגרטיבית של גודל הפערים ושל השינויים שחלו בהם לאורך השנים.

נזכיר כי **אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה** בין משתנה הרקע החברתי-כלכלי ובין ההישגים.

בנספח 3.2 מוצגים לוחות ובהם מפורטים מספרי הנבחנים, ממוצעי הציונים וסטיות התקן בעבור השנים תשס"ז-תשע"ב בסולם הרב-שנתי, לפי סוג פיקוח ובחלוקה לפי הרקע החברתי-כלכלי.

כיצד לקרוא את התרשימים שלהלן?

בדוגמה הבאה, אפשר לראות כי במבחן נמצא פער של 48 נקודות בהישגים בין הנבחנים מרקע חברתי-כלכלי **גבוה** לנבחנים מרקע חברתי-כלכלי **בינוני**. הפער בין הנבחנים מרקע **חברתי-כלכלי בינוני** לאלו מרקע חברתי-כלכלי **נמוך** עמד על 53 נקודות. הפער הכולל בין הנבחנים מרקע חברתי-כלכלי **גבוה** לנבחנים מרקע חברתי-כלכלי **נמוך** עומד על 101 נקודות (48+53).

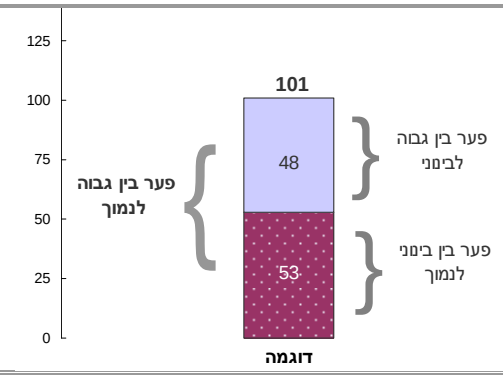

תרשים 35: פערים בהישגים במבחני המיצ"ב בין נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי

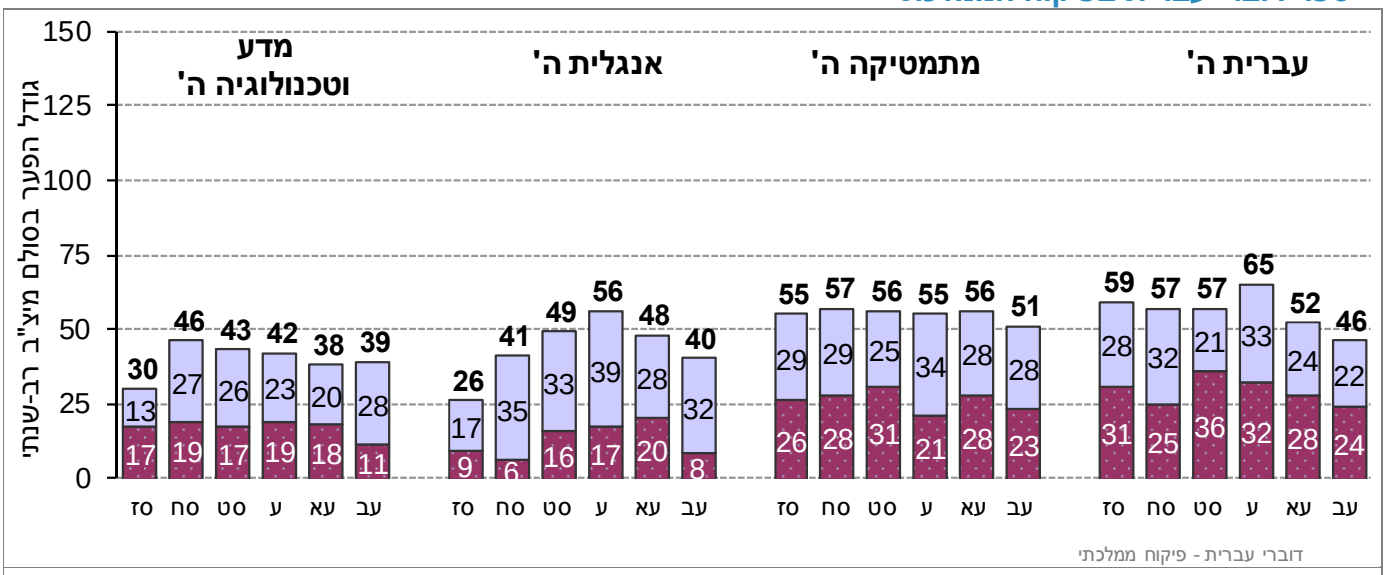

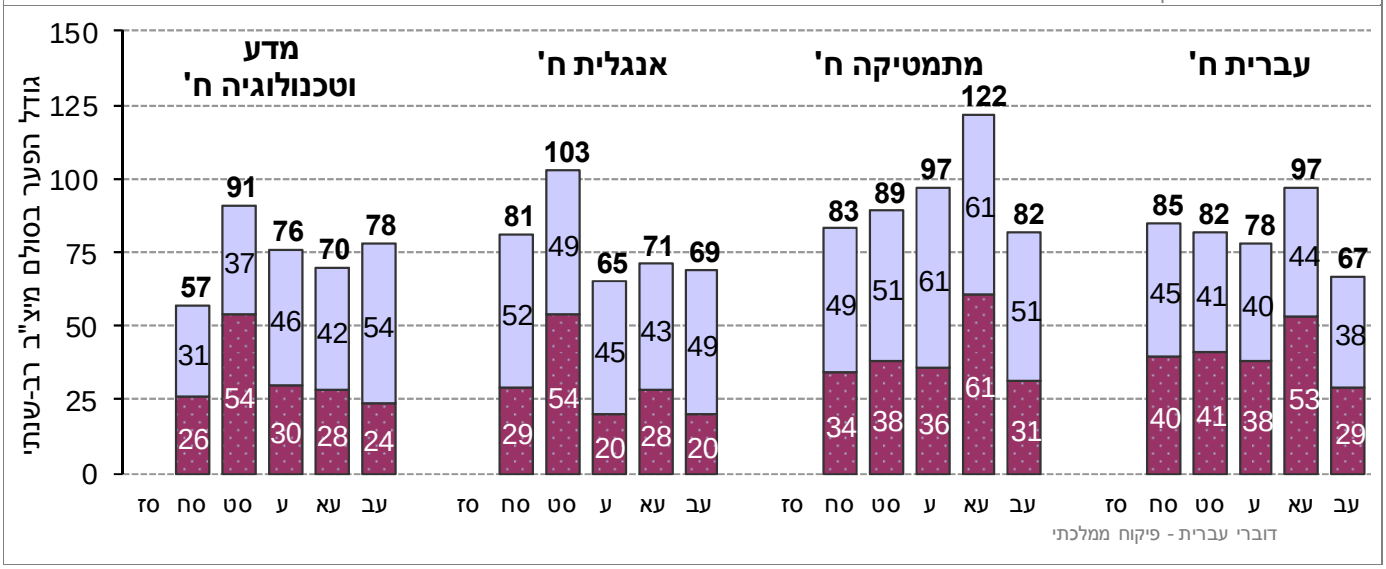

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

תרשים 36: פערים בהישגים במבחני המיצ"ב בין נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי-דתי

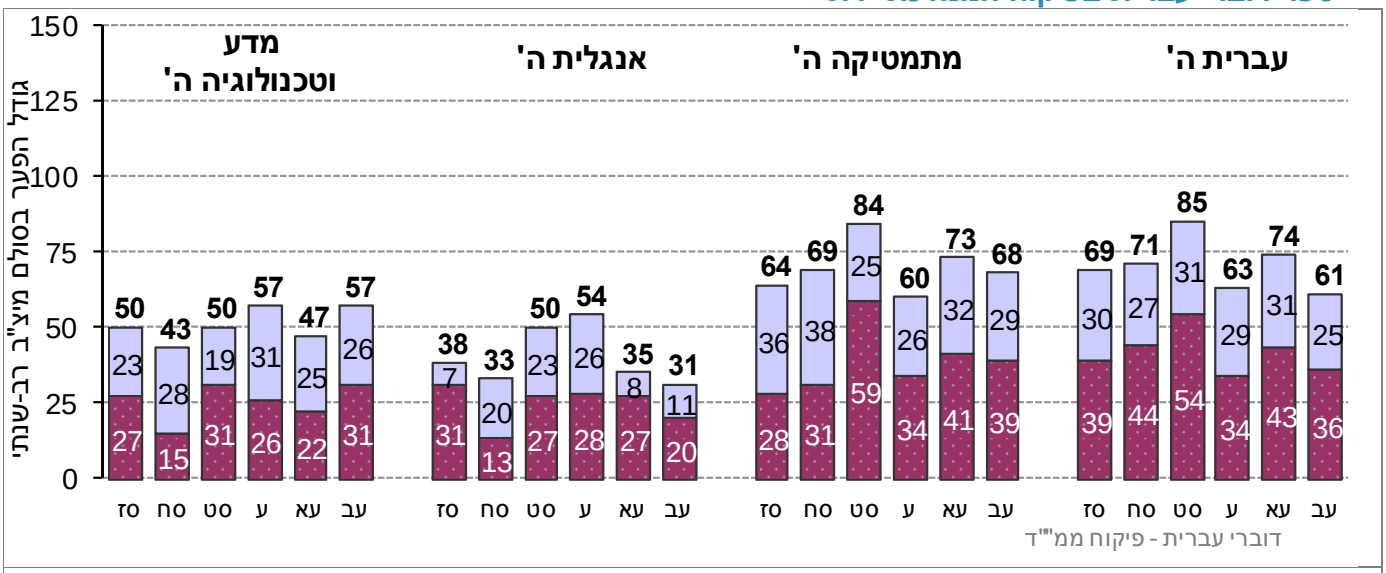

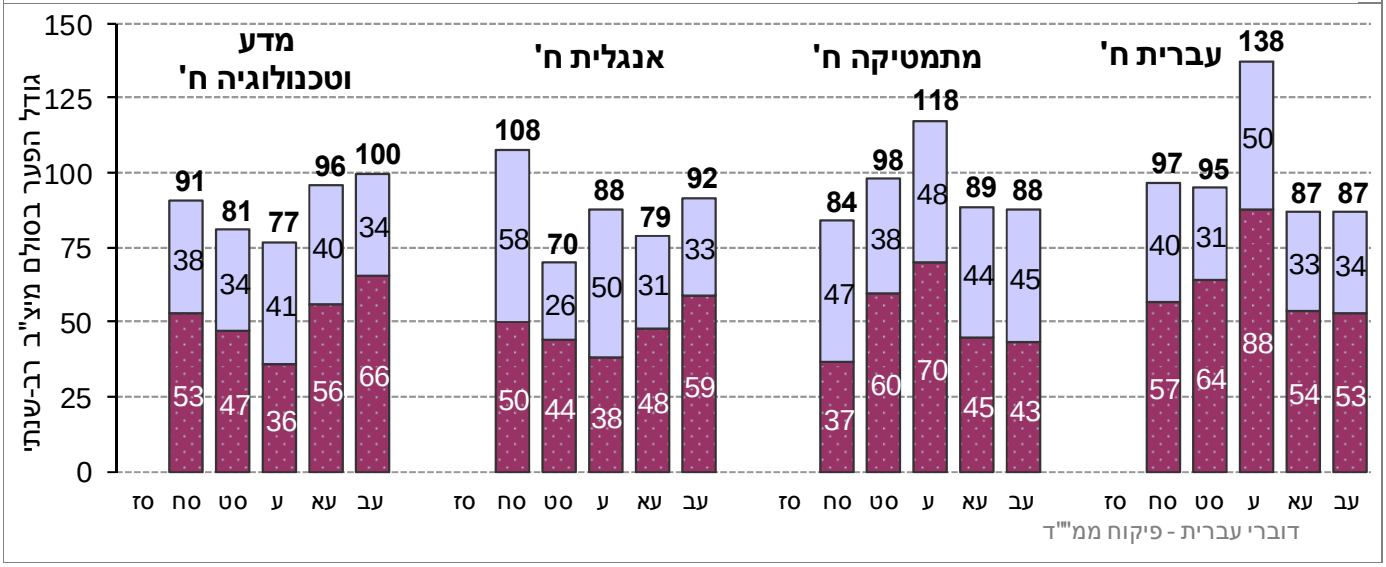

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

סיכום נתוני הפערים בהישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי והממלכתי-דתי

בפיקוח הממלכתי:

בכיתות ה'

- בבתי ספר דוברי עברית שבפיקוח הממלכתי, פערי ההישגים בתשע"ב בין תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לבין תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 51 נקודות במתמטיקה, 46 נקודות בשפת-אם עברית, 40 נקודות באנגלית, ו-39 נקודות במדע וטכנולוגיה.
- במקצועות **שפת-אם עברית ואנגלית** הפערים בהישגים הולכים ומצטמצמים בהדרגתיות במהלך השנתיים האחרונות. **במדע וטכנולוגיה ובמתמטיקה**, לא קיימת מגמב ברורה של שינוי, והפערים שנרשמו בתשע"ב דומים לאלו שנרשמו בשנים קודמות.

בכיתות ח'

- בכיתות ח' מתרחבים הפערים בהשוואה לכיתות ה'. בשנה"ל תשע"ב הפערים בין הישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לבין הישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 82 נקודות במתמטיקה, 78 במדע וטכנולוגיה, 69 באנגלית, ו-67 בשפת-אם עברית.
- במבחן **במתמטיקה,** לאחר שבשנים תשס"ט-תשע"א נרשמה התרחבות משמעותית של הפערים בהישגי תלמידים דוברי עברית בפיקוח הממלכתי, חזרו הפערים לרמה שנמדדה בתשס"ח. הסיבה לכך היא ירידה משמעותית שחלה בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה ובינוני אך לא בהישגי תלמידים מרקע נמוך.
- גם במבחן **בשפת-אם עברית** פערי ההישגים בין תלמידים מרמות שונות של רקע-חברתי-כלכלי נמוכים בתשע"ב בהשוואה לשנים קודמות, זאת עקב עליה בהישגי תלמידים מרקע נמוך אך גם, בדומה למתמטיקה, ירידה בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה ובינוני.
- בתחומי הדעת **מדע וטכנולוגיה ואנגלית,** פערי ההישגים נשארו יציבים בשלוש השנים האחרונות, תש"ע-תשע"ב.

בפיקוח הממלכתי-דתי:

בכיתות ה'

- בבתי ספר שבפיקוח הממלכתי-דתי, פערי ההישגים בתשע"ב בין תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לבין תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 68 נקודות במתמטיקה, 61 נקודות בשפת-אם עברית, 57 נקודות במדע וטכנולוגיה, ו- 31 נקודות באנגלית.
- בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי, **לא נרשמה מגמה ברורה של שינוי** בפערים במהלך השנים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לבין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך, וזאת בכל ארבעת תחומי הדעת.

בכיתות ח'

- כמו בפיקוח הממלכתי, גם בפיקוח הממלכתי-דתי פערי ההישגים בכיתות ח' רחבים יותר בהשוואה לפערים בכיתות ה'. בשנה"ל תשע"ב הפערים בהישגים לטובת תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לעומת עמיתיהם **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 100 נקודות במדע וטכנולוגיה, 92 באנגלית, 88 נקודות במתמטיקה, ו-87 נקודות בשפת-אם עברית.
- בדומה לכיתות ה', גם בקרב תלמידי כיתות ח' בפיקוח הממלכתי-דתי **לא נצפתה במהלך השנים מגמה ברורה של שינוי** בפערים במהלך השנים בין תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי, וזאת בכל ארבעת תחומי הדעת.

פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית בין תלמידי הפיקוח הממלכתי לתלמידי הפיקוח הממלכתי-דתי מרקע חברתי-כלכלי דומה

הניתוח הבא נועד לבחון האם אפשר לייחס את פערי ההישגים, שהוצגו בפרק הקודם, בין תלמידי הפיקוח הממלכתי לתלמידי הפיקוח הממלכתי-דתי לרקע החברתי-כלכלי של הנבחנים. בתרשים הבא מוצגים **בנפרד** הפערים בין הישגי התלמידים בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי לבין הישגי עמיתיהם שבפיקוח הממלכתי-דתי מרקע חברתי-כלכלי **נמוך, בינוני וגבוה,** במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם עברית.

עיון בתרשים 37 שלהלן מעלה כי -

כאשר בוחנים את פערי ההישגים בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממלכתי-דתי בקרב תלמידים מרקע חברתי כלכלי דומה מתקבלת תמונה מעורבת:

בכיתות ה'

- במקצועות **מתמטיקה ושפת-אם עברית** הפער לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי בהשוואה לממלכתי-דתי נרשם בעיקר בקרב תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך**: 14 נקודות בעברית ו-22 נקודות במתמטיקה. בקרב תלמידים **מרקע בינוני וגבוה** הפער במתמטיקה קטן מאד: כ-5 נקודות בסולם הרב-שנתי, ובעברית לא נרשם פער של ממש.
- לעומת זאת, **באנגלית** נמצא פער ניכר בהישגים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי **בכל שלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי**, כאשר הפער הגדול ביותר - 46 נקודות - נרשם בקרב תלמידים מרקע גבוה.
- גם **במדע וטכנולוגיה** נמצא פער לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי **בכל שלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי**, כאשר הפער הגדול ביותר נרשם בקרב תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך - 42 נקודות.

בכיתות ח'

- במקצועות **מתמטיקה ושפת-אם עברית** הפער לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי בהשוואה לממלכתי-דתי נרשם בעיקר בקרב תלמידים **מרקע חברתי כלכלי נמוך**: 18 נקודות במתמטיקה ו-28 נקודות בעברית. בקרב תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי בינוני וגבוה**, הפערים שנרשמו הם קטנים מאד ובחלקם אף זניחים.
- **באנגלית** לכיתות ח' נמצא פער משמעותי בהישגים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי **בכל שלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי**, כאשר הפער הגדול ביותר - 57 נקודות - ביותר נרשם בקרב תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך.
- **במדע וטכנולוגיה** נמצאו פערי הישגים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי בקרב תלמידים מרקע נמוך (47 נקודות) ומרקע גבוה (25 נקודות). בקרב תלמידים מרקע בינוני נמצא פער קטן מאד (5 נקודות).

תרשים 37: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממלכתי-דתי במבחני המיצ"ב תשע"ב

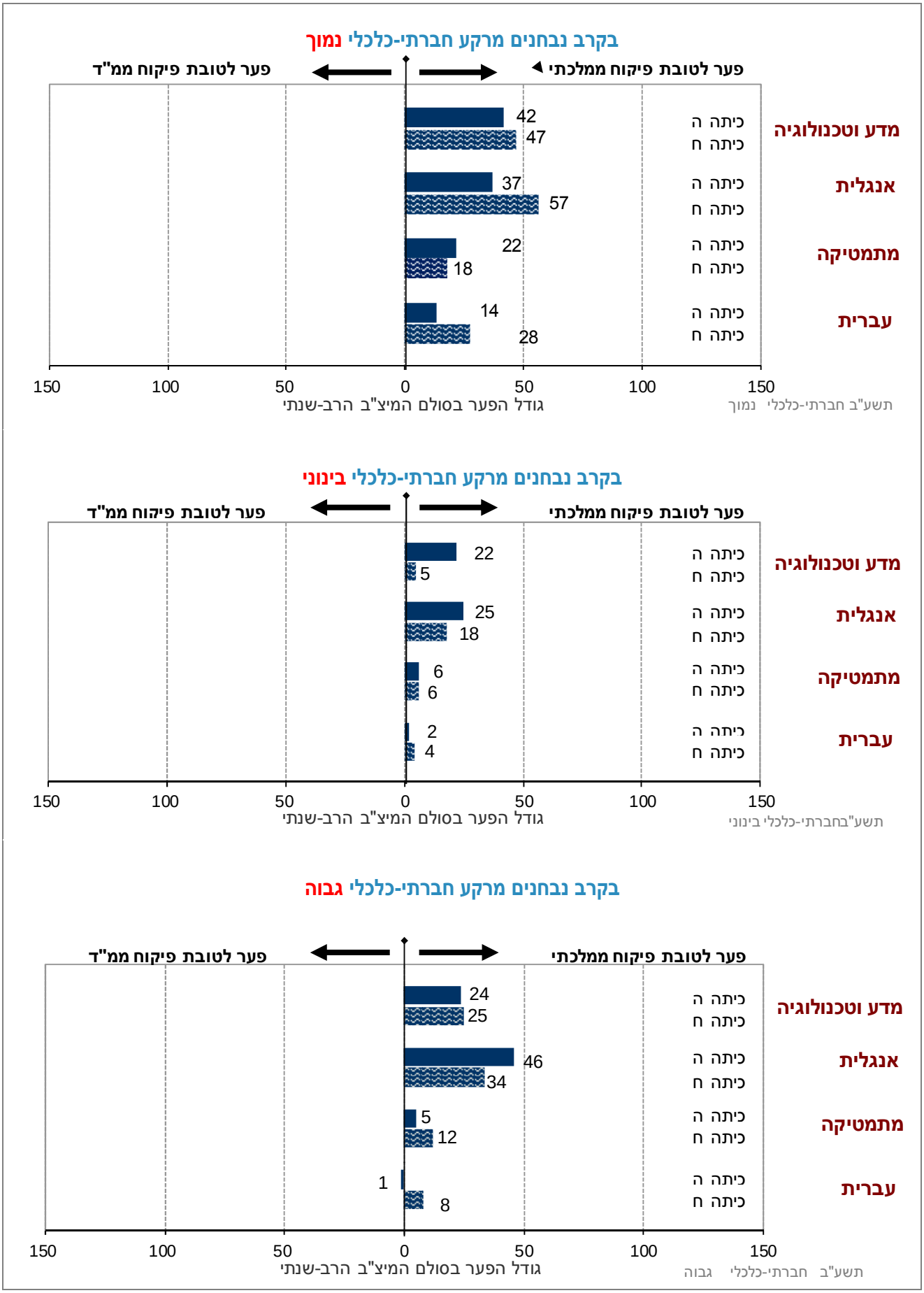

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב
לכיתות ה' ובכיתות ח'
בבתי ספר דוברי עברית
לפי סוג פיקוח ולפי מגדר

פערים בהישגים בין בנים ובנות בבתי ספר דוברי עברית- לפי סוג פיקוח

בלוחות ובתרשימים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) וכן פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם עברית בסולם המיצ"ב הרב-שנתי. הנתונים מדווחים בעבור בתי הספר שבפיקוח הממלכתי ובתי הספר שבפיקוח הממלכתי-דתי. יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה המגדר לבין ההישגים.

הערה: בלוחות שבנספח 3.2 מוצגים נתונים מקבילים בעבור ההישגים במיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ב.

לוח 30: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי

דוברי עברית בפיקוח הממלכתי	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
מדע וטכנולוגיה										
ה'	10,827	**549**	68	5,459	**543**	67	5,368	**555**	69	-12
ח'	10,704	**555**	100	5,461	**552**	98	5,243	**559**	102	-7
אנגלית										
ה'	10,853	**555**	86	5,460	**557**	84	5,393	**552**	88	5
ח'	10,752	**538**	82	5,483	**539**	81	5,269	**538**	82	1
מתמטיקה										
ה'	9,739	**560**	81	4,979	**548**	81	4,760	**572**	79	-24
ח'	11,262	**518**	98	5,783	**519**	97	5,479	**517**	99	2
עברית										
ה'	9,743	**541**	67	4,996	**550**	63	4,747	**530**	70	20
ח'	11,239	**542**	86	5,807	**556**	79	5,432	**527**	89	29

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

לוח 31: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי עברית - פיקוח ממלכתי-דתי

דוברי עברית בפיקוח הממלכתי-דתי	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
מדע וטכנולוגיה										
ה'	3,130	**516**	70	1,558	**512**	67	1,572	**521**	73	-9
ח'	3,294	**530**	97	1,793	**538**	95	1,501	**519**	99	19
אנגלית										
ה'	2,971	**513**	91	1,481	**520**	89	1,490	**506**	92	14
ח'	3,215	**502**	89	1,773	**507**	86	1,442	**495**	93	12
מתמטיקה										
ה'	3,479	**545**	86	1,894	**541**	84	1,585	**550**	89	-9
ח'	3,228	**502**	95	1,651	**510**	92	1,577	**494**	96	16
עברית										
ה'	3,522	**533**	70	1,959	**544**	63	1,563	**519**	75	25
ח'	3,281	**528**	89	1,672	**543**	81	1,609	**513**	94	30

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

תרשים 38: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב - בתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי

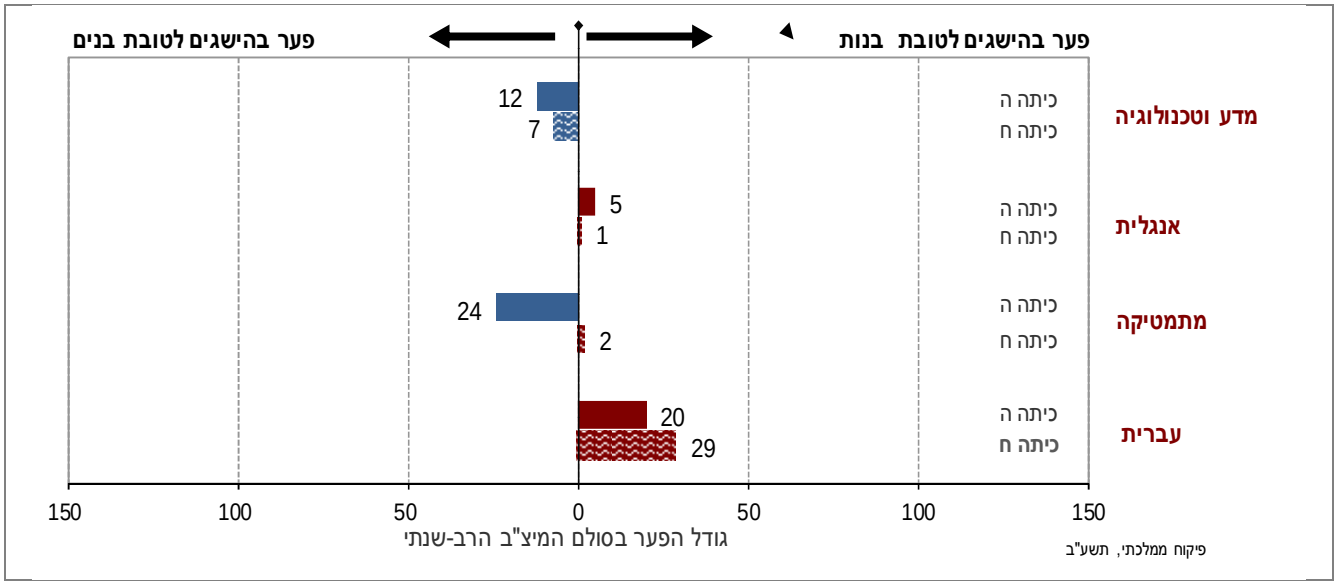

תרשים 39: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב - בתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי-דתי

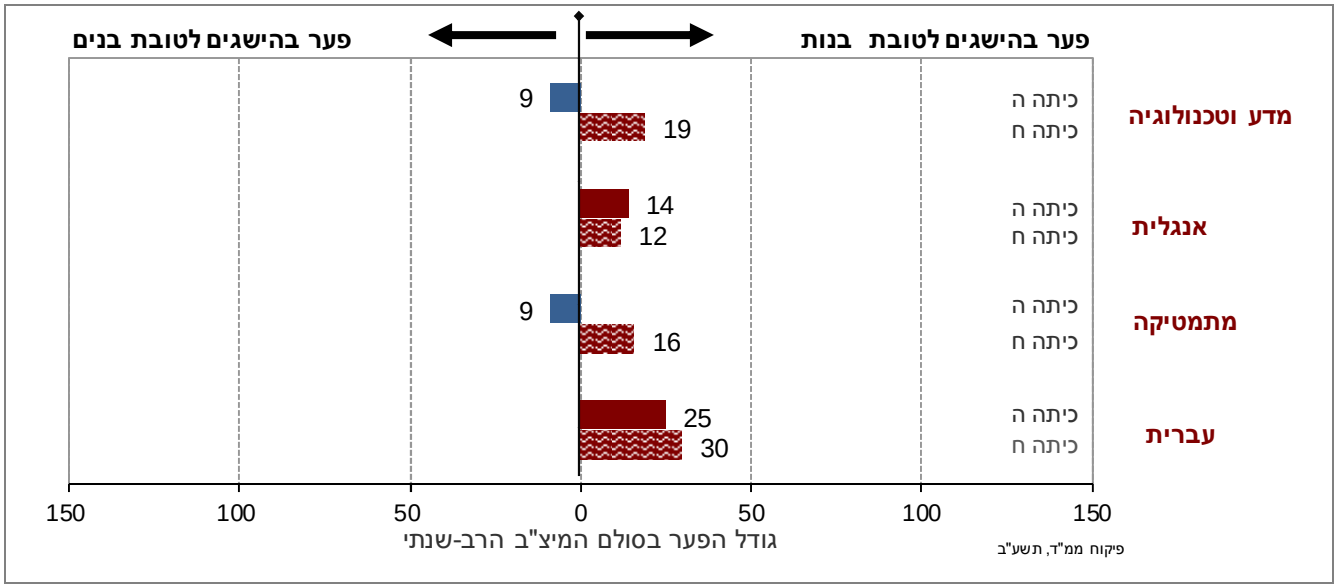

סיכום נתוני הפערים במבחני המיצ"ב בתשע"ב בין בנים ובנות בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח

בכיתות ה'

- **בשפת-אם עברית** נמצא כי **הישגי הבנות גבוהים** מהישגי הבנים הן **בפיקוח הממלכתי** והן **בפיקוח הממלכתי-דתי** - 20 נקודות ו-25 נקודות, בהתאמה.
- **בשני סוגי הפיקוח, במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה** נמצא כי **הישגי הבנים גבוהים** מהישגי הבנות. במתמטיקה הפער בפיקוח הממלכתי גבוה מהפער בפיקוח הממלכתי-דתי, 24 נקודות לעומת 9 נקודות, בהתאמה.
- **באנגלית** נמצא כי **בפיקוח** הממלכתי-דתי **הישגי הבנות גבוהים** מהישגי הבנים ואילו **בפיקוח הממלכתי לא נמצא פער של ממש**.

בכיתות ח'

- תמונת הפערים בין בנים ובנות לפי סוג פיקוח שונה בכיתות ח' בהשוואה לכיתות ה'. בקרב תלמידים **בפיקוח הממלכתי-דתי** נמצא **פער משמעותי לטובת הבנות בכל ארבעת המקצועות**: פער ניכר של 30 נקודות בשפת-אם עברית, פער מתון יותר של 19 נקודות במדע וטכנולוגיה, 16 נקודות במתמטיקה ו-12 נקודות באנגלית.
- לעומת זאת, בקרב תלמידי כיתות ח' **בפיקוח הממלכתי נמצא פער לטובת הבנות רק בשפת-אם עברית** - 29 נקודות בסולם הרב-שנתי. במתמטיקה ובאנגלית הישגי הבנים והבנות דומים, ובמדעים נמצא פער קטן לטובת הבנים - 7 נקודות בסולם הרב-שנתי.

הישגים בשפת-אם לכיתות ב'

בבתי ספר דוברי עברית

לפי סוג פיקוח

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בשפת-אם עברית לכיתות ב' - לפי סוג פיקוח

המבחן בעברית לכיתות ב'

בתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, התפלגות הציונים וציוני אחוזונים) במבחן המיצ"ב תשע"ב בעברית לכיתות ב' בפיקוח הממלכתי. **כל הנתונים המדווחים בפרק זה מבוטאים במונחי סולם ציוני הגלם (0-100)**[10]. (לתיאור מפורט אודות המבחן ר' עמ' 45).

תרשים 40: עברית לכיתות ב' בפיקוח הממלכתי בסולם ציוני הגלם (0 - 100) - מיצ"ב תשע"ב

ממוצע וסטיית התקן במבחן

עברית ב'	N	ממוצע	ס"ת
פיקוח ממלכתי	10,808	74	18

ציוני אחוזונים - בסולם ציוני הגלם	
אחוזון 90	94
אחוזון 75	88
אחוזון 50	78
אחוזון 25	65
אחוזון 10	49

התפלגות הציון הכולל במבחן

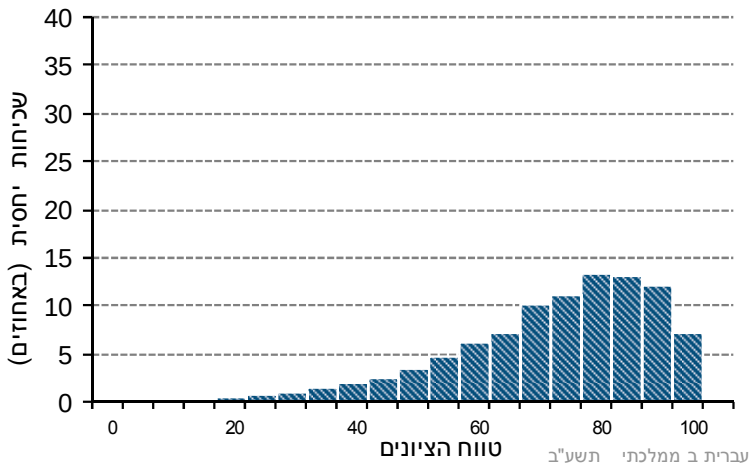

עיון בנתונים מעלה כי -

- נמצא שיעור גדול של תלמידים **בפיקוח הממלכתי** שהישגיהם נמצאים בחלקו העליון של סולם ציוני הגלם. כרבע מכלל הנבחנים במבחן זה השיגו ציון הגבוה או שווה ל-88.
- כעשירית מהתלמידים קיבלו ציון הנמוך מ- 49.

[10] במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית.

בתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, וציוני אחוזונים) במבחן מיצ"ב תשע"ב בעברית לכיתות ב' בפיקוח הממלכתי-דתי. **כל הנתונים המדווחים להלן מבוטאים במונחי סולם ציוני הגלם (0-100)** [11].

תרשים 41: עברית לכיתות ב' בפיקוח הממלכתי-דתי בסולם ציוני הגלם (0 - 100) - מיצ"ב תשע"ב

ממוצע וסטיית התקן במבחן

עברית ב'	N	ממוצע	ס"ת
פיקוח ממ"ד	4,179	74	18

ציוני אחוזונים - בסולם ציוני הגלם	
אחוזון 90	93
אחוזון 75	87
אחוזון 50	78
אחוזון 25	64
אחוזון 10	48

התפלגות הציון הכולל במבחן

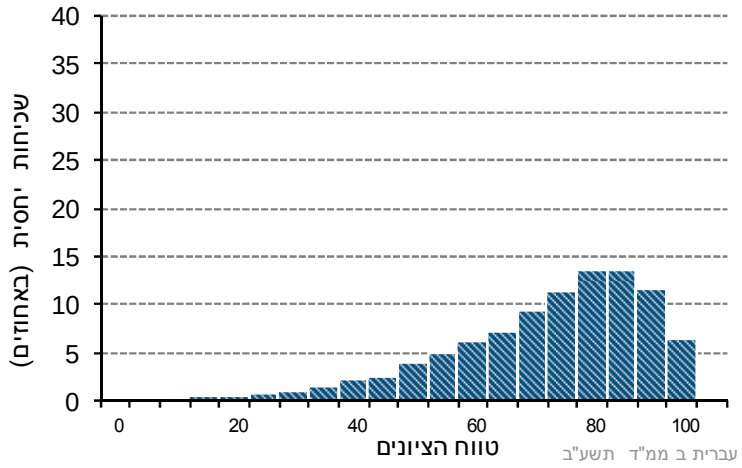

עיון בנתונים מעלה כי -

- גם בקרב תלמידים **בפיקוח הממלכתי-דתי** נמצא שיעור גבוה של תלמידים שהישגיהם נמצאים בחלקו העליון של סולם ציוני הגלם. כרבע מהנבחנים השיגו ציון הגבוה או שווה ל-87, וכעשירית ציון הנמוך מ-48.
- ציוני האחוזונים בפיקוח הממלכתי-דתי דומים מאד לציונים שנרשמו בפיקוח הממלכתי.

[11] במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית.

פערים בהישגים במבחן בשפת-אם לכיתות ב' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח

בלוח הבא מוצגים פערים בהישגים בפרק **הבנת הנקרא** במבחנים בשפת-אם עברית לכיתות ב' בשנים תשס"ח-תשע"ב, בין תלמידים בפיקוח הממלכתי לבין תלמידים בפיקוח הממלכתי דתי. ניתוח הפערים לאורך השנים נעשה בעבור הציונים בהבנת הנקרא, שכן בתש"ע נעשה שינוי במטלת ההכתבה - שינוי שאינו מאפשר להשוות את הפערים בציון הכולל בשנים תש"ע-תשע"ב לפערים שהתקבלו בשנים קודמות. נוסף על כך, על מנת לאפשר השוואה תקפה של גודל הפערים בשנים השונות, הפערים מוצגים **במונחי סטיית תקן**.

לוח 32: פערים בהישגים בהבנת הנקרא במבחן בעברית לכיתות ב' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח בשנים תשס"ח-תשע"ב

	פערים בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממ"ד*				
	תשס"ח	תשס"ט	תש"ע	תשע"א	תשע"ב
עברית ב'	0.20	0.19	0.14	0.08	0.04

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של תלמידי הפיקוח הממלכתי-דתי מנתוניהם של תלמידי הפיקוח הממלכתי.

עיון בנתונים בלוח שלעיל מעלה כי -

- ניכרת מגמה ברורה לאורך השנים של **צמצום הדרגתי בפער ההישגים** במבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' בין תלמידים דוברי עברית בפיקוח הממלכתי לבין תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- בשנה"ל **תשע"ב** הישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי **דומים** להישגים בפיקוח הממלכתי (פער זניח של 0.04 סטיית תקן).

פערים בהישגים בשפת-אם עברית לכיתות ב' - לפי סוג פיקוח ובחלוקה לפי רקע חברתי-כלכלי

לשם ניתוח הפערים בהישגיהם של נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות לפי הרקע החברתי-כלכלי של כל אחד מהם - נמוך, בינוני, וגבוה (להסבר על חישוב המדד ר' עמוד 28). בלוח הבא מוצגים ההישגים בפרק **הבנת הנקרא** במבחנים בשפת-אם עברית לכיתות ב' בתשע"ב לפי סוג פיקוח ולפי רמות הרקע החברתי-כלכלי של הנבחנים. בהמשך, מוצגים בתרשים הפערים בהישגיהם של נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בשנים תשס"ח-תשע"ב*. ניתוח הפערים נעשה בעבור הציונים בהבנת הנקרא, שכן בתש"ע נעשה שינוי במטלת ההכתבה - שינוי שאינו מאפשר להשוות את הפערים בציון הכולל בשנים תש"ע ו-תשע"א לפערים שהתקבלו בשנים קודמות.

לוח 33: הישגים בהבנת הנקרא במבחן בעברית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"ב - לפי רקע חברתי-כלכלי

	רמת הרקע החברתי-כלכלי	בסולם ציוני הגלם		
		N	ממוצע	ס"ת
עברית ב' ממלכתי	נמוך	1,392	68	22
	בינוני	3,952	74	20
	גבוה	5,396	80	18
	כלל הנבחנים	10,808	76	19
עברית ב' ממלכתי-דתי	נמוך	610	66	23
	בינוני	1,827	74	19
	גבוה	1,694	81	16
	כלל הנבחנים	4,179	76	19

תרשים 42: פערי ההישגים בהבנת הנקרא בקרב נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בעברית לכיתות ב' במיצ"ב בשנים תשס"ח- תשע"ב*

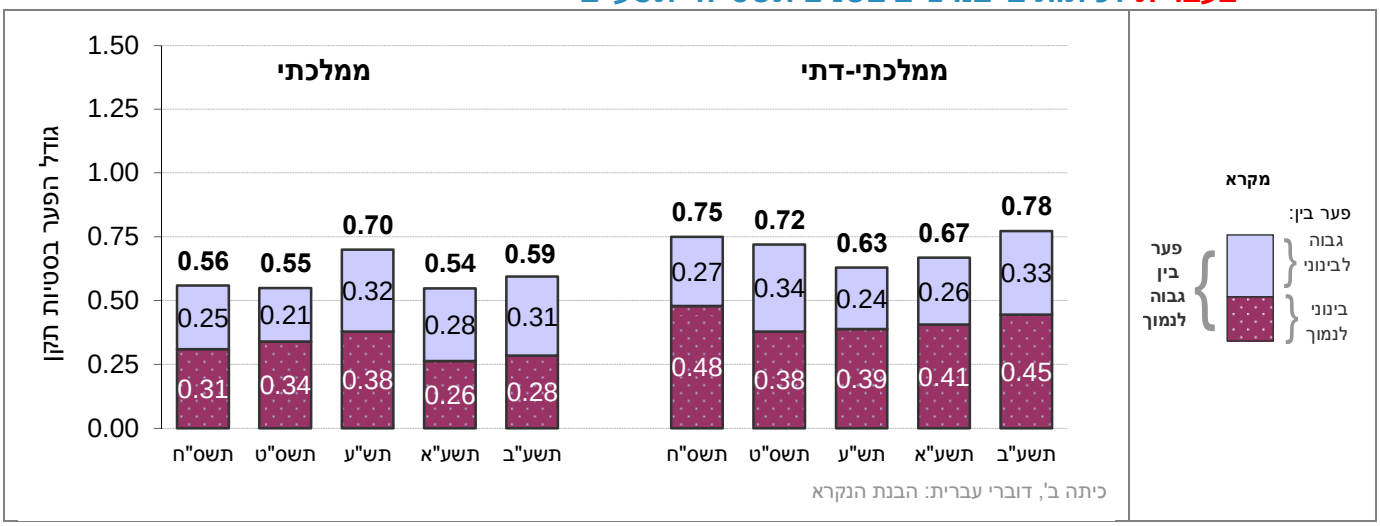

כיתה ב', דוברי עברית: הבנת הנקרא

* בשנת תשס"ז לא הועבר מבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' ואילו המבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' הועבר בפעם הראשונה באותה שנה. על כן, נתוני שנה זו אינם מדווחים בתרשים שלעיל.

עיון בנתונים מעלה כי -

- בכל חמש השנים, כבר **בכיתות ב'** קיים **פער** ניכר בהישגים של תלמידי ה**פיקוח הממלכתי והממלכתי-דתי** בהבנת הנקרא לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה יותר: ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך ההישגים טובים יותר.
- בכל השנים, למעט תש"ע, נמצא כי הפער בקרב תלמידים **בפיקוח הממלכתי-דתי גבוה** מהפער בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי.

פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' - לפי סוג פיקוח

בלוח ובתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן של הציון הכולל במבחן) וכן פערי ההישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם עברית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"ב- לפי סוג פיקוח.

לוח 34: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"ב

דוברי עברית			בנות בסולם ציוני הגלם			בנים בסולם ציוני הגלם			פערים בין בנות ובנים*
N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסטיות תקן
פיקוח ממלכתי									
10,808	74	18	5,447	76	17	5,361	72	19	0.24
פיקוח ממלכתי-דתי									
4,179	74	18	2,299	76	17	1,880	71	19	0.28

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 43: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"ב

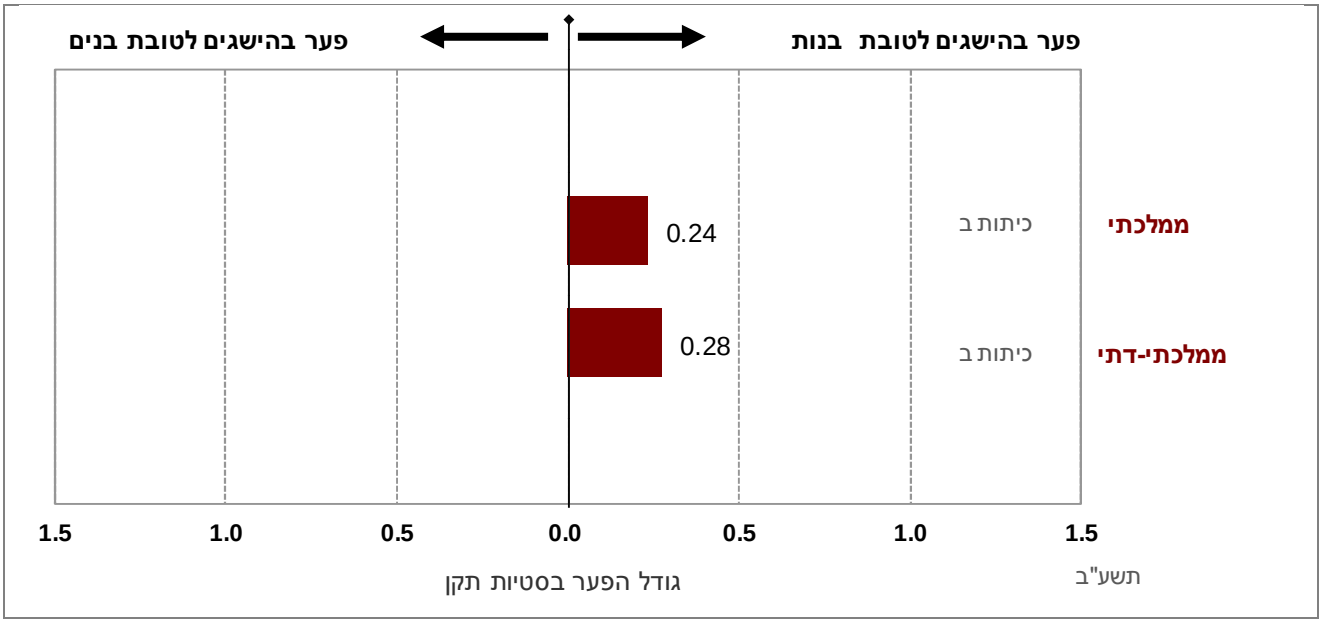

עיון בנתונים מעלה כי -

- בדומה לממצאים שהתקבלו בכיתות ה' ו-ח' הישגי **הבנות** במבחנים בשפת-אם בכיתה ב' **גבוהים** מהישגי **הבנים**.
- הפער לטובת הבנות גבוה במעט בפיקוח הממלכתי-דתי בהשוואה לפיקוח הממלכתי.

הישגים במבחני המיצ"ב
תשע"ב
בבתי ספר דוברי ערבית
לפי מגזרים

המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

בלוח שלהלן מוצגים מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב בבתי ספר דוברי ערבית ושיעוריהם מתוך כלל התלמידים בשכבות ב', ה' ו- ח' באחוזים, בחלוקה לפי מגזרים דוברי ערבית (ערבי, דרוזי, בדואי-דרום ובדואי צפון)[12]. נתוני שכבות ה' ו- ח' כוללים נבחנים משני אשכולות המיצ"ב ב' ו-ד'. מבחני המיצ"ב בשפת-אם ערבית לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול ד'. שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים הלומדים בשכבות אלו בבתי הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב.

נתוני ההשתתפות מתייחסים לכלל התלמידים שנבחנו[13], והם כוללים גם תלמידים משולבים וגם תלמידים הלומדים בכיתות בהן נמצא חשד לפגיעה בטוהר בחינות (נתוני ההישגים המוצגים בהמשך הדוח אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים אלה). שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים בשכבות אלו בבתי הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב.

לוח 35: מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי ערבית ושיעוריהם (באחוזים) בשכבות ב', ה' ו-ח' - לפי מגזרים

המגזר	שכבה	מספר בתיה"ס שנבחנו	מספר הכיתות שנבחנו	מספר התלמידים שנבחנו	שיעור התלמידים שנבחנו
ערבי	ב'*	58	137	4,012	95%
	ה'	133	371	9,684	94%
	ח'	71	317	8,691	89%
	כלל השכבות	179	797	22,387	92%
דרוזי	ב'*	12	28	770	98%
	ה'	22	58	1,449	95%
	ח'	10	46	1,221	93%
	כלל השכבות	31	131	3,440	95%
בדואי דרום	ב'*	18	55	1,535	86%
	ה'	31	109	2,629	90%
	ח'	13	77	1,998	79%
	כלל השכבות	42	237	6,162	85%
בדואי צפון**	ב'*	7	15	416	92%
	ה'	16	37	861	91%
	ח'	6	27	647	86%
	כלל השכבות	21	79	1,924	90%
כלל דוברי הערבית	ב'*	95	235	6,733	93%
	ה'	202	575	14,623	93%
	ח'	100	467	12,557	87%
	כלל השכבות	273	1,244	33,913	91%

* מבחני המיצ"ב בשפת-אם ערבית לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול ד'.
** בשל מיעוט בתי הספר במגזר הבדואי בצפון הארץ- נתוניהם אינם מדווחים בהמשך פרק זה.

עיון בלוח שלעיל מעלה כי שיעור התלמידים בשכבות ב' וה' שנבחנו במבחני המיצ"ב בבתי ספר דוברי ערבית הוא 93% ובשכבת ח' – 87%. שיעורי ההשתתפות של התלמידים במגזרים הערבי, הדרוזי והבדואי בצפון דומים. במגזר הבדואי בדרום שיעורי ההשתתפות במיצ"ב נמוכים בהשוואה לשיעורי ההשתתפות בשאר המגזרים, בעיקר בקרב תלמידי כיתות ח'.

[12] לצורך פישוט הדיווח על מספרי הנבחנים, נתוני ההשתתפות במבחנים המדווחים לעיל מבוססים על ההשתתפות במבחן במדע וטכנולוגיה באשכול ב' ובמבחן בשפת-אם באשכול ד'. בחישוב נתוני הטבלה, בתי ספר, כיתות (כלומר כיתות-אם) ותלמידים נספרים פעם אחת למרות שנבחנו בשני מבחנים.

[13] כמשתתפים במבחנים נחשבים כל התלמידים שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן.

הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'

בבתי ספר דוברי ערבית

לפי מגזרים

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

המבחנים במדע וטכנולוגיה

כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לתיאור מפורט של המבחן ראה עמ' 12).

לוח 36: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

מדע וטכנולוגיה ה'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	5,502	**454**	118	3,780	**461**	117	671	**475**	104	865	**416**	123
תשס"ח	6,941	**444**	111	5,112	**454**	108	571	**445**	101	869	**400**	118
תשס"ט	5,857	**496**	106	4,117	**501**	103	455	**509**	94	1,126	**469**	117
תש"ע	5,786	**506**	101	3,449	**524**	98	666	**513**	81	1,283	**451**	103
תשע"א	5,670	**519**	81	4,012	**526**	80	642	**536**	79	803	**493**	82
תשע"ב	6,265	**498**	82	4,580	**513**	77	556	**527**	69	733	**435**	75

תרשים 44: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

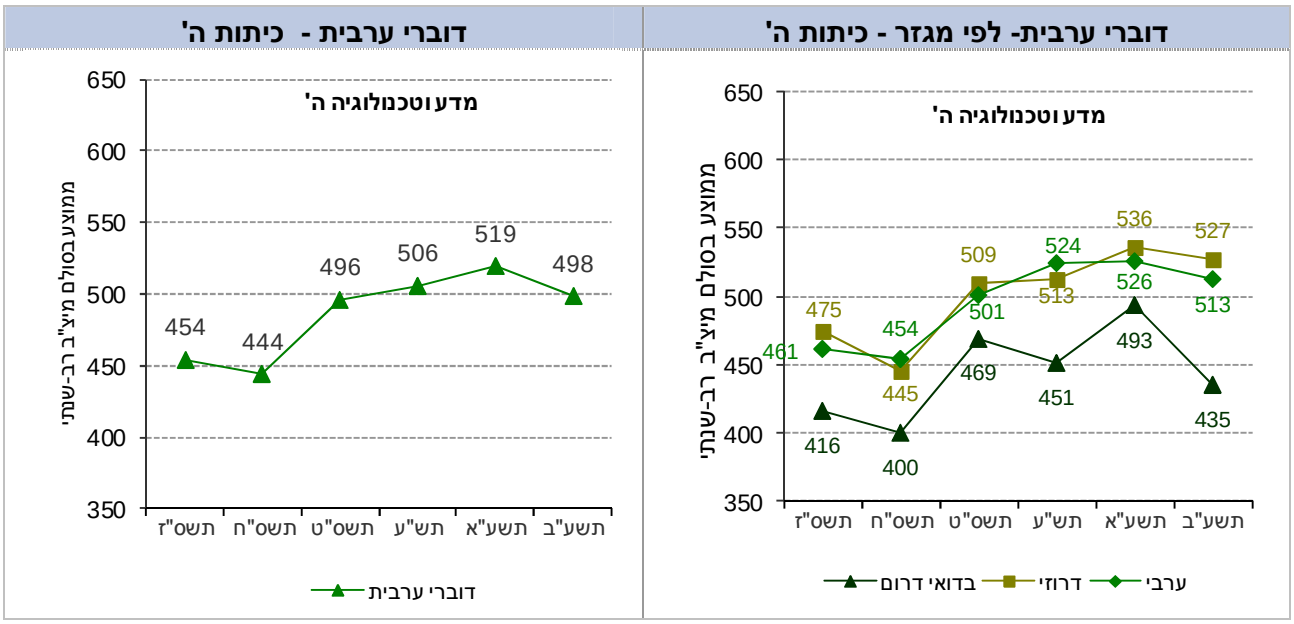

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים בבתי ספר **דוברי הערבית** במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' **נמוכים** בתשע"ב ב- 21 נק' בסולם הרב-שנתי בהשוואה לתשע"א.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב חלה בקרב **דוברי הערבית עלייה מצטברת גדולה** של 44 נק' בהישגים, הנובעת בעיקר מעליה חריגה (52 נק') בין תשס"ח לתשס"ט.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ב **ירדו במידה מתונה** ב-13 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, הישגי התלמידים במגזר הערבי **עלו עלייה מצטברת גדולה מאוד** במהלך השנים תשס"ז- תשע"ב (52 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ב **ירידה קלה** של 9 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בשנים תשס"ז- תשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת גדולה מאוד** (52 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** שנרשמו בתשע"ב **נמוכים במידה רבה מאד** מההישגים שנרשמו בתשע"א, ב- 58 נק' בסולם הרב-שנתי. סך הכל, בין השנים תשס"ז לתשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת קלה** (19 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי דומים** ביניהם **וגבוהים** מהישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום**, וזאת לאורך שש השנים שנמדדו. **פער ההישגים** בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום עומד בתשע"ב על כ-80 נק' בהשוואה לכ-50 נק' בתשס"ז.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 44 ובלוח 36 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ- 27 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 9% מתוך 300 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 11כיתות מתוך 211 במגזר הערבי (5%), ו-16 כיתות מתוך 46 במגזר הבדואי בדרום (35%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי ובמגזר הבדואי בצפון.

כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 14).

לוח 37: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בבתי ספר דוברי הערבית - לפי מגזרים

מדע וטכנולוגיה ח'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	5,920	**466**	107	4,442	**475**	108	473	**482**	95	717	**432**	103
תשס"ט	5,087	**459**	106	3,446	**460**	106	466	**485**	100	914	**435**	105
תש"ע	5,090	**494**	105	2,912	**514**	104	677	**495**	90	1,224	**440**	99
תשע"א	3,910	**525**	112	2,708	**545**	107	654	**527**	103	447	**458**	107
תשע"ב	4,666	**512**	100	3,724	**528**	98	423	**558**	100	423	**442**	68

תרשים 45: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

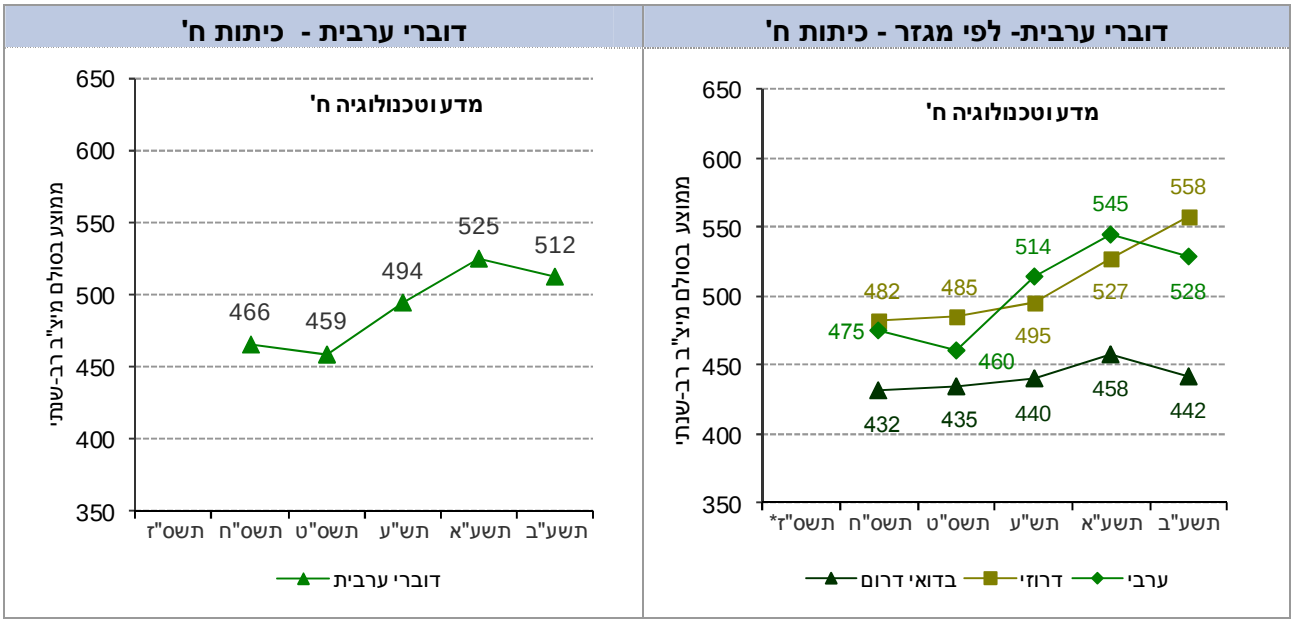

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים בבתי ספר **דוברי הערבית** במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' **נמוכים** בתשע"ב ב- 13 נק' מההישגים שנרשמו בתשע"א.
- במהלך ארבע השנים שבין תשס"ח לתשע"ב חלה בקרב **דוברי הערבית עלייה מצטברת גדולה** של 46 נק' בסולם הרב-שנתי.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ב **ירדו במידה מתונה** ב-17 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בהישגי התלמידים במגזר הערבי חלה **עלייה מצטברת גדולה מאוד** במהלך ארבע השנים (53 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ב **עלייה ניכרת** של 31 נק' בהשוואה לתשע"א, זאת בהמשך לעלייה שנרשמה בין השנים תש"ע לתשע"א. סך הכל, בשנים תשס"ח- תשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת גדולה מאוד** (76 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** בתשע"ב **נמוכים במידה מתונה** מההישגים שנרשמו בתשע"א, ב- 16 נק' בסולם הרב-שנתי. סך הכל, בין השנים תשס"ח לתשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת קלה** בלבד (10 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מהישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי**, וזאת לאורך חמש השנים. בשנים תשע"א ותשע"ב **התרחב מאד פער ההישגים** בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום, מכ-50 נק' בתשס"ח לכ- 85 נק' בתשע"א ותשע"ב.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 45 ובלוח 37 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ- 63 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 25% מתוך 254 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 40 כיתות מתוך 191 במגזר הערבי (21%) ,3 כיתות מתוך 20 במגזר הדרוזי (15%), ו-13 כיתות מתוך 31 במגזר הבדואי בדרום (42%). (7 כיתות נוספות נפסלו במגזר הבדואי בצפון).

המבחנים באנגלית
כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 16).

לוח 38: ממוצעים וסטיות תקן באנגלית לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

אנגלית ה'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	5,532	**471**	106	3,755	**477**	105	675	**471**	96	923	**449**	112
תשס"ח	6,926	**478**	107	5,109	**486**	105	574	**467**	107	839	**450**	112
תשס"ט	6,099	**483**	104	4,212	**485**	102	476	**511**	83	1,245	**461**	117
תש"ע	5,912	**481**	103	3,497	**490**	101	711	**515**	79	1,317	**441**	113
תשע"א	6,273	**511**	85	4,271	**516**	83	681	**518**	85	1,126	**498**	89
תשע"ב	6,181	**514**	89	4,561	**526**	86	564	**508**	75	656	**470**	95

תרשים 46: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

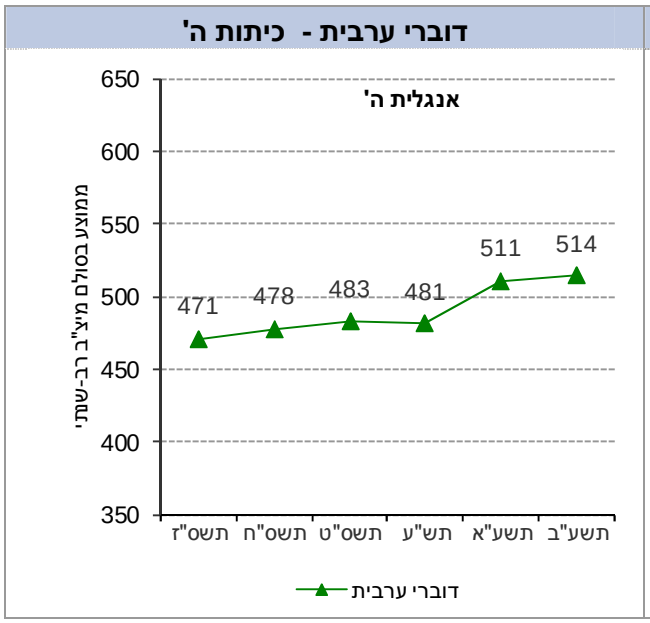

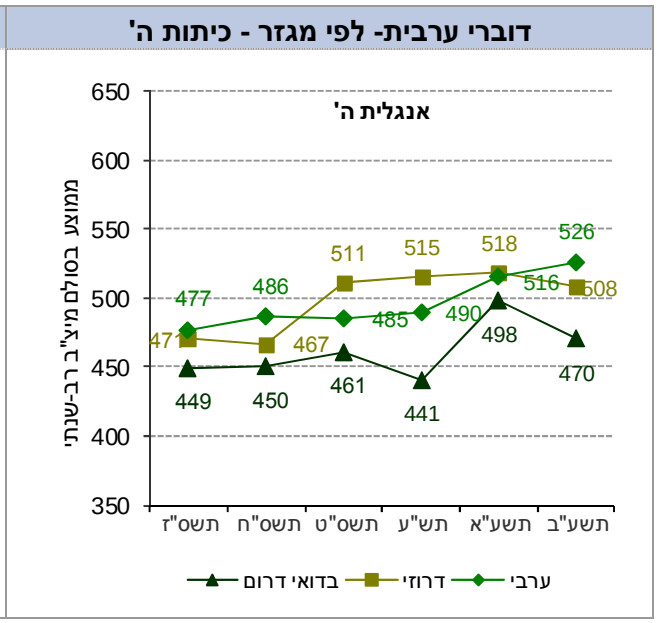

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים **דוברי ערבית** במבחן באנגלית לכיתות ה' **נשארו ללא שינוי של ממש** בתשע"ב בהשוואה לתשע"א.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב חלה בקרב **דוברי הערבית עלייה מצטברת גדולה** של 43 נק' בהישגים, הנובעת בעיקר מעליה ניכרת של 30 נק' בין תש"ע לתשע"א.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ב **עלו במידה קלה** ב-10 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, הישגי התלמידים במגזר הערבי עלו **עלייה מצטברת גדולה** במהלך השנים תשס"ז- תשע"ב (49 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ב **ירידה קלה** של 10 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בשנים תשס"ז- תשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת גדולה** (37 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** שנרשמו בתשע"ב **נמוכים במידה ניכרת** מההישגים שנרשמו בתשע"א, ב- 28 נק'. סך הכל, בין השנים תשס"ז לתשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת מתונה** (21 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי גבוהים** מהישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום**, וזאת לאורך שש השנים שנמדדו. **פער ההישגים** בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום נע בין 20 ל-60 נק' בסולם הרב-שנתי.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 46 ובלוח 38 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ- 24 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 8% מתוך 300 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 8 כיתות מתוך 211 במגזר הערבי (4%) ו-16 כיתות מתוך 46 במגזר הבדואי בדרום (35%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי והבדואי בצפון.

כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 17).

לוח 39: ממוצעים וסטיות תקן בהישגים באנגלית לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

אנגלית ח'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	5,853	**452**	86	4,381	**462**	87	455	**478**	78	719	**415**	77
תשס"ט	5,329	**449**	87	3,641	**454**	88	457	**489**	88	971	**412**	68
תש"ע	5,180	**470**	95	2,951	**485**	93	722	**509**	80	1,213	**401**	77
תשע"א	5,069	**491**	80	3,461	**506**	76	579	**499**	77	840	**435**	69
תשע"ב	5,350	**467**	82	4,443	**481**	81	463	**492**	78	352	**408**	56

תרשים 47: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

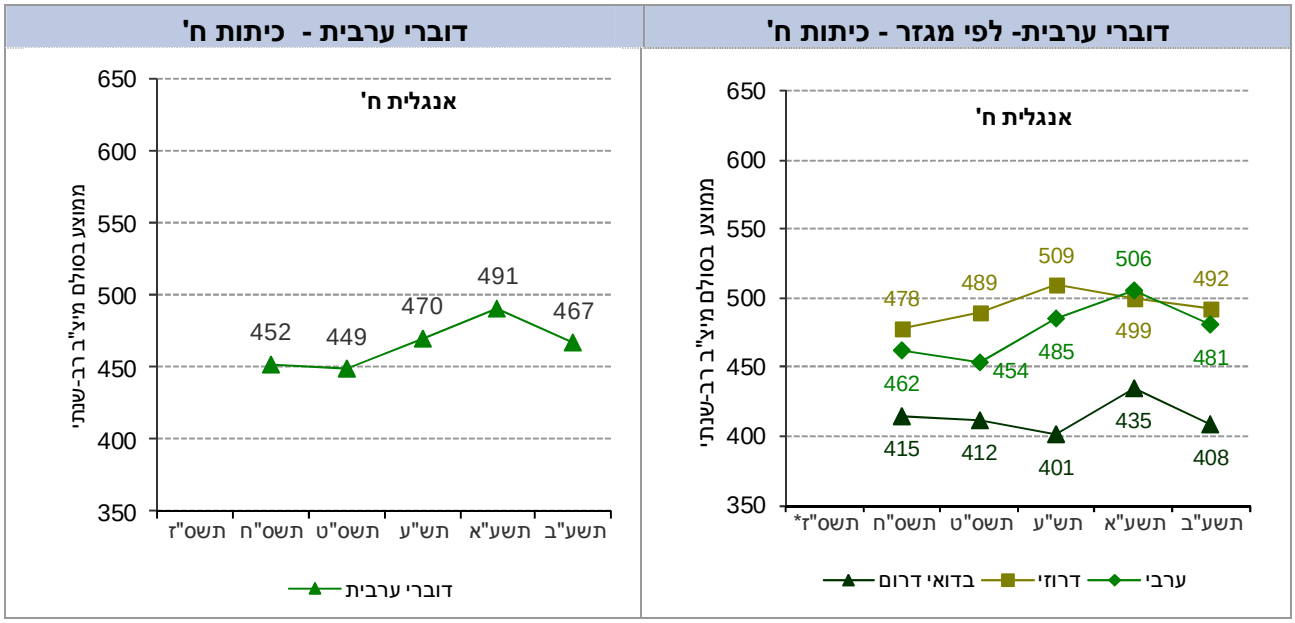

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים **דוברי הערבית** במבחן באנגלית לכיתות ח' **נמוכים במידה ניכרת** (24 נק') בתשע"ב בהשוואה לתשע"א.
- במהלך ארבע השנים שבין תשס"ח לתשע"ב חלה בקרב **דוברי הערבית עלייה מצטברת קלה** של 15 נק' בסולם הרב-שנתי.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ב **ירדו במידה ניכרת** ב-25 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, הישגי התלמידים במגזר הערבי **עלו עלייה מצטברת מתונה** במהלך השנים תשס"ח- תשע"ב (19 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ב **ירידה קלה** של 7 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בשנים תשס"ח- תשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת מתונה** (14 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** שנרשמו בתשע"ב **נמוכים במידה ניכרת** מההישגים שנרשמו בתשע"א (ב-27 נק'), ונמוכים במעט מההישגים שנרשמו בתשס"ח (ב-7 נק').
- בכל חמש השנים שנמדדו הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מהישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי**. בשנה"ל תש"ע **התרחב מאד פער ההישגים** בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום, ובתשע"ב הוא עומד על כ- 75 נק' בסולם הרב-שנתי.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 47 ובלוח 39 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ- 36 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 14% מתוך 255 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 12 כיתות מתוך 192 במגזר הערבי (6%) ו-17 כיתות מתוך 31 במגזר הבדואי בדרום (55%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי. (7 כיתות נוספות נפסלו במגזר הבדואי בצפון).

המבחנים במתמטיקה
כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 18).

לוח 40: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

מתמטיקה ה'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	5,642	**445**	96	3,790	**443**	97	525	**434**	79	1,169	**457**	101
תשס"ח	5,941	**450**	97	3,675	**457**	96	704	**462**	85	1,276	**421**	104
תשס"ט	6,039	**465**	95	4,082	**468**	97	681	**479**	88	1,057	**447**	91
תש"ע	6,876	**487**	99	4,980	**486**	98	503	**521**	80	1,007	**470**	106
תשע"א	6,708	**520**	86	4,411	**523**	84	495	**517**	76	1,519	**509**	96
תשע"ב	5,718	**511**	91	3,577	**521**	87	712	**557**	81	1,082	**455**	88

תרשים 48: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

דוברי ערבית- לפי מגזר- כיתות ה'

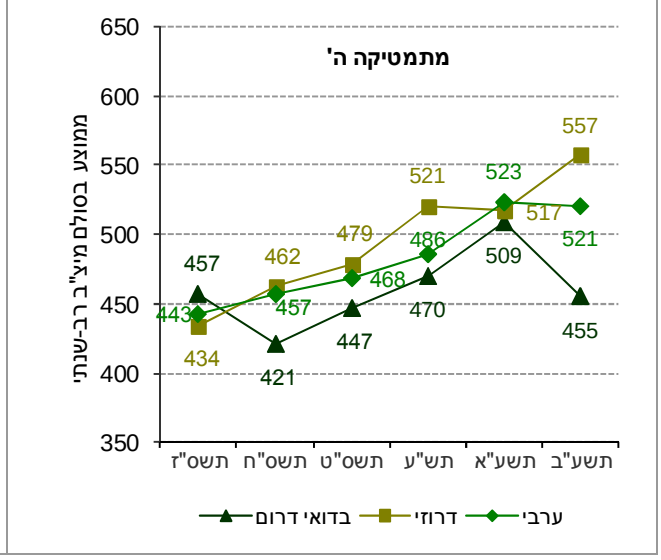

דוברי ערבית - כיתות ה'

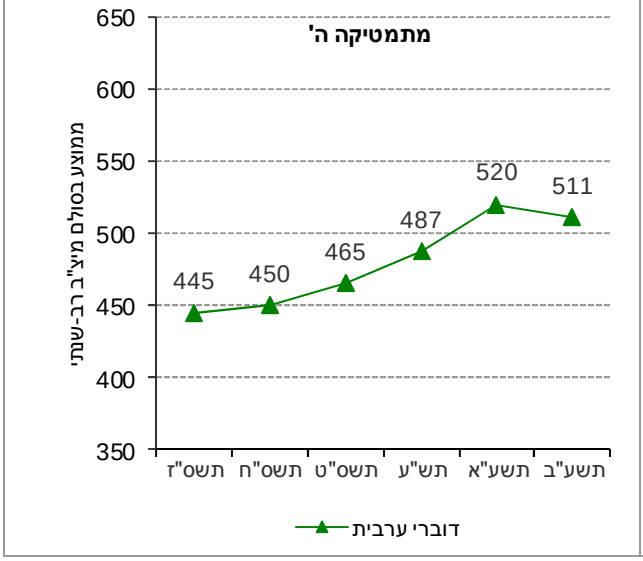

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים **דוברי הערבית** במבחן במתמטיקה לכיתות ה' **ירדו במידה קלה** בתשע"ב (9 נק'), וזאת בניגוד למגמת העלייה שנרשמה בשנים תשס"ז -תשע"א.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב חלה בקרב **דוברי הערבית עלייה מצטברת גדולה מאד** של 66 נק' בסולם הרב-שנתי.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ב **נשארו ללא שינוי של ממש** בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בהישגי התלמידים במגזר הערבי נרשמה **עלייה מצטברת גדולה מאד** במהלך השנים תשס"ז- תשע"ב (78 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ב **עליה גדולה מאד** של 40 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בשנים תשס"ז- תשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת דרמטית** של 123 נק'.
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** שנרשמו בתשע"ב **נמוכים מאד** בהשוואה להישגים שנרשמו בתשע"א (ירידה של 54 נק') והם דומים ברמתם להישגים שנרשמו בתשס"ז.
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מהישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי**. בשנה"ל תשע"ב **פער ההישגים** בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום עומד על כ- 70 נק' בסולם הרב-שנתי.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 48 ובלוח 40 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ- 23 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 8% מתוך 278 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 9 כיתות מתוך 160 במגזר הערבי (6%) ו-12 כיתות מתוך 65 במגזר הבדואי בדרום (18%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי. (2 כיתות נוספות נפסלו במגזר הבדואי בצפון).

כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 20).

לוח 41: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

מתמטיקה ח'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	4,758	**471**	89	2,969	**472**	89	680	**505**	98	876	**435**	71
תשס"ט	5,124	**488**	94	3,445	**492**	95	640	**497**	91	867	**473**	88
תש"ע	5,905	**479**	92	4,574	**485**	91	525	**500**	95	539	**449**	90
תשע"א	5,867	**498**	92	4,063	**508**	93	462	**503**	90	1,089	**460**	78
תשע"ב	4,931	**468**	95	2,765	**474**	95	648	**516**	95	1,190	**407**	67

תרשים 49: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

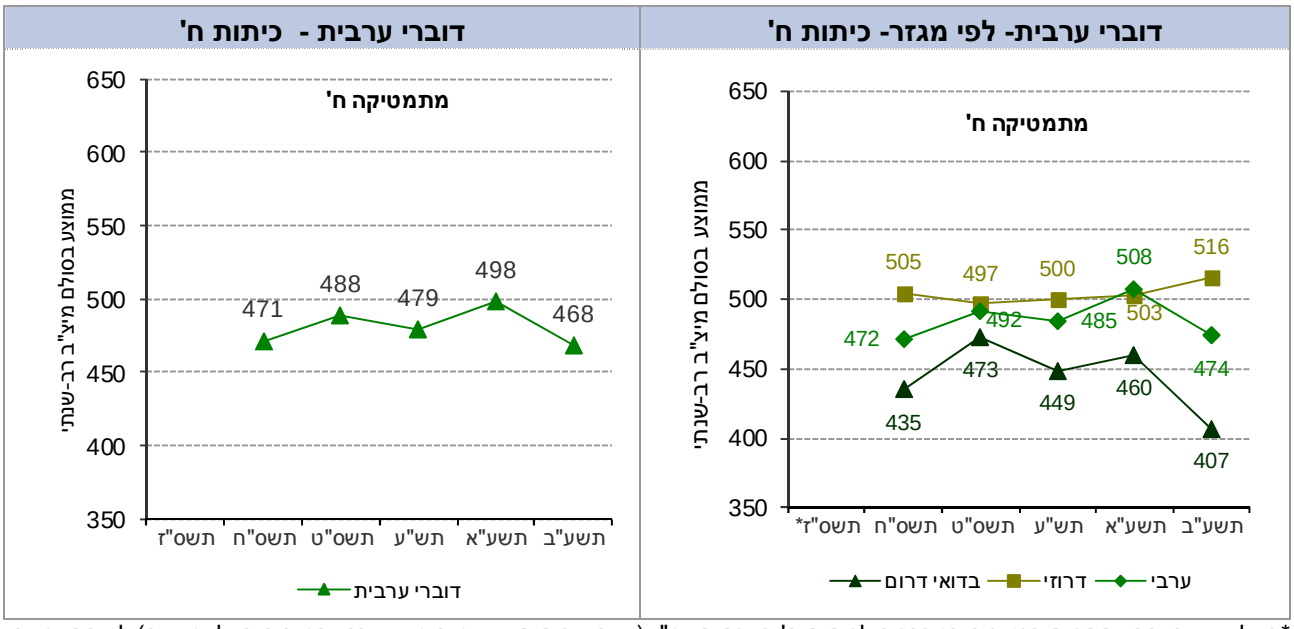

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים **דוברי הערבית** במבחן במתמטיקה לכיתות ח' **ירדו במידה ניכרת** בתשע"ב (30 נק') וחזרו לרמה שנמדדה בשנת הבסיס תשס"ח.
- בהישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ב נרשמה **ירידה ניכרת** של 34 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, הישגי התלמידים במגזר הערבי בתשע"ב דומים להישגים שנרשמו לפני ארבע שנים בתשס"ח.
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ב **עליה מתונה** של 13 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בשנים תשס"ח- תשע"ב חלה **עלייה מצטברת קלה** בהישגי התלמידים במגזר זה (11 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** שנרשמו בתשע"ב **נמוכים במידה רבה מאד** מההישגים שנרשמו בתשע"א (ירידה של 53 נק') והם **נמוכים מההישגים שנרשמו בתשס"ח** ב-28 נק'.
- בכל חמש השנים שנמדדו הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מהישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי**. בשנה"ל תש"ע התרחב מאד פער ההישגים בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום, ובתשע"ב הוא עומד על כ- 70 נק' בסולם הרב-שנתי.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 49 ובלוח 41 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ- 23 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 11% מתוך 216 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 23 כיתות מתוך 126 במגזר הערבי (18%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי ובמגזר הבדואי בדרום ובצפון.

המבחנים בערבית
כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן בערבית לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 23).

לוח 42: ממוצעים וסטיות תקן בערבית לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

ערבית ח'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	4,971	**500**	100	3,038	**512**	97	689	**534**	76	929	**448**	106
תשס"ט	5,374	**523**	80	3,630	**530**	79	668	**521**	72	876	**496**	84
תש"ע	6,031	**513**	88	4,678	**519**	85	523	**521**	83	557	**483**	94
תשע"א	5,913	**527**	90	4,122	**536**	86	462	**542**	75	1,075	**484**	101
תשע"ב	5,226	**533**	95	3,103	**546**	90	652	**563**	77	1,138	**471**	98

תרשים 50: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

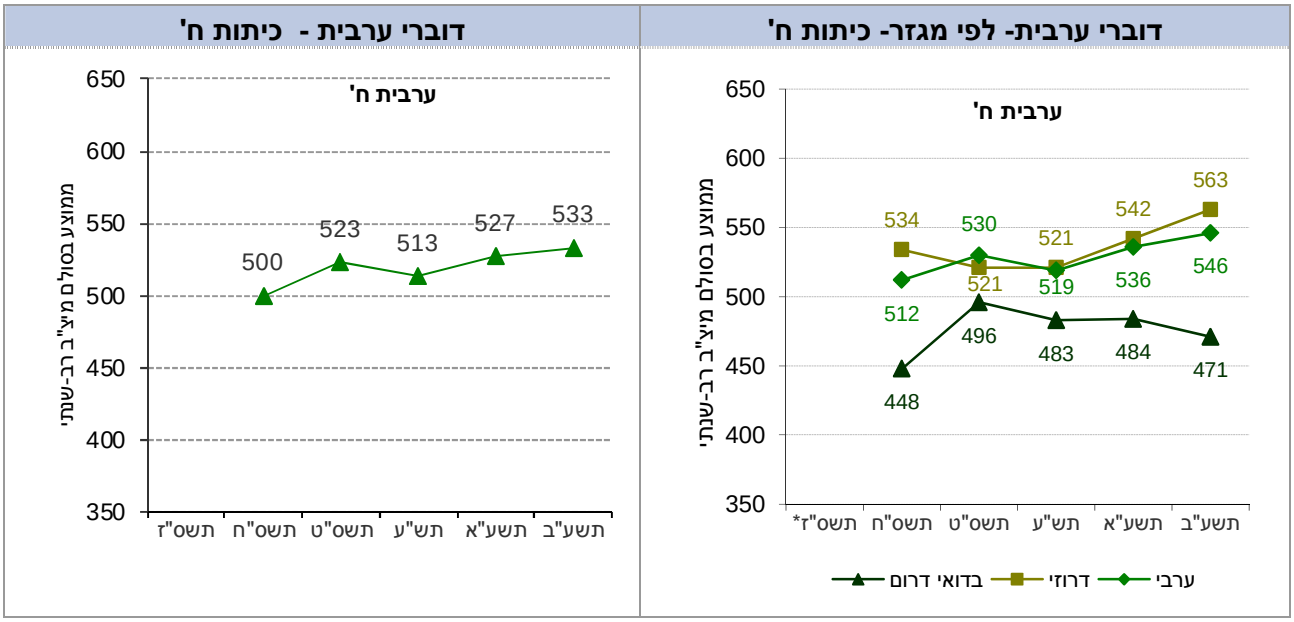

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים **דוברי ערבית** במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ח' **נשארו ללא שינוי של ממש** בתשע"ב בהשוואה לתשע"א (עלייה מזערית של 6 נק').
- במהלך ארבע השנים שבין תשס"ח לתשע"ב חלה בקרב **דוברי הערבית עלייה מצטברת ניכרת** של 33 נק' בהישגים.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ב **עלו במידה קלה** ב-10 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, הישגי התלמידים במגזר הערבי **עלו עלייה מצטברת ניכרת** במהלך השנים תשס"ח-תשע"ב (34 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ב **עליה ניכרת** של 21 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בשנים תשס"ח- תשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת מתונה** (29 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** שנרשמו בתשע"ב **נמוכים במידה מתונה** מההישגים שנרשמו בתשע"א, ב-13 נק'. סך הכל, בין השנים תשס"ח לתשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת מתונה** (23 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי דומים** ביניהם **וגבוהים** מהישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום**. בשנה"ל תשע"ב פער ההישגים בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום הוא כ-80 נק' בסולם הרב-שנתי.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 50 ובלוח 42 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ- 7 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 3% מתוך 213 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 7 כיתות מתוך 126 במגזר הערבי (6%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי ובמגזר הבדואי בדרום ובצפון.

סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים

בהישגי התלמידים בבתי ספר דוברי ערבית במבחני המיצ"ב תשע"ב נרשמה, על פי רוב, ירידה בהישגים בהשוואה לשנה קודמת. השינוי בהישגים משתנה בין המבחנים השונים ובין המגזרים השונים. בחלק מהמבחנים נרשמו בתשע"ב ירידות גדולות במיוחד בקרב תלמידים במגזר הבדואי בדרום.

בכל המקצועות ודרגות הכיתה (למעט מתמטיקה ח'), בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה במהלך השנים עלייה מצטברת מתונה עד גדולה מאד בהישגים. ניתוח על פי מגזרים מעלה כי: במגזר הערבי והדרוזי נרשמו בכל המבחנים עליות מצטברות מתונות עד גדולות מאד, אך במגזר הבדואי בדרום אי אפשר להצביע על מגמה ברורה של עלייה לאורך השנים - בחלק מהמבחנים הישגי התלמידים בתשע"ב נמוכים או דומים להישגים שנרשמו בשנת המדידה הראשונה (תשס"ז/תשס"ח).

המגזר הערבי

- **בהשוואה לשנה קודמת**:
  - הישגי התלמידים בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הערבי בתשע"ב מצביעים על **מגמה מעורבת** של שינוי בהשוואה לתשע"א.
  - בכיתות ה' נרשמו ירידות קלות במדע וטכנולוגיה (13 נק'), במתמטיקה לא חל שינוי בהישגים, ובאנגלית נרשמה עלייה קלה (10 נק').
  - בכיתות ח' נרשמו ברוב המקצועות ירידות: ירידה גדולה במתמטיקה (34 נק'), ירידה ניכרת באנגלית (25 נק') וירידה מתונה במדע וטכנולוגיה (17 נק'). בערבית חלה עלייה קלה בהישגים (10 נק').

- אשר **למגמה על פני השנים**:
  - בקרב תלמידים במגזר הערבי נרשמו במהלך השנים **עליות מצטברות** בהישגים, וזאת בכל תחומי הדעת ודרגות הכיתה, למעט במתמטיקה לכיתות ח'.
  - בכיתות ה' נרשמו במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב עליות מצטברות גדולות מאד בכל המקצועות: במתמטיקה (78 נק'), במדע וטכנולוגיה (52 נק') ובאנגלית (49 נק').
  - בכיתות ח', במהלך ארבע השנים שבין תשס"ח לתשע"ב נרשמה עלייה מצטברת גדולה במדע וטכנולוגיה (53 נק'), עלייה מתונה יותר בשפת-אם ערבית (34 נק') ועלייה קלה באנגלית (19 נק'). במתמטיקה לא חל שינוי - הישגי התלמידים בתשע"ב דומים להישגים שנרשמו בשנת הבסיס תשס"ח.

המגזר הדרוזי

- **בהשוואה לשנה קודמת**:
  - בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הדרוזי נרשמה בתשע"ב **מגמה מעורבת** של שינוי בהישגים בהשוואה לתשע"א.
  - בכיתות ה' במתמטיקה חלה עליה גדולה מאד בהישגים (40 נק'). במקצועות מדע וטכנולוגיה ובאנגלית נרשמו ירידות קלות (9 נק' ו-10 נק', בהתאמה).
  - בכיתות ח' חלה עליה ניכרת במדע וטכנולוגיה (31 נק'), ועליות מתונות יותר בשפת-אם ערבית (21 נק') ובמתמטיקה (13 נק'). לעומת זאת, באנגלית נרשמה ירידה קלה (7 נק').

- אשר **למגמה על פני השנים**:
  - בכל תחומי הדעת ודרגות הכיתה נרשמו בקרב תלמידים במגזר הדרוזי **עליות מצטברות** במהלך השנים.
  - **בכיתות ה'** נרשמו במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב **עליות מצטברות** בכל המקצועות: במתמטיקה חלה עלייה דרמטית (123 נק'), עלייה גדולה במדע וטכנולוגיה (52 נק') ובאנגלית חלה עלייה מתונה יותר (37 נק').
  - **בכיתות ח'**, במהלך ארבע השנים שבין תשס"ח לתשע"ב נרשמו **עליות מצטברות** כלהלן: עלייה מצטברת גדולה מאד במדע וטכנולוגייה (76 נק'), עלייה מתונה יותר בשפת-אם ערבית (29 נק') ועליות קלות באנגלית (14 נק') ובמתמטיקה (11 נק').

המגזר הבדואי בדרום

- **בהשוואה לשנה קודמת**:
  - הישגי התלמידים בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הבדואי בדרום בתשע"ב **נמוכים** מההישגים שנרשמו בתשע"א, וזאת **בכל המקצועות ודרגות הכיתה**. עוצמת הירידה בהישגים משתנה בין המקצועות ודרגות הכיתה.

- **בכיתות ה'**, הישגי התלמידים במדע וטכנולוגיה ובמתמטיקה נמוכים בתשע"ב במידה גדולה מאד בהשוואה לתשע"א (58 נק' ו-54 נק', בהתאמה). באנגלית נרשמה ירידה מתונה יותר (28 נק').
- **בכיתות ח'** נרשמה ירידה גדולה מאד במתמטיקה (53 נק'), ירידה ניכרת באנגלית (27 נק') וירידות מתונות יותר במדע וטכנולוגיה ובשפת-אם ערבית (16 נק' ו-13 נק', בהתאמה).

- אשר **למגמה על פני השנים**:
  - אי אפשר להצביע על מגמה ברורה של עלייה בהישגי התלמידים בבתי ספר במגזר הבדואי בדרום לאורך השנים. בחלק ממבחנים הישגי התלמידים בתשע"ב **נמוכים או דומים** להישגים שנרשמו אצלם בשנת המדידה הראשונה.
  - **בכיתות ה'** נרשמו במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב עליות מתונות במדע וטכנולוגיה (19 נק') ובאנגלית (21 נק'). לעומת זאת, במתמטיקה לא חל שינוי בהישגי התלמידים במגזר הבדואי בדרום.
  - **בכיתות ח',** במהלך ארבע השנים שבין תשס"ח לתשע"ב, נרשמה עלייה מצטברת מתונה בשפת-אם ערבית (23 נק') ועלייה קלה במדע וטכנולוגיה (10 נק'). לעומת זאת במקצועות אנגלית ומתמטיקה, הישגי התלמידים במגזר הבדואי בדרום נמוכים מההישגים שנרשמו בתשס"ח - במידה מתונה במתמטיקה (28 נק') ובמידה קלה באנגלית (7 נק').

<u>הערה</u>: הליך חישוב נתוני המיצ"ב כולל בדיקה נרחבת של ההקפדה על טוהר בחינות בכיתות הנבחנות. נתוני התלמידים הלומדים בבתי ספר בהם עלה חשד לפגיעה בטוהר הבחינות אינם נכללים בחישוב הנתונים של אותו מבחן. בחלק מן המבחנים, נמצא שיעור גבוה במיוחד של פגיעה בטוהר בחינות בקרב בתי ספר במגזר הבדואי בדרום, ולכן רבים מהם אינם כלולים בחישובים. אף על פי כן, נתוני מיצ"ב תשע"ב המוצגים בדוח זה משקפים את תמונת המצב של הישגים נמוכים מאד במגזר זה.

פערים בהישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'

בבתי ספר דוברי ערבית

לפי מגזרים

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב בכיתות ה' ובכיתות ח'

פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

בלוחות 42-36 שבפרק הקודם הוצגו נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים בשנים תשס"ז-תשע"ב. בתרשימים הבאים מוצגים באופן גרפי נתוני הפערים בין הישגיהם של תלמידים במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי ובין הישגיהם של תלמידים במגזר הערבי ובמגזר הבדואי בדרום במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה וערבית. הפערים המדווחים מחושבים על פי ההפרש שבין ממוצעי המגזר הערבי וממוצעי המגזרים הדרוזי והבדואי בדרום בנפרד, וזאת במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי.

תרשים 51: פערים בהישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי*

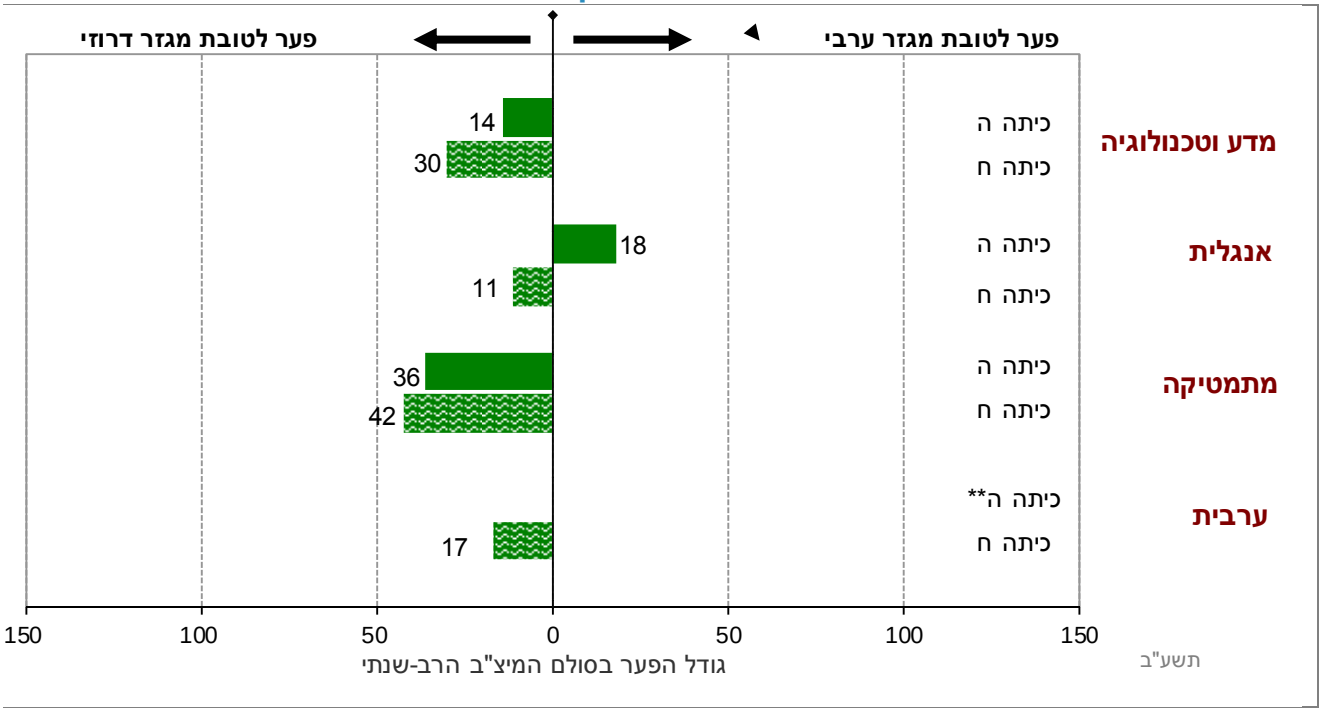

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית במגזר הערבי מנתוניהם של דוברי הערבית במגזר הדרוזי.
** במבחן בשפת-אם ערבית ה' נמצאו עדויות לפגיעה חמורה בטוהר הבחינות אשר לא הגיעו לכלל פסילה של כיתות. תקפות הציונים במבחן זה מוטלת בספק ולכן אינם מדווחים בדוח זה.

תרשים 52: פערים בהישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום*

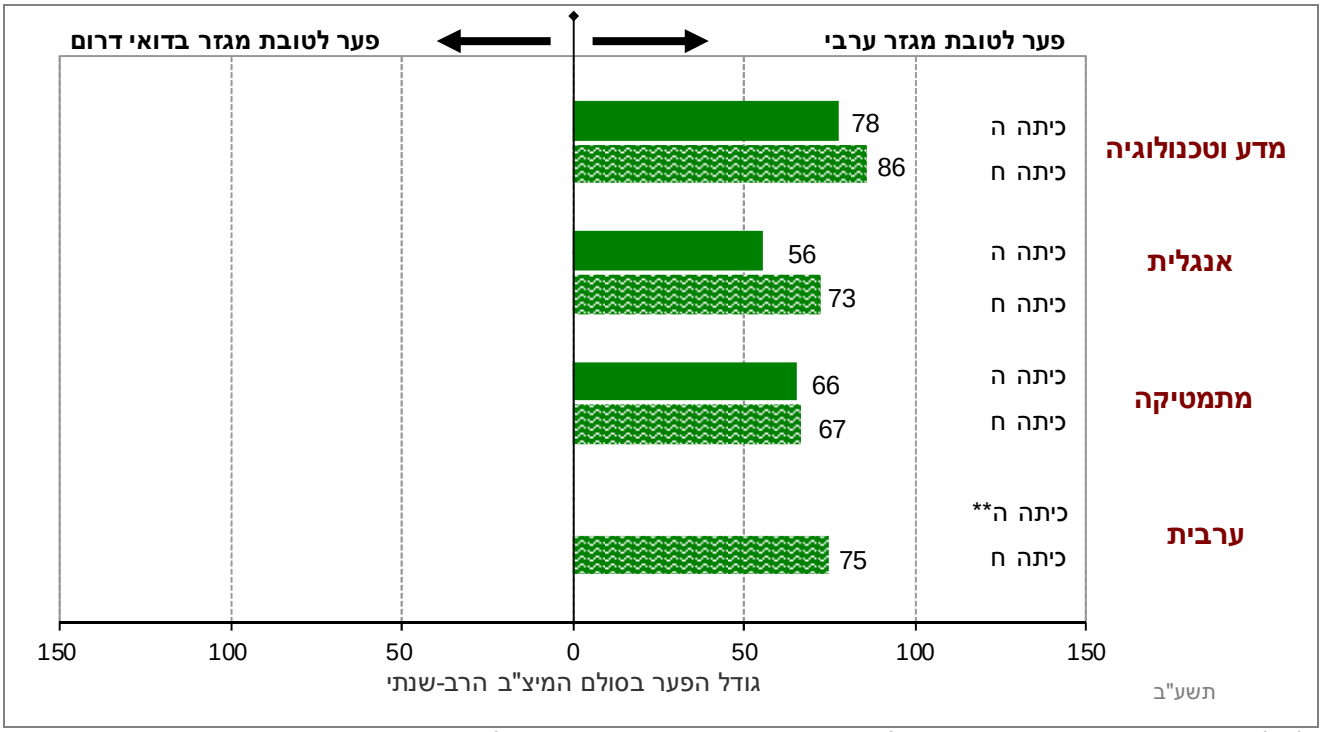

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית במגזר הערבי מנתוניהם של דוברי הערבית במגזר הבדואי דרום.
** במבחן בשפת-אם ערבית ה' נמצאו עדויות לפגיעה חמורה בטוהר הבחינות אשר לא הגיעו לכלל פסילה של כיתות. תקפות הציונים במבחן זה מוטלת בספק ולכן אינם מדווחים בדוח זה.

עיון בנתונים שלעיל מעלה כי -

פערים בהישגים בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי בשנה"ל תשע"ב:

- על פי רוב, בתשע"ב הישגי התלמידים במגזר הדרוזי גבוהים מהישגי התלמידים במגזר הערבי.
- במבחנים במתמטיקה לכיתות ה' ו-ח' ובמבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' נרשמו פערים ניכרים לטובת המגזר ההדרוזי, כ-30 עד 40 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ח' נרשם פערם מתון יותר של 17 נקודות.
- גם במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' ובאנגלית לכיתות ח' נמצאו פערים קלים לטובת המגזר הדרוזי: 14 נקודות ו-11 נקודות, בהתאמה.
- במבחן באנגלית לכיתות ה' נרשם פער לטובת המגזר הערבי של 18 נקודות בסולם הרב שנתי.

פערים בהישגים בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום בשנה"ל תשע"ב:

- בכל המקצועות ובכל דרגות הכיתה נמצאו **פערים גדולים מאד** בהישגים לטובת המגזר הערבי בהשוואה למגזר הבדואי בדרום. גודל הפערים נע בין 60 עד 80 נקודות בסולם הרב שנתי.

על פי רוב, פערי ההישגים בכיתות ה' דומים לפערים שנמדדו בכיתות ח'.

פערים בהישגים בין בנים ובנות בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

בלוחות ובתרשימים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) וכן פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ו-ח' במקצועות מדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם ערבית בסולם המיצ"ב הרב-שנתי. הנתונים מדווחים בעבור בתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים. יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה המגדר לבין ההישגים.

הערה: בלוחות שבנספח 3.3 מוצגים נתונים מקבילים בעבור ההישגים במיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ב.

בתי ספר דוברי ערבית במגזר הערבי

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ב במקצועות המיצ"ב השונים **בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הערבי.**

לוח 43: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הערבי

דוברי ערבית מגזר ערבי	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים**
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
מדע וטכנולוגיה										
ה'	4,580	**513**	77	2,370	**518**	75	2,210	**507**	79	11
ח'	3,724	**528**	98	2,002	**540**	95	1,722	**514**	100	26
אנגלית										
ה'	4,561	**526**	86	2,358	**533**	83	2,203	**518**	89	15
ח'	4,443	**481**	81	2,360	**488**	79	2,083	**473**	82	15
מתמטיקה										
ה'	3,577	**521**	87	1,884	**519**	85	1,693	**523**	88	-4
ח'	2,765	**474**	95	1,553	**489**	94	1,212	**455**	92	34
ערבית										
ה'*	3,559	-	-	1,889	-	-	1,670	-	-	-
ח'	3,103	**546**	90	1,752	**568**	76	1,351	**517**	98	51

תרשים 53: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב במגזר הערבי

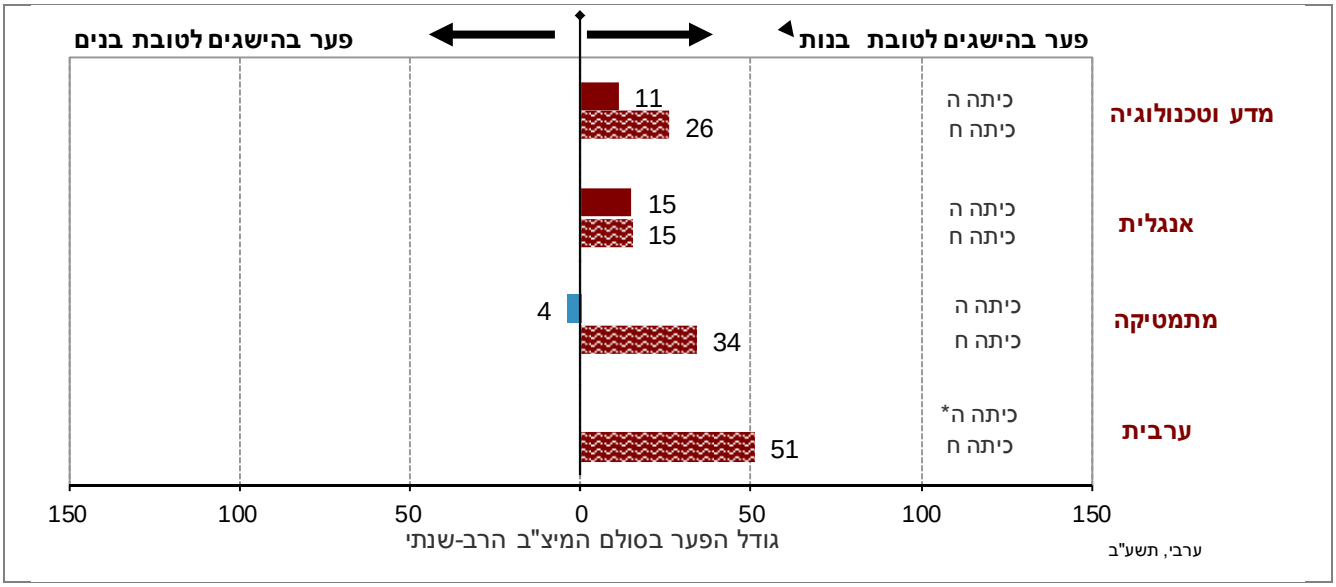

* במבחן בשפת-אם ערבית ה' נמצאו עדויות לפגיעה חמורה בטוהר הבחינות אשר לא הגיעו לכלל פסילה של כיתות. תקפות הציונים במבחן זה מוטלת בספק ולכן אינם מדווחים בדוח זה

** לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי **במגזר הערבי** -

- בכל המקצועות ובכל דרגות הכיתה, למעט מתמטיקה ה', הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים.
- בכיתות ה' נרשמו פערים קלים במדע וטכנולוגיה ובאנגלית (11 נק' ו-15 נק', בהתאמה). במתמטיקה הישגי הבנים דומים להישגי הבנות.
- בכיתות ח' הפער הגדול ביותר לטובת הבנות נרשם בשפת-אם ערבית (51 נק') והפער הקטן ביותר נרשם באנגלית (15 נק').
- על פי רוב הפערים בין בנים ובנות קטנים יותר בכיתות ה' בהשוואה לפערים בכיתות ח'.

בתי ספר דוברי ערבית במגזר הדרוזי

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ב במקצועות המיצ"ב השונים **בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הדרוזי.**

לוח 44: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב במגזר הדרוזי

דוברי ערבית מגזר דרוזי	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים**
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
מדע וטכנולוגיה										
ה'	556	**527**	69	289	**528**	74	267	**525**	65	3
ח'	423	**558**	100	233	**562**	99	190	**553**	102	9
אנגלית										
ה'	564	**508**	75	291	**508**	76	273	**507**	74	1
ח'	463	**492**	78	259	**498**	78	204	**485**	78	13
מתמטיקה										
ה'	712	**557**	81	347	**557**	79	365	**556**	82	1
ח'	648	**516**	95	320	**535**	95	328	**497**	92	38
ערבית										
ה'*	706	**-**	-	345	**-**	-	361	**-**	-	-
ח'	652	**563**	77	323	**589**	61	329	**538**	83	51

תרשים 54: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב לכיתות ח' תשע"ב במגזר הדרוזי

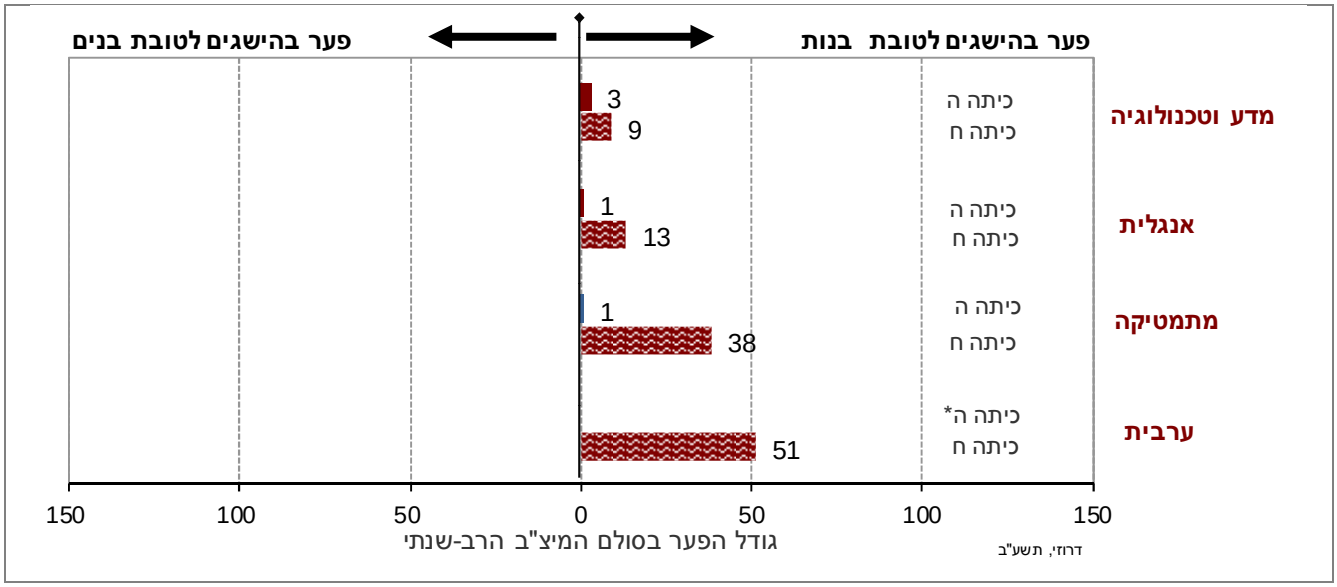

* במבחן בשפת-אם ערבית ה' נמצאו עדויות לפגיעה חמורה בטוהר הבחינות אשר לא הגיעו לכלל פסילה של כיתות. תקפות הציונים במבחן זה מוטלת בספק ולכן אינם מדווחים בדוח זה

** לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי **במגזר דרוזי** -

- בקרב תלמידים במגזר הדרוזי, הישגי הבנות במבחני המיצ"ב לכיתות ח' גבוהים מהישגי הבנים.
- פערי ההישגים שנמדדו בכיתות ח' הם: 51 נקודות בשפת-אם ערבית ו-38 נקודות במתמטיקה. באנגלית ובמדע וטכנולוגיה נרשמו פערים קלים - 13 נקודות ו-9 נקודות, בהתאמה.
- בכיתות ה' לא נמצאו הבדלים של ממש בין הישגי הבנים להישגי הבנות.

בתי ספר דוברי ערבית במגזר הבדואי דרום

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ב במקצועות המיצ"ב השונים **בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הבדואי דרום**.

לוח 45: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב במגזר הבדואי דרום

דוברי ערבית מגזר בדואי דרום	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים**
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
מדע וטכנולוגיה										
ה'	733	**435**	75	400	**447**	76	333	**422**	71	25
ח'	423	**442**	68	207	**462**	74	216	**423**	55	39
אנגלית										
ה'	656	**470**	95	359	**482**	94	297	**456**	95	26
ח'	352	**408**	56	185	**421**	56	167	**394**	53	27
מתמטיקה										
ה'	1,082	**455**	88	551	**462**	90	531	**448**	86	14
ח'	1,190	**407**	67	621	**417**	68	569	**397**	64	20
ערבית										
ה'*	1,267	**-**	-	664	**-**	-	603	**-**	-	-
ח'	1,138	**471**	98	618	**502**	87	520	**433**	96	69

תרשים 55: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב במגזר הבדואי דרום

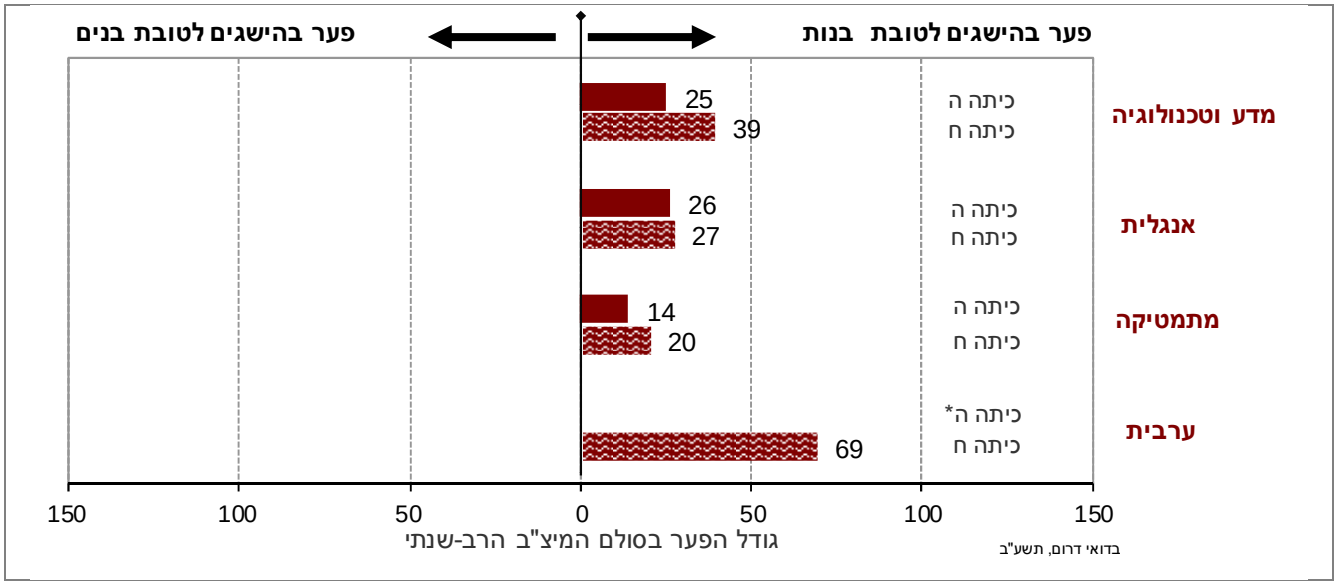

* במבחן בשפת-אם ערבית ה' נמצאו עדויות לפגיעה חמורה בטוהר הבחינות אשר לא הגיעו לכלל פסילה של כיתות. תקפות הציונים במבחן זה מוטלת בספק ולכן אינם מדווחים בדוח זה

** לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי בקרב **המגזר הבדואי בדרום** -

- בכל המקצועות ובכל דרגות הכיתה הישגי הבנות גבוהים במידה ניכרת מהישגי הבנים.
- בכיתות ה' - במדע וטכנולוגיה ובאנגלית נרשמו פערים של כ-25 נק' ובמתמטיקה נרשם פער קטן יותר של 14 נק'.
- בכיתות ח' - פער גדול מאד לטובת הבנות נרשם בשפת-אם ערבית (69 נק'). בשאר המקצועות נרשמו פערים קטנים יותר - הפער הקטן ביותר נרשם במתמטיקה (20 נק').
- בכל המקצועות מלבד באנגלית הפערים בין הבנים לבנות קטנים יותר בכיתות ה' בהשוואה לכיתות ח'.

נתוני הפערים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב בתשע"ב בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

- **בשלושת המגזרים הערבי, הדרוזי והבדואי בדרום בכל המקצועות ובכל שכבות הגיל** (למעט מתמטיקה ה' במגזר הדרוזי) **הישגי הבנות גבוהים או שווים** להישגי הבנים. על פי רוב הפערים לטובת הבנות בכיתה ח' גבוהים מהפערים המקבילים בכיתה ה'.

- בקרב **המגזר הערבי: הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים בכל המקצועות ובכל שכבות הגיל (למעט מתמטיקה ה').** הפער הגדול ביותר נרשם במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ח' (51 נק') והפער הקטן ביותר במבחנים במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' (15 נק'). במתמטיקה לכיתות ה' הישגי הבנים והבנות דומים.

- בקרב **המגזר הדרוזי: הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים בכל ארבעת מקצועות המיצ"ב בכיתות ח'.** במבחנים לכיתות ה' הישגי הבנים והבנות דומים. הפער הגדול ביותר נרשם במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ח' (51 נק') והפער הקטן ביותר במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' (9 נק').

- בקרב המגזר **הבדואי בדרום: הישגי הבנות גבוהים במידה ניכרת מהישגי הבנים בכל המקצועות ובכל שכבות הגיל**. הפער הגדול ביותר נרשם במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ח' (69 נק') והפער הקטן ביותר במתמטיקה לכיתות ה' (14 נק').

הישגים בשפת-אם לכיתות ב'
בבתי ספר דוברי ערבית
לפי מגזרים

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בשפת-אם ערבית לכיתות ב'- לפי מגזרים

המבחן בערבית לכיתות ב'

בתרשים ובלוחות שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, ציוני אחוזונים והתפלגות הציונים) במבחן המיצ"ב תשע"ב בערבית לכיתות ב' במגזר הערבי, הדרוזי והבדואי בדרום. **כל הנתונים המדווחים בפרק זה מבוטאים במונחי סולם ציוני הגלם (0-100)**[14]. (פירוט אודות תיאור המבחן ר' בעמ' 46).

לוח 46: ממוצע וסטיית תקן (בסולם ציוני גלם) במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

ערבית ב'	ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשע"ב	3,621	84	15	671	90	11	1,368	70	21

לוח 47: ציוני אחוזונים (בסולם ציוני גלם) במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

ערבית ב', תשע"ב	ערבי	דרוזי	בדואי דרום
אחוזון 90	98	100	92
אחוזון 75	95	97	86
אחוזון 50	88	93	76
אחוזון 25	78	85	60
אחוזון 10	64	77	39

[14] במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית.

תרשים 56: התפלגות הציון הכולל במבחן בערבית לכיתות ב' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים בסולם ציוני הגלם (0 - 100) תשע"ב

מגזר ערבי

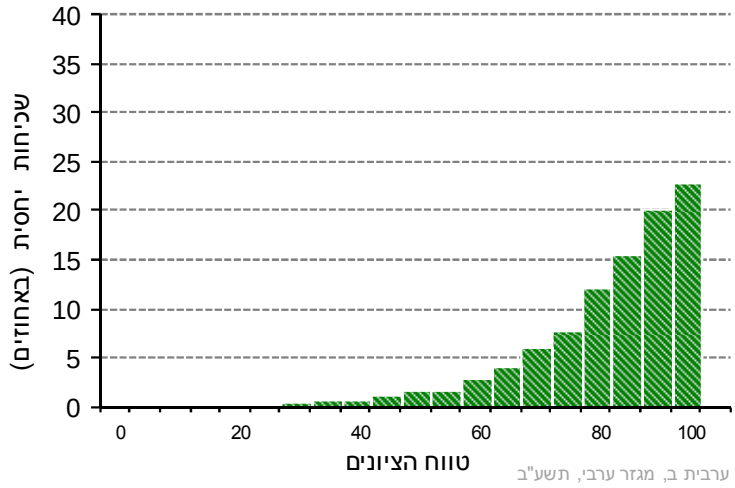

ערבית ב, מגזר ערבי, תשע"ב

מגזר דרוזי

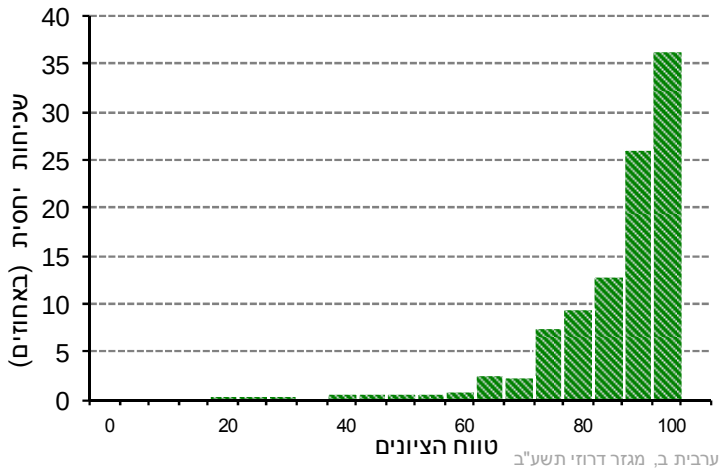

ערבית ב, מגזר דרוזי תשע"ב

מגזר בדואי דרום

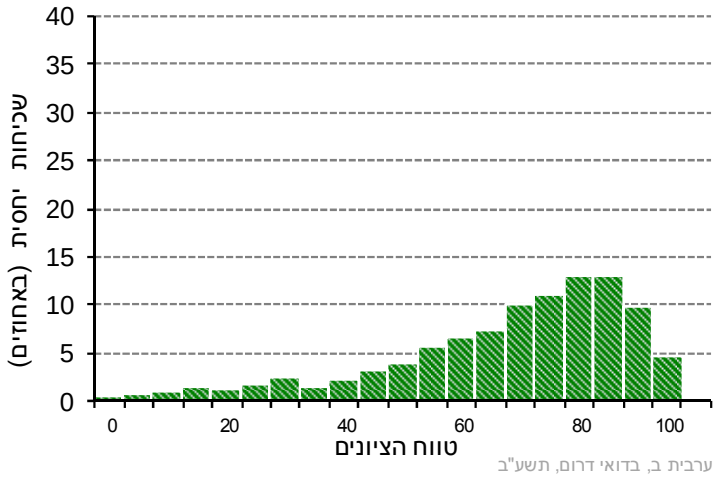

ערבית ב, בדואי דרום, תשע"ב

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגיהם של תלמידים במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' במגזר הבדואי בדרום נמוכים בהשוואה להישגי תלמידים במגזר הערבי והדרוזי. ההישגים במגזר הדרוזי גבוהים מההישגים במגזר הערבי.
- 50% מהתלמידים במגזר הבדואי בדרום קיבלו ציון הנמוך או שווה ל-76 נקודות, בהשוואה ל- 88 נקודות במגזר הערבי ו- 93 נקודות במגזר הדרוזי.
- בנוסף, 10% מהתלמידים במגזר הבדואי בדרום קיבלו ציון הנמוך או שווה ל-39 נקודות.
- פיזור הציונים בקרב הבדואים בדרום גדול (21 נקודות) בהשוואה לפיזור הציונים במגזרים הערבי והדרוזי (15 נקודות ו-11 נקודות, בהתאמה).

פערים בהישגים במבחן בשפת-אם לכיתות ב' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים

בלוח הבא מוצגים פערים בהישגים בפרק **הבנת הנקרא** במבחנים בשפת-אם ערבית לכיתות ב' בשנים תשס"ח-תשע"ב, בין הישגיהם של תלמידים במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי ובין הישגיהם של תלמידים במגזר הערבי ובמגזר הבדואי בדרום. ניתוח הפערים לאורך השנים נעשה בעבור הציונים בהבנת הנקרא, שכן בתש"ע נעשה שינוי במטלת ההכתבה - שינוי שאינו מאפשר להשוות את הפערים בציון הכולל בשנים תש"ע - תשע"ב לפערים שהתקבלו בשנים קודמות. נוסף על כך, על מנת לאפשר השוואה תקפה של גודל הפערים בשנים השונות, הפערים מוצגים **במונחי סטיית תקן**.

לוח 48: פערים בהישגים **בהבנת הנקרא במבחן בערבית** לכיתות ב' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים בשנים תשס"ח-תשע"ב

המבחן בערבית ב'	פערי הישגים בין המגזר הערבי והמגזרים הדרוזי והבדואי בדרום*				
	תשס"ח	תשס"ט	תש"ע	תשע"א	תשע"ב
המגזר הדרוזי	-0.20	-0.04	-0.22	0.08	-0.29
המגזר הבדואי בדרום	0.65	0.61	-0.08	0.44	0.57

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של תלמידי המגזר הדרוזי/הבדואי בדרום מנתוניהם של תלמידי המגזר הערבי.

עיון בנתונים בלוח שלעיל מעלה כי -

- בהשוואה בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי נמצא כי הישגי התלמידים במגזר הדרוזי גבוהים או דומים להישגי התלמידים במגזר הערבי.
- בהשוואה בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום נמצא כי במרבית השנים הישגי התלמידים במגזר הערבי גבוהים מהישגי התלמידים במגזר הבדואי בדרום (בחצי סטיית תקן ויותר)

פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב'- לפי מגזרים

בלוח ובתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן של הציון הכולל במבחן) וכן הפערים בהישגים בין בנים ובנות במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"ב – בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים.

לוח 49: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"ב

	כלל התלמידים			בנות בסולם ציוני הגלם			בנים בסולם ציוני הגלם			פערים בין בנות ובנים*
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסטיות תקן
ערבי	3,621	84	15	1,865	86	14	1,756	81	17	0.26
דרוזי	671	90	11	349	92	9	322	87	12	0.25
בדואי דרום	1,368	70	21	699	73	20	669	67	21	0.34

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 57: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם ערבית לכיתות ב' תשע"ב

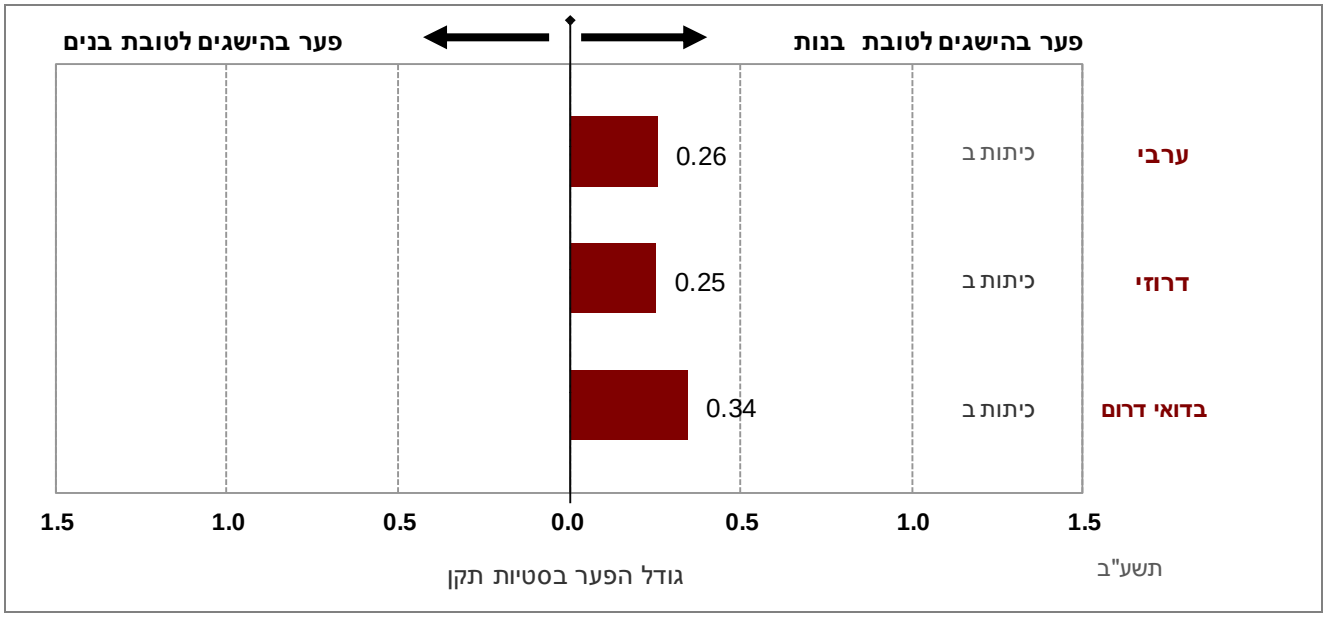

עיון בנתונים מעלה כי -

- בדומה לממצאים שהתקבלו לכיתות ה' ו-ח', הישגי **הבנות** במבחנים בשפת-אם בכיתה ב' **גבוהים** מהישגי **הבנים** וזאת בשלושת המגזרים.
- בקרב **המגזר הבדואי בדרום** נמצא הפער **הגבוה ביותר** לטובת הבנות העומד על 0.34 סטיות תקן.
- פערי ההישגים לטובת הבנות במגזר הערבי והדרוזי דומים.

נספחים

נספח 1: מקדמי מתאם (פירסון) בין רמת הרקע החברתי-כלכלי של נבחנים ובין הישגיהם במבחני מיצ"ב תשע"ב

עוצמות הקשר הסטטיסטי שבין הרקע החברתי-כלכלי של התלמידים (לפי עשירון הטיפוח 1-10) ובין הישגיהם במבחני המיצ"ב תשע"ב מדווחות בלוח הבא במונחי מקדם המִתאם של פירסון. המתאמים מדווחים בעבור כלל בתי הספר שהשתתפו וכן בעבור דוברי עברית ודוברי ערבית בנפרד. אין להסיק מקיומו של קשר על יחסי סיבה תוצאה בין שני המשתנים.

לוח 50: מקדמי מתאמי פירסון בין הרקע החברתי-כלכלי של התלמידים והישגיהם במבחני תשע"ב

המבחן	כלל בתיה"ס	דוברי עברית	דוברי ערבית
	r	r	r
מדע וטכנולוגיה לכיתות ה'	0.37	0.28	0.30
מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'	0.38	0.35	0.36
אנגלית לכיתות ה'	0.29	0.23	0.31
אנגלית לכיתות ח'	0.48	0.38	0.44
מתמטיקה לכיתות ה'	0.34	0.27	0.23
מתמטיקה לכיתות ח'	0.40	0.35	0.32
עברית לכיתות ה'		0.27	
עברית לכיתות ח'		0.33	
ערבית לכיתות ה'*			-
ערבית לכיתות ח'			0.28

* במבחן בשפת-אם ערבית ה' נמצאו עדויות לפגיעה חמורה בטוהר הבחינות אשר לא הגיעו לכלל פסילה של כיתות. תקפות הציונים במבחן זה מוטלת בספק ולכן אינם מדווחים בדוח זה.

מקדם מתאם פירסון

מקדם המתאם של פירסון הוא מדד לקשר לינארי (קורלציה) בין שתי קבוצות של מספרים. כאשר מדובר בעיבוד נתונים סטטיסטי, ההתייחסות בדרך כלל היא לקשר בין שני משתנים. ערכי המדד נעים בין (-1) לבין (+1) והוא מסומן באות *r*.

חישוב מדד חברתי-כלכלי בראת התלמיד כי הספר בעשור 28

נספח 2: פירוט המעבר מציוני גלם לציונים בסולם רב-שנתי במבחני המיצ"ב תשע"ב

לוח 51: ממוצעים וסטיות תקן של ההישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' תשע"ב בסולם ציוני הגלם ובסולם רב-שנתי

	כלל בתיה"ס					דוברי עברית					דוברי ערבית				
	N	סולם ציוני הגלם		סולם רב-שנתי		N	סולם ציוני הגלם		סולם רב-שנתי		N	סולם ציוני הגלם		סולם רב-שנתי	
		ממוצע	ס"ת	ממוצע	ס"ת		ממוצע	ס"ת	ממוצע	ס"ת		ממוצע	ס"ת	ממוצע	ס"ת
מדע וטכנולוגיה															
ה'	20,222	55	18	**528**	77	13,957	58	17	**541**	70	6,265	48	20	**498**	82
ח'	18,664	45	21	**539**	101	13,998	47	21	**549**	100	4,666	39	21	**512**	100
אנגלית															
ה'	20,005	63	23	**535**	90	13,824	66	23	**545**	89	6,181	58	23	**514**	89
ח'	19,317	60	28	**511**	89	13,967	66	27	**530**	85	5,350	46	26	**467**	82
מתמטיקה															
ה'	18,936	61	22	**542**	88	13,218	65	20	**556**	82	5,718	53	23	**511**	91
ח'	19,421	48	27	**501**	99	14,490	51	26	**514**	97	4,931	39	26	**468**	95
עברית															
ה'						13,265	72	15	**539**	68					
ח'						14,520	69	20	**539**	87					
ערבית															
ה'*											5,931	-	-	-	-
ח'											5,226	62	23	**533**	95

* במבחן בשפת-אם ערבית ה' נמצאו עדויות לפגיעה חמורה בטוהר הבחינות אשר לא הגיעו לכלל פסילה של כיתות. תקפות הציונים במבחן זה מוטלת בספק ולכן אינם מדווחים בדוח זה.

נספח 3: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ב -- לפי מאפייני רקע

נספח 3.1: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ב -- לפי רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר בחלוקה לפי מגזר שפה

בלוחות הבאים מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) בחלוקה לפי רמות רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר וכן מוצגים הפערים בהישגי תלמידים מקבוצות אלו במבחני המיצ"ב לכיתות ה' (בשנים תשס"ז-תשע"ב) ולכיתות ח' (בשנים תשס"ח-תשע"ב) במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. הנתונים שלהלן מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, בעבור כלל בתי הספר וכן בחלוקה לדוברי עברית ולדוברי ערבית. בעבור בתי הספר בכל אחד ממגזרי השפה מוצגים גם נתוני ההישגים במבחני מיצ"ב בשפת-אם (עברית וערבית בהתאמה).

לוח 52: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בשנים תשס"ז- תשע"ב -- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מדע וטכנולוגיה לכיתות ה'		כלל התלמידים			דוברי עברית			דוברי ערבית*		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	**סך הכול**	18,684	**501**	102	13,182	**521**	87	5,502	**454**	118
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,586	**462**	114	2,552	**496**	97	3,034	**434**	118
	בינוני	7,007	**505**	98	4,767	**519**	87	2,240	**476**	112
	גבוה	5,948	**534**	80	5,768	**535**	80	-	-	-
	מגדר									
	בנות	9,553	**505**	98	6,684	**521**	85	2,869	**467**	112
	בנים	9,112	**498**	106	6,490	**521**	89	2,622	**439**	122
תשס"ח	**סך הכול**	21,407	**500**	100	14,466	**524**	84	6,941	**444**	111
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	6,030	**449**	111	2,480	**495**	90	3,550	**414**	112
	בינוני	7,966	**502**	91	5,202	**514**	84	2,764	**473**	97
	גבוה	7,293	**542**	77	6,694	**544**	76	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	10,879	**506**	96	7,257	**526**	82	3,622	**460**	108
	בנים	10,525	**494**	104	7,208	**522**	87	3,317	**427**	112
תשס"ט	**סך הכול**	20,644	**524**	91	14,787	**536**	80	5,857	**496**	106
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,569	**487**	103	1,778	**504**	88	3,791	**479**	109
	בינוני	7,230	**527**	84	5,414	**528**	80	1,816	**524**	93
	גבוה	7,670	**553**	73	7,468	**554**	73	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	10,391	**531**	85	7,451	**538**	77	2,940	**514**	99
	בנים	10,244	**517**	96	7,332	**535**	84	2,912	**477**	109
תש"ע	**סך הכול**	19,165	**524**	86	13,379	**532**	77	5,786	**506**	101
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,955	**498**	98	2,095	**500**	85	3,860	**497**	103
	בינוני	7,352	**523**	82	5,670	**522**	78	1,682	**524**	94
	גבוה	5,771	**550**	70	5,544	**550**	69	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	9,838	**526**	82	6,834	**529**	76	3,004	**519**	95
	בנים	9,327	**522**	90	6,545	**535**	79	2,782	**492**	105
תשע"א	**סך הכול**	19,631	**532**	76	13,961	**537**	73	5,670	**519**	81
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,866	**509**	78	1,867	**507**	75	3,999	**510**	80
	בינוני	6,851	**532**	75	5,323	**529**	72	1,528	**540**	81
	גבוה	6,846	**552**	70	6,724	**552**	70	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	10,160	**532**	75	7,179	**534**	71	2,981	**526**	80
	בנים	9,471	**531**	78	6,782	**540**	75	2,689	**511**	82
תשע"ב	**סך הכול**	20,222	**528**	77	13,957	**541**	70	6,265	**498**	82
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,228	**491**	80	1,767	**509**	74	3,461	**482**	81
	בינוני	7,250	**526**	71	5,038	**529**	68	2,212	**518**	78
	גבוה	7,669	**558**	65	7,103	**558**	65	-	-	-
	מגדר									
	בנות	10,291	**526**	73	7,017	**536**	68	3,274	**505**	80
	בנים	9,931	**530**	80	6,940	**546**	72	2,991	**491**	83

*בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

לוח 53: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'		כלל התלמידים			דוברי עברית			דוברי ערבית*		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	**סך הכול**	18,868	**500**	100	12,948	**513**	94	5,920	**466**	107
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	4,589	**452**	103	1,958	**468**	96	2,631	**438**	107
	בינוני	7,802	**500**	95	5,128	**504**	93	2,674	**490**	100
	גבוה	6,268	**537**	86	5,758	**537**	86	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	9,865	**507**	95	6,691	**517**	89	3,174	**485**	103
	בנים	9,000	**492**	105	6,255	**510**	98	2,745	**444**	107
תשס"ט	**סך הכול**	18,588	**506**	106	13,501	**525**	99	5,087	**459**	106
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	4,279	**446**	104	1,524	**461**	102	2,755	**438**	104
	בינוני	7,421	**505**	101	5,308	**514**	98	2,113	**483**	104
	גבוה	6,701	**550**	90	6,535	**552**	90	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	9,508	**514**	97	6,827	**527**	94	2,681	**484**	97
	בנים	9,072	**497**	113	6,673	**524**	104	2,399	**430**	108
תש"ע	**סך הכול**	18,872	**522**	100	13,782	**534**	95	5,090	**494**	105
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,050	**483**	101	2,011	**485**	97	3,039	**481**	104
	בינוני	7,486	**514**	96	5,687	**516**	93	1,799	**509**	103
	גבוה	6,248	**562**	86	6,020	**563**	86	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	9,792	**529**	95	7,101	**535**	93	2,691	**515**	98
	בנים	9,080	**515**	104	6,681	**532**	97	2,399	**470**	107
תשע"א	**סך הכול**	17,249	**541**	102	13,339	**547**	97	3,910	**525**	112
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	4,346	**501**	107	1,546	**494**	99	2,800	**504**	109
	בינוני	6,225	**539**	101	5,220	**531**	99	1,005	**567**	104
	גבוה	6,610	**574**	87	6,513	**573**	88	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	8,931	**545**	99	6,824	**546**	95	2,107	**542**	106
	בנים	8,318	**537**	106	6,515	**549**	100	1,803	**505**	115
תשע"ב	**סך הכול**	18,664	**539**	101	13,998	**549**	100	4,666	**512**	100
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	3,696	**489**	91	1,785	**495**	92	1,911	**484**	91
	בינוני	7,890	**533**	96	5,567	**532**	95	2,323	**536**	99
	גבוה	6,956	**583**	95	6,571	**582**	95	-	-	-
	מגדר									
	בנות	9,756	**542**	98	7,254	**549**	98	2,502	**527**	97
	בנים	8,908	**535**	105	6,744	**551**	102	2,164	**495**	100

*בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו .

לוח 54: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"ב- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

אנגלית לכיתות ה'		כלל התלמידים			דוברי עברית			דוברי ערבית*		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	**סך הכול**	18,457	**491**	103	12,925	**499**	100	5,532	**471**	106
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,545	**464**	109	2,475	**475**	110	3,070	**454**	107
	בינוני	6,879	**493**	100	4,643	**495**	100	2,236	**491**	99
	גבוה	5,896	**512**	93	5,719	**511**	94	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	9,421	**499**	97	6,538	**503**	96	2,883	**489**	99
	בנים	9,005	**482**	107	6,371	**494**	104	2,634	**453**	109
תשס"ח	**סך הכול**	21,334	**500**	100	14,408	**509**	96	6,926	**478**	107
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,967	**466**	109	2,443	**486**	102	3,524	**451**	112
	בינוני	7,939	**498**	97	5,177	**495**	100	2,762	**505**	90
	גבוה	7,272	**531**	83	6,670	**530**	84	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	10,884	**505**	95	7,282	**510**	93	3,602	**492**	100
	בנים	10,445	**495**	105	7,125	**508**	98	3,320	**464**	112
תשס"ט	**סך הכול**	21,085	**507**	100	14,986	**517**	97	6,099	**483**	104
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,772	**471**	107	1,816	**481**	106	3,956	**467**	107
	בינוני	7,320	**506**	97	5,457	**505**	99	1,863	**510**	91
	גבוה	7,788	**539**	86	7,589	**539**	86	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	10,658	**514**	95	7,576	**519**	*94*	3,082	**501**	96
	בנים	10,407	**501**	105	7,408	**516**	100	2,999	**466**	109
תש"ע	**סך הכול**	19,348	**508**	99	13,436	**519**	95	5,912	**481**	103
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	6,018	**472**	105	2,101	**482**	105	3,917	**468**	105
	בינוני	7,406	**504**	98	5,670	**504**	99	1,736	**506**	95
	גבוה	5,834	**543**	81	5,591	**542**	81	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	10,055	**514**	94	6,960	**522**	90	3,095	**494**	98
	בנים	9,293	**502**	104	6,476	**516**	99	2,817	**467**	108
תשע"א	**סך הכול**	19,953	**525**	91	13,680	**532**	92	6,273	**511**	85
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	6,144	**500**	90	1,799	**496**	100	4,345	**502**	85
	בינוני	6,916	**524**	91	5,187	**522**	94	1,729	**529**	82
	גבוה	6,800	**549**	84	6,627	**548**	85	-	-	-
	מגדר									
	בנות	10,441	**528**	88	7,138	**532**	91	3,303	**518**	82
	בנים	9,512	**523**	93	6,542	**532**	94	2,970	**504**	88
תשע"ב	**סך הכול**	20,005	**535**	90	13,824	**545**	89	6,181	**514**	89
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,167	**503**	90	1,761	**516**	92	3,406	**496**	88
	בינוני	7,160	**531**	88	4,966	**531**	90	2,194	**533**	83
	גבוה	7,584	**563**	83	7,031	**562**	84	-	-	-
	מגדר									
	בנות	10,168	**539**	87	6,941	**548**	87	3,227	**521**	86
	בנים	9,837	**530**	93	6,883	**541**	91	2,954	**505**	91

*בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

לוח 55: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב- לפי מאפייני רקע- בסולם מיצ"ב רב-שנתי

אנגלית לכיתות ח'		כלל התלמידים			דוברי עברית			דוברי ערבית*		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	**סך הכול**	18,995	**500**	100	13,142	**519**	99	5,853	**452**	86
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	4,585	**440**	90	2,004	**463**	100	2,581	**422**	76
	בינוני	7,825	**492**	95	5,166	**500**	98	2,659	**475**	83
	גבוה	6,364	**553**	83	5,854	**554**	84	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	9,978	**505**	96	6,834	**521**	97	3,144	**466**	84
	בנים	9,008	**495**	103	6,302	**516**	101	2,706	**436**	87
תשס"ט	**סך הכול**	19,083	**507**	100	13,754	**531**	95	5,329	**449**	87
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	4,446	**438**	86	1,536	**462**	97	2,910	**426**	76
	בינוני	7,613	**502**	96	5,425	**515**	97	2,188	**473**	89
	גבוה	6,810	**562**	79	6,630	**563**	79	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	9,756	**512**	96	6,937	**533**	*93*	2,819	**465**	84
	בנים	9,317	**501**	104	6,814	**529**	97	2,503	**432**	86
תש"ע	**סך הכול**	19,269	**513**	97	14,089	**530**	92	5,180	**470**	95
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,126	**465**	96	2,041	**487**	102	3,085	**453**	91
	בינוני	7,669	**506**	96	5,831	**512**	96	1,838	**492**	94
	גבוה	6,372	**559**	74	6,137	**559**	74	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	9,971	**517**	92	7,253	**531**	90	2,718	**485**	90
	בנים	9,298	**508**	101	6,836	**530**	94	2,462	**454**	97
תשע"א	**סך הכול**	18,266	**523**	85	13,197	**537**	83	5,069	**491**	80
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	4,986	**476**	82	1,564	**485**	96	3,422	**472**	76
	בינוני	6,525	**520**	84	5,074	**521**	88	1,451	**519**	74
	גבוה	6,677	**562**	66	6,493	**562**	66	-	-	-
	מגדר									
	בנות	9,553	**528**	82	6,835	**539**	81	2,718	**503**	76
	בנים	8,713	**518**	88	6,362	**535**	85	2,351	**477**	82
תשע"ב	**סך הכול**	19,317	**511**	89	13,967	**530**	85	5,350	**467**	82
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	4,273	**456**	82	1,788	**480**	92	2,485	**442**	73
	בינוני	8,001	**508**	84	5,557	**513**	85	2,444	**494**	79
	גבוה	6,957	**560**	69	6,567	**560**	70	-	-	-
	מגדר									
	בנות	10,120	**514**	86	7,256	**531**	84	2,864	**476**	79
	בנים	9,197	**508**	91	6,711	**528**	86	2,486	**457**	83

*בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (כתוצאה משביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא ניתן היה לכלול בשכבת גיל זו את שנת תשס"ז.

לוח 56: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"ב- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מתמטיקה לכיתות ה'		כלל התלמידים			דוברי עברית			דוברי ערבית*		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	**סך הכול**	19,826	**490**	98	14,184	**508**	93	5,642	**445**	96
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,729	**449**	97	2,163	**471**	95	3,566	**434**	96
	בינוני	6,584	**488**	95	4,868	**499**	93	1,716	**460**	95
	גבוה	7,382	**528**	87	7,073	**531**	86	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	10,108	**485**	95	7,193	**500**	92	2,915	**452**	94
	בנים	9,704	**494**	102	6,987	**518**	94	2,717	**438**	98
תשס"ח	**סך הכול**	19,825	**500**	100	13,884	**521**	93	5,941	**450**	97
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,990	**453**	100	2,570	**483**	97	3,420	**433**	97
	בינוני	7,979	**501**	95	5,744	**513**	93	2,235	**472**	93
	גבוה	5,704	**543**	86	5,459	**544**	85	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	10,321	**496**	97	7,216	**514**	92	3,105	**456**	95
	בנים	9,491	**504**	103	6,667	**529**	94	2,824	**444**	100
תשס"ט	**סך הכול**	19,681	**508**	98	13,642	**526**	93	6,039	**465**	95
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	6,409	**461**	95	2,307	**478**	99	4,102	**451**	92
	בינוני	7,019	**513**	94	5,318	**520**	92	1,701	**489**	96
	גבוה	6,113	**546**	86	5,914	**548**	85	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	10,065	**501**	94	6,932	**515**	92	3,133	**469**	93
	בנים	9,607	**514**	101	6,709	**537**	94	2,898	**461**	97
תש"ע	**סך הכול**	21,040	**529**	93	14,164	**548**	84	6,876	**487**	99
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,995	**485**	98	1,833	**509**	90	4,162	**474**	101
	בינוני	7,539	**527**	88	5,199	**536**	85	2,340	**505**	94
	גבוה	7,408	**568**	76	7,051	**569**	75	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	10,463	**523**	90	6,996	**538**	82	3,467	**489**	99
	בנים	10,577	**535**	96	7,168	**558**	85	3,409	**484**	100
תשע"א	**סך הכול**	22,060	**546**	82	15,352	**558**	78	6,708	**520**	86
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	6,363	**508**	86	1,566	**513**	85	4,797	**506**	86
	בינוני	7,150	**547**	78	5,407	**547**	77	1,743	**546**	79
	גבוה	8,459	**577**	69	8,308	**577**	69	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	11,267	**541**	81	7,737	**549**	78	3,530	**525**	84
	בנים	10,793	**551**	84	7,615	**567**	77	3,178	**515**	88
תשע"ב	**סך הכול**	18,936	**542**	88	13,218	**556**	82	5,718	**511**	91
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,487	**502**	92	2,028	**517**	90	3,459	**495**	91
	בינוני	7,241	**543**	84	5,279	**545**	83	1,962	**537**	85
	גבוה	6,138	**573**	74	5,856	**574**	74	-	-	-
	מגדר									
	בנות	9,833	**535**	86	6,873	**546**	81	2,960	**511**	90
	בנים	9,103	**549**	89	6,345	**567**	82	2,758	**511**	93

*בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

לוח 57: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בשנים תשס"ח - תשע"ב- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מתמטיקה לכיתות ח'		כלל התלמידים			דוברי עברית			דוברי ערבית*		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	**סך הכול**	18,233	**500**	100	13,475	**512**	102	4,758	**471**	89
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	4,454	**456**	86	2,054	**460**	89	2,400	**453**	83
	בינוני	7,504	**493**	96	5,371	**496**	98	2,133	**488**	92
	גבוה	6,146	**544**	98	5,947	**544**	98	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	9,574	**506**	98	7,065	**513**	100	2,509	**487**	89
	בנים	8,649	**493**	102	6,406	**509**	103	2,243	**453**	86
תשס"ט	**סך הכול**	18,345	**510**	99	13,221	**520**	100	5,124	**488**	94
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	4,729	**464**	90	1,765	**459**	90	2,964	**466**	90
	בינוני	6,931	**506**	95	4,913	**503**	96	2,018	**511**	91
	גבוה	6,520	**552**	94	6,411	**552**	94	-	**-**	-
	מגדר									
	בנות	9,547	**513**	96	6,799	**520**	97	2,748	**497**	93
	בנים	8,787	**508**	103	6,421	**519**	104	2,366	**477**	94
תש"ע	**סך הכול**	19,304	**511**	101	13,399	**523**	101	5,905	**479**	92
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	4,508	**459**	90	1,688	**458**	91	2,820	**460**	89
	בינוני	8,304	**503**	94	5,536	**504**	96	2,768	**501**	90
	גבוה	6,364	**562**	92	6,074	**562**	92	-	-	-
	מגדר									
	בנות	10,040	**513**	98	6,863	**522**	100	3,177	**493**	91
	בנים	9,261	**508**	103	6,535	**525**	102	2,726	**463**	92
תשע"א	**סך הכול**	20,337	**522**	97	14,470	**532**	97	5,867	**498**	91.7
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,127	**473**	88	1,360	**455**	88	3,767	**480**	87
	בינוני	7,530	**515**	94	5,707	**511**	94	1,823	**525**	92
	גבוה	7,481	**569**	85	7,321	**569**	85	-	-	-
	מגדר									
	בנות	10,481	**526**	94	7,403	**532**	96	3,078	**511**	90
	בנים	9,856	**518**	100	7,067	**533**	100	2,789	**483**	91
תשע"ב	**סך הכול**	19,421	**501**	99	14,490	**514**	97	4,931	**468**	95
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	4,821	**452**	89	2,077	**463**	91	2,744	**446**	87
	בינוני	8,075	**496**	95	6,200	**497**	93	1,875	**496**	98
	גבוה	6,401	**546**	91	6,137	**547**	91	-	-	-
	מגדר									
	בנות	10,122	**506**	97	7,434	**517**	96	2,688	**482**	96
	בנים	9,299	**495**	101	7,056	**512**	99	2,243	**452**	92

*בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו .

לוח 58: הישגים במבחן בעברית לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"ב- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

עברית לכיתות ה'		דוברי עברית		
		N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	**סך הכול**	13,899	**492**	106
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	2,086	**451**	123
	בינוני	4,753	**485**	105
	גבוה	6,988	**514**	91
	מגדר			
	בנות	7,091	**509**	98
	בנים	6,808	**475**	111
תשס"ח	**סך הכול**	13,904	**500**	100
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	2,606	**461**	117
	בינוני	5,788	**492**	101
	גבוה	5,423	**523**	83
	מגדר			
	בנות	7,267	**516**	91
	בנים	6,635	**483**	106
תשס"ט	**סך הכול**	13,653	**513**	91
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	2,335	**465**	114
	בינוני	5,344	**509**	89
	גבוה	5,878	**534**	76
	מגדר			
	בנות	6,957	**529**	84
	בנים	6,695	**497**	96
תש"ע	**סך הכול**	14,138	**521**	82
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	1,842	**476**	92
	בינוני	5,178	**510**	82
	גבוה	7,045	**543**	70
	מגדר			
	בנות	7,044	**531**	76
	בנים	7,093	**511**	85
תשע"א	**סך הכול**	15,406	**528**	72
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	1,591	**485**	86
	בינוני	5,408	**519**	73
	גבוה	8,347	**545**	62
	מגדר			
	בנות	7,795	**537**	70
	בנים	7,611	**519**	73
תשע"ב	**סך הכול**	13,265	**539**	68
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	2,054	**503**	80
	בינוני	5,292	**531**	68
	גבוה	5,870	**554**	58
	מגדר			
	בנות	6,955	**548**	63
	בנים	6,310	**528**	71

לוח 59: הישגים במבחן בעברית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

עברית לכיתות ח'		דוברי עברית		
		N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	**סך הכול**	13,933	**500**	100
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	2,170	**444**	110
	בינוני	5,560	**488**	100
	גבוה	6,105	**532**	82
	מגדר			
	בנות	7,291	**515**	93
	בנים	6,642	**484**	105
תשס"ט	**סך הכול**	13,376	**535**	98
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	1,813	**477**	114
	בינוני	4,976	**524**	98
	גבוה	6,467	**562**	82
	מגדר			
	בנות	6,962	**553**	89
	בנים	6,414	**516**	104
תש"ע	**סך הכול**	13,445	**538**	92
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	1,715	**474**	112
	בינוני	5,568	**526**	90
	גבוה	6,069	**568**	71
	מגדר			
	בנות	6,853	**553**	84
	בנים	6,592	**522**	97
תשע"א	**סך הכול**	14,528	**551**	92
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	1,392	**483**	113
	בינוני	5,763	**537**	92
	גבוה	7,295	**579**	73
	מגדר			
	בנות	7,485	**567**	83
	בנים	7,043	**534**	98
תשע"ב	**סך הכול**	14,520	**539**	87
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	2,084	**492**	97
	בינוני	6,277	**527**	86
	גבוה	6,089	**565**	74
	מגדר			
	בנות	7,479	**553**	80
	בנים	7,041	**524**	91

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו .

לוח 60: הישגים במבחן בערבית לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"ב- לפי מאפייני רקע- בסולם מיצ"ב רב-שנתי

ערבית לכיתות ה'		דוברי ערבית		
		N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	**סך הכול**	5,597	**496**	103
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	3,521	**478**	104
	בינוני	1,724	**520**	97
	גבוה	-	-	-
	מגדר			
	בנות	2,893	**520**	93
	בנים	2,688	**471**	106
תשס"ח	**סך הכול**	6,097	**500**	100
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	3,559	**478**	104
	בינוני	2,255	**529**	85
	גבוה	-	**-**	-
	מגדר			
	בנות	3,190	**524**	90
	בנים	2,900	**474**	104
תשס"ט	**סך הכול**	6,058	**533**	95
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	4,083	**519**	97
	בינוני	1,716	**559**	85
	גבוה	-	**-**	-
	מגדר			
	בנות	3,166	**556**	86
	בנים	2,884	**509**	98
תש"ע	**סך הכול**	6,882	**539**	95
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	4,164	**524**	98
	בינוני	2,349	**563**	84
	גבוה	-	**-**	-
	מגדר			
	בנות	3,490	**560**	87
	בנים	3,392	**516**	98
תשע"א	**סך הכול**	6,659	**571**	84
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	4,765	**557**	87
	בינוני	1,727	**599**	68
	גבוה	-	**-**	-
	מגדר			
	בנות	3,523	**589**	73
	בנים	3,136	**550**	90
תשע"ב**	**סך הכול**	5,931	-	-
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	3,610	-	-
	בינוני	1,991	-	-
	גבוה	-	-	-
	מגדר			
	בנות	3,108	-	-
	בנים	2,823	-	-

* בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.
** במבחן בשפת-אם ערבית ה' נמצאו עדויות לפגיעה חמורה בטוהר הבחינות אשר לא הגיעו לכלל פסילה של כיתות. תקפות הציונים במבחן זה מוטלת בספק ולכן אינם מדווחים בדוח זה.

לוח 61: הישגים במבחן בערבית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

ערבית לכיתות ח'		דוברי ערבית		
		N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	**סך הכול**	4,971	**500**	100
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	2,565	**478**	103
	בינוני	2,174	**522**	90
	גבוה	-	**-**	-
	מגדר			
	בנות	2,597	**531**	85
	בנים	2,372	**466**	103
תשס"ט	**סך הכול**	5,374	**523**	80
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	3,064	**506**	85
	בינוני	2,124	**544**	68
	גבוה	-	**-**	-
	מגדר			
	בנות	2,892	**544**	68
	בנים	2,478	**499**	86
תש"ע	**סך הכול**	6,031	**513**	88
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	2,920	**494**	91
	בינוני	2,786	**537**	77
	גבוה	-	**-**	-
	מגדר			
	בנות	3,243	**536**	76
	בנים	2,786	**486**	93
תשע"א	**סך הכול**	5,913	**527**	90
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	3,792	**512**	94
	בינוני	1,846	**549**	80
	גבוה	-	**-**	-
	מגדר			
	בנות	3,095	**555**	75
	בנים	2,818	**496**	96
תשע"ב	**סך הכול**	5,226	**533**	95
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	3,041	**517**	97
	בינוני	1,888	**556**	84
	גבוה	-	-	-
	מגדר			
	בנות	2,886	**557**	82
	בנים	2,340	**504**	101

*בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו .

נספח 3.2: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ב -- לפי רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר בחלוקה לפי סוג פיקוח

בלוחות הבאים מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) בחלוקה לפי רמות רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר וכן מוצגים הפערים בהישגי תלמידים מקבוצות אלו במבחני המיצ"ב לכיתות ה' (בשנים תשס"ז-תשע"ב) ולכיתות ח' (בשנים תשס"ח- תשע"ב) במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. הנתונים שלהלן מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, בעבור דוברי עברית וכן בחלוקה- לפיקוח ממלכתי ולפיקוח ממלכתי-דתי.

לוח 62: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בשנים תשס"ז- תשע"ב -- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מדע וטכנולוגיה לכיתות ה'		כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	**סך הכול**	13,182	**521**	87	9,841	**528**	84	3,341	**500**	95
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,552	**496**	97	1,741	**508**	91	811	**472**	104
	בינוני	4,767	**519**	87	3,548	**525**	85	1,219	**499**	89
	גבוה	5,768	**535**	80	4,492	**538**	77	1,276	**522**	87
	מגדר									
	בנות	6,684	**521**	85	4,970	**528**	82	1,714	**500**	92
	בנים	6,490	**521**	89	4,868	**528**	85	1,622	**501**	97
תשס"ח	**סך הכול**	14,466	**524**	84	11,201	**531**	81	3,265	**502**	89
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,480	**495**	90	1,714	**502**	89	766	**482**	91
	בינוני	5,202	**514**	84	3,879	**521**	82	1,323	**497**	87
	גבוה	6,694	**544**	76	5,539	**548**	73	1,155	**525**	83
	מגדר									
	בנות	7,257	**526**	82	5,659	**533**	79	1,598	**506**	86
	בנים	7,208	**522**	87	5,541	**529**	84	1,667	**499**	91
תשס"ט	**סך הכול**	14,787	**536**	80	11,332	**543**	77	3,455	**516**	85
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,778	**504**	88	1,038	**515**	86	740	**486**	89
	בינוני	5,414	**528**	80	3,890	**532**	79	1,524	**517**	83
	גבוה	7,468	**554**	73	6,313	**558**	71	1,155	**536**	78
	מגדר									
	בנות	7,451	**538**	77	5,661	**545**	74	1,790	**517**	82
	בנים	7,332	**535**	84	5,668	**541**	81	1,664	**515**	89
תש"ע	**סך הכול**	13,379	**532**	77	9,770	**541**	74	3,609	**507**	82
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,095	**500**	85	1,417	**512**	82	678	**474**	87
	בינוני	5,670	**522**	78	3,969	**531**	76	1,701	**500**	79
	גבוה	5,544	**550**	69	4,334	**554**	67	1,210	**531**	75
	מגדר									
	בנות	6,834	**529**	76	4,877	**538**	73	1,957	**504**	78
	בנים	6,545	**535**	79	4,893	**543**	75	1,652	**510**	85
תשע"א	**סך הכול**	13,961	**537**	73	10,262	**544**	71	3,699	**516**	75
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,867	**507**	75	1,187	**518**	73	680	**489**	75
	בינוני	5,323	**529**	72	3,838	**536**	71	1,485	**511**	73
	גבוה	6,724	**552**	70	5,210	**556**	69	1,514	**536**	72
	מגדר									
	בנות	7,179	**534**	71	5,231	**541**	70	1,948	**516**	73
	בנים	6,782	**540**	75	5,031	**548**	73	1,751	**517**	76
תשע"ב	**סך הכול**	13,957	**541**	70	10,827	**549**	68	3,130	**516**	70
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,767	**509**	74	1,150	**524**	72	617	**482**	70
	בינוני	5,038	**529**	68	3,597	**535**	68	1,441	**513**	67
	גבוה	7,103	**558**	65	6,042	**563**	64	1,061	**539**	66
	מגדר									
	בנות	7,017	**536**	68	5,459	**543**	67	1,558	**512**	67
	בנים	6,940	**546**	72	5,368	**555**	69	1,572	**521**	73

לוח 63: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'		כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	**סך הכול**	12,948	**513**	94	9,992	**520**	93	2,956	**490**	93
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,958	**468**	96	1,432	**483**	95	526	**432**	91
	בינוני	5,128	**504**	93	3,984	**509**	92	1,144	**485**	92
	גבוה	5,758	**537**	86	4,510	**540**	87	1,248	**523**	81
	מגדר									
	בנות	6,691	**517**	89	5,095	**522**	88	1,596	**500**	90
	בנים	6,255	**510**	98	4,897	**518**	97	1,358	**479**	96
תשס"ט	**סך הכול**	13,501	**525**	99	10,740	**530**	98	2,761	**508**	103
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,524	**461**	102	1,011	**463**	103	513	**459**	100
	בינוני	5,308	**514**	98	4,053	**517**	97	1,255	**506**	99
	גבוה	6,535	**552**	90	5,587	**554**	88	948	**540**	95
	מגדר									
	בנות	6,827	**527**	94	5,447	**530**	94	1,380	**518**	95
	בנים	6,673	**524**	104	5,293	**531**	102	1,380	**499**	108
תש"ע	**סך הכול**	13,782	**534**	95	10,850	**539**	95	2,932	**516**	93
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,011	**485**	97	1,525	**490**	97	486	**470**	93
	בינוני	5,687	**516**	93	4,317	**520**	94	1,370	**506**	92
	גבוה	6,020	**563**	86	4,962	**566**	87	1,058	**547**	83
	מגדר									
	בנות	7,101	**535**	93	5,617	**538**	93	1,484	**524**	92
	בנים	6,681	**532**	97	5,233	**539**	97	1,448	**509**	93
תשע"א	**סך הכול**	13,339	**547**	97	10,440	**554**	97	2,899	**526**	96
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,546	**494**	99	1,161	**507**	98	385	**462**	95
	בינוני	5,220	**531**	99	4,049	**535**	100	1,171	**518**	94
	גבוה	6,513	**573**	88	5,188	**577**	88	1,325	**558**	85
	מגדר									
	בנות	6,824	**546**	95	5,294	**549**	96	1,530	**535**	93
	בנים	6,515	**549**	100	5,146	**558**	98	1,369	**517**	98
תשע"ב	**סך הכול**	13,998	**549**	100	10,704	**555**	100	3,294	**530**	97
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,785	**495**	92	1,156	**509**	93	629	**462**	79
	בינוני	5,567	**532**	95	4,070	**533**	96	1,497	**528**	93
	גבוה	6,571	**582**	95	5,422	**587**	95	1,149	**562**	93
	מגדר									
	בנות	7,254	**549**	98	5,461	**552**	98	1,793	**538**	95
	בנים	6,744	**551**	102	5,243	**559**	102	1,501	**519**	99

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו .

לוח 64: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"ב- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

אנגלית לכיתות ה'		כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	**סך הכול**	12,925	**499**	100	9,714	**510**	96	3,211	**462**	106
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,475	**475**	110	1,695	**495**	105	780	**437**	112
	בינוני	4,643	**495**	100	3,496	**504**	97	1,147	**468**	102
	גבוה	5,719	**511**	94	4,463	**521**	89	1,256	**475**	102
	מגדר									
	בנות	6,538	**503**	96	4,891	**513**	92	1,647	**473**	101
	בנים	6,371	**494**	104	4,811	**507**	98	1,560	**452**	109
תשס"ח	**סך הכול**	14,408	**509**	96	11,208	**519**	91	3,200	**480**	102
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,443	**486**	102	1,699	**497**	99	744	**463**	104
	בינוני	5,177	**495**	100	3,866	**503**	98	1,311	**476**	103
	גבוה	6,670	**530**	84	5,551	**538**	79	1,119	**496**	97
	מגדר									
	בנות	7,282	**510**	93	5,684	**519**	89	1,598	**484**	97
	בנים	7,125	**508**	98	5,523	**519**	93	1,602	**476**	107
תשס"ט	**סך הכול**	14,986	**517**	97	11,500	**529**	92	3,486	**483**	102
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,816	**481**	106	1,062	**498**	101	754	**454**	106
	בינוני	5,457	**505**	99	3,923	**514**	97	1,534	**481**	99
	גבוה	7,589	**539**	86	6,425	**547**	82	1,164	**504**	95
	מגדר									
	בנות	7,576	**519**	*94*	5,765	**529**	90	1,811	**489**	97
	בנים	7,408	**516**	100	5,735	**528**	95	1,673	**477**	106
תש"ע	**סך הכול**	13,436	**519**	95	9,865	**529**	90	3,571	**490**	102
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,101	**482**	105	1,441	**494**	100	660	**457**	109
	בינוני	5,670	**504**	99	3,986	**511**	96	1,684	**485**	104
	גבוה	5,591	**542**	81	4,385	**550**	78	1,206	**511**	89
	מגדר									
	בנות	6,960	**522**	90	4,968	**532**	87	1,992	**496**	94
	בנים	6,476	**516**	99	4,897	**527**	94	1,579	**481**	110
תשע"א	**סך הכול**	13,680	**532**	92	10,132	**543**	88	3,548	**499**	98
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,799	**496**	100	1,146	**510**	96	653	**474**	102
	בינוני	5,187	**522**	94	3,758	**530**	90	1,429	**501**	99
	גבוה	6,627	**548**	85	5,186	**558**	80	1,441	**509**	91
	מגדר									
	בנות	7,138	**532**	91	5,203	**544**	85	1,935	**499**	96
	בנים	6,542	**532**	94	4,929	**542**	90	1,613	**499**	99
תשע"ב	**סך הכול**	13,824	**545**	89	10,853	**555**	86	2,971	**513**	91
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,761	**516**	92	1,148	**530**	92	613	**493**	86
	בינוני	4,966	**531**	90	3,606	**538**	87	1,360	**513**	93
	גבוה	7,031	**562**	84	6,047	**570**	81	984	**524**	88
	מגדר									
	בנות	6,941	**548**	87	5,460	**557**	84	1,481	**520**	89
	בנים	6,883	**541**	91	5,393	**552**	88	1,490	**506**	92

לוח 65: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב- לפי מאפייני רקע- בסולם מיצ"ב רב-שנתי

אנגלית לכיתות ח'		כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	**סך הכול**	13,142	**519**	99	10,154	**527**	96	2,988	**488**	102
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,004	**463**	100	1,472	**478**	100	532	**424**	87
	בינוני	5,166	**500**	98	4,023	**507**	97	1,143	**474**	98
	גבוה	5,854	**554**	84	4,580	**559**	82	1,274	**532**	91
	מגדר									
	בנות	6,834	**521**	97	5,170	**528**	94	1,664	**498**	100
	בנים	6,302	**516**	101	4,979	**527**	98	1,323	**474**	103
תשס"ט	**סך הכול**	13,754	**531**	95	10,910	**541**	92	2,844	**494**	96
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,536	**462**	97	1,013	**468**	102	523	**450**	88
	בינוני	5,425	**515**	97	4,129	**522**	96	1,296	**494**	96
	גבוה	6,630	**563**	79	5,659	**571**	74	971	**520**	90
	מגדר									
	בנות	6,937	**533**	*93*	5,530	**540**	92	1,407	**506**	91
	בנים	6,814	**529**	97	5,378	**542**	92	1,436	**483**	99
תש"ע	**סך הכול**	14,089	**530**	92	11,068	**538**	89	3,021	**505**	97
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,041	**487**	102	1,541	**498**	102	500	**454**	95
	בינוני	5,831	**512**	96	4,405	**518**	94	1,426	**492**	99
	גבוה	6,137	**559**	74	5,065	**563**	72	1,072	**542**	77
	מגדר									
	בנות	7,253	**531**	90	5,700	**537**	88	1,553	**506**	93
	בנים	6,836	**530**	94	5,368	**538**	90	1,468	**503**	100
תשע"א	**סך הכול**	13,197	**537**	83	10,386	**544**	81	2,811	**512**	88
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,564	**485**	96	1,162	**497**	95	402	**459**	92
	בינוני	5,074	**521**	88	3,957	**525**	86	1,117	**507**	90
	גבוה	6,493	**562**	66	5,219	**568**	63	1,274	**538**	74
	מגדר									
	בנות	6,835	**539**	81	5,318	**544**	81	1,517	**525**	81
	בנים	6,362	**535**	85	5,068	**545**	80	1,294	**497**	94
תשע"ב	**סך הכול**	13,967	**530**	85	10,752	**538**	82	3,215	**502**	89
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,788	**480**	92	1,157	**497**	90	631	**440**	82
	בינוני	5,557	**513**	85	4,102	**517**	84	1,455	**499**	87
	גבוה	6,567	**560**	70	5,448	**566**	66	1,119	**532**	79
	מגדר									
	בנות	7,256	**531**	84	5,483	**539**	81	1,773	**507**	86
	בנים	6,711	**528**	86	5,269	**538**	82	1,442	**495**	93

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (כתוצאה משביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא ניתן היה לכלול בשכבת גיל זו את שנת תשס"ז.

לוח 66: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"ב- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מתמטיקה לכיתות ה'		כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	**סך הכול**	14,184	**508**	93	10,901	**514**	91	3,283	**491**	97
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,163	**471**	95	1,367	**478**	94	796	**457**	95
	בינוני	4,868	**499**	93	3,506	**504**	91	1,362	**485**	96
	גבוה	7,073	**531**	86	5,974	**533**	85	1099	**521**	90
	מגדר									
	בנות	7,193	**500**	92	5,518	**506**	90	1,675	**479**	94
	בנים	6,987	**518**	94	5,380	**522**	92	1,607	**503**	98
תשס"ח	**סך הכול**	13,884	**521**	93	10,255	**526**	91	3,629	**507**	98
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,570	**483**	97	1,778	**489**	95	792	**470**	99
	בינוני	5,744	**513**	93	4,179	**517**	91	1,565	**501**	97
	גבוה	5,459	**544**	85	4,205	**546**	84	1254	**539**	89
	מגדר									
	בנות	7,216	**514**	92	5,274	**518**	90	1,942	**502**	96
	בנים	6,667	**529**	94	4,980	**534**	91	1,687	**514**	100
תשס"ט	**סך הכול**	13,642	**526**	93	9,900	**533**	90	3,742	**504**	99
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,307	**478**	99	1,520	**494**	98	787	**451**	96
	בינוני	5,318	**520**	92	3,661	**525**	90	1,657	**510**	95
	גבוה	5,914	**548**	85	4,648	**550**	84	1266	**535**	91
	מגדר									
	בנות	6,932	**515**	92	5,030	**521**	89	1,902	**497**	96
	בנים	6,709	**537**	94	4,869	**546**	90	1,840	**511**	102
תש"ע	**סך הכול**	14,164	**548**	84	10,980	**554**	82	3,184	**531**	88
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,833	**509**	90	1,187	**517**	88	646	**495**	90
	בינוני	5,199	**536**	85	3,823	**538**	84	1,376	**529**	86
	גבוה	7,051	**569**	75	5,914	**572**	73	1,137	**555**	82
	מגדר									
	בנות	6,996	**538**	82	5,459	**543**	80	1,537	**524**	86
	בנים	7,168	**558**	85	5,521	**565**	82	1,647	**538**	90
תשע"א	**סך הכול**	15,352	**558**	78	11,891	**563**	76	3,461	**544**	82
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,566	**513**	85	985	**522**	82	581	**498**	87
	בינוני	5,407	**547**	77	3,785	**550**	76	1,622	**539**	80
	גבוה	8,308	**577**	69	7,068	**578**	69	1,240	**571**	70
	מגדר									
	בנות	7,737	**549**	78	5,985	**553**	76	1,752	**536**	81
	בנים	7,615	**567**	77	5,906	**573**	74	1,709	**551**	82
תשע"ב	**סך הכול**	13,218	**556**	82	9,739	**560**	81	3,479	**545**	86
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,028	**517**	90	1,428	**524**	86	600	**502**	96
	בינוני	5,279	**545**	83	3,688	**547**	82	1,591	**541**	85
	גבוה	5,856	**574**	74	4,581	**575**	74	1,275	**570**	74
	מגדר									
	בנות	6,873	**546**	81	4,979	**548**	81	1,894	**541**	84
	בנים	6,345	**567**	82	4,760	**572**	79	1,585	**550**	89

לוח 67: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מתמטיקה לכיתות ח'		כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	**סך הכול**	13,475	**512**	102	10,637	**513**	104	2,838	**505**	94
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,054	**460**	89	1,536	**462**	90	518	**457**	84
	בינוני	5,371	**496**	98	4,081	**496**	101	1,290	**494**	90
	גבוה	5,947	**544**	98	4,937	**545**	99	1,010	**541**	90
	מגדר									
	בנות	7,065	**513**	100	5,515	**515**	102	1,550	**507**	93
	בנים	6,406	**509**	103	5,119	**511**	105	1,287	**502**	96
תשס"ט	**סך הכול**	13,221	**520**	100	10,233	**522**	100	2,988	**511**	100
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,765	**459**	90	1,306	**464**	90	459	**447**	88
	בינוני	4,913	**503**	96	3,734	**502**	96	1,179	**507**	96
	גבוה	6,411	**552**	94	5,103	**553**	95	1,308	**545**	92
	מגדר									
	בנות	6,799	**520**	97	5,292	**519**	97	1,507	**523**	94
	בנים	6,421	**519**	104	4,941	**526**	103	1,480	**498**	104
תש"ע	**סך הכול**	13,399	**523**	101	10,219	**529**	101	3,180	**503**	99
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,688	**458**	91	1,131	**470**	94	557	**426**	76
	בינוני	5,536	**504**	96	4,095	**506**	97	1,441	**496**	94
	גבוה	6,074	**562**	92	4,931	**567**	92	1,143	**544**	90
	מגדר									
	בנות	6,863	**522**	100	5,185	**527**	100	1,678	**504**	99
	בנים	6,535	**525**	102	5,033	**531**	102	1,502	**503**	99
תשע"א	**סך הכול**	14,470	**532**	97	11,567	**536**	98	2,903	**519**	96
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,360	**455**	88	942	**451**	84	418	**464**	94
	בינוני	5,707	**511**	94	4,512	**512**	95	1,195	**509**	92
	גבוה	7,321	**569**	85	6,058	**573**	85	1,263	**553**	87
	מגדר									
	בנות	7,403	**532**	96	5,888	**534**	96	1,515	**525**	94
	בנים	7,067	**533**	100	5,579	**538**	99	1,388	**512**	97
תשע"ב	**סך הכול**	14,490	**514**	97	11,262	**518**	98	3,228	**502**	95
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,077	**463**	91	1,604	**467**	93	473	**449**	83
	בינוני	6,200	**497**	93	4,539	**498**	94	1,661	**492**	92
	גבוה	6,137	**547**	91	5,058	**549**	91	1,079	**537**	89
	מגדר									
	בנות	7,434	**517**	96	5,783	**519**	97	1,651	**510**	92
	בנים	7,056	**512**	99	5,479	**517**	99	1,577	**494**	96

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו .

לוח 68: הישגים במבחן בעברית לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"ב- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

עברית לכיתות ה'		כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	**סך הכול**	13,899	**492**	106	10,696	**497**	103	3,203	**477**	111
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,086	**451**	123	1,312	**457**	122	774	**437**	123
	בינוני	4,753	**485**	105	3,433	**488**	105	1,320	**476**	107
	גבוה	6,988	**514**	91	5,905	**516**	90	1,083	**506**	97
	מגדר									
	בנות	7,091	**509**	98	5,450	**515**	94	1,641	**490**	106
	בנים	6,808	**475**	111	5,246	**478**	110	1,562	**464**	115
תשס"ח	**סך הכול**	13,904	**500**	100	10,297	**504**	97	3,607	**489**	106
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,606	**461**	117	1,820	**468**	113	786	**445**	123
	בינוני	5,788	**492**	101	4,209	**493**	101	1,579	**489**	101
	גבוה	5,423	**523**	83	4,197	**525**	81	1,226	**516**	90
	מגדר									
	בנות	7,267	**516**	91	5,305	**520**	88	1,962	**504**	99
	בנים	6,635	**483**	106	4,991	**487**	104	1,644	**470**	111
תשס"ט	**סך הכול**	13,653	**513**	91	9,888	**520**	87	3,765	**495**	102
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,335	**465**	114	1,523	**478**	111	812	**444**	117
	בינוני	5,344	**509**	89	3,669	**514**	85	1,675	**498**	96
	גבוה	5,878	**534**	76	4,630	**535**	75	1,248	**529**	78
	מגדר									
	בנות	6,957	**529**	84	5,021	**535**	79	1,936	**513**	94
	בנים	6,695	**497**	96	4,867	**504**	92	1,828	**475**	105
תש"ע	**סך הכול**	14,138	**521**	82	10,955	**525**	80	3,183	**507**	84
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,842	**476**	92	1,190	**480**	93	652	**470**	89
	בינוני	5,178	**510**	82	3,801	**512**	82	1,377	**504**	82
	גבוה	7,045	**543**	70	5,911	**545**	69	1,134	**533**	74
	מגדר									
	בנות	7,044	**531**	76	5,502	**536**	76	1,542	**518**	77
	בנים	7,093	**511**	85	5,453	**515**	83	1,640	**497**	90
תשע"א	**סך הכול**	15,406	**528**	72	11,937	**532**	69	3,469	**515**	79
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,591	**485**	86	988	**494**	84	603	**469**	88
	בינוני	5,408	**519**	73	3,784	**522**	70	1,624	**512**	78
	גבוה	8,347	**545**	62	7,123	**546**	62	1,224	**543**	62
	מגדר									
	בנות	7,795	**537**	70	6,038	**541**	66	1,757	**523**	78
	בנים	7,611	**519**	73	5,899	**523**	71	1,712	**508**	79
תשע"ב	**סך הכול**	13,265	**539**	68	9,743	**541**	67	3,522	**533**	70
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,054	**503**	80	1,435	**508**	80	619	**494**	81
	בינוני	5,292	**531**	68	3,692	**532**	68	1,600	**530**	67
	גבוה	5,870	**554**	58	4,578	**554**	58	1,292	**555**	57
	מגדר									
	בנות	6,955	**548**	63	4,996	**550**	63	1,959	**544**	63
	בנים	6,310	**528**	71	4,747	**530**	70	1,563	**519**	75

לוח 69: הישגים במבחן בעברית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

עברית לכיתות ח'		כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	**סך הכול**	13,933	**500**	100	11,097	**500**	100	2,836	**500**	99
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,170	**444**	110	1,623	**446**	110	547	**439**	111
	בינוני	5,560	**488**	100	4,280	**486**	101	1,280	**496**	99
	גבוה	6,105	**532**	82	5,122	**531**	84	983	**536**	74
	מגדר									
	בנות	7,291	**515**	93	5,779	**515**	93	1,512	**514**	92
	בנים	6,642	**484**	105	5,318	**483**	105	1,324	**485**	104
תשס"ט	**סך הכול**	13,376	**535**	98	10,390	**536**	98	2,986	**533**	99
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,813	**477**	114	1,364	**480**	112	449	**468**	117
	בינוני	4,976	**524**	98	3,779	**521**	99	1,197	**532**	95
	גבוה	6,467	**562**	82	5,154	**562**	83	1,313	**563**	78
	מגדר									
	בנות	6,962	**553**	89	5,416	**552**	89	1,546	**554**	90
	בנים	6,414	**516**	104	4,974	**517**	104	1,440	**511**	102
תש"ע	**סך הכול**	13,445	**538**	92	10,261	**540**	88	3,184	**527**	103
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,715	**474**	112	1,151	**489**	105	564	**434**	122
	בינוני	5,568	**526**	90	4,129	**527**	89	1,439	**522**	93
	גבוה	6,069	**568**	71	4,924	**567**	71	1,145	**572**	72
	מגדר									
	בנות	6,853	**553**	84	5,216	**554**	80	1,637	**548**	97
	בנים	6,592	**522**	97	5,045	**526**	94	1,547	**505**	105
תשע"א	**סך הכול**	14,528	**551**	92	11,626	**555**	89	2,902	**537**	99
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,392	**483**	113	959	**485**	110	433	**479**	118
	בינוני	5,763	**537**	92	4,559	**538**	91	1,204	**533**	95
	גבוה	7,295	**579**	73	6,063	**582**	71	1,232	**566**	80
	מגדר									
	בנות	7,485	**567**	83	5,962	**569**	82	1,523	**560**	86
	בנים	7,043	**534**	98	5,664	**540**	95	1,379	**512**	106
תשע"ב	**סך הכול**	14,520	**539**	87	11,239	**542**	86	3,281	**528**	89
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,084	**492**	97	1,600	**499**	95	484	**471**	100
	בינוני	6,277	**527**	86	4,568	**528**	86	1,709	**524**	86
	גבוה	6,089	**565**	74	5,017	**566**	73	1,072	**558**	74
	מגדר									
	בנות	7,479	**553**	80	5,807	**556**	79	1,672	**543**	81
	בנים	7,041	**524**	91	5,432	**527**	89	1,609	**513**	94

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו .

נספח 3.3: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ב -- לפי מגדר בחלוקה למגזרים דוברי ערבית

בלוחות הבאים מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) בחלוקה לפי במבחני המיצ"ב לכיתות ה' (בשנים תשס"ז-תשע"ב) ולכיתות ח' (בשנים תשס"ח- תשע"ב) במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. הנתונים שלהלן מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, בחלוקה לפי מגזרים דוברי ערבית.

לוח 70: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בשנים תשס"ז- תשע"ב בתי ספר דוברי ערבית- לפי מגזרים ומאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מדע וטכנולוגיה לכיתות ה'		מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	סך הכול	3,780	**461**	117	671	**475**	104	865	**416**	123
	מגדר									
	בנות	1,978	**474**	111	349	**490**	96	448	**431**	121
	בנים	1,796	**446**	122	322	**459**	110	412	**400**	122
תשס"ח	סך הכול	5,112	**454**	108	571	**445**	101	869	**400**	118
	מגדר									
	בנות	2,656	**470**	105	301	**453**	100	466	**423**	116
	בנים	2,456	**436**	109	270	**436**	102	401	**375**	115
תשס"ט	סך הכול	4,117	**501**	103	455	**509**	94	1,126	**469**	117
	מגדר									
	בנות	2,058	**521**	96	242	**523**	91	562	**484**	113
	בנים	2,057	**480**	107	213	**494**	95	561	**454**	120
תש"ע	סך הכול	3,449	**524**	98	666	**513**	81	1,283	**451**	103
	מגדר									
	בנות	1,772	**539**	92	336	**519**	77	683	**470**	97
	בנים	1,677	**509**	102	330	**508**	84	600	**430**	106
תשע"א	סך הכול	4,012	**526**	80	642	**536**	79	803	**493**	82
	מגדר									
	בנות	2,118	**531**	80	317	**536**	80	425	**509**	80
	בנים	1,894	**519**	80	325	**535**	77	378	**476**	80
תשע"ב	סך הכול	4,580	**513**	77	556	**527**	69	733	**435**	75
	מגדר									
	בנות	2,370	**518**	75	289	**528**	74	400	**447**	76
	בנים	2,210	**507**	79	267	**525**	65	333	**422**	71

לוח 71: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב בתי ספר דוברי ערבית- לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'		מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	**סך הכול**	4,442	**475**	108	473	**482**	95	717	**432**	103
	מגדר									
	בנות	2,381	**494**	105	250	**501**	91	381	**450**	97
	בנים	2,060	**452**	108	223	**460**	95	336	**411**	107
תשס"ט	**סך הכול**	3,446	**460**	106	466	**485**	100	914	**435**	105
	מגדר									
	בנות	1,849	**486**	97	254	**503**	100	441	**466**	94
	בנים	1,593	**431**	108	211	**464**	95	471	**406**	107
תש"ע	**סך הכול**	2,912	**514**	104	677	**495**	90	1,224	**440**	99
	מגדר									
	בנות	1,526	**537**	94	345	**518**	85	655	**459**	93
	בנים	1,386	**488**	108	332	**472**	89	569	**419**	102
תשע"א	**סך הכול**	2,708	**545**	107	654	**527**	103	447	**458**	107
	מגדר									
	בנות	1,478	**557**	104	361	**542**	101	213	**486**	100
	בנים	1,230	**530**	109	293	**509**	102	234	**432**	107
תשע"ב	**סך הכול**	3,724	**528**	98	423	**558**	100	423	**442**	68
	מגדר									
	בנות	2,002	**540**	95	233	**562**	99	207	**462**	74
	בנים	1,722	**514**	100	190	**553**	102	216	**423**	55

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו .

לוח 72: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"ב בתי ספר דוברי ערבית- לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

אנגלית לכיתות ה'		מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	סך הכול מגדר	3,755	**477**	105	675	**471**	96	923	**449**	112
	בנות	1,974	**494**	100	351	**481**	91	464	**475**	99
	בנים	1,775	**459**	107	323	**459**	101	452	**423**	119
תשס"ח	סך הכול מגדר	5,109	**486**	105	574	**467**	107	839	**450**	112
	בנות	2,650	**500**	98	298	**474**	102	455	**469**	104
	בנים	2,458	**471**	111	276	**459**	111	381	**429**	117
תשס"ט	סך הכול מגדר	4,212	**485**	102	476	**511**	83	1,245	**461**	117
	בנות	2,128	**503**	93	253	**521**	76	616	**481**	110
	בנים	2,080	**466**	107	223	**500**	89	615	**443**	119
תש"ע	סך הכול מגדר	3,497	**490**	101	711	**515**	79	1,317	**441**	113
	בנות	1,815	**504**	94	359	**518**	78	709	**458**	106
	בנים	1,682	**474**	105	352	**511**	80	608	**421**	118
תשע"א	סך הכול מגדר	4,271	**516**	83	681	**518**	85	1,126	**498**	89
	בנות	2,241	**520**	80	339	**519**	83	611	**516**	85
	בנים	2,030	**511**	86	342	**516**	87	515	**477**	90
תשע"ב	סך הכול מגדר	4,561	**526**	86	564	**508**	75	656	**470**	95
	בנות	2,358	**533**	83	291	**508**	76	359	**482**	94
	בנים	2,203	**518**	89	273	**507**	74	297	**456**	95

לוח 73: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב בתי ספר דוברי ערבית- לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע- בסולם מיצ"ב רב-שנתי

אנגלית לכיתות ח'		מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	**סך הכול**	4,381	**462**	87	455	**478**	78	719	**415**	77
	מגדר									
	בנות	2,361	**475**	85	246	**492**	73	380	**427**	76
	בנים	2,019	**446**	88	209	**460**	80	337	**401**	76
תשס"ט	**סך הכול**	3,641	**454**	88	457	**489**	88	971	**412**	68
	מגדר									
	בנות	1,957	**471**	84	244	**502**	86	471	**430**	69
	בנים	1,682	**436**	89	213	**474**	88	495	**396**	62
תש"ע	**סך הכול**	2,951	**485**	93	722	**509**	80	1,213	**401**	77
	מגדר									
	בנות	1,550	**500**	88	369	**516**	75	630	**419**	78
	בנים	1,401	**468**	96	353	**501**	83	583	**382**	72
תשע"א	**סך הכול**	3,461	**506**	76	579	**499**	77	840	**435**	69
	מגדר									
	בנות	1,872	**515**	74	330	**505**	76	421	**454**	64
	בנים	1,589	**494**	77	249	**492**	78	419	**416**	68
תשע"ב	**סך הכול**	4,443	**481**	81	463	**492**	78	352	**408**	56
	מגדר									
	בנות	2,360	**488**	79	259	**498**	78	185	**421**	56
	בנים	2,083	**473**	82	204	**485**	78	167	**394**	53

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (כתוצאה משביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא ניתן היה לכלול בשכבת גיל זו את שנת תשס"ז.

לוח 74: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"ב בתי ספר דוברי ערבית- לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מתמטיקה לכיתות ה'		מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	סך הכול	3,790	**443**	97	525	**434**	79	1,169	**457**	101
	מגדר									
	בנות	1,963	**451**	94	274	**437**	77	592	**463**	101
	בנים	1,822	**435**	100	250	**431**	81	573	**451**	101
תשס"ח	סך הכול	3,675	**457**	96	704	**462**	85	1,276	**421**	104
	מגדר									
	בנות	1,918	**462**	93	356	**461**	83	673	**433**	104
	בנים	1,753	**451**	100	348	**462**	87	597	**407**	103
תשס"ט	סך הכול	4,082	**468**	97	681	**479**	88	1,057	**447**	91
	מגדר									
	בנות	2,092	**470**	94	353	**479**	88	573	**461**	88
	בנים	1,985	**466**	99	327	**478**	89	482	**431**	92
תש"ע	סך הכול	4,980	**486**	98	503	**521**	80	1,007	**470**	106
	מגדר									
	בנות	2,537	**486**	98	227	**521**	78	517	**479**	105
	בנים	2,443	**485**	99	276	**521**	81	490	**460**	105
תשע"א	סך הכול	4,411	**523**	84	495	**517**	76	1,519	**509**	96
	מגדר									
	בנות	2,301	**528**	83	261	**511**	73	804	**520**	95
	בנים	2,110	**519**	86	234	**523**	80	715	**497**	97
תשע"ב	סך הכול	3,577	**521**	87	712	**557**	81	1,082	**455**	88
	מגדר									
	בנות	1,884	**519**	85	347	**557**	79	551	**462**	90
	בנים	1,693	**523**	88	365	**556**	82	531	**448**	86

לוח 75: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב בתי ספר דוברי ערבית- לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מתמטיקה לכיתות ח'		מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	**סך הכול**	2,969	**472**	89	680	**505**	98	876	**435**	71
	מגדר									
	בנות	1,565	**487**	89	344	**528**	97	472	**452**	68
	בנים	1,404	**455**	85	336	**482**	92	398	**416**	70
תשס"ט	**סך הכול**	3,445	**492**	95	640	**497**	91	867	**473**	88
	מגדר									
	בנות	1,868	**498**	94	340	**505**	91	454	**495**	86
	בנים	1,573	**486**	95	299	**487**	90	409	**449**	84
תש"ע	**סך הכול**	4,574	**485**	91	525	**500**	95	539	**449**	90
	מגדר									
	בנות	2,465	**498**	90	272	**525**	91	294	**461**	84
	בנים	2,108	**470**	89	253	**474**	93	244	**433**	95
תשע"א	**סך הכול**	4,063	**508**	93	462	**503**	90	1,089	**460**	78
	מגדר									
	בנות	2,160	**520**	91	262	**515**	90	523	**477**	78
	בנים	1,903	**494**	93	200	**487**	88	566	**444**	76
תשע"ב	**סך הכול**	2,765	**474**	95	648	**516**	95	1,190	**407**	67
	מגדר									
	בנות	1,553	**489**	94	320	**535**	95	621	**417**	68
	בנים	1,212	**455**	92	328	**497**	92	569	**397**	64

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו .

לוח 76: הישגים במבחן בערבית לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"ב בתי ספר דוברי ערבית- לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

ערבית לכיתות ה'		מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	**סך הכול מגדר**	3,775	**501**	103	511	**509**	88	1,152	**462**	105
	בנות	1,957	**526**	93	273	**532**	77	578	**483**	99
	בנים	1,814	**475**	107	238	**483**	93	562	**439**	107
תשס"ח	**סך הכול מגדר**	3,675	**514**	93	702	**514**	88	1,318	**445**	112
	בנות	1,924	**536**	83	352	**536**	79	695	**478**	104
	בנים	1,750	**491**	98	350	**492**	91	620	**407**	108
תשס"ט	**סך הכול מגדר**	4,077	**541**	92	684	**532**	94	1,056	**502**	99
	בנות	2,109	**562**	84	358	**556**	85	574	**532**	89
	בנים	1,962	**519**	96	326	**506**	98	480	**467**	99
תש"ע	**סך הכול מגדר**	4,983	**548**	92	505	**548**	85	995	**497**	100
	בנות	2,562	**567**	85	229	**574**	72	504	**526**	95
	בנים	2,421	**528**	95	276	**526**	89	491	**469**	98
תשע"א	**סך הכול מגדר**	4,377	**581**	78	501	**577**	73	1,485	**533**	97
	בנות	2,282	**599**	67	269	**591**	70	802	**557**	86
	בנים	2,095	**561**	85	232	**561**	74	683	**505**	102
תשע"ב*	**סך הכול מגדר**	3,559	**-**	-	706	**-**	-	1,267	**-**	-
	בנות	1,889	**-**	-	345	**-**	-	664	**-**	-
	בנים	1,670	**-**	-	361	**-**	-	603	**-**	-

* במבחן בשפת-אם ערבית ה' נמצאו עדויות לפגיעה חמורה בטוהר הבחינות אשר לא הגיעו לכלל פסילה של כיתות. תקפות הציונים במבחן זה מוטלת בספק ולכן אינם מדווחים בדוח זה.

לוח 77: הישגים במבחן בערבית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב בתי ספר דוברי ערבית- לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

ערבית לכיתות ח'		מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום		
		N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	סך הכול	3,038	**512**	97	689	**534**	76	929	**448**	106
	מגדר									
	בנות	1,589	**542**	80	352	**562**	62	494	**488**	95
	בנים	1,449	**478**	102	336	**506**	79	435	**404**	99
תשס"ט	סך הכול	3,630	**530**	79	668	**521**	72	876	**496**	84
	מגדר									
	בנות	1,990	**549**	68	338	**541**	60	466	**527**	71
	בנים	1,638	**508**	86	328	**501**	78	410	**461**	84
תש"ע	סך הכול	4,678	**519**	85	523	**521**	83	557	**483**	94
	מגדר									
	בנות	2,517	**541**	74	273	**551**	63	305	**509**	81
	בנים	2,160	**494**	89	250	**488**	89	251	**450**	99
תשע"א	סך הכול	4,122	**536**	86	462	**542**	75	1,075	**484**	101
	מגדר									
	בנות	2,172	**562**	71	259	**566**	62	531	**525**	87
	בנים	1,950	**507**	92	203	**511**	78	544	**444**	99
תשע"ב	סך הכול	3,103	**546**	90	652	**563**	77	1,138	**471**	98
	מגדר									
	בנות	1,752	**568**	76	323	**589**	61	618	**502**	87
	בנים	1,351	**517**	98	329	**538**	83	520	**433**	96

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו .

נספח 4: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית בשנים תשס"ז- תשע"ב

לוח 78: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי בשנים תשס"ז-תשע"ב

	פערים בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי					
	תשס"ז	תשס"ח	תשס"ט	תש"ע	תשע"א	תשע"ב
מדע וטכנולוגיה						
ה'	-14	9	-8	11	-10	-14
ח'	***	-7	-25	19	18	-30
אנגלית						
ה'	6	19	-26	-25	-2	18
ח'	***	-16	-35	-24	7	-11
מתמטיקה						
ה'	9	-5	-11	-35	6	-36
ח'	***	-33	-5	-15	5	-42
ערבית						
ה'**	-8	0	9	0	4	-
ח'	***	-22	9	-2	-6	-17

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית במגזר הדרוזי מנתוניהם של דוברי הערבית במגזר הערבי.

** במבחן בשפת-אם ערבית ה' נמצאו עדויות לפגיעה חמורה בטוהר הבחינות אשר לא הגיעו לכלל פסילה של כיתות. תקפות הציונים במבחן זה מוטלת בספק ולכן אינם מדווחים בדוח זה.

*** בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את נתוני שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

לוח 79: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום בשנים תשס"ז-תשע"ב

	פערים בין המגזר הערבי למגזר הבדואי דרום					
	תשס"ז	תשס"ח	תשס"ט	תש"ע	תשע"א	תשע"ב
מדע וטכנולוגיה						
ה'	45	54	32	73	33	78
ח'	***	43	25	74	87	86
אנגלית						
ה'	28	36	24	49	18	56
ח'	***	47	42	84	71	73
מתמטיקה						
ה'	-14	36	21	16	14	66
ח'	***	37	19	36	48	67
ערבית						
ה'	39	69	39	51	48	-
ח'	***	64	34	36	52	75

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית במגזר הבדואי דרום מנתוניהם של דוברי הערבית במגזר הערבי.

** במבחן בשפת-אם ערבית ה' נמצאו עדויות לפגיעה חמורה בטוהר הבחינות אשר לא הגיעו לכלל פסילה של כיתות. תקפות הציונים במבחן זה מוטלת בספק ולכן אינם מדווחים בדוח זה.

*** בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את נתוני שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

נספח 5: תרשים להמחשת המרת ציוני הגלם לסולם מיצ"ב רב-שנתי וכיול ציוני תשס"ז-תשע"ב לשנת הבסיס - תשס"ח
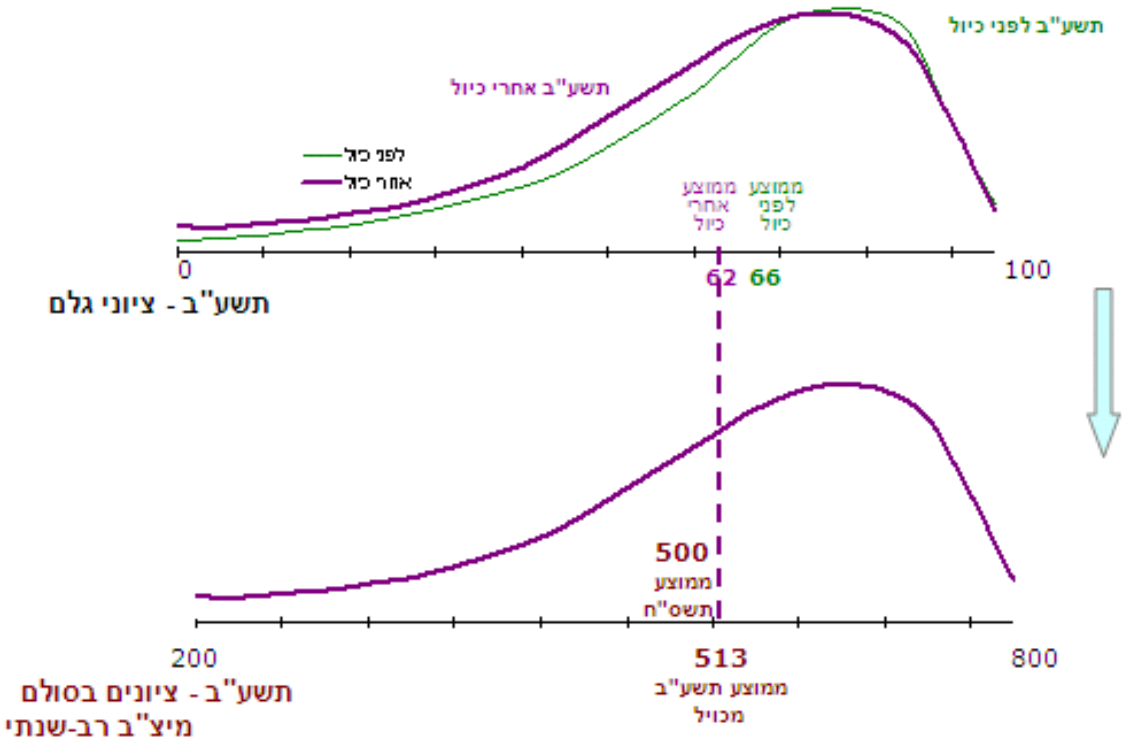
תרשים 58: המחשת ההמרה של ציוני הגלם לסולם מיצ"ב רב-שנתי